

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE
PL-90-505, ul. M. Skłodowskiej-Curie 11
tel. (042) 66 55 459, fax (042) 66 55 464
sprzedaż wydawnictw: (042) 66 55 448
<http://www.ltn.lodz.pl/> e-mail: biuro@ltn.lodz.pl

REDAKCJA NACZELNA WYDAWNICTW
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego
A. Sławomir Gala, Edward Karasiński, Wanda M. Krajewska, Jan Szymczak

REDAKTOR SERII

Krystyna Czyżewska

SEKRETARZ REDAKCJI

Karolina Ławska

© Copyright by Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2010

Printed in Poland

ISSN 0206-628X

Wydanie I. Nakład 200 egz.
Skład i korekta: Karolina Ławska
Druk: TRIADA, ul. Żeligowskiego 46, 90-644 Łódź

SPIS TREŚCI

Część I – Administracyjna

1. Sprawozdawcze Zgromadzenie Ogólne Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.....	9
2. Sprawozdanie z działalności Zarządu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w roku 2009	19
3. Sprawozdania wydziałów i komisji specjalistycznych za rok 2009	31
4. Sprawozdanie z 9. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi	41
5. Działalność wydawnicza Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w roku 2009.....	55
5.1. Redakcja Naczelna Wydawnictw ŁTN.....	56
5.2. Redakcje czasopism naukowych i wydawnictw seryjnych ŁTN.....	56
6. Sprawozdanie finansowe Łódzkiego Towarzystwa Naukowego za rok 2009.....	59

Część II – Sprawy członkowskie

1. Władze Łódzkiego Towarzystwa Naukowego	67
1.1. Prezydium Zarządu	67
1.2. Zarząd ŁTN	67
1.3. Komisja Rewizyjna	67
1.4. Władze Wydziałów	68
1.5. Rada Biblioteczna	69
1.6. Kapituła Medalu ŁTN	69
1.7. Kapituła Nagrody Naukowej ŁTN	69
1.8. Kapituła Nagrody ŁTN im. Profesor I. Lepalczyk	69
1.9. Biuro Łódzkiego Towarzystwa Naukowego	70
2. Członkowie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego	71
2.1. Członkowie zwyczajni	71
2.2. Prezesi ŁTN w latach 1936–2009	77
2.3. Członkowie honorowi ŁTN w latach 1936–2009	77
2.4. Laureaci Medalu ŁTN w latach 2006–2009	78
2.5. Laureaci Nagrody Naukowej ŁTN w latach 1936–2009	79
2.6. Laureaci Nagrody ŁTN im. Profesor Ireny Lepalczyk w latach 2005–2009	80
3. Nowi członkowie honorowi Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.....	81
4. Nagroda naukowa Łódzkiego Towarzystwa Naukowego	99
5. Nagroda ŁTN im. Profesor Ireny Lepalczyk	107
6. Życiorysy członków ŁTN przyjętych w roku 2009	111
7. Członkowie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego zmarli w roku 2009	145
7.1. Zmarli członkowie ŁTN	145
7.2. Nekrologi	146

Część III – Merytoryczna

Maria Wichowa, <i>Poradnik jako gatunek literacki w dobie staropolskiej. Na przykładzie dzieła Augustyna Kochańskiego „O wzgardzie świata i próżności jego. Troje ksiąg” (1611)</i>	171
---	-----

CZEŚĆ I
ADMINISTRACYJNA

1. SPRAWOZDAWCZE ZGROMADZENIE OGÓLNE ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

Sprawozdawcze Zgromadzenie Ogólne Łódzkiego Towarzystwa Naukowego odbyło się 30 marca 2009 roku w auli Centrum Konferencyjnego Uniwersytetu Łódzkiego przy ul. Kopcińskiego 16/18 z następującym porządkiem obrad:

I. CZĘŚĆ PUBLICZNA

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczącego Zgromadzenia oraz komisji wnioskowej i komisji skrutacyjnej.
3. Wręczenie medali Łódzkiego Towarzystwa Naukowego prof. dr. hab. Jerzemu Mikuckiemu i prof. dr. hab. Maciejowi Pawlikowi.
4. Wręczenie Nagrody Naukowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego za 2008 rok prof. dr. hab. Tadeuszowi Błażejowskiemu.
5. Nadanie tytułu członka honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.
6. Wręczenie nominacji nowym członkom ŁTN.
7. Wykład prof. dr. hab. Jana Michalskiego pt. *W jaki sposób Uniwersytet w Cambridge, unikalne centrum nauki, kultury i architektury, łączy 800-letnią tradycję z dzisiejszą świetnością.*

II. CZĘŚĆ ORGANIZACYJNA

1. Przyjęcie protokołu z ostatniego Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego ŁTN.
2. Sprawozdanie Zarządu ŁTN z działalności za rok 2008 – wygłasza Sekretarz Generalny ŁTN, prof. dr hab. Wanda M. Krajewska.
3. Sprawozdanie finansowe za rok 2008 – wygłasza Skarbnik ŁTN, prof. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak.
4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej ŁTN – wygłasza przewodniczący Komisji Rewizyjnej, prof. dr hab. Zygfryd Rymaszewski.
5. Dyskusja nad sprawozdaniami.
6. Podjęcie uchwał:
 - o przyjęciu sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa,
 - o przyjęciu sprawozdania finansowego Towarzystwa,
 - o przyjęciu bilansu i sprawozdania z zysku i strat,
 - o pokryciu straty bilansowej,
 - o udzieleniu absolutorium dla Prezesa i ustępującego Prezydium Zarządu za rok 2008 i minioną kadencję.

7. Wybory Prezesa, członków Prezydium Zarządu, Komisji Rewizyjnej.
8. Wystąpienie nowo wybranego Prezesa ŁTN.
9. Plan działalności i budżet ŁTN na rok 2009.
10. Przyjęcie uchwał o planie działalności Towarzystwa na rok 2009.
11. Przyjęcie uchwały o preliminarzu budżetowym Towarzystwa na rok 2009.
12. Przyjęcie uchwały komisji wnioskowej.
13. Wolne wnioski.

Obradom przewodniczył prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel.

Po wyborze Komisji Wnioskowej i Skrutacyjnej, przewodniczący obrad udzielił głosu Prezesowi ŁTN prof. dr hab. Stanisławowi Liszewskiemu, który wręczył Medal ŁTN prof. dr hab. Jerzemu Mikuckiemu i prof. dr hab. Maciejowi Pawlikowi. Medal przeznaczony dla Pani Zofii Brodowskiej zostanie wręczony w rocznicę utworzenia ŁTN. Uchwała Zarządu ŁTN w sprawie nadania Medalu ŁTN zamieszczona została w drugiej części publikacji.

Następnie przewodniczący obrad poprosił Prezesa ŁTN o wręczenie Nagrody Naukowej ŁTN prof. Tadeuszowi Błażejewskiemu. Prezes wręczył dyplom Nagrody Żonie Profesora, który ze względu na stan zdrowia nie mógł przybyć na obrady. Żona Profesora odczytała list profesora adresowany do Prezesa ŁTN.

W wyniku jawnego głosowania Zgromadzenie podjęło uchwałę o nadaniu tytułu członka honorowego profesorowi dr. hab. Jerzemu Kroh, prof. dr hab. Jolancie Kulpińskiej oraz prof. dr. Janowi Michalskiemu.

Prezes wręczył także nominacje nowym członkom ŁTN.

Wykład inauguracyjny *W jaki sposób Uniwersytet w Cambridge, unikalne centrum nauki, kultury i architektury łączy 800-letnią tradycję z dzisiejszą świetnością* przedstawił prof. dr Jan Michalski.

Po przerwie przystąpiono do organizacyjnej części obrad. Zgromadzenie jednogłośnie przyjęło protokół z poprzedniego posiedzenia Ogólnego ŁTN. Sprawozdanie Zarządu z działalności za rok 2008 przedstawiła Sekretarz Generalny prof. dr hab. Wanda M. Krajewska, a sprawozdanie finansowe – prof. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak. Tekst tych sprawozdań został opublikowany w 62 tomie *Sprawozdań z Czynności i Posiedzeń Naukowych*.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej ŁTN przedstawił przewodniczący, prof. dr hab. Z. Rymaszewski, odczytując protokół z jej posiedzenia.

**Protokół
posiedzenia Komisji Rewizyjnej
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego
z dnia 16 marca 2009 r.**

W dniu 16 marca 2009 r. Komisja Rewizyjna Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w składzie:

przewodniczący prof. dr hab. Zygfryd Rymaszewski,
członkowie prof. dr hab. Hieronim Bartel,
 prof. dr hab. Kazimierz Kopias,
 prof. dr hab. Kazimierz Kłysik,
 prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz.

działając na podstawie §43 statutu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego dokonała kontroli i oceny działalności Towarzystwa w roku 2008 oraz w okresie kadencji Zarządu w latach 2006–2008.

I.

Komisja zapoznała się z Wprowadzeniem do sprawozdania finansowego za rok 2008 oraz ze sprawozdaniem finansowym Skarbnika Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, a także z wyjaśnieniami Dyrektora Towarzystwa, które były dla Komisji pomocnym materiałem dla oceny finansowej strony działalności Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

II.

Komisja Rewizyjna zapoznała się z przedstawionymi jej przez Biuro Dyrektora następującymi dokumentami:

1. Plan działalności na rok 2008.
2. Uchwały Zgromadzenia Ogólnego z dnia 31 marca 2008 r.
3. Sprawozdanie Zarządu z działalności w roku 2008.
4. Sprawozdania Wydziałów i Komisji specjalistycznych za rok 2008.
5. Plan przychodów i wydatków na rok 2008.
6. Sprawozdanie z aktualnego stanu płatności składek członkowskich.
7. Plan przychodów i wydatków na rok 2009.
8. Bilans za rok 2008 wraz z wymaganymi załącznikami, to jest:
 - a) rachunek zysków i strat,
 - b) protokół z inwentaryzacji gotówki w kasie w dniu 31.12.2008,
 - c) protokół z inwentaryzacji znaczków pocztowych w dniu 31.12.2008,

- d) zestawienie produkcji zakończonej na dzień 31.12.2008,
- e) zestawienie produkcji niezakończonych na dzień 31.12.2008,
- f) zestawienie stanu zobowiązań na dzień 31.12.2008,
- g) rozliczenie dotacji na dzień 31.12.2008,
- h) potwierdzenie salda bankowego na dzień 31.12.2008,
- i) wyjaśnienia i informacje do bilansu,
- j) wyjaśnienia i informacje do rachunku zysków i strat,
- k) sprawozdanie z uzyskania i wykorzystania środków z tytułu odpisów 1% od podatku od osób fizycznych,
- l) protokół stanu księgozbioru Biblioteki ŁTN na dzień 31.12.2008,
- ł) stan archiwum ŁTN na dzień 31.12.2008.

Przedstawione Komisji materiały, gdy idzie o rzetelność i stronę formalną, nie budzą zastrzeżeń.

Szczegółowa analiza udostępnionych Komisji dokumentów upoważnia do stwierdzenia, że działalność Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w okresie sprawozdawczym 1.1.2008–31.12.2008 była zgodna ze statutem, rozporządzanie środkami, będącymi w dyspozycji Towarzystwa, merytorycznie uzasadnione, dbałość o majątek Towarzystwa godna uznania. Komisja wysoko ocenia kroki przedsięwzięte w celu zyskania środków finansowych, bez których życie organizacyjne nie osiągnęłoby tak znakomych rezultatów. Jednocześnie zwracamy uwagę na trudną sytuację finansową Towarzystwa. Pewna poprawa nastąpiła w związku z podwyższeniem składek członkowskich, zdyscyplinowaniem członków by składki były wpłacane. Upowszechnia się idea przekazywania na rzecz Towarzystwa odpisu 1% od podatku.

W pełni aktualny pozostaje apel Prezesa ŁTN, by członkowie Towarzystwa wykorzystywali osobiste znajomości dla pozyskiwania sponsorów.

Doceniając podejmowane przez Zarząd kroki w celu likwidacji zaległości w składkach członkowskich a także usuwania „martwych dusz”, Komisja Rewizyjna ponawia dezyderat, by te działania kontynuować. Za wzór pozostałym Wydziałom stawiamy Sekretarza Wydziału IV, Panią Profesor Teresę Pajszczyk-Kieszkiewicz. Dzięki Jej energicznym działaniom w tym Wydziale składki są uiszczane regularnie. Z satysfakcją należy odnotować napływ nowych członków, natomiast wciąż wysokie zaległości w płaceniu składek członkowskich (25.000,- zł) powinny zmotywować Zarząd do bardziej energicznych działań.

Według wyjaśnień Dyrektora Biura nadzieje związane z akcją „cegiełek”, tylko częściowo się spełniły. Być może należałoby w przyszłości znaleźć bardziej efektywne formy ich rozprowadzania, oraz wyraźnie określić potrzeby.

III.

Komisja wysoko ocenia działalność wydawniczą Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Godny podkreślenia jest wysoki poziom edytorski, szata graficzna, jakość papieru i druku. Cieszy wysoka ranga czasopism a także wzrost liczby księgarń sprzedających nasze publikacje. Komisja z uznaniem przyjęła do wiadomości znaczne zmniejszenie zapasów magazynowych i postuluje kontynuowanie tych działań. Komisja ponawia postulat, by przeprowadzić analizę wydawnictw ciągłych pod kątem celowości ich kontynuowania w dotychczasowej postaci i ilości nakładu.

IV.

Komisja wyraża uznanie Zarządowi za działania zmierzające do właściwego funkcjonowania Biblioteki ŁTN i docenia starania o zwiększenie księgozbioru. Jednocześnie powtarzamy propozycję opracowania bibliografii naukowej członków ŁTN w wersji internetowej.

V.

Analiza sprawozdania Sekretarza Generalnego z działalności organizacyjnej oraz wyjaśnienia Dyrektora Biura skłaniają do ostrożnego optymizmu. Mimo trudnej sytuacji finansowej i niewielkiej liczby sponsorów, działalność Towarzystwa znacznie się wzmogła obejmując nowe obszary i doskonaląc dotychczasowe formy działalności, tu należy w pierwszym rzędzie wymienić organizowanie Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki, który w życiu Łodzi i regionu przekształcił się w wielką, stałą imprezę. Dzięki takiemu otwarciu się na zewnątrz nasze towarzystwo staje się coraz bardziej znane ogółowi mieszkańców.

Generalnie Komisja jest pod wrażeniem tak energicznej i owocnej działalności Towarzystwa w okresie sprawozdawczym. Jest to wynik zaangażowania wszystkich ogniw organizacyjnych, w tym Dyrektora Biura i personelu administracyjnego. Rezultaty tego zbiorowego wysiłku zasługują na uznanie.

Szczególne słowa uznania Komisja Rewizyjna kieruje pod adresem Prezesa Towarzystwa, Profesora Stanisława Liszewskiego. Inspirując szereg inicjatyw, koordynując z wielką energią prace szeregu zespołów wzmaga aktywność Towarzystwa. Uczestnicząc w szeregu kierowniczych gremiów, przyczynia się do propagowania celów naszego Towarzystwa i wzrostu jego rangi.

VI.

Po analizie przedstawionych do wglądu dokumentów, wysłuchaniu wyjaśnień Dyrektora Biura, po dyskusji nad sprawozdaniami Skarbnika i Se-

kreterza Generalnego, Komisja Rewizyjna zgłasza Walnemu Zgromadzeniu wnioski o zatwierdzenie

– sprawozdania finansowego Skarbnika Łódzkiego Towarzystwa Naukowego,

– sprawozdania Sekretarza Generalnego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

oraz o udzielenie Zarządowi Łódzkiego Towarzystwa Naukowego absolutorium za okres sprawozdawczy 1.01.2008–31.12.2008.

Jednocześnie, w związku z upływem kadencji obecnych władz, Komisja Rewizyjna stwierdza, że działalność Zarządu była bardzo owocna i zgodna ze statutem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego i w związku z tym zgłasza wnioski o udzielenie absolutorium Zarządowi Łódzkiego Towarzystwa Naukowego za pełnienie obowiązków w okresie 2006–2008.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej prof. dr hab. Zygfryd Rymaszewski
Członkowie: prof. dr hab. Hieronim Bartel, prof. dr hab. Kazimierz Kłysik,
prof. dr hab. Kazimierz Kopias, prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz

Przewodniczący obradom poprosił przewodniczącego komisji „matki” o przedstawienie kandydatur do władz ŁTN. Przewodniczący komisji, prof. Kazimierz Jędrzejewski przedstawił protokół z posiedzenia komisji oraz zgłoszone kandydatury do władz ŁTN. W wyniku tajnego głosowania na prezesa ŁTN został wybrany prof. Stanisław Liszewski, do prezydium zarządu wybrano profesorów: Wandę Małgorzatę Krajewską, Ewę Marynowicz-Hetkę, Jerzego Mikuckiego, Macieja Pawlika, Antoniego Różalskiego i Krzysztofa Skotnickiego. Do komisji rewizyjnej wybrano w pierwszej turze profesorów: Hieronima Bartla, Zygfryda Rymaszewskiego i Hannę Tadeusiewicz. W drugiej turze głosowania do komisji rewizyjnej wybrano profesorów Mariana Głoska i Juliana Ławrynowicza.

Prof. dr hab. S. Liszewski podziękował zebranim za wybór i zaufanie, jakim został obdarzony przez członków Towarzystwa. Prezes podziękował prof. Krystynie Piotrowskiej-Marczak i prof. Julianowi Ławrynowiczowi za pracę dla ŁTN i łódzkiego środowiska naukowego. Następnie nowo wybrany Prezes przedstawił plan działalności Łódzkiego Towarzystwa Naukowego na całą kadencję.

Plan działalności Łódzkiego Towarzystwa Naukowego na lata 2009-2011

Podstawą formalną naszej działalności powinien być aktualnie obowiązujący Statut ŁTN oraz kontestacja zamierzeń programowych przedstawionych podczas obchodów 70-lecia istnienia naszego Towarzystwa, które odbywały się 20 listopada 2006 r. Program ten został opublikowany w *Sprawozdaniach z Czynności i Posiedzeń Naukowych* za rok 2006.

Statutowe cele Towarzystwa zostały zapisane w §4. Można je streścić w kilku punktach:

- popieranie rozwoju nauki (szczególnie działalności ważnych dla Łodzi i regionu),
- rozbudzanie życia naukowego w mieście i regionie,
- upowszechnianie wiedzy, techniki i regionu oraz wyrażanie jego dążeń w stosunku do władz i społeczeństwa.

Ten ostatni z wymienionych punktów został rozwinięty we wspomnianym wcześniej wystąpieniu i wyartykułowany w formie dążenia do przekształcenia Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w sensie funkcjonalnym w korporację łódzkich uczonych, która podejmowała by stosowne działania zmierzające nie tylko do integracji środowiska naukowego, ale również do prezentowania na zewnątrz jego stanowiska i poglądów w ważnym dla naszego środowiska, ale również dla Łodzi i regionu spraw.

Realizując ten program, w rozpoczętej Walnym Zgromadzeniem Członków w dniu 30 marca 2009 roku kadencji, nowo wybrane władze na lata 2009–2011 winny skoncentrować swoje wysiłki zarówno na celach statutowych, jak i na poszerzającej nieco te cele idei „korporacji łódzkich uczonych”.

Realizacja tych celów wymagać będzie podjęcia działalności w pięciu głównych obszarach:

A. Działania naukowo-badawcze:

zadania podejmowane w tym obszarze działalności dotyczyć będą w szczególności:

- organizacji zebrań i dyskusji naukowych,
- inicjowanie badań interdyscyplinarnych o charakterze regionalnym i aktywne promowanie ich wyników,
- organizacja interdyscyplinarnych konferencji naukowych na ważne tematy podejmowane przez zespoły badawcze łódzkiego środowiska akademickiego,
- kontynuacja ogólnopolskich konkursów na najlepszą pracę naukową z zakresu pedagogiki społecznej (Nagroda im. I. Lepalczyk).

B. Działalność wydawnicza:

Kontynuując wieloletni dorobek i doświadczenie Wydawnictwa ŁTN (dorobek ten został zaprezentowany na otwartej 30 marca 2009 roku wystawie), należy wzmocnić tę działalność profilując wydawnictwo, oraz dbać o wysoki poziom merytoryczny (prace punktowane) i edytorski publikowanych prac. Kierunki przekształceń Wydawnictwa zostały przedstawione w Katalogu wystawy. Brzmiały one:

- wydawanie specjalistycznych czasopism i serii wydawniczych, które powinny zyskać punktowaną rangę merytoryczną. Należy zadbać o wysoki poziom redakcji i rad redakcyjnych tych wydawnictw,
- wydawanie monografii naukowych z wąskich dziedzin lub dyscyplin naukowych (prace doktorskie, habilitacyjne, monografie profesorskie), a także monografii regionalnych,
- kontynuacja bloku wydawnictw informacyjnych i okazjonalnych dotyczących łódzkiego środowiska naukowego,
- podjąć inicjatywę wydawania „monumentalnych” prac promujących dorobek różnych działań i dyscyplin naukowych. Tego typu wydawnictwa przygotowywane przez specjalistów o wysokiej randze powinny być publikowane z myślą o odbiorcy krajowym i międzynarodowym,
- dopełniającą funkcję dla działalności wydawnictwa powinien pełnić „Salon promocji książki naukowej” (spotkania autorskie, dyskusje itp.).

C. Integracja środowiska akademickiego Łodzi (funkcja korporacyjna)

- otwarcie „Salonu dyskusyjnego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego” (wypracowywanie stanowisk),
- organizacja imprez integrujących środowisko (spotkanie wigilijne, koncert noworoczny, spotkania byłych i obecnych Rektorów, imprezy jubileuszowe, „piknik akademicki”),
- otwarte wykłady publiczne,
- udział w programie studiów doktoranckich łódzkich uczelni,
- kontynuacja trzech serii wydawniczych: *Sylwetki Łódzkich Uczonych*, *Moja Droga do Nauki*, *Łódzkie Szkoły Naukowe i Zespoły Naukowe*,
- rozwój działalności biblioteki specjalizacyjnej ŁTN oraz czytelnicy,
- zainicjować w środowisku powstanie i wydawanie czasopisma środowiskowego pod roboczym tytułem „Łódzkie czasopismo akademickie”,

D. Działalność popularyzująca naukę (funkcja upowszechniania wiedzy techniki i sztuki)

- organizacja kolejnych edycji „Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki” i innych imprez popularyzatorskich,
- zorganizowanie lobbingu na rzecz powstania w Łodzi „Muzeum Nauki”,

- promocje filmów naukowych,
- ustanowienie nagrody za najlepsze opracowanie (książka, film, wydawnictwo itp.) popularyzujące osiągnięcia współczesnej nauki.

E. Sprawy organizacyjne

Funkcjonowanie Towarzystwa i realizacja jego programu merytorycznego wymaga podjęcia nowych inicjatyw organizacyjnych, wśród których do najważniejszych zaliczam:

- trwałe zabezpieczenie podstaw finansowania działalności ŁTN, które powinny opierać się o elementy stałe (składki członkowskie, działalność wydawnicza, odpisy od podatków 1%) oraz zmienne (ekspertyzy, badania, dotacje itp.). Trzeba opracować plan finansowy,
- należy wzmocnić działalność wydawnictwa ŁTN. Działalność tą należy wszechstronnie przedyskutować i podjąć stosowne decyzje usprawniając zwłaszcza proces promocji i dystrybucji wydawanych prac,
- należy przeprowadzić wybory na wydziałach i komisjach dbając o zaktywizowanie działalności tych podstawowych jednostek Towarzystwa,
- należy dokonać wyborów na nową kadencję: rady bibliotecznej, kapituł do nagrody naukowej i medalu ŁTN,
- należy przedyskutować „politykę” przyjmowania do Towarzystwa nowych profesorów,
- usprawnienie kontaktów z członkami ŁTN (książka adresowa e-mailowa) i regularność wpłat składki członkowskiej,
- należy zorganizować i godnie uczcić 75-lecie Towarzystwa (listopad 2011).

To, czy Łódzkie Towarzystwo Naukowe będzie postrzegane jako „relikt XIX wieku” lub „stowarzyszenie emerytowanych profesorów” bądź też odnajdziemy swoją tożsamość i miejsce wśród instytucji organizujących naukę, a zwłaszcza reprezentujących środowisko łódzkich profesorów, zależy tylko od nas i naszej działalności. Wyrażam przekonanie, że wspólną naszą aktywność da nam satysfakcję z członkostwa i działalności naszego Towarzystwa, Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

W głosowaniu jawnym, Zgromadzenie podjęło jednogłośnie uchwałę o planie działalności ŁTN na kadencję 2009–2011 oraz zatwierdziło budżet na ten rok.

Podjęto również uchwałę w sprawie zmiany wysokości składki członkowskiej.

Po dyskusji zebrani podjęli jednogłośnie w głosowaniu jawnym zaproponowaną przez komisję wnioskową uchwałę zgromadzenia:

Uchwała

Zgromadzenia Ogólnego
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego
podjęta w dniu 30 marca 2009 r.

Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne ŁTN po wysłuchaniu sprawozdania Zarządu ŁTN, Komisji Rewizyjnej ŁTN oraz dyskusji w czasie obrad plenarnych proponuje, aby w najbliższej kadencji:

1. Kontynuować działalność organizacyjną związaną z Festiwałem Nauki, Kultury i Sztuki. Rozważyć postulowaną już koncepcję rozszerzenia tej prestiżowej imprezy o niektóre miasta regionu łódzkiego.

2. Popularyzować osiągnięcia łódzkiego środowiska naukowego przez kontynuowanie publikacji sylwetek łódzkich uczonych, ich osiągnięć i imprez jubileuszowych.

3. Wzbogacać zbiory biblioteczne o nowe wartościowe pozycje, oraz opracować bibliografię członków ŁTN w wersji internetowej.

4. Kontynuować nagradzanie zasłużonych członków Medalem ŁTN.

5. Propagować akcję przekazywania na rzecz ŁTN 1% podatku dochodowego.

6. Pozyskiwać sponsorów oraz poszukiwać wszelkich innych źródeł pozyskiwania środków Finansowych dla ŁTN.

7. Zwiększać aktywność członków w zebraniach naukowych, w wygłaszaniu referatów, oraz działalności organizacyjnej.

8. Pozyskiwać nowych członków ŁTN.

9. Kontynuować, ciesząc się dużym uznaniem, organizację imprez okolicznościowych, integrujących środowisko naukowe.

Zgromadzenie ogólne akceptuje plan działania ŁTN na najbliższą kadencję przedstawiony przez Pana profesora S. Liszewskiego nowo wybranego Prezesa ŁTN.

Uchwałę podpisała Komisja Wnioskowa w składzie:
prof. dr hab. Hieronim Bartel, prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz,
prof. dr hab. Romuald Skowroński

2. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO W ROKU 2009

W roku sprawozdawczym rozpoczęła się trzyletnia kadencja (2009–2011) pracy Zarządu Towarzystwa. Prezes, Prezydium Zarządu i Komisja Rewizyjna wybrani zostali na Zgromadzeniu Ogólnym Towarzystwa w dniu 30 marca 2009 roku. Prezesem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego został po raz kolejny profesor Stanisław Liszewski, któremu Zgromadzenie Ogólne z pełnym zaufaniem powierza tę funkcję od 1991 roku. Na posiedzeniach sprawozdawczo-wyborczych Wydziałów dokonano wyborów władz Wydziałów oraz Komisji Wydziałowych. Zarząd Towarzystwa powołał na kadencję 2009–2011 Radę Biblioteczną w składzie: profesorowie Hanna Tadeusiewicz (Wydział I), Ilona Skupińska-Lövset (Wydział II), Adam Jaworski (Wydział III), Ryszard Markert (Wydział IV), Krzysztof Januskiewicz (Wydział V), Wanda Nowakowska (Wydział VI). W dniu 14 grudnia 2009 roku powołano Komisję ds. nowelizacji statutu ŁTN w składzie: profesorowie Krzysztof Skotnicki (przewodniczący), Maria Wichowa (Wydział I), Ryszard Dębski (Wydział II), Andrzej Kononowicz (Wydział III), Marek Pawlikowski (Wydział IV), Janusz Lipiński (Wydział V), Krystyna Juszyńska (Wydział VI). Nowelizacja statutu Towarzystwa jest niezbędna z uwagi na zapisy dotyczące między innymi wyboru członków Prezydium ŁTN. Sąd Rejestrowy odmówił zarejestrowania składu Prezydium Zarządu ŁTN wybranego na obecną kadencję, które zgodnie z dotychczasowymi zasadami konstytuowało się na wniosek Prezesa ŁTN.

W 2009 roku Towarzystwo kontynuowało swoją statutową działalność, której główne kierunki określone zostały w uchwale Zgromadzenia Ogólnego podjętej w dniu 30 marca 2009 roku. Działalność Towarzystwa realizowana była tak jak dotychczas przez Zarząd i jego Prezydium oraz przez sześć Wydziałów będących podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, tj. Wydział I – Językoznawstwa, Nauk o Literaturze i Filozofii, Wydział II – Nauk Historycznych i Społecznych, Wydział III – Nauk Matematyczno-Przyrodniczych, Wydział IV – Nauk Medycznych, Wydział V – Nauk Technicznych i Wydział VI – Sztuki i Nauk o Sztuce, przy aktywnym udziale Biura Towarzystwa. W roku sprawozdawczym odbyło się dziewięć posiedzeń Prezydium (15 stycznia, 19 lutego, 19 marca, 6 kwietnia, 11 maja, 18 czerwca, 24 września, 22 października, 10 grudnia), pięć posiedzeń Zarządu zwyczajnych (12 lutego, 9 marca, 15 czerwca, 28 września, 14 grudnia) i jedno nadzwyczajne (19 listopada) z okazji 73 rocznicy powstania Towarzystwa. W dniu 30 marca 2009 roku na Wydziale Prawa i Administracji UŁ odbyło się Zwyczajne Sprawozdawczo-Wyborcze

Zgromadzenie Ogólne członków ŁTN. Zgromadzeniu towarzyszyło otwarcie wystawy *Oficyna Wydawnicza „Łódzkie Towarzystwo Naukowe” w latach 1947–2008* przygotowanej przez nieodżałowanego, szczególnie oddanego Towarzystwu, Profesora Jerzego Mikuckiego, pełniącego funkcję Wiceprezesa ŁTN w latach 2003–2009.

Sprawy członkowskie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku Towarzystwo liczy ogółem 465 członków. Z przykrością informujemy, że w roku sprawozdawczym zmarli następujący członkowie naszej korporacji: profesorowie Elżbieta Dziegieć, Michał Karasek, Władysław Traczyk, Maria Bukowska-Strzyżewska, Tadeusz Krzemiński, Waldemar Ceran, Joanna Kadłubowska, Jerzy Mikucki. Na zawsze pozostaną w naszej pamięci.

W roku sprawozdawczym Towarzystwo zaprosiło do współpracy i członkostwa 20 samodzielnych pracowników nauki. Na Wydział I przyjęto 7 osób, profesorów Eleonorę Bielawską-Batorowicz, Piotra Capa i Krzysztofa Witczaka oraz doktorów habilitowanych Jadwigę Sobczak, Jana Sosnowskiego, Ewę Waniek-Klimczak i Grażynę Zarzycką; na Wydział III – 4 osoby, profesorów Marię Michalską, Marię Muchę i Jacka Sicińskiego oraz doktora habilitowanego Marka Monetę; na Wydział IV – 2 osoby, profesorów Adama Antczaka i Ludomira Stefańczyka; na Wydział V – 4 osoby, profesora Sławomira Wiaka oraz doktorów habilitowanych Andrzeja Błaszczyka, Ryszarda Grądzkiego i Wojciecha Wolfa; na Wydział VI – 3 osoby, profesora Andrzeja Bartczaka oraz doktorów habilitowanych Eleonorę Jedlińską i Tomasza Kłysa.

Szczegółowe dane dotyczące liczby członków Towarzystwa i wpływów z opłat członkowskich przedstawiają odpowiednio tabele 1 i 2.

Tabela 1. Członkowie ŁTN w latach 2007–2009

Wydział	Liczba członków			Nowoprzyjęci			Zmarli			Rezygnacja / Skreślenie		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	64	65	72	1	1	7	3	–	–	4	–	–
II	125	123	122	10	–	–	1	1	1	3	1	–
III	84	84	84	6	1	4	–	1	4	2	–	–
IV	90	94	93	–	6	2	1	1	3	–	1	–
V	63	64	68	5	3	4	3	2	–	–	–	–
VI	23	23	26	5	–	3	2	–	–	–	–	–
Ogółem	449	453	465	27	11	20	10	5	8	9	2	0

Tabela 2. Zaległości w opłatach składek członkowskich

Wydział	Liczba osób zalegających z opłatą			Odsetek członków ogółem [%]			Kwota [zł]		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	33	27	49	51,6	41,5	68,1	4.050,-	2.350,-	12.300,-
II	54	29	74	43,2	23,6	60,7	9.000,-	10.000,-	20.380,-
III	37	16	55	44,0	19,0	65,5	4.750,-	4.800,-	12.100,-
IV	15	3	12	16,7	3,2	12,9	1.650,-	800,-	3.200,-
V	12	23	23	19,0	35,9	33,8	1.450,-	4.700,-	5.250,-
VI	8	10	8	34,8	43,5	30,8	800,-	2.350,-	2.800,-
Ogółem	159	108	221	35,4	23,8	47,5	21.700,-	25.000,-	56.030,-

W porównaniu z latami ubiegłymi, w roku 2009 wzrósł odsetek osób z nieuregulowanymi składkami członkowskimi. Dotyczy to zwłaszcza Wydziałów I, II i III. Ponad dwukrotny wzrost kwoty zaległych składek wynika nie tylko z podniesienia, począwszy od roku 2008, wysokości rocznej składki, ale również zmniejszenia dyscypliny w zakresie wywiązywania się z tego statutowego obowiązku.

W roku sprawozdawczym, zgodnie ze statutem, osoby najbardziej zasłużone dla Towarzystwa wyróżniono godnością członka honorowego i Medalem ŁTN. W roku 2009 członkami honorowymi Towarzystwa zostali: profesor Jolanta Kulpińska z Wydziału II oraz profesorowie Jerzy Kroh i Jan Michalski z Wydziału III. Obecnie 15 spośród 465 członków Towarzystwa posiada tytuł członka honorowego. Medalem ŁTN uhonorowano profesorów Jerzego Mikuckiego z Wydziału IV (Medal nr 11), Macieja Pawlika z Wydziału V (Medal nr 12) oraz Panią Zofię Brodowską (Medal nr 13).

Działalność integracyjna

W roku 2009 członkowie Towarzystwa zorganizowali, współorganizowali lub uczestniczyli z referatami bądź listami gratulacyjnymi w spotkaniach, sesjach, wystawach, których celem było uczczenie zasłużonych profesorów oraz prezentacja i integracja środowiska akademickiego:

12 stycznia – Koncert noworoczny w Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej pracowników i studentów Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi pod dyrekcją Marcina Wolniewskiego z udziałem Janosa Balina, Jolanty Gzelli,

- Urszuli Janik, Andrzeja Niemirowicza, Doroty Wójcik, Beaty Zawadzkiej i Aleksandra Zuchowicza; koncert prowadził Janusz Janyst.
- 17 lutego – Spotkanie Prezesa Stanisława Liszewskiego z obecnymi i byłymi Rektorami publicznych szkół wyższych w Łodzi, podczas którego dyskutowano sytuację środowiska akademickiego
- 30 marca – Sprawozdawczo-Wyborcze Zgromadzenie Ogólne Towarzystwa, na którym Profesor Jan Michalski przedstawił wykład pt. *W jaki sposób Uniwersytet w Cambridge, unikalne centrum nauki, kultury i architektury, łączy 800-letnią tradycję z dzisiejszą świetnością*; zgromadzeniu przewodniczył Profesor Włodzimierz Nykiel, Rektor Uniwersytetu Łódzkiego.
- 30 marca – Otwarcie w Collegium Iuridicum UŁ wystawy *Oficina Wydawnicza „Łódzkie Towarzystwo Naukowe” w latach 1947–2008* przygotowanej przez Profesora Jerzego Mikućkiego.
- 16-27 kwietnia – 9. Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi pod hasłem *Ucz się od najlepszych*, któremu przewodniczył Profesor Maciej Pawlik.
- 20 kwietnia – Jubileusz urodzin Profesor Marii Olszewskiej, któremu towarzyszyła konferencja naukowa *Wyzwania współczesnej biologii komórki*.
- 4 czerwca – Konwersatorium nt. *Mikrobiologia na Uniwersytecie Łódzkim* zorganizowane w ramach cyklu *Szkoły i zespoły naukowe łódzkich uczelni. Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość*.
- 5 czerwca – Uroczyste Sympozjum prezentujące działalność i osiągnięcia naukowe Profesora Krzysztofa Jażdżewskiego z Wydziału III.
- 8 czerwca – Spotkanie z władzami publicznych uczelni Łodzi poświęcone aktualnym problemom kształcenia doktorantów i propozycji włączenia się Towarzystwa w proces kształcenia doktorantów.
- 26 czerwca – Jubileusz 45-lecia pracy naukowo-dydaktycznej Profesor Krystyny Piotrowskiej-Marczak, któremu towarzyszyło seminarium *W poszukiwaniu efektywności finansów publicznych*.
- 26–28 czerwca – Konferencja jubileuszowa z okazji 100-lecia Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu, na której ŁTN reprezentował Profesor Julian Ławrynowicz.

-
- 23 września – Jubileusz urodzin Profesora Jerzego Kroh, podczas którego został Mu wręczony tytuł członka honorowego ŁTN.
- 30 września – Uroczyste sympozjum prezentujące działalność i osiągnięcia naukowe Profesorów Leszka Wojtczaka i Juliana Ławrynowicza.
- 14 października – Środowiskowa inauguracja roku akademickiego 2009/2010.
- 29 października – Inauguracja cyklu *Wykłady profesorów – członków Łódzkiego Towarzystwa Naukowego dla doktorantów łódzkich uczelni*; wykład pt. *Współczesny świat i jego poznanie – rezultaty badań łódzkich naukowców* przedstawił Professor Stanisław Liszewski.
- 19 listopada – Nadzwyczajne posiedzenie Zarządu z okazji 73. rocznicy powstania Łódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łodzi/Łódzkiego Towarzystwa Naukowego; porządek obrad obejmował m. in. wspomnienie o Profesorze Jerzym Mikućkim, Wiceprezecie ŁTN zmarłym w 2009 roku; podczas spotkania laureatka Nagrody ŁTN im. Profesor Ireny Lepalczyk – dr hab. Ewa Jarosz z Uniwersytetu Śląskiego przedstawiła wykład pt. *Ochrona dzieci przed krzywdzeniem. Perspektywa globalna i lokalna*.
- 29 listopada – Wykład Profesora Michała Seweryńskiego pt. *Problemy szkolnictwa wyższego w Polsce* w ramach wykładów członków Towarzystwa dla doktorantów łódzkich uczelni.
- 3 grudnia – Wykład Profesora Janusza Markowskiego pt. *Biologiczni intruzi – przyjaciele czy wrogowie* w ramach wykładów członków Towarzystwa dla doktorantów łódzkich uczelni.
- 21 grudnia – 15. spotkanie wigilijne, któremu towarzyszył koncert w wykonaniu Barbary Zamek-Gliszczyńskiej i Anny Liszewskiej, zorganizowane przez Profesor Teresę Pajszczyk-Kieszkiewicz i Panią Marię Alinę Liszewską.

Działalność integracyjna Towarzystwa miała wymiar nie tylko środowiskowy, ale również ogólnołodzki i ogólnopolski. Tradycyjnie braliśmy udział w inauguracji roku akademickiego 2009/2010 w publicznych uczelniach Łodzi oraz w inauguracji środowiskowej zorganizowanej przez Prezydenta Miasta Łodzi dr Jerzego Kropiwnickiego i Przewodniczącą Konferencji Rektorów Publicznych Wyższych Szkół Łodzi profesora Włodzimierza Nykiela, która odbyła się 14 października 2009 roku w Muzeum Historii Miasta Łodzi. Podczas spotkania profesor Tomasz Kapitaniak z Politechniki Łódzkiej (Wydział V) przedstawił wykład *Dynamika hazardu – o losowości w mechanice*.

Towarzystwo aktywnie uczestniczy w pracach powołanej w 1996 roku Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi, której przewodniczący od 2006 roku, tj. drugą kadencję Prezes Towarzystwa Stanisław Liszewski. Towarzystwo zaproszone jest także do udziału w Konferencji Rektorów Uczelni Publicznych w Łodzi, gdzie reprezentowane jest przez Prezesa Towarzystwa.

Towarzystwo aktywnie uczestniczy również w pracach Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN. Członkiem Prezydium Rady oraz Komisji Promocji tej Rady od 2003 roku jest profesor Julian Ławrynowicz. Reprezentował On ŁTN oraz, w ramach trzyosobowej delegacji, Radę Towarzystw Naukowych na konferencji z udziałem gości zagranicznych „Inteligencja polska na Kresach południowo-wschodnich Rzeczypospolitej i Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemysłu jako forma organizacji przemysłowej ‘klasy umysłowej’”, zorganizowanej z okazji jubileuszu stulecia Towarzystwa, w czerwcu 2009 roku w Przemysłu. Poza wygłoszonym adresem, jako jeden z czterech członków zagranicznych Polskiego Towarzystwa Naukowego w Żytomierzu, przedstawił rozwijającą się współpracę regionalnych towarzystw naukowych o profilu ogólnym Polski i Ukrainy. W ramach trzyosobowej Komisji Promocji, profesor Julian Ławrynowicz uczestniczył m.in. w przygotowaniu wersji internetowej czasopisma Rady *Heureka – Problemy Społecznego Ruchu Naukowego*. W związku z procedowaniem w Sejmie projektu Ustawy o Towarzystwach Naukowych profesor Julian Ławrynowicz uczestniczył wraz z kilkoma przedstawicielami Prezydium Rady w licznych rozmowach, m.in. z Wicemarszałkiem Sejmu Stefanem Niesiołowskim, Przewodniczącym Senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Jerzym Wiatrem oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Barbarą Kudrycką.

Działalność naukowo-dydaktyczna

Zgodnie z ideą Towarzystwa podstawowa działalność naukowa, angażująca członków Towarzystwa i ich współpracowników, prowadzona jest przez Wydziały. W 2009 roku Wydziały i Komisje zorganizowały ogółem 23 spotkania o charakterze naukowym, na których przedstawiono 51 referatów: Wydział I – 4/10, Wydział II – 1/1, Wydział III – 11/33, Wydział IV – 2/2, Wydział V – 3/3, Wydział VI – 2/2. Szczegółowe sprawozdania z działalności Wydziałów w 2009 roku zawarto w dalszej części niniejszego tomu *Sprawozdań...* .

Działania merytoryczne, podobnie jak w latach ubiegłych, podejmowane były również przez Prezydium Towarzystwa. Na szczególną uwagę zasługuje podjęcie inicjatywy włączenia się Towarzystwa w proces kształcenia kadr na poziomie doktorskim. W roku akademickim 2009/2010,

w porozumieniu z władzami szkół wyższych w Łodzi, Towarzystwo uruchomiło 30-godzinny cykl wykładów, w ramach programowych wykładów do wyboru dla doktorantów. Całość przedsięwzięcia koordynuje profesor Ewa Marynowicz-Hetka. Wykłady profesorów – członków Łódzkiego Towarzystwa Naukowego dla doktorantów łódzkich uczelni mają na celu przekazanie szeroko rozumianej, aktualnej wiedzy i stworzenie forum dyskusyjnego dla słuchaczy studiów doktoranckich. Zainteresowanie i chęć uczestniczenia w wykładach wyjątkowo licznej grupy doktorantów świadczy o wypełnieniu luki w tym obszarze dydaktycznym. Z uwagi na możliwości lokalowe do udziału w wykładach zaproszeni zostali wyłącznie doktoranci wyższych lat studiów, co daje możliwość aplikacji w kolejnych latach słuchaczom aktualnie pierwszych lat studiów doktoranckich.

W ramach cyklu konwersatoriów *Szkoły i zespoły naukowe łódzkich uczelni: Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość*, koordynowanych przez profesor Ewę Marynowicz-Hetkę, w 2009 roku odbyło się drugie konwersatorium nt. *Mikrobiologia na Uniwersytecie Łódzkim* zorganizowane przez Wydział III. Ponadto w roku sprawozdawczym ukazał się pierwszy tom nowej serii wydawniczej ŁTN *Łódzkie Szkoły Naukowe i Zespoły Naukowe* prezentujący materiały/dorobek pierwszego konwersatorium poświęconego *Łódzkiej Szkole Geografii Społeczno-Ekonomicznej*.

W ramach inicjowania i wspierania badań regionalnych w 2009 roku kontynuowano realizację dwuletniego grantu, przyznanego w drodze konkursu przez Wydział Kultury Urzędu Miasta Łodzi na przygotowanie i wydanie, pod kierunkiem profesora Stanisława Liszewskiego, *Łódź – Monografia Miasta*. W 2009 roku nakładem Wydawnictwa ŁTN ukazała się polskojęzyczna wersja tej pozycji naukowej. Jest to oryginalna praca prezentująca wiedzę o Łodzi, która pochodzi z bezpośrednich badań i obserwacji naukowców reprezentujących różne dyscypliny naukowe – historię, geografii społeczno-ekonomiczną, ekonomię, architekturę czy urbanistykę. Obecnie przygotowywana jest wersja anglojęzyczna tego wydawnictwa.

Ponadto w 2009 roku Towarzystwo uzyskało w drodze konkursu dwuletni grant Prezydenta Miasta Łodzi na realizację projektu naukowo-badawczego w obszarze tematycznym *Rozwój społeczno-gospodarczy Łodzi w warunkach jednolitego rynku europejskiego*, realizowanego pod kierunkiem profesora Janusza Świerkockiego z Wydziału II.

W roku sprawozdawczym Nagrodę Naukową, ustanowioną w 1981 roku, Towarzystwo przyznało profesorowi Tadeuszowi Błażejowskiemu z Wydziału I za całokształt wybitnych osiągnięć w zakresie badań historyczno-literackich współczesnej prozy polskiej. W 2009 roku odbyła się piąta edycja konkursu o ustanowioną przez Towarzystwo w 2005 roku Nagrodę im. Profesor Ireny Lepalczyk za prace badawcze z zakresu pedagogiki społecznej. Laureatką została dr hab. Ewa Jarosz z Uniwersytetu

Śląskiego za pracę pt. *Ochrona dzieci przed krzywdzeniem. Perspektywa globalna i lokalna*, wydaną nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego, Katowice w 2008 roku. Nagroda wręczona została 19 listopada 2009 roku podczas uroczystości jubileuszowych Towarzystwa, którą zaszczyliła swoją obecnością Zofia Brodowska, fundatorka nagrody, siostra zmarłej profesor Ireny Lepalczyk.

Działalność wydawnicza

Plan wydawniczy Towarzystwa na rok 2009 został przyjęty na posiedzeniu Rady Wydawniczej w dniu 23 marca 2009 roku. Robocze posiedzenia Redakcji Naczelnej w 2009 roku odbyły się 23 marca i 19 listopada.

Łącznie w roku sprawozdawczym wydano 35 pozycji/22 tytuły. Nakładem Towarzystwa w 2009 roku ukazały się kolejne tomy i zeszyty (łącznie 19 pozycji) wszystkich 11 czasopism naukowych ŁTN, tj. *Acta Archaeologica Lodziensia* (1948) – t. 55; *Acta Geographica Lodziensia* (1948) – t. 95; *Bulletin de la Société des Sciences et des Lettres de Łódź. Serie: Recherches sur les Déformations* (1950) – t. 58, 59, 60; *Przegląd Socjologiczny* (1951) – t. 58 z. 1-4; *Rozprawy Komisji Językowej* (1954) – t. 54; *Prace Polonistyczne* (1958) – t. 64; *Zagadnienia Rodzajów Literackich* (1958) – t. 52; *Folia Medica Lodziensia* (1965) – t. 36 z. 1-2; *Studia Prawno-Ekonomiczne* (1968) – t. 79, 80; *Art Inquiry. Recherches sur les Arts* (1999) – t. 11; *Studia Wyborcze* (2006) – t. 7, 8. Na podstawie oceny parametrycznej dziesięć czasopism wydawanych przez Towarzystwo zakwalifikowanych jest do czasopism punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego z punktacją od 4 (6 czasopism) do 2 (4 czasopisma).

W ramach serii wydawniczych ŁTN w minionym roku ukazały się kolejne tomy *Informatora Nauki Łódzkiej. Stopnie, tytuły naukowe, stanowiska profesorskie* oraz *Sprawozdań z Czynności i Posiedzeń Naukowych* (t. 62), a także zainicjowano nową serię *Łódzkie Szkoły Naukowe i Zespoły Naukowe*. W ramach serii o charakterze biograficznym *Sylwetki Łódzkich Uczonych* (1992) wydano kolejne sześć zeszytów dokumentujących osiągnięcia i dorobek publikacyjny zasłużonych dla nauki profesorów Krzysztofa Jażdżewskiego (z. 91), Jana Szczepańskiego (z. 92), Szczepana Pieniżka (z. 93), Juliana Ławrynowicza (z. 94), Leszka Wojtczaka (z. 95) i Michała Seweryńskiego (z. 96).

Szczegółowy wykaz tytułów opublikowanych w ramach działalności wydawniczej Towarzystwa w 2009 roku zawarto w dalszej części niniejszego tomu *Sprawozdań...* Zaznaczyć należy, że wszystkie pozycje wydawane nakładem Towarzystwa są recenzowane. Dorobek wydawniczy Towarzystwa zaprezentowano na wystawie zatytułowanej *Oficyna Wydawnicza „Łódzkie Towarzystwo Naukowe” w latach 1947–2008*, otwartej w dniu

30 marca 2009 roku na Wydziale Prawa i Administracji UŁ, której towarzyszyło wydawnictwo pod tym samym tytułem, wydane nakładem Towarzystwa w 2009 roku. Wystawę przygotował profesor Jerzy Mikucki we współpracy z mgr Karoliną Ławską.

W 2009 roku dystrybucja wydawnictw ŁTN odbywała się za pośrednictwem następujących 22 księgarni i hurtowni w Łodzi i w Polsce, a także jednej za granicą: *Łódź* – Księgarnia Naukowo-Medyczna, ul. Piotrkowska 102; Księgarnia NIKE, ul. Struga 3; Księgarnia PWN, ul. Kopcińskiego 51; Firma księgarska W. Juszcza, ul. Pomorska 40; Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego; Biblioteka Uniwersytetu Medycznego; Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Piłsudskiego; *kraj* – Księgarnia Akademicka, Kraków; Księgarnia Historyczna, Warszawa; Księgarnia LEXICON, Warszawa; Księgarnia LIBRA, Warszawa; Księgarnia SKARBNIKA, Kraków; Księgarnia Studencka, Toruń; Księgarnia UMK, Toruń; Księgarnia Uniwersytecka, Lublin; Centrala Handlu Zagranicznego Ars Polona, Warszawa; Dom Handlowy Nauki, Warszawa; Firma GML, Warszawa; Garmond Press, Kraków; Kolporter, Kielce; Polskie Księgarnie Specjalistyczne, Gdańsk; Ruch SA; *zagranica* – Blackwell, Oxford, Anglia.

Godnym uwagi jest fakt, że w 2009 roku uruchomiona została internetowa księgarnia Towarzystwa, prezentująca nie tylko dorobek wydawniczy Towarzystwa, ale umożliwiającą zakup poszczególnych pozycji wydawniczych drogą internetową.

Zarząd Towarzystwa na posiedzeniu w dniu 14 grudnia zatwierdził Regulamin działalności Wydawnictwa ŁTN, jak również zasady dystrybucji tzw. egzemplarzy autorskich. Egzemplarze obowiązkowe naszych wydawnictw otrzymują: Biblioteka Narodowa w Warszawie, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, Biblioteka Główna Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego, Biblioteka Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego, Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego, Biblioteka Uniwersytetu im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, Biblioteka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Biblioteka Śląska w Katowicach, Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego, Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Biblioteka Publiczna Miasta Stołecznego Warszawy, Książnica Pomorska w Szczecinie, Krajowe Biuro Wyborcze.

Popularyzacja wiedzy

W 2009 roku Towarzystwo tradycyjnie, już po raz dziewiąty było organizatorem Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi. Festiwal zorganizowany został przy aktywnym udziale Urzędu Miasta Łodzi, który był głównym sponsorem całej imprezy, Rady ds. Szkolnictwa Wyższego

i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi oraz Konferencji Rektorów Publicznych Wyższych Szkół Łodzi.

9. Festiwal pod hasłem *Ucz się od najlepszych* odbył się w dniach 16–27 kwietnia 2009 roku. Przewodniczącym Komitetu Programowo-Organizacyjnego był Wiceprezes Towarzystwa profesor Maciej Pawlik, Dyrektorem Biura Festiwalu – dr Edward Karasiński, Sekretarzem – mgr Karolina Ławska, a stronę internetową prowadził mgr inż. Jerzy Janisz, który był także współorganizatorem jednej z imprez festiwalowych, tj. konkursu sms-owego. W przygotowaniu imprez festiwalowych uczestniczyli społecznie pracownicy wyższych uczelni publicznych – Akademii Muzycznej, Akademii Sztuk Pięknych, Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej, Politechniki Łódzkiej, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Medycznego, Wyższego Seminarium Duchownego; szkół prywatnych – Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej, Wyższej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa; placówek naukowych – Oddziału PAN w Łodzi, Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN oraz Naczelnej Organizacji Technicznej NOT, muzeów łódzkich, Experymentarium, Miejskiej Galerii Sztuki, Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi, a także kina Orange IMAX i firmy developerskiej Virako.

Ogółem odbyło się 270 imprez festiwalowych zgrupowanych w 13 blokach tematycznych. W 2009 roku po raz trzeci kontynuowany był blok *Nobliści*, zainicjowany przez ŁTN w 2007 roku, w ramach którego prezentowano laureatów Nagrody Nobla z roku 2008. Także po raz trzeci zorganizowany został w „Manufakturze” *Piknik naukowy* cieszący się ogromnym zainteresowaniem zwiedzających. O ile w 2007 roku, tj. pierwszym roku funkcjonowania tej imprezy, doświadczenia i pokazy demonstrowały dwa zespoły pracowników i studentów Politechniki Łódzkiej oraz Uniwersytetu Łódzkiego, to w 2009 roku udział wzięły 24 zespoły reprezentujące różnorodne dziedziny nauki, techniki i sztuki.

Wykład plenarny, który zgodnie z przyjętą zasadą przedstawia jeden z rektorów łódzkich uczelni, w ramach 9. Festiwalu wygłosił Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi profesor Paweł Górski. Tytuł wykładu *Astma i przewlekła choroba obturacyjna płuc – zagrożenia dla populacji polskiej*.

Artystyczne otwarcie oraz zamknięcie Festiwalu przygotowane zostało tak jak w ubiegłych latach przez pracowników i studentów odpowiednio Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi oraz Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi.

Tradycyjnie podczas inauguracji Festiwalu, która miała miejsce w Urzędzie Miasta Łodzi, wręczono wyróżnienia *Łódzkie Eureka*, przyznawane w drodze konkursu przez Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi od 2004 roku, osobom i zespołom badaw-

czym, które w roku poprzedzającym Festiwal wyróżnione zostały na forum międzynarodowym i ogólnopolskim. W 2009 roku przyznano siedem wyróżnień, w tym pięć w kategorii technika i dwie w kategorii sztuka.

Kolejne Festiwale zyskują wysoką ocenę gremiów akademickich i środowiskowych, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i roli jaką mają do spełnienia, tj. promocji i popularyzacji łódzkiej nauki, techniki i sztuki, prezentacji łódzkich wyższych uczelni i placówek badawczych oraz integracji środowiska akademickiego i społeczeństwa naszego miasta. Świadczą o tym między innymi oczekiwania, aby Festiwal objął swoim zasięgiem nie tylko Łódź, ale również szeroko rozumiany region łódzki.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w piątej edycji konkursu Polskiej Agencji Prasowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego *Popularyzator Nauki 2009* w kategorii *Naukowiec lub Instytucja Naukowa*, dwiema spośród trzech przyznanych równorzędnych nagród uhonorowano dr. Jana Olejniczaka z Uniwersytetu Łódzkiego oraz studentów Koła Naukowego Fizyków Politechniki Łódzkiej „Kot Schrödingera”, aktywnie uczestniczących w imprezach Festiwalowych.

Pełne sprawozdanie z przebiegu 9. Festiwalu zawarto w dalszej części niniejszego tomu *Sprawozdań...*

W 2009 roku Towarzystwo podjęło prace związane z organizacją 10. jubileuszowego Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi, który odbędzie się w dniach 19–26 kwietnia 2010 roku pod hasłem *Bądź najlepszy*. Organizację Festiwalu powierzono profesorowi Antoniemu Różalskiemu.

* * *

Przedstawione formy aktywności ŁTN są wynikiem zaangażowania intelektu i czasu wielu członków naszego Towarzystwa oraz codziennej intensywnej pracy Dyrektora i pracowników Biura, nie zawsze w sprzyjających warunkach. W roku sprawozdawczym przeprowadzana była bowiem wymiana okien w siedzibie Towarzystwa dzięki dotacjom Urzędu Miasta Łodzi (Miejski Konserwator Zabytków) na remont stolarki okiennej i renowację witraży. W imieniu Prezydium i Zarządu składam serdeczne podziękowania wszystkim, którzy aktywnie uczestniczą w życiu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Sekretarz Generalny ŁTN
prof. dr hab. Wanda Małgorzata Krajewska

3. SPRAWOZDANIA WYDZIAŁÓW I KOMISJI SPECJALISTYCZNYCH ZA ROK 2009

Wydział I Językoznawstwa, Nauk o Literaturze i Filozofii

W roku 2009 odbyły się cztery spotkania naukowe:

I. W dniu 24 lutego 2009, o godz. 10.00 odbyło się posiedzenie naukowe Wydziału I Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, Katedry Dialektologii Polskiej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego oraz Zakładu Filologii Ukraińskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Wygłoszono następujące referaty:

1. Alina Burysh, *Spółeczność polska w Drohobyczu. Zarys sytuacji socjolingwistycznej* (Ukraina),
2. Tatiana Kołodzyńska, *Ze słowotwórstwa gwar ukraińskich Nadania* (KUL),
3. Iwona Sękalska-Marciniak, *Derywaty przymiotnikowe w gwarach łowickich na tle odpowiedników innogwarowych* (KDP UŁ),
4. Eugeniusz Stupiński, *Polszczyzna okolic Krasnojarska* (KDP UŁ, Rosja).

Wywiązała się ożywiona dyskusja z udziałem prof. prof. Kazimierza Michalewskiego, Anny Strokowskiej, Sławomira Gali, Lubow Frolak, Feliksa Czyzewskiego, Marii Wichowej, oraz mgr. Dariusza Klechowskiego. Referenci wyczerpująco wyjaśnili podnoszone w dyskusji kwestie. W spotkaniu wzięło udział sześciu członków ŁTN i czterdziestu pięciu gości. Była to sesja naukowa zorganizowana w ramach współpracy KDP UŁ z UMCS.

II. W dniu 7 kwietnia o godzinie 17.00 odbyło się spotkanie naukowe Wydziału I ŁTN w siedzibie Towarzystwa, przy ulicy Skłodowskiej-Curie 11. Na posiedzeniu tym przedstawiono dwa referaty:

1. Prof. dr hab. Ewa Waniek-Klimczak miała wystąpienie nt. *W poszukiwaniu wzorców wymowy w języku angielskim jako obcym*.
2. Prof. dr hab. Piotr Cap przedstawił wykład *Legitymizacja w dyskursie politycznym*.

Po wygłoszeniu referatów wywiązała się dyskusja, w której wzięli udział prof. S. Gała i prof. J. Starnawski oraz prof. A. Kudra. Referenci wyczerpująco odpowiedzieli na pytania i głosy polemiczne. W posiedzeniu wzięło udział siedmiu członków ŁTN i trzech gości.

Po części naukowej rozpatrywano sprawy personalne. Przedstawiono kandydatury prof. Ewy Waniek-Klimczak i prof. Piotra Capa na członków ŁTN. W wyniku głosowania jednomyślnie zatwierdzono obie kandydatury. Prof. Piotrowi Capowi rekomendacji udzielili: prof. Piotr Stalmaszczyk, zaś prof. Ewę Waniek-Klimczak rekomendowała prof. Barbara Lewandowska-Tomaszczyk

III. W dniu 3 czerwca 2009 odbyło się posiedzenie naukowe Wydziału I ŁTN. Wygłoszono następujące referaty:

1. Prof. Grażyna Zarzycka mówiła na temat *Certyfikacja języka polskiego jako obcego – dzieje, znaczenie, procedury*.

2. Prof. Jadwiga Sobczak przedstawiła *Związki Kazimierza Dejmka z teatrem serbski*.

W części drugiej dyskutowano nad przyjęciem nowych członków prof. Zarzyckiej i prof. Sobczak. Obie kandydatki zostały zaaprobowane jednogłośnie. Rekomendacji obu kandydatkom udzieliły prof. M. Witkowska i prof. B. Ostromęcka-Fronczak.

W części trzeciej odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze. Sekretarz Wydziału prof. M. Wichowa przedstawiła sprawozdanie z działalności Wydziału w mijającej kadencji 2006–2009. Zarząd uzyskał absolutorium, którego udzielono mu jednogłośnie. Ponownie wybrano prof. S. Gałę na Przewodniczącego i prof. M. Wichowa na Sekretarza Wydziału I.

IV. W dniu 8 grudnia 2009, o godzinie 17.00 w siedzibie Towarzystwa odbyło się posiedzenie wydziału I ŁTN. Uczestniczyło w nim 6 osób. W części naukowej prof. Maria Wichowa przedstawiła referat *Poradnik jako gatunek literacki w dobie staropolskiej* a prof. Jan Sosnowski mówił na temat *Struktura rosyjskich ojkonimów w XVI wieku*.

Po każdym referacie miała miejsce dyskusja na temat wystąpienia prof. Wichowej głos zabrali prof. prof. Starnawski, Zawadzki i Danek. Referentka wyczerpująco odpowiedziała na pytania. Nad wykładem prof. Sosnowskiego dyskutowali prof. prof. Danek i Gala. W części administracyjnej postawiono wniosek o przyjęcie prof. Jana Sosnowskiego w poczet członków ŁTN, wprowadzający: prof. Gala i prof. Strokowska. Wniosek zaaprobowano jednogłośnie.

W roku 2009 odbyły się cztery spotkania naukowe, na których wygłoszono 10 referatów, przyjęto pięciu nowych członków.

Sprawozdanie podpisała prof. dr hab. Maria Wichowa, sekretarz Wydziału I

Wydział II **Nauk Historycznych i Społecznych**

Po wyborach nowej kadencji, na posiedzeniu 14 maja 2009 Zarząd Wydziału ukonstytuował się i działa w następującym składzie:

Przewodniczący – prof. dr hab. Maria Magdalena Blombergowa

Wiceprzewodniczący – prof. dr hab. Ryszard Dębski

Sekretarz – prof. dr hab. Bogusława Urbaniak.

Liczba członków – 122, w tym członków honorowych – 3.

Składki członkowskie: generalnie zmniejszyła się liczba osób zalegających przez dłuższy okres z regulacją należności, aktualnie – 5 lat – 1 osoba, 4 lata – 7 osób, 3 lata – 5 osób. Z obowiązku płacenia składek, oprócz członków honorowych, zwolnionych jest 19. członków.

Zmarli członkowie: prof. dr hab. Waldemar Ceran.

W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno posiedzenie ogólne Wydziału, na którym Pani prof. dr hab. Teresa Wyka miała wykład na temat *Ochrona danych osobowych pracownika*.

Udział w pracach na rzecz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego: Członkowie Wydziału II, panowie profesorowie Krzysztof Skotnicki i Ryszard Dębski aktualnie przygotowują projekt statutu towarzystwa. A podkreślić wypada, że swoją wiedzą prawniczą na bieżąco służą w działaniach Zarządu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Sprawozdanie podpisała prof. dr hab. M. M. Blombergowa, przewodnicząca Wydziału II

Wydział III **Nauk Matematyczno-Przyrodniczych**

Wydział III działał w składzie:

przewodniczący – prof. dr hab. Janusz Markowski

wiceprzewodniczący – prof. dr hab. Witold Ciesielski

sekretarz – prof. dr hab. Andrzej Kononowicz

W ramach Wydziału działają następujące sekcje:

Komisja Biologiczna

przewodniczący – prof. dr hab. Adam Jaworski

sekretarz – prof. dr hab. Barbara Różalska

Komisja Chemiczna

przewodniczący – prof. dr hab. Janusz Zakrzewski

sekretarz – dr Konrad Kowalski
Komisja Geograficzna
przewodniczący – prof. dr Krzysztof Kożuchowski
sekretarz – prof. nadzw. dr hab. Paweł Jokiel
Komisja Krystalograficzna
przewodniczący – prof. dr hab. Grzegorz Bujacz
sekretarz – dr Waldemar Maniukiewicz
Komisja Matematyczno- Fizyczna
przewodniczący – prof. dr hab. Julian Ławrynowicz
sekretarz – prof. nadzw. dr hab. Ilona Zasada

Odbyły się dwa spotkania wydziałowe z następującymi referatami:

26.02.2009 – przedstawione były dwa referaty, tj. prof. Marii Muchy *Opakowania polimerowe a środowisko* i prof. Marka Monety *Ślady jonów ciężkich*,

21.05.2009 – spotkanie wyborcze z referatem *Rewolucja informatyczna w biologii* wygłoszonym przez prof. Tomasza Sakowicza.

Wydział był również współorganizatorem trzech spotkań:

4.06.2009 – konwersatorium nt. „Mikrobiologia na Uniwersytecie Łódzkim”,

5.06.2009 – uroczyste sympozjum poświęcone prezentacji sylwetki i dorobku naukowego prof. dr. hab. Krzysztofa Jażdżewskiego,

30.09.2009 – uroczyste spotkanie poświęcone prezentacji sylwetek i dorobku naukowego profesorów: prof. dr. hab. Leszka Wojtczaka i prof. dr. hab. Juliana Ławrynowicza.

Dwóch członków naszego Wydziału, prof. dr hab. Adam Jaworski i prof. dr hab. Janusz Markowski, zostało zaproszonych do przedstawienia wykładów dla Doktorantów Łódzkich Uczelni.

Prace w komisjach:

Komisje Biologiczna, Chemiczna i Krystalograficzna nie podjęły działalności w roku sprawozdawczym.

Komisja Geograficzna

Komisja Geograficzna w 2009 roku działała w składzie:

prof. dr hab. Krzysztof Kożuchowski – Przewodniczący
prof. dr hab. Paweł Jokiel – Sekretarz

W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy posiedzenia naukowe:

1. 7 kwietnia 2009, wspólnie z Instytutem Nauk o Ziemi UŁ odbyło się zebranie naukowe ŁTN, na którym dr Elżbieta Kobołek (UŁ) przedstawiła referat nt. *Procesy fluwialne na obszarach nizinnych Polski Środkowej w warunkach antropopresji*.

2. 21 maja 2009, dr J. Żychowski z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie przedstawił referat nt. *Zanieczyszczenia gleb i wód gruntowych w Małopolsce*.

3. 10 listopada 2009, wspólnie z Instytutem Nauk o Ziemi zorganizowano odczyt dr. Zbigniewa Rdzanego (UŁ) nt. *Wpływ energii geotermicznej na procesy glacialne na przykładach zlodowaceń współczesnych i plejstoceńskich*.

W okresie sprawozdawczym nie przyjęto nowych członków Komisji Geograficznej.

Komisja Matematyczno-Fizyczna

W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy posiedzenia Komisji Matematyczno-Fizycznej. W trakcie tych posiedzeń zreferowano 27 prac:

25 czerwca 2009

1. Przedstawienie przez prof. Annę Urbaniak-Kucharczyk do druku w serii *Recherches sur les déformations (Rech. Déform.)* pracy: Arezki Touzaline'a (Bab Ezzouar, Algieria), pt. *Analysis of a frictional unilateral contact problem with normal compliance for elastic materials* (ref. przedstawiająca).

2. Przedstawienie przez prof. Leona Mikołajczyka do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Vitaliya S. Szpakowskiego (Żytomierz), pt. *On solutions of general quaternionic quadratic equations* (ref. przedstawiający).

3. Przedstawienie przez prof. Zbigniewa Jakubowskiego do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Dominiki Klimek-Smęt i Andrzeja Michalskiego (Lublin), pt. *Univalent harmonic functions generated by conformal mappings onto regular polygons* (ref. przedstawiający).

4. Przedstawienie przez prof. Leszka Wojtczaka do druku w serii *Rech. Déform.* prac Stanisława Bednarka (Łódź), pt. a) *Coupling of the magnetostriction and Hall effect in elastic porous ferromagnetic composite*, b) *Physical exploratories in Poland – aims, organisation and activity* (ref. autor).

5. Przedstawienie przez prof. Juliana Ławrynowicza do druku w serii *Rech. Déform.* prac: a) Małgorzaty Nowak-Kępczyk (Radom), pt. *Binary alloys with arbitrary atom concentrations and vacancies*, b) Agnieszki Niemczynowicz (Olsztyn), pt. *On spin damping frequency eigenvalues*, c) własnej, wspólnej z Romanem S. Ingardenem (Toruń), pt. *Randers "antisymmetrical" metric in the space-time of general relativity*, d) własnej,

wspólnej z Romanem S. Ingardenem (Toruń), pt. *Model of magnetic electron microscope including the scanning microscope* (ref. przedstawiający).

4 listopada 2009

1. Przedstawienie przez prof. Leszka Wojtczaka do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Stanisława Bednarka (Łódź), pt. *Series of educational physics experiments using an elastic water ball* (ref. Autor).

2. Przedstawienie przez prof. Leona Mikołajczyka do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Yuriya I. Kharkevycha i Konstantyna N. Zhyhalły (Łuck), pt. *Asymptotic decomposition for upper boundaries of defluxion functions of the Sobolev class from their Poisson integrals* (ref. przedstawiający).

3. Przedstawienie przez prof. Zbigniewa Jakubowskiego do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Leopolda Koczana i Katarzyny Trąbki-Więclaw (Lublin), pt. *Subclasses of typically real functions determined by some modular inequalities* (ref. przedstawiający).

4. Przedstawienie przez prof. Włodzimierza Waliszewskiego do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Moniki Roşiu (Craiova), pt. *The symmetry effects in problems related to quadratic differentials on Klein surfaces* (ref. przedstawiający).

5. Przedstawienie przez prof. Adama Paszkiewicza do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Macieja Skwarczyńskiego (Warszawa), pt. *On the Bieberbach conjecture and Clausen identity* (ref. przedstawiający).

6. Przedstawienie przez prof. Andrzeja Łuczaka do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Wasyla Yu. Slyusarchuka (Kijów), pt. *Conditions for the existence and uniqueness of bounded almost periodic solutions of the nonlinear differential equation $f_1((d/dt)x(t)) + f_2(x(t)) = h(t)$* (ref. przedstawiający).

7. Przedstawienie przez prof. Marka Monetę do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Andrzeja K. Kwaśniewskiego (Białystok), pt. *On compositions of numbers and graphs* (ref. przedstawiający).

8. Przedstawienie przez prof. Juliana Ławrynowicza do druku w serii *Rech. Déform.* prac: a) Inny V. Kalchuk, Tatyany C. Stepanyuk (Łuck) i Józefa Zająca (Chełm/Lublin), pt. *Approximation of the functions from Sobolev's classes in uniform and integral metrics*, b) Tatyany V. Zhyhallo (Łuck), pt. *Approximation of functions continuous on a segment by their Poisson-Chebyshev biharmonic operators* (ref. przedstawiający).

16 grudnia 2009

1. Przedstawienie przez prof. Leona Mikołajczyka do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Jurija Zelinskiego (Kijów), pt. *Continuous mappings between domains of manifolds* (ref. przedstawiający).

2. Przedstawienie przez prof. Zbigniewa Jakubowskiego do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Aleksandry Szkibieli (Szczecin), pt. α_0 -strong tracts of subharmonic functions (ref. przedstawiający).

3. Przedstawienie przez prof. Włodzimierza Waliszewskiego do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Jerzego Grzybowski i Ryszarda Urbańskiego (Poznań), pt. *Crystal growth in terms of Minkowski-Rådström-Hörmander space* (ref. przedstawiający).

4. Przedstawienie przez prof. Leszka Wojtczaka do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Stanisława Bednarka (Łódź), pt. *Properties of the porous multiferroics composite* (ref. autor).

5. Przedstawienie przez prof. Adama Paszkiewicza do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Dariusza Partyki (Lublin) i Ken-ichi Sakana (Osaka), pt. *On a variant of Heinz's inequality for harmonic mappings of the unit disc onto bounded convex domains* (ref. przedstawiający).

6. Przedstawienie przez prof. Andrzeja Łuczaka do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Ilpo Laine (Joensuu) i Chung-chun Yanga (Shenzhen, Chiny), pt. *Entire solutions of some non-linear differential equations* (ref. przedstawiający).

7. Przedstawienie przez prof. Marka Monetę w imieniu prof. Claude'a Surry'ego do druku w serii *Rech. Déform.* jego pracy pt. *Variational methods in Coulomb friction between two elastic solids* (ref. przedstawiający). Dyskusja i głosowanie.

8. Przedstawienie przez prof. Juliana Ławrynowicza do druku w serii *Rech. Déform.* pracy Lawrence Zalcmana (Ramat Gan, Izrael), pt. *Variations on Montel's theorem* (ref. przedstawiający).

W okresie sprawozdawczym ukazały się trzy wolumeny *Recherches sur les déformations*.

Sprawozdanie podpisali: prof. dr hab. Janusz Markowski, przewodniczący Wydziału III
prof. dr hab. Andrzej Kononowicz, sekretarz Wydziału III

Wydział IV Nauk Medycznych

W roku sprawozdawczym 2009 odbyły się następujące posiedzenia naukowe:

1. 26 lutego 2009: prof. dr hab. Elżbieta Mikiciuk-Olasik wygłosiła referat *Kierunki poszukiwania radiofarmaceutyków*, dr hab. Anna Płachcińska wygłosiła referat *Ilościowa ocena obrazów scyntygraficznych*.

2. 29 maja 2009: odbyło się posiedzenie sprawozdawczo-wyborcze. Przewodniczącym Wydziału IV wybrany został prof. dr hab. med. Marek Pawlikowski, wiceprzewodniczącym – prof. dr hab. med. Kazimierz Jędrzejewski, sekretarzem – prof. dr hab. med. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz.

W roku 2009 przyjęto dwóch nowych członków: dr. hab. Adama Antczaka, prof. dr. hab. med. Ludomira Stefańczyka.

Zmarły trzy osoby: prof. dr hab. med. Michał Karasek, prof. dr hab. med. Władysław Traczyk, prof. dr hab. med. Jerzy Mikucki.

31 grudnia 2009 Wydział IV Nauk Medycznych liczył 93 osoby.

Sprawozdanie podpisała prof. dr hab. T. Pajszczyk-Kieszkiewicz, sekretarz Wydziału IV

Wydział V Nauk Technicznych

I. W dniu 18 maja 2009 odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Wydziału V., w trakcie którego dokonano wyboru władz na kadencję 2009–2011. Na Przewodniczącą Wydziału wybrano prof. dr. Andrzeja Koziarskiego, a na członków Zarządu: prof. dr. hab. Andrzeja Heima, prof. dr. hab. Krzysztofa Januszkiewicza, prof. dr hab. Marię Kotelko, prof. dr hab. Dorotę Kozanecką i doc. dr. Janusza Lipińskiego, któremu powierzono obowiązki sekretarza.

II. W roku 2009 Zarząd zorganizował następujące sesje referatowe:

1. Prof. dr hab. Sławomir Wiak – *Inteligentne mikrosystemy – modele komputerowe*, w dniu 26 stycznia 2009, z udziałem 16 uczestników.

2. Dr hab. Ryszard Grądzki – *Analiza stanu naprężenia i odkształcenia konstrukcji stomatologicznych*, w dniu 18 maja 2009, z udziałem 22 uczestników.

3. Dr hab. Wojciech Wolf – *Krystalografia – trzeci wymiar chemii*, w dniu 8 czerwca 2008, z udziałem 10 uczestników.

III. W roku 2009 Wydział V zaopiniował kandydatów na nowych członków zwyczajnych ŁTN w osobach:

1. Prof. dr hab. Sławomir Wiak – posiedzenie administracyjne Wydziału w dniu 26 stycznia 2009. Członkowie wprowadzający: prof. dr hab. Maciej Pawlik i prof. dr hab. Kazimierz Zakrzewski.

2. Dr hab. Ryszard Grądzki – posiedzenie administracyjne Wydziału w dniu 18 maja 2009. Członkowie wprowadzający: prof. dr hab. Marian Królak i prof. dr Andrzej Koziarski.

3. Dr hab. Wojciech Wolf – posiedzenie administracyjne Wydziału w dniu 8 czerwca 2009. Członkowie wprowadzający: prof. dr hab. Ireneusz Zbiciński i prof. dr Andrzej Koziarski.

W roku 2009 prof. dr hab. Maciej Pawlik otrzymał Medal ŁTN.

Sprawozdanie podpisał prof. WSInf. dr Janusz Lipiński, sekretarz Wydziału V

Wydział VI Sztuki i Nauk o Sztuce

1. Władze Wydziału VI

Zarząd Wydziału VI w roku 2009 pracował w następującym składzie (w kadencji 2006–2009 oraz od wyborów dnia 19.05.2009 na kadencję 2009–2012):

prof. Ryszard Hunger	– przewodniczący
prof. dr hab. Małgorzata Leyko	– wiceprzewodnicząca
prof. dr Krystyna Juszyńska	– sekretarz

2. Członkowie

Obecnie Wydział VI liczy 26 członków. W roku 2009 przyjęto trzech nowych członków: prof. Andrzeja Bartczaka (ASP), dr. hab. Tomasza Kłysa (UŁ) i dr hab. Eleonorę Jedlińską (UŁ).

3. Zebrania Wydziału

W roku 2009 Wydział VI zorganizował dwa zebrania:

I. *Książka artystyczna* (19.05.2009) – wykład prof. Andrzeja Bartczaka (ASP) oraz Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Wydziału VI.

W części naukowej prof. Andrzej Bartczak przedstawił interesujący wykład na temat książki artystycznej. Omówił ideę powstania książki artystycznej, proces tworzenia, materię i techniki pracy, liczbę egzemplarzy oraz do kogo jest kierowane takie dzieło sztuki. Wykład ilustrowany był licznymi pięknymi i bardzo różnorodnymi przykładami książek artystycznych, które Autor przedstawił i zreferował zebranym.

W części organizacyjnej przedstawiono sprawozdanie z prac Wydziału w kadencji 2006–2009 oraz przeprowadzono dyskusję nad sprawozdaniem. W wyniku głosowania Zarząd Wydziału VI uzyskał jednogłośnie absolutorium. Następnie przeprowadzono, zgodnie z obowiązującą procedurą, wybory władz Wydziału VI na kolejną kadencję 2009–2012. Przewodniczącym Wydziału VI został prof. Ryszard Hunger, wiceprzewodniczącą prof. dr hab. Małgorzata Leyko, sekretarzem prof. dr Krystyna

Juszyńska (szczegóły w protokole zebrania).

II. *Polscy artyści w USA po 1945 r.* (08.12.2009) – wykład dr hab. Eleonory Jedlińskiej (UŁ).

Wykład oparty był na materiałach zawartych w pracy habilitacyjnej i dotyczył działalności wybitnych polskich artystów w USA po roku 1984 i ich obecności w krytyce amerykańskiej. Najwięcej miejsca autorka poświęciła działalności Krzysztofa Wodiczki. Po wykładzie odbyła się interesująca dyskusja, w której m.in. głos zabierali profesorowie – Ewa Wolska, Ewelina Nurczyńska-Fidelska, Małgorzata Leyko, Andrzej Jocz i Ryszard Hunger.

4. Wydawnictwa

Wydział VI publikuje czasopismo (rocznik) *Art Inquiry* (wydawnictwo ŁTN), poświęcone różnym aspektom sztuki we współczesnym świecie. Przygotowany w roku 2009 tom XI pt. *Wolność w sztuce nowoczesnej* zawiera kilkanaście artykułów pracowników naukowych z różnych ośrodków akademickich w Polsce i za granicą. Redaktorem naczelnym pisma jest prof. dr hab. Grzegorz Sztabiński. Recenzentem tomu XI był dr hab. Michał Ostrowicki z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Należy podkreślić, że czasopismo *Art Inquiry* znalazło się na ministerialnej Liście Czasopism Punktowanych.

5. Udział w działalności ogólnej ŁTN

Członkowie Wydziału VI brali udział w różnych pracach i uroczystościach organizowanych przez Zarząd ŁTN, m.in. 9. Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki (np. warsztaty z rzeźby prowadzone przez prof. Andrzeja Jocz), Rada Biblioteczna (członkiem Rady jest prof. dr hab. Wanda Nowakowska), Koncert Noworoczny (w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Akademii Muzycznej pod dyrekcją Marcina Wolniewskiego), koncerty kameralne w siedzibie ŁTN oraz wykłady dla słuchaczy Studiów Doktoranckich łódzkich uczelni (prof. dr hab. Grzegorz Sztabiński).

Sprawozdanie podpisała prof. dr Krystyna Juszyńska, sekretarz Wydziału VI

4. SPRAWOZDANIE Z 9. FESTIWALU NAUKI, TECHNIKI I SZTUKI W ŁODZI 16–27 KWIETNIA 2009 ROKU

Tradycyjnie już w kwietniu, przed świętami majowymi odbył się w Łodzi kolejny 9. Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki, który trwał półtora tygodnia, od czwartku 16 kwietnia do poniedziałku 27 kwietnia 2008. Przedłużenie okresu trwania Festiwalu wyniknęło w bieżącym roku z włączenia w ramy Festiwalu reaktywowanych po wielu latach „Dni Włókniarza”, organizowanych przez Muzeum Fabryki w Manufakturze w dniach 16–22 kwietnia br. W ramy Festiwalu został także włączony XVII Festiwal Szkół Teatralnych, organizowany przez Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną. Od wielu lat jest to jedyny w swoim rodzaju festiwal, charakteryzujący się nieskrępowaną siłą młodości i entuzjastycznego występowania w piękny i trudny zawód aktora.

Festiwal odbywał się pod hasłem *Ucz się od najlepszych*. Wybór ten wynikał z szybko zachodzących zmian w strukturach gospodarczych i przemysłowych krajów Unii Europejskiej i Polski w kierunku gospodarki opartej na wiedzy. Coraz bardziej potrzebny jest człowiek twórczy, którego można stworzyć zachęcając od najmłodszych lat do zdobywania wiedzy i fascynacji efektami zdobytej wiedzy. Stąd festiwal nauki jest także adresowany do najmłodszego pokolenia.

1. Organizatorzy festiwalu

Tegorocznym organizatorem Festiwalu – podobnie jak w latach ubiegłych – było Łódzkie Towarzystwo Naukowe przy bardzo aktywnym udziale Urzędu Miasta Łodzi, który był głównym sponsorem całej imprezy, Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi oraz Konferencji Rektorów Państwowych Szkół Wyższych Łodzi.

Odpowiedzialność za program i przebieg Festiwalu spoczywała na Komitecie Organizacyjnym, który został utworzony z uwzględnieniem udziału przedstawicieli wyższych uczelni Łodzi, instytucji naukowych i naukowo-technicznych oraz kulturalnych, współorganizujących tę imprezę. Komitet ten pracował w składzie: prof. Maciej Pawlik (Wiceprezes ŁTN) – przewodniczący Komitetu, członkowie: dr Edward Karasiński (Dyrektor ŁTN), prof. Stefan Czyżewski (PWSFTviT), Elżbieta Fuchs (Miejska Galeria Sztuki), prof. Janina Grzegorzczak (UM), mgr inż. Jerzy Janisz – informatyk, ks. dr Dariusz Kucharski (Wyższe Seminarium Duchowne), Anna Lisiewicz (Muzeum Fabryki – Manufaktura), dr Jan Olejniczak (UŁ), Cezary Pawlak (Muzeum Sztuki – Rezydencja Księży Młyn), prof. Rafał Pawliczak (UM), prof. Henryk Piekarski (UŁ), prof.

Bogusław Pikała (Akademia Muzyczna), Aleksandra Siekacz-Łataś (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna) prof. Antoni Różalski (UŁ), dr hab. Jerzy Słodowy (PŁ), dr Elżbieta Strumiłło-Dyba (Wydział Edukacji UMŁ), dr hab. Krzysztof Śmigielski (PŁ), dr hab. Mirosław Urbaniak (NOT), prof. Zofia Uzelac (PWSFTviT), dr Przemysław Wachowski (ASP), Jakub Wawrzyniak (Muzeum Fabryki), prof. Lucyna Woźniak (UM),

Komitet Organizacyjny spotkał się siedem razy na posiedzeniach roboczych w dniach: 23.10.2008, 20.11.2008, 11.12.2008, 15.01.2009, 19.02.2009, 19.03.2008, oraz po Festiwalu, na zebraniu podsumowującym w dniu 6.05.2009 r. Dodatkowo w dniu 15.06.2008 r., przed otwarciem festiwalu Komitet zorganizował konferencję prasową dla łódzkich mediów prezentując w szczególności program 9. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki. Dzień później prof. M. Pawlik i mgr Karolina Ławska uczestniczyli w otwarciu „Dni Włókniarza” w Manufakturze, włączonej w program 9. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki. Także wieczorem, 16 kwietnia prof. M. Pawlik i dyrektor E. Karasiński wystąpili w programie „Dobry wieczór” telewizji regionalnej TVP Info w Łodzi informując o Festiwalu i zapraszając widzów do udziału w imprezach festiwalowych. Ponadto, 17 kwietnia prof. M. Pawlik wziął udział w audycji radiowej studenckiego Radia „Żak” 88,8 FM, również propagując Festiwal.

Stronę organizacyjną i koordynacyjną festiwalu zabezpieczało Biuro Festiwalowe i sekretariat, które działały w siedzibie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Dyrektorem organizacyjnym 9. Festiwalu był dr Edward Karasiński, sekretariat prowadziła mgr Karolina Ławska. Stronę internetową festiwalu prowadził mgr inż. Jerzy Janisz, który był także współorganizatorem konkursu sms-owego, związanego z Festiwalem.

2. Cele Festiwalu

Cele łódzkiego festiwalu od początku jego organizowania pozostają niezmienne, zmieniają się natomiast akcenty, treści imprez i formy przekazu.

Głównym celem 9. Festiwalu była promocja i popularyzacja osiągnięć łódzkiej nauki, techniki i sztuki wśród mieszkańców miasta i regionu. Realizacji tego celu służyły liczne imprezy festiwalowe, ale szczególnie wręczone po raz siódmy w Łodzi wyróżnienia w postaci statuetki „Łódzkie Eureka” za wybitne osiągnięcia naukowe o zasięgu międzynarodowym, uzyskane przez łódzkich naukowców w minionym roku.

Niemniej ważnym celem, jakie stawiali sobie organizatorzy festiwalu była prezentacja łódzkich wyższych uczelni i placówek badawczych, ich sal wykładowych, laboratoriów, sal ćwiczeniowych. Każdy ciekawy funkcjonowania tych „świątyń wiedzy” mógł w czasie imprez festiwalowych

wych zwiedzić je i zapoznać się z nimi. Ta forma promocji była szczególnie kierowana do młodzieży szkół średnich, która swoją przyszłość łączy ze szkołami wyższymi.

Wreszcie, tradycyjnym celem łódzkich festiwali jest integracja środowiska akademickiego Łodzi i to zarówno wewnętrzna jak i zewnętrzna czyli ze społeczeństwem miasta i regionu. Służyły temu m.in. koncert inauguracyjny Festiwal w Filharmonii Łódzkiej w dniu 20 kwietnia – w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej i solistów instrumentalistów – studentów Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi i przedstawienie teatralne „Longplay” (reż. Agnieszka Greinert) w wykonaniu studentów Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej, kończące całą imprezę w dniu 27 kwietnia w Teatrze im. S. Jaracza.

Podobny cel miało umieszczenie po raz czwarty w programie Festiwalu wykładu plenarnego, którego autorem – zgodnie z założeniem – jest jeden z rektorów łódzkich uczelni. Wykład plenarny w ramach 9. Festiwalu wygłosił JM Rektor Uniwersytetu Medycznego, prof. dr hab. Paweł Górski. Interesujące wystąpienie pt.: „Astma i przewlekła choroba obturacyjna płuc – zagrożenia dla populacji polskiej”, poprzedziło Konwersatorium „Z alergią można wygrać”, zorganizowane przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Imprezy 9. Festiwalu Nauki, Techniki Sztuki były kierowane do całego społeczeństwa Łodzi i regionu, szczególnie jednak ich odbiorcami byli: młodzież szkół średnich, mieszkańcy w wieku emerytalnym, zwłaszcza licznych w Łodzi „Uniwersytetów Trzeciego Wieku” oraz grupy inteligencji łódzkiej.

3. Program festiwalu i jego realizacja

Imprezy festiwalowe zgrupowane zostały w dziesięciu blokach tematycznych. W bloku jedenastym zgromadzono wycieczki a blok dwunasty obejmował imprezy towarzyszące. Każdy blok tematyczny miał swoją nazwę, która charakteryzowała tematykę imprez w nim zawartych. Poszczególne bloki nazwano w kolejności: 1. Astronomia (3 imprezy w ramach „Roku Astronomii”), 2. Gospodarka w kryzysie (18 imprez), 3. Matematyka i informatyka w życiu człowieka (17 imprez), 4. Dni otwartych Muzeów (7 imprez), 5. Poznaj siebie i otoczenie (24 imprezy), 6. Przyroda wokół nas (17 imprez), 7. Sztuka – duchowe wnętrze człowieka (38 imprez), 8. Świat fizyki i chemii (15 imprez), 9. Technika i technologie XXI wieku (64 imprezy), 10. Wyzwania współczesnej medycyny (21 imprez), 11. Wycieczki (8 imprez), 12. imprezy towarzyszące (3 imprezy).

Trzeci już rok kontynuowany był blok „Nobliści”, zaliczony w bieżącym roku do imprez centralnych. W ramach dwóch Sesji dn. 21 i 22

kwietnia (po trzy kategorie Nagrody Nobla na jednej sesji), zorganizowanych w siedzibie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, naukowcy łódzcy – specjaliści w dziedzinach, będących przedmiotem Nagród Nobla zaprezentowali sylwetki i nagrodzony dorobek laureatów z roku 2008 w dziedzinach: chemii, fizyki, medycyny, ekonomii, literatury oraz Nagrody Pokojowej.

Odrębna, duża impreza włączona w bieżącym roku w ramy Festiwalu, tj. „Dni Włókniarza”, odbywała się w dniach 16–22 kwietnia w specjalnym namiocie o powierzchni ok. 700 m², usytuowanym na rynku Manufaktury. W dniach 23 i 24 kwietnia było to miejsce promocji łódzkich uczelni. Ich przedstawiciele prezentowali licealistom i maturzystom ofertę studiów. W swobodnej atmosferze można było uzyskać wyczerpujące informacje o kierunkach uniwersyteckich, politechnicznych i medycznych.

W następne dwa dni: sobotę 26 kwietnia i niedzielę 27 kwietnia 2009 r., w godzinach 10:00–18:00 namiot na rynku Manufaktury był miejscem odrębnej imprezy – „Pikniku naukowego”, cieszącego się ogromnym zainteresowaniem zwiedzających. O rozmachu tej imprezy niech świadczy fakt, że w inauguracyjnym pikniku w 2007 roku doświadczenia i pokazy demonstrowały dwa zespoły pracowników i studentów – członków Kół Naukowych Chemików i Fizyków z Uniwersytetu Łódzkiego i Politechniki Łódzkiej. W tegorocznym – trzecim pikniku naukowym prezentowały się 24 zespoły, reprezentujące różnorodne dziedziny nauki i sztuki. W sposób przystępny objaśniane były bardzo licznym zainteresowanym złożone niejednokrotnie zjawiska i problemy z dziedziny fizyki, chemii, medycyny, informatyki, robotyki, inżynierii molekularnej, biotechnologii, teorii gier, nanotechnologii, urbanistyki, nauk przyrodniczych ale także tańca oraz pokazów z rekonstrukcji historycznej. Bardzo pozytywne doświadczenia z pikniku naukowego skłaniają organizatorów do dalszego rozszerzenia oferty piknikowej w latach następnych, korzystając z przychylności gospodarzy „Manufaktury”.

Program festiwalu składał się z dwóch grup imprez, imprez centralnych organizowanych poza obiektami wyższych uczelni i instytutów oraz imprez festiwalowych zblokowanych w wymienionych wcześniej grupach tematycznych i realizowanych głównie na terenie uczelni i instytutów.

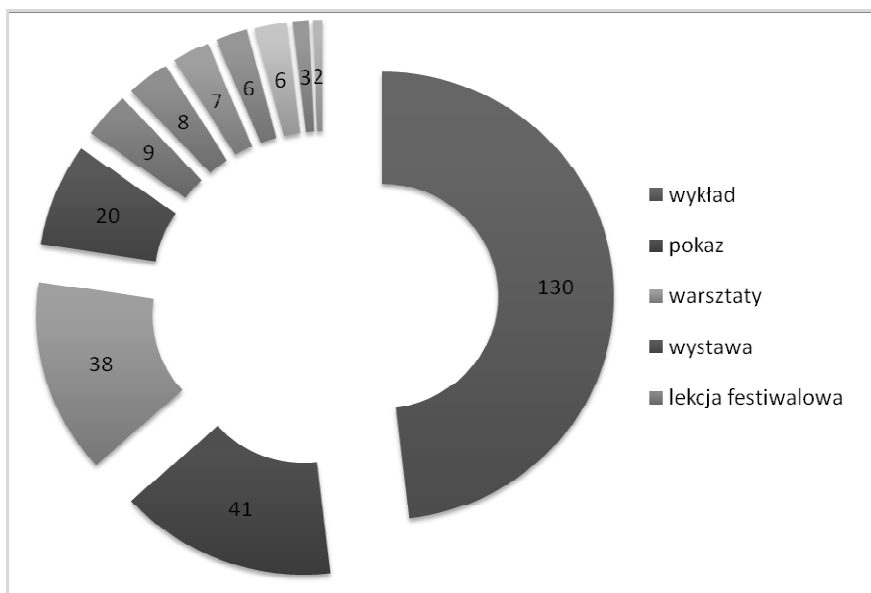
Ogółem przeprowadzono siedem imprez centralnych i 270 imprez festiwalowych. Ilościowy wykaz imprez festiwalowych według typów imprez i organizatorów zestawiono w tabeli 1.

9. Festiwal Nauki Techniki i Sztuki rozpoczął się 20 kwietnia 2009 w Dużej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi (ul. Piotrkowska 104). Spotkanie otworzył Prezes Łódzkiego Towarzystwa Naukowego prof. dr hab. Stanisław Liszewski, witając przybyłych gości, m.in. przedstawiciele

Tabela 1. Imprezy festiwalowe
(bez imprez centralnych)

Blok															
	Organizator	Astronomia	Gospodarka w Kryzysie	Imprezy towarzyszące	Matematyka i informatyka w życiu człowieka	Muzea	Nobliscy 2008	Piknik Naukowy	Poznaj siebie	Przyroda wokół nas	Sztuka - duchowe wnętrza człowieka	Świat Fizyki i chemii	Technika i Technologie XXI wieku	Wycieczki	Wyzwania współczesnej medycyny
PŁ	1	5		10			8	2	3	5	3	40		13	90
UŁ	2	7	3	3			11	11	12	11	11	1	6		78
SWSPiZ		5		1				3		1					10
WSHE		3	1	3			2	6		7				2	24
ASP					1										1
Muzea Łódzkie					8										8
WSD					1			1							2
ŁTN						6									6
PAN							3							1	4
Experymentarium							1								1
WSTiH									2					3	5
ASP										12					12
MGSsztuki										2					2
PTFizyczne											1				1
Orange IMAX												1			1
NOT												20	1	1	22
VIRAKO													1		1
UMed														2	2
<i>Razem</i>	3	20	4	17	10	6	25	23	17	38	15	62	8	22	270

władz wojewódzkich i miejskich oraz rektorów łódzkich szkół wyższych. W uroczystym otwarciu udział wzięło kilkaset osób, m.in. Wojewoda Łódzki Jolanta Chełmińska i wiceprezydent Łodzi Włodzimierz Tomaszewski. W drugiej części uroczystego otwarcia festiwalu przewodniczący Komitetu Organizacyjnego 9. Festiwalu prof. dr hab. inż. Maciej Pawlik przedstawił kolejno zespoły badawcze, które w 2008 roku za swoje osiągnięcia naukowe były wyróżnione na forum międzynarodowym, a Przewodniczący Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie

Ryc. 1. Liczba imprez festiwalowych według typu imprezy

Miasta Łodzi, prof. dr hab. Stanisław Liszewski wręczył laureatom statuetki „Łódzkie Eureka” nadane przez Radę. „Łódzkie Eureka” (autorem statuetki jest profesor Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, Jan Grodek) otrzymali:

– Zespół w składzie: prof. dr hab. inż. Dominik Sankowski, dr Laurent Babount, dr inż. Robert Banasiak, dr inż. Zbigniew Chaniecki, dr inż. Krzysztof Grudzień, dr inż. Włodzimierz Mosorow, dr inż. Jacek Nowakowski, dr inż. Andrzej Romanowski, dr inż. Radosław Wajman, dr inż. Liu Zhijian, mgr inż. Jakub Betiuk, Katedra informatyki Stosowanej, Politechnika Łódzka – za „Zastosowanie trójwymiarowej tomografii w bezinwazyjnej diagnostyce wybranych procesów przemysłowych”,

– Dr inż. Zdzisław Czaplicki, Oddział Łódki IWN, Zakład Włókien Białkowych – za „Metoda i urządzenie do pomiaru skrętu przędz”,

– Dr inż. Zbigniew Stempień, Katedra Automatyzacji Procesów Włókienniczych, Politechnika Łódzka – za „Ultraszybka kamera do badań procesów odkształceniowych w miękkich osłonach balistycznych”,

– Zespół w składzie: prof. dr hab. inż. Izabela Krucińska, prof. dr hab. inż. Krzysztof Gniotek, prof. dr hab. inż. Tomasz Kacprzak, dr inż. Sławomir Hausman, dr inż. Łukasz Januszkiewicz, dr inż. Jacek Leśniowski, dr Maria Michalak, dr Grzegorz Owczarek, mgr inż. Jadwiga Bilaska, mgr inż. Krzysztof Łęzak, inż. Andrzej Dereń, Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów, Politechnika Łódzka, Centralny

Instytut Ochrony Pracy – za „Ubranie strażackie nowej generacji z tekstylnym systemem monitorowania parametrów fizjologicznych”,

– Prof. dr hab. inż. Marek Snycerski, dr inż. Izabela Frątczak-Wasiak, Instytut Architektury Tekstyliów, Politechnika Łódzka – „Tekstylia o budowie sieci pajęczej”,

– Prof. Jolanta Dylewska, Wydział Operatorski i Realizacji Telewizyjnej, PWSFTviT im. L. Schillera – za osiągnięcia artystyczne w 2008 r.: reżyseria filmu dokumentalnego pt. „Pro-Lin. Okrucy pamięci”, zdjęcia do filmu fabularnego „Tulpan”,

– Prof. dr hab. Bronisław Wrocławski, Wydział Aktorski, PWSFTviT im. L. Schillera – za wybitne osiągnięcia aktorskie w 2008 r.: rola Toma w przedstawieniu „Prześwit” Dawida Hare’a; monodram „Seks, prochy i rock&roll”.

Zgodnie z tradycją z lat ubiegłych każdy z wyróżnionych zespołów lub osób miał do dyspozycji 10 minut na zaprezentowanie swojego osiągnięcia naukowego, które stało się podstawą wyróżnienia Łódzką Eureką.

Ustanowienie tych wyróżnień przez Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi, a zwłaszcza ich formuła i forma konkursu są bardzo dobrą metodą promowania we własnym mieście osiągnięć naukowych i artystycznych, które zostały wcześniej wyróżnione przez niezależne ogólnopolskie lub międzynarodowe gremia.

Tego samego dnia (20 kwietnia) o godzinie 19.00 w Filharmonii Łódzkiej odbyło się artystyczne otwarcie 9. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki. Otwarcia dokonali: prezes ŁTN prof. Stanisław Liszewski i prorektor Akademii Muzycznej w Łodzi, prof. Bogusław Pikała. W programie artystycznym wystąpili: Orkiestra Symfoniczna Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów pod dyrekcją Jana Miłosza Zarzyckiego oraz soliści: Ludwika Tomaszewska-Klimek – skrzypce, Joanna Woszczyk-Garbacz i Ewelina Zawiślak – flet, Igor Cecocho i Sławomir Cichor – trąbka. W artystycznym otwarciu festiwalu udział wzięło kilkaset osób (sala mieści 700 osób, miejsca były wypełnione). Wydarzeniem Koncertu Inauguracyjnego było światowe prawykonanie „Elegii na skrzypce i orkiestrę”, skomponowanej przez Olgę Hans z Akademii Muzycznej w Łodzi. W przerwie koncertu w holu Filharmonii czynne było stoisko z wydawnictwami Uniwersytetu Łódzkiego.

Innymi imprezami centralnymi były:

– 21 i 22 kwietnia – wspomniane Sesje poświęcone laureatom Nagrody Nobla w 2008 roku, w siedzibie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego,

– 24 kwietnia o godz. 10.00 w Sali Senatu Uniwersytetu Medycznego wspomniany także wcześniej wykład plenarny JM Rektora UM prof.

dr hab. Pawła Górskiego pt. „Astma i przewlekła choroba obturacyjna płuc – zagrożenia dla populacji polskiej”.

Ostatnią imprezą o charakterze ogólnym było uroczyste zakończenie 9. Festiwalu, które odbyło się w poniedziałek 27 kwietnia 2009 r. o godz. 19:00 w teatrze im. S. Jaracza w Łodzi. W części artystycznej studenci III roku Wydziału Aktorskiego PWSFTviT zaprezentowali spektakl „Longplay” w reżyserii Agnieszki Greinert.

Po spektaklu odbyło się spotkanie towarzyskie, w którym uczestniczyli m.in. organizatorzy i realizatorzy wielu imprez festiwalowych. W zakończeniu udział wzięło około 240 osób (liczba miejsc była ograniczona, wstęp za zaproszeniami).

Pełny wykaz imprez wraz z ich omówieniem został opublikowany w dodatku do „Dziennika Łódzkiego – Polska The Times” z dnia 10 kwietnia 2009 roku – w załączeniu. Zostały także wydrukowane niezależne foldery z programami imprez organizowanych w Politechnice Łódzkiej, w Wyższej Szkole Humanistyczno Ekonomicznej, w siedzibie NOT w Łodzi. Wydrukowano także plakaty i ulotki zapowiadające Piknik Naukowy w Manufakturze.

Nie mając możliwości omówienia imprez festiwalowych, które odbywały się na terenie uczelni i instytutów naukowych przykładowo wymieniono tu tylko kilka, które cieszyły się dużym zainteresowaniem publiczności.

W ramach bloku tematycznego „Astronomia”:

- Pokazy nieba.
- Meteoryty marsjańskie i księżycowe.

W ramach bloku tematycznego „Gospodarka w kryzysie”:

- Inwestycje giełdowe – możliwości i zagrożenia.
- Skąd się wziął kryzys finansowy.
- Własna firma – szanse i zagrożenia.

W ramach bloku tematycznego „Matematyki i informatyka w życiu człowieka”:

- Jak zbudować prostą sieć domową i nie tylko.
- Sztuczki matematyczne.
- Makieta papierowa zabytku komputerem robiona.

W ramach bloku tematycznego „Dni otwartych Muzeów”:

- Dni Włókniarza – Niedziela u Geyera.
- Dni Włókniarza – Niedziela u Poznańskiego.
- Zabytki sztuki sakralnej Muzeum Archidiecezji Łódzkiej.

W ramach bloku tematycznego „Poznaj siebie i otoczenie”:

- Sztuczki erystyczne, czyli jak kosztem przeciwnika ująć słuchaczy.

– Świat jako iluzja – psychologia złudzeń w postrzeganiu siebie i innych.

– Dziennikarskie warsztaty radiowe.

W ramach bloku tematycznego „Przyroda wokół nas”:

– Szlakiem Marco Polo – Chiny.

– Woda – najbardziej zagadkowa substancja świata.

– Życie zamknięte w kamieniu – powstawanie i znaczenie skamieniałości.

W ramach bloku tematycznego „Sztuka – duchowe wnętrze człowieka”:

– Cykl warsztatów pt. „Własnymi ścieżkami chadzać”.

– Warsztaty dla początkujących DJ i producentów muzyki.

– Telewizja – medium nowoczesnego przekazu.

W ramach bloku tematycznego „Świat fizyki i chemii”:

– Komputer w eksperymencie fizycznym.

– Mikroskop tunelowy.

– Niezwykłe kryształy – magiczna liczba „fi”.

W ramach bloku tematycznego „Technika i technologie XXI wieku”:

– Ścieżka edukacyjna „Od alchemii do nanotechnologii”.

– W czym mogę pomóc – oferta robotów serwisowych i specjalnych.

– Wyznaczanie pozycji na ziemi technikami GPS.

– Nowe Centrum Łodzi – Dworzec Łódź Fabryczna.

– Bitwa o foliówkę – czy opakowania biorozkładalne są bardziej ekologiczne.

W ramach bloku tematycznego „Wyzwania współczesnej medycyny”:

– Nauka udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

– Poznanie ludzkiego genomu – wykorzystanie, nadzieja czy obawy?

– Wykapywany dziadek! Ja nie chcę!

W ramach wycieczek i imprez towarzyszących:

– Zwiedzanie łódzkich elektrociepłowni EC1, EC3 i EC4.

– Skały i skamieniałości regionu łódzkiego – wycieczka; Łódź – Inowłódz – Owadów – Grudzeń Las.

– Międzynarodowe spotkanie kulturalne „Wielokulturowość wokół nas”.

Większość imprez cieszyła się dużym zainteresowaniem. Największym zainteresowaniem, nie licząc imprez centralnych, cieszył się Piknik Naukowy na rynku „Manufaktury”, imprezy festiwalowe zorganizowane na Politechnice Łódzkiej, skomasowane w nowoczesnie odrestaurowanym

Budynku IFE oraz wykład rektorski i konwersatorium na temat alergii, zorganizowane przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Organizatorzy szacują, że we wszystkich imprezach festiwalowych uczestniczyło ponad dwadzieścia tysięcy mieszkańców Łodzi i regionu łódzkiego. Imprezy festiwalowe odbywały się bez zakłóceń, nie interweniowały nigdzie służby porządkowe.

4. Promocja Festiwalu, sponsorzy

Komitet Organizacyjny VII Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki przeprowadził szeroko zakrojoną akcję promocyjną przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych środków. Niewątpliwie pomocnym w promowaniu festiwalu było objęcie patronatu medialnego nad tą imprezą przez „Dziennik Łódzki – Polska the Times”, „Radio Łódź” i TVP Info Łódź. Bardzo aktywnie informowała o imprezach i pokazywała Festiwal na filmach w internecie Łódzka Sieć Komputerowa TVi LODMAN.

Promocja festiwalu odbywała się w różnych formach:

- w grudniu 2008 roku wydano plakat informacyjny w formie kalendarza na rok 2009. Został on rozpowszechniony w nakładzie 1000 egzemplarzy (głównie placówki oświatowe, szkoły wyższe, instytucje itd.),

- od chwili jego utworzenia, program festiwalu był dostępny na stronie internetowej www.festiwal.lodz.pl,

- 15 kwietnia 2009 zorganizowana została konferencja prasowa poświęcona festiwalowi,

- w piątek, 10 kwietnia 2009 „Dziennik Łódzki – Polska the Times” wydał w specjalnym dodatku szczegółowy program i informacje organizacyjne dotyczące festiwalu. Dodatek ten został rozkolportowany w ilości 120 tysięcy egzemplarzy,

- Telewizja TVP Info Łódź przeprowadziła kilka wywiadów z organizatorami festiwalu, zarówno przed jak i w trakcie Festiwalu oraz wyemitowała specjalny program poświęcony zakończonemu Festiwalowi.

Emisja zwiastunów i billboardów związanych z programem pt. „Festiwal, Nauki, Techniki i Sztuki” pod red. Piotra Słowikowskiego na antenie TVP SA Oddział Terenowy w Łodzi nastąpiła 26 IV [pr. III, godz. 18:30, godz. 21:45], 27 IV [pr. II i III, godz. 18:00, pr. III, godz. 18:30, godz. 21:45], a także po zakończeniu Festiwalu w dniach: 5 V [pr. II i III, godz. 18:00], 6 V [pr. II i III, godz. 18:21], 7 V [pr. II i III, godz. 18:17], 8 V [pr. II i III, godz. 18:21] oraz wyemitowała billboard festiwalowy bezpośrednio przed programem, tj. 9 V br. o godz. 17:00. Powtórki programu wyemitowano 10 V br. (niedziela) o godz. 19:10 i 12 V br. (wtorek) o godz. 19:30.

Najbardziej aktywną promocję prowadziło Radio Łódź, które przeprowadziło kilka wywiadów z osobami związanymi z organizacją festi-

walu, a niezależnie od tego poświęciło dwa programy, w których dość szczegółowo przedstawiono program, a następnie dokonano jego oceny.

Niezależnie od wywiadów studyjnych, media na bieżąco informowały społeczność Łodzi i regionu o imprezach festiwalowych. Wycinki z gazet informujące o festiwalu (także programy niektórych imprez) stanowią załącznik do tego sprawozdania. Na stronach festiwalowych, przy współpracy TVi LODMAN transmitowano również na żywo niektóre imprezy festiwalowe.

Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki obok logo graficznego, ma od dwóch lat hejnał festiwalowy (sygnał muzyczny), który został skomponowany przez pracownika Akademii Muzycznej Macieja Staszewskiego i nagrany przez Orkiestrę Akademii Muzycznej. Sygnał ten był odtwarzany na wszystkich centralnych imprezach festiwalowych.

Generalna opinia o promocji 9. Festiwalu i to zarówno jeśli chodzi o formę jak i treść oraz częstotliwość jest bardzo pozytywna i świadczy o ugruntowywaniu pozycji Festiwalu w życiu Miasta i regionu. Jedynym mankamentem jest zasięg terytorialny tej promocji, ograniczony do miasta Łodzi, podnoszony jednak kilkakrotnie problem ewentualnego powtórzenia niektórych imprez w innych miastach województwa sprawia wiele problemów natury logistycznej i finansowej.

Obok wymienionych wcześniej patronów medialnych, program festiwalu można było realizować dzięki hojności sponsorów, którymi byli: Urząd Miasta Łodzi (główny sponsor), Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Naczelna Organizacja Techniczna w Łodzi, Filharmonia Łódzka, Manufaktura, Radio „Żak” oraz firmy DALKIA Łódź, MPK Łódź, PKO Bank Polski oraz PZU SA.

Należy w tym miejscu podkreślić, że realizatorzy wszystkich imprez festiwalowych robili to społecznie nie otrzymując żadnego wynagrodzenia. Jest to świadomy wkład środowiska akademickiego w rozwój naszego miasta. Zasada ta obowiązuje w Łodzi od początku organizowania festiwalu, czyli od roku 2000.

5. Ocena 9. Festiwalu i wnioski końcowe

Ocenę 9. Festiwalu przeprowadziły różne gremia środowiskowe akademickie Łodzi wyrażając swoje opinie i sugestie pod adresem organizatorów. Oceny swoje wyraziły: Konferencja Rektorów Uczelni Wyższych Łodzi, Rada ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi oraz Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Generalnie ocena zarówno strony organizacyjnej jak i programowej 9. Festiwalu była pozytywna. Zwracano jednak uwagę na konieczność ograniczenia liczby imprez festiwalowych i staranniejszego ich doboru merytorycznego, ko-

nieczność zmiany proporcji między liczbą wykładów a innych, bardziej aktywnych form prezentacji (na korzyść tych drugich), bardziej aktywnego zainteresowania młodzieży akademickiej imprezami festiwalowymi oraz konieczność udostępnienia przynajmniej niektórych imprez mieszkańcom regionu.

Podkreślono pozytywną promocję festiwalu i duże zainteresowanie mediów, dobrze oceniono nowe formy wprowadzone przez Komitet Programowy i sprawną organizację. Wszystkie gremia oceniając 9. Festiwal i to zarówno gremia akademickie jak i samorządowe mocno akcentują, że Festiwal Nauki Techniki i Sztuki znalazł swoje stałe miejsce wśród organizowanych w Łodzi i że tegoroczny festiwal był najlepiej zorganizowany wśród wszystkich organizowanych dotychczas festiwali.

Zarówno oceny zewnętrzne, jak również dyskusje prowadzone w gronie Komitetu Organizacyjnego 9. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki pozwalają na sformułowanie ogólniejszych wniosków:

a) Wypracowana przez wiele lat istnienia festiwalu pozycja tej imprezy postrzeganej nie tylko w środowisku akademickim jako „święto nauki w Łodzi”, z jednej strony otwiera szerokie możliwości rozwoju festiwalu w następnych latach, z drugiej stawia przed przyszłymi organizatorami wysokie wymagania aby kolejny festiwal był jeszcze lepszy. Aby tak mogło być organizatorzy muszą zachowując stałe pozycje programu wzbogacać go każdego roku w nowe formy i nowe treści.

b) Dotychczasowe doświadczenia wskazują na konieczność ograniczenia liczby imprez festiwalowych, które mogą być zrealizowane w ciągu jednego tygodnia. Jednocześnie należy dobierając imprezy starać się wyraźnie adresować je do konkretnego odbiorcy. Mimo wysiłków dotychczas nie udało się znaleźć właściwej formy aby imprezami festiwalowymi zainteresować bardziej młodzież akademicką,

c) Należy dążyć do tego, aby w ramach festiwalu prezentować najbardziej aktualne światowe osiągnięcia naukowe, zarówno przez badaczy ze środowiska akademickiego Łodzi, jak i przez zaproszonych gości z innych ośrodków.

d) Rozwijając festiwal należy koniecznie pamiętać o jego głównej idei, którą jest popularyzacja osiągnięć naukowych, technicznych lub artystycznych. Należy prezentować te osiągnięcia w sposób atrakcyjny i łatwy do odbioru dla ludzi o różnym poziomie, nie należy jednak festiwalu zmieniać w przedstawienia cyrkowe bądź festyny rozrywkowe. Festiwal powinien zachować właściwy wysoki poziom, zarówno w zakresie treści jak i formy organizowanych imprez.

e) Doświadczenia promocyjne 9. Festiwalu pokazują drogę dalszego doskonalenia przekazu medialnego. Zachowując dotychczasowe formy promocji należy dążyć do stworzenia studia festiwalowego (telewi-

zyjno-radiowego) oraz dopracować się metod przekazu informacji o festiwalu w programach ogólnopolskich.

Wnioski te, jak również dotychczasowe doświadczenia w organizacji festiwali zdobyte przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe powinny procentować w przyszłych latach.

Przewodniczący
Komitetu Organizacyjnego
9. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki
prof. dr hab. inż. Maciej Pawlik

5. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO
W ROKU 2009

Czasopisma:

Prace Polonistyczne – t. 64
Rozprawy Komisji Językowej – t. 54
Zagadnienia Rodzajów Literackich – t. 52
Acta Archeologica Lodziensia – t. 55
Przegląd Socjologiczny – t. 58, z. 1–4
Studia Prawno Ekonomiczne – t. 79, 80
Studia Wyborcze – t. 7 i 8
Acta Geographica Lodziensia – t. 95
Bulletin de la Societe des Science et des Lettres de Łódź. Serie: Recherches sur les Deformations – t. 58, 59, 60
Folia Medica Lodziensia – t. 36, z. 1–2
Art Inquiry – t. 11

Serie wydawnicze:

Informator Nauki Łódzkiej. Stopnie, tytuły naukowe, stanowiska profesorskie Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych – t. 62
Sylwetki Łódzkich Uczonych: z. 91 – prof. Krzysztof Jażdżewski, z. 92 – prof. Jan Szczepański, z. 93 – prof. Szczepan Aleksander Pieniżek, z. 94 – prof. Julian Ławrynowicz, z. 95 – prof. Leszek Wojtczak, z. 96 – prof. Michał Seweryński
Łódzkie Szkoły Naukowe i Zespoły Naukowe – Łódzka szkoła geografii społeczno-ekonomicznej

Książki:

Bezpieczeństwo dzieci w szkole i rodzinie w Łodzi
Bibliotekarstwo według Bolesława Świdorskiego – myśl, praktyka, dydaktyka Łódź – Monografia Miasta
Oficyna Wydawnicza „Łódzkie Towarzystwo Naukowe” w latach 1947–2008
Prezydenci Miasta Łodzi
Słownik Badaczy Literatury – t. 10
Słownik Badaczy Literatury – Suplement t. 6–10

5.1. Redakcja Naczelna Wydawnictw ŁTN

Redaktor Naczelny:

prof. dr hab. Wanda M. Krajewska

Sekretarz:

dr Edward Karasiński

Członkowie:

prof. dr hab. A. Sławomir Gala

prof. dr hab. Jan Szymczak

5.2. Redakcje czasopism naukowych i wydawnictw seryjnych ŁTN

Prace Polonistyczne

prof. dr hab. Wiesław Pusz
dr Słowinia Tynecka-Makowska

Redaktor Naczelny
Sekretarz Redakcji

Rozprawy Komisji Językowej

prof. dr hab. Sławomir Gala
dr Irena Jaros

Redaktor Naczelny
Sekretarz Redakcji

Zagadnienia Rodzajów Literackich

prof. dr hab. Grzegorz Gazda
dr Maciej Świerkocki

Redaktor Naczelny
Sekretarz Redakcji

Acta Archeologica Lodziensia

prof. dr hab. Witold Świętosławski
mgr Tomasz Kurasiński

Redaktor Naczelny
Sekretarz Redakcji

Przegląd Socjologiczny

prof. dr hab. Jolanta Kulpińska
Iwona Jaroszevska-Kociemska

Redaktor Naczelna
Sekretarz Redakcji

Studia Prawno-Ekonomiczne

prof. dr hab. Władysław Welfe
prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki
dr Waldemar Florczak

Redaktor Naczelny
Zastępca Redaktora Naczelnego
Sekretarz Redakcji

Studia Wyborcze

prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki	Redaktor Naczelny
prof. dr hab. Alicja Stępień-Kuczyńska	Zastępca Redaktora Naczelnego
prof. dr hab. Paweł Starosta	Zastępca Redaktora Naczelnego

Acta Geographica Lodziensia

prof. dr hab. Krystyna Turkowska	Redaktor Naczelna
mgr Danuta Dzieduszyńska	Sekretarz Redakcji

***Bulletin de la Societe des Sciences et des Lettres de Łódź,
Serie: Recherches sur les Deformations***

prof. dr hab. Julian Ławrynowicz	Redaktor Naczelny
dr Jerzy Rutkowski	Sekretarz Redakcji

Folia Medica Lodziensia

† prof. dr hab. Michał Karasek	Redaktor Naczelny
prof. dr hab. Katarzyna Wińczyk	Redaktor Naczelny
prof. dr hab. Jacek Bartkowiak	Zastępca Redaktora Naczelnego
dr Anna Zielińska	Sekretarz Redakcji

Art Inquiry

prof. dr hab. Grzegorz Sztabiński	Redaktor Naczelny
mgr Paulina Sztabińska	Sekretarz Redakcji

Informator Nauki Łódzkiej. Stopnie, tytuły naukowe, stanowiska profesorskie

mgr Elżbieta Paradowska	Redaktor Serii
-------------------------	----------------

Moja Droga do Nauki

† prof. dr hab. Jerzy Mikucki	Redaktor Serii
-------------------------------	----------------

Rektorzy Państwowych Wyższych Uczelni w Łodzi

mgr Elżbieta Paradowska	Redaktor Serii
-------------------------	----------------

Doktoraty Honoris Causa Łódzkich Uczelni

mgr Elżbieta Paradowska	Redaktor Serii
-------------------------	----------------

Łódzkie Szkoły Naukowe i Zespoły Naukowe

prof. dr hab. Ewa Marynowicz-Hetka	Redaktor Serii
------------------------------------	----------------

Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych

prof. dr hab. Krystyna Czyżewska	Redaktor Naczelna
mgr Karolina Ławska	Sekretarz Redakcji

Sylwetki Łódzkich Uczonych

dr Edward Karasiński

Redaktor Serii

Szlakami Nauki

prof. dr hab. Stanisław Liszewski

Redaktor Serii

**6. SPRAWOZDANIE FINASOWE
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO
ZA ROK 2009**

BILANS

Aktywa	Stan na	
	31.12.2009	31.12.2008
A. Aktywa trwałe	25 998,03	40 496,88
I. Wartości niematerialne i prawne	0,00	2 151,64
3. Inne wartości niematerialne i prawne	0,00	2 151,64
II. Rzeczowe aktywa trwałe	25 998,03	38 345,24
1. Środki trwałe	25 998,03	38 345,24
c) urządzenia techniczne i maszyny	10 608,01	16 555,54
e) inne środki trwałe	15 390,02	21 789,70
B. Aktywa obrotowe	830 454,34	815 642,37
I. Zapasy	508 943,39	463 277,39
2. Półprodukty i produkty w toku	4 000,00	55 700,00
3. Produkty gotowe	504 943,39	407 577,39
II. Należności krótkoterminowe	69 767,29	101 002,85
2. Należności od pozostałych jednostek	69 767,29	101 002,85
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	51 387,29	84 878,85
- do 12 miesięcy	35 231,78	73 521,35
- powyżej 12 miesięcy	16 155,51	11 357,50
b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	18 380,00	16 118,00
c) inne	0,00	6,00
III. Inwestycje krótkoterminowe	249 172,97	248 556,49
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	249 172,97	248 556,49
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	249 172,97	248 556,49
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	249 172,97	248 556,49
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2 570,69	2 805,64
Aktywa razem	856 452,37	856 139,25

Pasywa	Stan na	
	31.12.2009	31.12.2008
A. Kapitał (fundusz) własny	615 425,25	584 348,38
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	584 348,38	699 628,97
VIII. Zysk (strata) netto	31 076,87	-115 280,59
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	241 027,12	271 790,87
III. Zobowiązania krótkoterminowe	210 082,33	248 404,89
2. Wobec pozostałych jednostek	210 082,33	248 404,89
d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	126 499,55	78 041,60
- do 12 miesięcy	94 717,90	52 550,25
- powyżej 12 miesięcy	31 781,65	25 491,35
g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	29 968,87	33 392,34
h) z tytułu wynagrodzeń	53 287,00	136 706,00
i) inne	326,91	264,95
IV. Rozliczenia międzyokresowe	30 944,79	23 385,98
2. Inne rozliczenia międzyokresowe	30 944,79	23 385,98
- krótkoterminowe	30 944,79	23 385,98
Pasywa razem	856 452,37	856 139,25

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Nazwa pozycji	Kwota za rok	
	obrotowy	ubiegły
	01.01.2009- 31.12.2009	01.01.2008- 31.12.2008
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	106 170,00	-74 475,01
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów	60 504,00	58 350,93
II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)	45 666,00	-132 825,94
B. Koszty działalności operacyjnej	1 103 491,61	847 399,52
I. Amortyzacja	28 005,37	26 213,84
II. Zużycie materiałów i energii	78 037,40	61 649,05
III. Usługi obce	493 328,00	249 683,89
IV. Podatki i opłaty, w tym:	59 925,39	24 803,26
V. Wynagrodzenia	356 152,94	394 119,86
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	29 640,45	25 448,06

VII. Pozostałe koszty rodzajowe	58 402,06	65 481,56
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	-997 321,61	-921 874,53
D. Pozostałe przychody operacyjne	1 079 354,19	859 709,10
II. Dotacje	776 093,47	521 338,99
III. Inne przychody operacyjne	303 260,72	338 370,11
E. Pozostałe koszty operacyjne	49 054,45	60 315,61
III. Inne koszty operacyjne	49 054,45	60 315,61
F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)	32 978,13	-122 481,04
G. Przychody finansowe	424,22	11 303,24
II. Odsetki, w tym:	424,22	1 104,44
V. Inne	0,00	10 198,80
H. Koszty finansowe	2 325,48	4 102,79
I. Odsetki, w tym:	1 027,00	0,00
IV. Inne	1 298,48	4 102,79
I. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (F+G-H)	31 076,87	-115 280,59
K. Zysk (strata) brutto (I +/- J)	31 076,87	-115 280,59
N. Zysk (strata) netto (K-L-M)	31 076,87	-115 280,59

Ogólna ocena sytuacji finansowej Towarzystwa

Analiza bilansu sporządzonego za rok 2009 pozwala stwierdzić, iż w porównaniu z 2008 r. sytuacja finansowa ŁTN uległa nieznacznej poprawie. Składa się na to:

1. Zmniejszenie wartości aktywów trwałych z 40 496,88 zł do 25 998,03 zł, co było konsekwencją obniżenia – przede wszystkim w następstwie amortyzacji – wartości urządzeń technicznych i maszyn z 16 555,54 zł do 10 608,01 zł oraz obniżenia wartości innych środków trwałych z 21 789, 70 zł do 15 390,02 zł.

2. Zwiększenie z 815 642,37 zł do 830 454,34 zł aktywów obrotowych, o czym w dużej mierze zadecydował wzrost zapasów z 463 277,39 zł do 508 943,39 zł przy jednoczesnym zmniejszeniu należności krótkoterminowych ze 101 002,85 zł do 69 767,29 zł; zwiększenia zapasów nie jest jednak zjawiskiem pożądanym.

3. Nieznaczne zwiększenie środków pieniężnych na rachunku bankowym; w 2008 r. wynosiło ono 248 556,49 zł, zaś na koniec 2009 r. – 249 326,97 zł (zestawienie obejmuje łącznie konto złotówkowe i dolarowe).

4. Zwiększenie z 584 348,38 zł do 615 425,25 zł kapitału własnego, co w pewnej mierze jest następstwem zysku netto z oprocentowania bankowego.

5. Zmniejszenie z 271 790,87 zł do 241 027,12 zł zobowiązań.

Ogółem rachunek zysków i strat wykazuje zysk w wysokości 31 076,87 zł i w całości zostanie przeznaczony na zwiększenie kapitału statutowego Towarzystwa.

Źródła finansowania działalności ŁTN

Podstawowymi źródłami finansowania działalności ŁTN w roku 2009 były dotacje, które łącznie wynosiły 776 093,47 zł. Składały się na nią:

– dotacje z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na kwotę 208 000 zł (w tym: na wydawnictwa – 23 000,00 zł oraz na Festiwal – 85 000,00 zł)

– dotacje z Urzędu Miasta na łączną kwotę 568 093,47 zł (kwota ta obejmuje 230 851,00 zł dotacji Wydziału Planowania Przestrzennego i Ochrony Zabytków na remont stolarki okiennej).

Drugim źródłem dochodów były wpływy ze sprzedaży wydawnictw, które wyniosły 60 504,00 (dla porównania w 2008 r. wynosiły one 58 350,93 zł).

Trzecim pod względem wielkości źródłem finansowania działalności ŁTN są składki członkowskie. W roku 2009 wpłacono ich na kwotę 56 675 zł. Niestety, zaległości we wpłatach wynoszą aż 56 030 zł (z wpłatą zalega 221 członków ŁTN).

Nieznacznie zmniejszyły się wpływy z odpisu 1% od podatku dochodowego od osób fizycznych; uległy one zmniejszeniu z 31 583,56 zł w 2008 r. do 28 850,60 w 2009 r.

Podstawowe wydatki Towarzystwa

Na podstawowe wydatki ŁTN składają się:

1. Wynagrodzenia pięciu pracowników – 131 288,74 zł
2. Czynsz – 21 338,98 zł
3. Energia cieplna – 20 642,95 zł
4. Usługi księgowo – 7 442,00 zł
5. Energia elektryczna – 5 534,17 zł
6. Telefon stacjonarny – 5 469,08 zł
7. Korespondencja – 4 709,71 zł
8. Prenumerata prasy – 2 810,19 zł

-
9. Ryczałt samochodowy – 2 089,00 zł
 10. Monitoring – 1 464,00 zł
 11. Telefon komórkowy – 1 257,79 zł
 12. Konserwacja systemu alarmowego – 1 024,80 zł
 13. Utrzymanie domeny [miejsce na serwerze] – 976,00 zł
 14. Odpady komunalne – 688,61 zł
 15. Delegacje – 676,40 zł
 16. Woda i ścieki – 621,17 zł
 17. Inne (kwiaty, środki czystości, nekrologi, środki spożywcze, itp.) – 8 260,08 zł
- Ogółem koszty poniesione z tytułu wskazanych wydatków wyniosły 216 293,67 zł

**Przewidywane koszty niezwiązane z bieżącą działalnością
Towarzystwa**

Należy jednocześnie podkreślić, iż dokończenie kompleksowej wymiany okien wymaga kwoty 54 326,50 zł, na co został złożony stosowny wniosek w Urzędzie Miasta.

p.o. Skarbnika ŁTN
dr hab. Krzysztof Skotnicki, prof. nadzw. UŁ

SPRAWOZDANIE
Z UZYSKANIA I WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW
Z TYTUŁU 1% ODPISU OD PODATKU OD OSÓB FIZYCZNYCH

Jednym z celów statutowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest promocja wiedzy, działalności wydawniczej oraz popularyzacja wiedzy. Adresatem tej działalności jest społeczność miasta Łodzi, w szczególności uczniowie szkół licealnych, gimnazjalnych i podstawowych.

W roku 2009 z odpisu 1% od podatku wpłynęła na konto Towarzystwa kwota 28 850,60 zł (89,78% wpłat z Łodzi, 10,22% spoza Łodzi).

Kwota została wykorzystana na:

- imprezy 9. Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki – 10 850,60 zł
- tradycyjny koncert noworoczny dla środowiska naukowego Łodzi w Filharmonii Łódzkiej – 3 000,00 zł
- wydawnictwa naukowe Towarzystwa – 10 000,00 zł
- publikacje z serii *Sylwetki Łódzkich Uczonych*, które stanowią dokumentację rozwoju łódzkiego środowiska naukowego – 5 000,00 zł

CZĘŚĆ II
SPRAWY CZŁONKOWSKIE

1. WŁADZE ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

1.1. Prezydium Zarządu

Prezes	– prof. dr hab. Stanisław Liszewski
Wiceprezes	– prof. dr hab. Maciej Pawlik
Wiceprezes	– † prof. dr hab. Jerzy Mikucki
Sekretarz generalny	– prof. dr hab. Wanda M. Krajewska
Z-ca Sekretarza Generalnego	– prof. dr hab. Ewa Marynowicz-Hetka
Z-ca Sekretarza Generalnego	– prof. dr hab. Antoni Różalski
Skarbnik	– prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki
Dyrektor Biura	– dr Edward Karasiński

1.2. Zarząd ŁTN

prof. dr hab. Adam Sławomir Gala
prof. dr hab. Maria Wichowa
prof. dr hab. Maria Blombergowa
prof. dr hab. Ryszard Dębski
prof. dr hab. Bogusława Urbaniak
prof. dr hab. Janusz Markowski
prof. dr hab. Witold Ciesielski
prof. dr hab. Andrzej Kononowicz
prof. dr hab. Marek Pawlikowski
prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski
prof. dr hab. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz
prof. dr Eur-Ing. Andrzej Koziarski
prof. WSInf. dr Janusz Lipiński
prof. dr Ryszard Hunger
dr hab. Małgorzata Leyko
prof. dr Krystyna Juszyńska

1.3. Komisja Rewizyjna

prof. dr hab. Zygfryd Rymaszewski – Przewodniczący
prof. dr hab. Hieronim Bartel
prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz
prof. dr hab. Marian Głosek
prof. dr hab. Julian Ławrynowicz

1.4. Władze Wydziałów

Wydział I

Przewodniczący – prof. dr hab. Adam Sławomir Gala
Sekretarz – prof. dr hab. Maria Wichowa

Wydział II

Przewodniczący – prof. dr hab. Maria Blombergowa
Wiceprzewodniczący – prof. dr hab. Ryszard Dębski
Sekretarz – prof. dr hab. Bogusława Urbaniak

Wydział III

Przewodniczący – prof. dr hab. Janusz Markowski
Wiceprzewodniczący – prof. dr hab. Witold Ciesielski
Sekretarz – prof. dr hab. Andrzej Kononowicz

Wydział IV

Przewodniczący – prof. dr hab. Marek Pawlikowski
Wiceprzewodniczący – prof. dr hab. Kazimierz Jędrzejewski
Sekretarz – prof. dr hab. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz

Wydział V

Przewodniczący – prof. dr Eur-Ing. Andrzej Koziarski
Sekretarz – prof. dr hab. Janusz Lipiński

Wydział VI

Przewodniczący – prof. Ryszard Hunger
Wiceprzewodnicząca – dr hab. Małgorzata Leyko
Sekretarz – prof. Krystyna Juszyńska

1.5. Rada Biblioteczna

prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz – przewodnicząca
prof. dr hab. Ilona Skupińska-Lövset
prof. dr hab. Adam Jaworski
prof. dr hab. Ryszard Markert
prof. dr hab. Krzysztof Januszkiewicz
prof. dr hab. Wanda Nowakowska

1.6. Kapituła Medalu ŁTN

prof. dr hab. Stanisław Liszewski – przewodniczący
prof. Ryszard Hunger
prof. dr hab. Jerzy Kroh
prof. dr hab. Romuald Skowroński
prof. dr hab. Leszek Wojtczak
prof. dr hab. Zygfryd Rymaszewski
prof. dr hab. Czesław Strumiłło
prof. dr Jerzy Starnawski
prof. dr hab. Leszek Woźniak

1.7. Kapituła Nagrody Naukowej ŁTN

prof. dr hab. Stanisław Liszewski – przewodniczący
prof. dr hab. Adam S. Gala
prof. dr hab. Maria Blombergowa
prof. dr hab. Antoni Różalski
prof. dr hab. Marek Pawlikowski
prof. dr Eur.-Ing. Andrzej Koziarski
prof. Ryszard Hunger

1.8. Kapituła Nagrody ŁTN im. Profesor Ireny Lepalczyk

prof. dr hab. Stanisław Liszewski – przewodniczący
prof. dr hab. Ewa Marynowicz-Hetka
prof. dr hab. Anna Przecławska
prof. dr hab. Jerzy Szmagański
prof. dr hab. Bogusław Śliwerski

1.9. Biuro Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Biuro ŁTN czynne jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 16:00.

W Biurze zatrudnione były następujące osoby:

- dr Edward Karasiński – dyrektor biura (1/2 etatu)
- mgr Renata Antosik – referent ds. finansowych
- Ewa Förster – sprzątaczką
- Robert Kamiński – bibliotekarz
- mgr Katarzyna Lelewska – referent ds. popularyzacji nauki (3/4 etatu)
- mgr Karolina Ławska – referent ds. administracyjnych

2. CZŁONKOWIE ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

2.1. Członkowie zwyczajni

Wydział I

Anna Bednarczyk	Bogdan Mazan
Eleonora Bielawska-Batorowicz	Kazimierz Michalewski
Tadeusz Błazejewski	Barbara Olaszek
Barbara Bogołębska	Elżbieta Oleksy
Piotr Cap	Bożena Ostromecka-Frączak
Teresa Cieślukowska	Jacek Piekarski
Marek Cybulski	Krystyna Płachcińska
Olga Czerniawska	Jarosław Płuciennik
Jadwiga Czerwińska	Krystyna Poklewska
Zbigniew Danek	Wiesław Pusz
Maria Edelson	Krystyna Ratajska
Adam Sławomir Gala	Grażyna Rytter
Grzegorz Gazda	Agnieszka Salska
Gerhard Giesemann	Jadwiga Sobczak
Grażyna Habrajska	Jan Sosnowski
Joanna Jabłkowska	Piotr Stalmaszczyk
Irena Janicka-Świdowska	Jerzy Starnawski
Teresa Jaroszevska	Zdzisława Staszewska
Alicja Kacprzak	Anna Strokowska
Maria Kamińska	Adela Styczyńska
Anna Maria Komornicka	Sławomir Sztobryn
Małgorzata Korytkowska	Bogusław Śliwerski
Alina Kowalczyk	Joanna Ślósarska
Anna Krupska-Perek	Teresa Świętosławska
Andrzej Kudra	Hanna Tadeusiewicz
Barbara Kudra	Jadwiga Uchman
Krystyna Kujawińska-Courtney	Elżbieta Umińska-Tytoń
Anna Kuligowska-Korzeniewska	Ewa Waniek-Klimczak
Zenon Seweryn Leszczyński	Anna Warda
Maria Lesz-Duk	Zenon Weigt
Barbara Lewandowska-Tomaszczyk	Andrzej Wicher
Eliza Małek	Maria Wichowa
Ewa Marynowicz-Hetka	Jarosław Wierzbiński

Krzysztof Witeczak
Maria Witkowska-Gutkowska
Barbara Wolska

Hanna Zalewska-Jura
Grażyna Zarzycka
Robert Zawadzki

Wydział II

Andrzej Abramowicz
Kazimierz Badziak
Stefan Banasiak
Marek Belka
Teresa Bińczycka-Majewska
Maria Magdalena Blombergowa
Leon Tadeusz Błaszczyk
Armian Bohnet
Janusz Borkowski
Witold Broniewicz
Andrzej Brzeziński
†Waldemar Ceran
Miroslaw Cygański
Krzysztof Cyrek
Małgorzata Dąbrowska
Teresa Dębowska-Romanowska
Ryszard Dębski
Jerzy Dietl
Michał Domagała
Lucyna Domańska
Czesław Domański
Zofia Duniewska
Antoni Duraj Jan
Henryk Dzwonkowski
Andrzej Piotr Felchner
Jan Gajda
Marian Głosek
Albin Głowacki
Zygmunt Gostkowski
Krzysztof Goźdz-Roszkowski
Dariusz Maciej Górecki
Marek Górski
Tadeusz Grabarczyk
Bogdan Gregor
Jerzy Grobis
Ryszard Grygiel

Tomasz Grzegorzczak
Brunon Hołyst
Krzysztof Indecki
Zdzisława Janowska
Tadeusz Janusz
Alicja Jaruga
Barbara Jaworska-Dębska
Aleksandra Jewtuchowicz
Grażyna Juszcak-Szumacher
Leszek Kajzer
Grażyna Ewa Karpińska
Wojciech Katner
Ryszard Kleszcz
Jerzy Kmiecinski
Bronisława Kopczyńska-Jaworska
Stefan Krajewski
Małgorzata Król
Maria Królikowska-Olczak
Elżbieta Kryńska
Jolanta Kulpińska
Eugeniusz Kwiatkowski
Andrzej Lech
Stefan Lelental
Henryk Lewandowski
Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska
Agnieszka Liszewska
Nina Łapińska-Sobczak
Jerzy Maik
Grzegorz Malinowski
Andrzej Marciniak
Jacek Matuszewski
Grzegorz Michalski
Mariusz Mielczarek
Bożena Mikołajczyk
Zofia Mikołajczyk
Władysław Milo

Halina Mortimer-Szymczak	Bogusław Sułkowski
Maria Nartowicz-Kot	Wojciech Szczygielski
Adam Nowaczyk	Jan Jacek Sztaudynger
Włodzimierz Nykiel	Alicja Szymczak
Ewa Olejniczak-Szałowska	Jan Szymczak
Ryszard Panasiuk	Tadeusz Szymczak
Anna Pikulska-Radomska	Janusz Świerkocki
Krystyna Piotrowska-Marczak	Aleksander Świeżawski
Józef Piórczyński	Witold Świątosławski
Tadeusz Poklewski-Koziół	Łucja Tomaszewicz
Eugeniusz Ponczek	Janusz Tylman
Wiesław Puś	Bogusława Urbaniak
Małgorzata Pyziak-Szafnicka	Danuta Walczak-Duraj
Zbigniew Rau	Wielisława Warzywoda-Kruszyńska
Stanisław Rudolf	Aleksander Welfe
Zygryd Rymaszewski	Władysław Welfe
Jolanta Sadowska	Józef Wolski
Paweł Samuś	Halina Worach-Kardas
Michał Seweryński	Barbara Wójcicka
Krzysztof Skotnicki	Teresa Wyka
Ilona Skupińska-Lövset	Mirosław Wypych
Małgorzata Stahl	Stanisław Marian Zajączkowski
Wacława Starzyńska	Zofia Zarzycka
Alicja Stępień-Kuczyńska	Marek Zirk-Sadowski
Jadwiga Suchecka	Elżbieta Żółtowska
Bogdan Suchecki	

Wydział III

Edward Bald	Barbara Gabara
Jerzy Bańbura	Marek Główka
Tadeusz Bartczak	Janusz Hereźniak
Maria Bryszewska	Ryszard Jajte
Grzegorz Bujacz	Janina Jakubowska-Gabara
† Maria Bukowska-Strzyżewska	Zbigniew Jakubowski
Witold Jan Ciesielski	Adam Jaworski
Krystyna Czyżewska	Krzysztof Jażdżewski
Jarosław Dziadek	Paweł Jokiel
Jerzy Dzieciuchowicz	Zofia Józwiak
† Elżbieta Maria Dziegieć	† Joanna Zofia Kadłubowska
Józef Edward Dziegieć	Janina Karolak-Wojciechowska
Krzysztof Fortuniak	Zofia Kiliańska

Zbigniew Klajnert	Marek Moneta
Kazimierz Kłysik	Maria Mucha
Leokadia Kłyszajko-Stefanowicz	Romuald Olaczek
Andrzej Kononowicz	Maria Joanna Olszewska
Krzysztof Kożuchowski	Andrzej Piechocki
Wanda Małgorzata Krajewska	Henryk Czesław Piekarski
Jerzy Kroh	Barbara Rakowska
Bogusław Kryczka	Jakub Rembieliński
† Tadeusz Krzemiński	Waldyr Rodrigues
Józef Kurowski	Stanisław Romanowski
Maria Kwiatkowska	Barbara Różalska
Dominique Jan Maria Lambert	Antoni Różalski
Stanisław Laskowski	Jacek Siciński
Wanda Leyko	Aleksandra Skowrońska
Jan Zbigniew Leśnikowski	Romuald Skowroński
Ryszard Stanisław Ligowski	Andrzej Suliborski
Anna Lipińska	Claude Surry
Stanisław Liszewski	Krystyna Turkowska
Julian Ławrynowicz	Maria Turowska
Maria Ławrynowicz	Henryk Urbanek
Andrzej Łuczak	Anna Urbaniak-Kucharczyk
Zygmunt Maksymiuk	Barbara Wachowicz
Cecylia Malinowska-Adamska	Włodzimierz Waliszewski
Barbara Manikowska	Zofia Walter
Janusz Markowski	Aurelia Urszula Warcholińska
Andrzej Matczak	Joanna Wibig
Maria Michalska	Władysław Wilczyński
Jan Michalski	Andrzej Włochowicz
Leon Mikołajczyk	Leszek Wojtczak
Magdalena Mikołajczyk-Chmiela	Janusz Zakrzewski
Grzegorz Młostoń	Elżbieta Żądzińska

Wydział IV

Adam Antczak	Andrzej Bieńkiewicz
Stanisław Barcikowski	Jerzy Bodalski
Hieronim Bartel	Tadeusz Bogdanik
Jacek Bartkowiak	Jan Brzeziński
Jan Baszczyński	Krzysztof Buczyłko
Jan Berner	Krzysztof Chiżyński
Tadeusz Biegański	Danuta Chlebna-Sokół
Ludomir Bienias	Witold Chrzanowski

Elżbieta Czarnecka	Elżbieta Mikiciuk-Olasik
Małgorzata Czyż	† Jerzy Mikucki
Józef Drzewoski	Joanna Narbutt
Tomasz Durko	Zofia Olszewska
Ryszard Glinka	Anastazy Omulecki
Jan Henryk Goch	Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz
Maria Gołębiowska	Wielisław Papierz
Paweł Górski	Wiesława Partyka
Janusz Greger	Marek Pawlikowski
Andrzej Grzegorzewski	Halina Plewińska
Juliusz Horoszewicz	Anna Płachcińska
Kazimierz Jędrzejewski	Lech Pomorski
Marlena Juszcak	Andrzej Radek
† Michał Karasek	Tadeusz Robak
Małgorzata Karbownik-Lewińska	Stefan Rosset
Agata Karowicz-Bilińska	Jacek Roźniecki
Jarosław Kasprzak	Kazimierz Rybiński
Józef Kędziora	Krzysztof Selmaj
Andrzej Klimek	Ewa Sewerynek
Józef Kobos	Piotr Sieroszewski
Jan Komorowski	Marek Sosnowski
Radzisław Kordek	Jerzy Stańczyk
Barbara Kotełko	Henryk Stępień
Marek Leszek Kowalski	Jerzy Supady
Urszula Kowalska-Koprek	Jacek Suzin
Euzebiusz Krykowski	Marek Synder
Maria Krzemińska-Pakuła	Irena Szadkowska-Stańczyk
Jolanta Kujawa	Anna Maria Szadowska
Krzysztof Kula	Neonila Szeszenia-Dąbrowska
Jolanta Kunert-Radek	Marian Szpakowski
Alicja Kurnatowska	Jolanta Torzecka
Andrzej Kurnatowski	Wiesława Torzecka
Krzysztof Kuzdak	† Władysław Traczyk
Andrzej Lewiński	Kazimierz Trznadel
Julian Liniecki	Cezary Watała
Józefa Lorenc	Magdalena Wochna-Sobańska
Wiesław Łasiński	Leszek Woźniak
Ewa Małecka-Panas	Jerzy Krzysztof Wranicz
Ryszard Markert	Marek Zawirski
Konstanty Markiewicz	

Wydział V

Jan Anuszczyk	Janusz Lipiński
Jan Awrejcewicz	Józef Masajtis
Wojciech Barański	Andrzej Materka
Marek Bartosik	Stanisław Mitura
Stanisław Bielecki	Franciszek Mosiński
Andrzej Błaszczak	Andrzej Napieralski
Jan Burcan	Zdzisław Orzechowski
Liliana Teresa Byczkowska-Lipińska	Tadeusz Paryjczak
Krzysztof Dems	Maciej Pawlik
Marek Dziubiński	Jerzy Petera
Tadeusz Ryszard Fodemski	Jerzy Porochnicki
Iwona Frydrych	Jerzy Prywer
Krzysztof Marian Gniotek	Stefan Przewłocki
Ryszard Grądzki	Ryszard Przybylski
Andrzej Heim	Jerzy Słodowy
Tadeusz Jackowski	Marek Lucjan Snycerski
Michał Jacymirski	Czesław Strumiłło
Krzysztof Januszkiewicz	Paweł Strumiłło
Andrzej Jopkiewicz	Franciszek Strzelczyk
Tomasz Kapitaniak	Marian Suchar
Włodzimierz Kawka	Janusz Szosland
Edward Kącki	Krzysztof Ślot
Piotr Klemm	Wiktorian Tarnawski
Kazimierz Kopias	Marek Trombski
Andrzej Koszmider	Janusz Turowski
Maria Kotełko	Bogdan Wendler
Dorota Kozanecka	Sławomir Wiak
Andrzej Koziarski	Bogusław Więcek
Marian Królak	Wojciech Wolf
Izabella Krucińska	Kazimierz Zakrzewski
Bogdan Kruszyński	Roman Zarzycki
Jan Krysiński	Ireneusz Zbiciński
Piotr Kula	Jerzy Stanisław Zieliński
Krzysztof Kuźmiński	Witold Żurek

Wydział VI

Andrzej Bartczak	Stanisław Firlej
Tadeusz Chmielewski	Ryszard Hunger
Anna Domańska	Eleonora Jedlińska

Anna Jeremus	Andrzej Olszewski
Andrzej Jocz	Marek Pabich
Krystyna Juszyńska	Krzysztof Stefański
Ryszard Kluszczyński	Marta Szoka
Tomasz Kłys	Grzegorz Sztabiński
Jolanta Leman-Zajiček	Zofia Uzelac
Małgorzata Leyko	Anna Wesołowska-Firlej
Ewa Marxen-Wolska	Irena Wisęłka-Cieślar
Wanda Nowakowska	Jerzy Wolski
Ewelina Nurczyńska-Fidelska	Edward Zajiček

2.2. Prezesi Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w latach 1936–2009

Teodor M. Vieweger (1937–1945)
[Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łodzi]
Ludwik A. Kolankowski (1945–1946)
Marian Grotowski (12.05.1946–30.11.1946)
Tadeusz M. Kotarbiński (1946–1966)
Jan Dylík (1966–1973)
Bernard Zabłocki (1974–1982)
Witold Śmiech (1982–1991)
Stanisław Liszewski (od 1991)

2.3. Członkowie honorowi Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w latach 1936–2009

Juliusz Kleiner
Tadeusz Kotarbiński
Stefania Skwarczyńska
Wacław Markert
Karol Dejna
Mieczysław Michałowicz
Anna Dylíkowa
Józef Matuszewski
Zofia Libiszowska
Zdzisław Ruszczak

Władysław Gundlach
Jerzy Starnawski
Leszek Woźniak
Zygryd Rymaszewski
Zygmunt Charzyński
Maria J. Olszewska
Witold Ostrowski
Jan Guzek
Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz
Franciszek Wesołowski
Tadeusz Krzemiński
Leokadia Kłyszajko-Stefanowicz
Janusz Szosland
Władysław Pełczewski
Wanda Nowakowska
Andrzej Abramowicz
Marek Pawlikowski
Jerzy Mikucki
Tadeusz Poklewski-Kozieł
Adela Styczyńska
Jerzy Kroh
Jolanta Kulpińska
Jan Michalski

2.4. Laureaci Medalu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w latach 2006–2009

Zygryd Rymaszewski (medal nr 1)
Wojciech Szygendowski (medal nr 2)
Jan Rydz (medal nr 3)
Sylwester Pawłowski (medal nr 4)
Władysław Gundlach (medal nr 5)
Wanda Nowakowska (medal nr 6)
Julian Ławrynowicz (medal nr 7)
Edward Karasiński (medal nr 8)
Janusz Lipiński (medal nr 9)
Tadeusz Szymczak (medal nr 10)
Jerzy Mikucki (medal nr 11)
Maciej Pawlik (medal nr 12)
Zofia Brodowska (medal nr 13)

2.5. Laureaci Nagrody Naukowej ŁTN w latach 1936–2009

Edward Rosset
Maria J. Olszewska
Stefania Skwarczyńska
Marek Pawlikowski
Tadeusz Godycki-Ćwirko
Karol Dejna
Józef Matuszewski
Julian Ławrynowicz
Antoni Czernielewski
Jadwiga Jakubowska
Witold Śmiech
Władysław Welfe
Halina Klatkowa
Zdzisław Ruszczak
Władysław Gundlach
Witold Ostrowski
Zygryd Rymaszewski
Stefania Taniewska-Osińska
Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz
Maciej Pawlik
Wanda Nowakowska
Jerzy Starnawski
Andrzej Abramowicz
Tadeusz Krzemiński
Maria Krzemińska-Pakuła
Czesław Strumiłło
Marek Pawlikowski
Leokadia Kłyszajko-Stefanowicz
Tadeusz Błazejewski

**2.6. Laureaci Nagrody ŁTN im. Profesor Ireny Lepalczyk
za prace badawcze z zakresu pedagogiki społecznej
w latach 2005–2008**

nagrody nie przyznano (2005)

Hanna Kubicka (2006)

Mariusz Cichosz (2007)

Elżbieta Czykwin (2008)

Ewa Jarosz (2009)

3. NOWI CZŁONKOWIE HONOROWI ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

WNIOSEK

o nadanie honorowego członkostwa
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego
Prof. dr hab. Jerzemu Kroh

Prof. dr hab. Jerzy Kroh urodził się w Warszawie. Studia matematyczne odbywał na tajnych kompletach w latach 40. ubiegłego wieku, podczas okupacji niemieckiej. Po wojnie ukończył studia chemiczne na Politechnice Łódzkiej. Ukończył też studia w zakresie fizyki na Uniwersytecie Łódzkim. Stopień doktora uzyskał na PŁ w 1950 r., habilitował się w roku 1958. Podczas pobytu na stażu w Anglii uzyskał drugi doktorat w 1960 r. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1963 r., a tytuł profesora zwyczajnego, w 1968 r. W latach 1962–1966 był Dziekanem Wydziału Chemii Spożywczej. Przez dwie kadencje pełnił też funkcję Rektora PŁ. Członek PAN.

Profesor J. Kroh stworzył szkołę naukową chemii radiacyjnej w Polsce. Na PŁ zorganizował od podstaw najpierw Katedrę Chemii Radiacyjnej (1962), przekształconą później w Instytut Techniki Radiacyjnej (1966), a w roku 1970 w Międzyresortowy Instytut Chemii Radiacyjnej. Był dyrektorem tej placówki do 1994 r., do przejścia na emeryturę.

Opublikował ponad 400 prac, w tym książki i monografie z zakresu chemii radiacyjnej i chemii fizycznej. Wypromował 29 doktorów. Ma znaczące osiągnięcie na polu współpracy międzynarodowej. Czterokrotnie został wyróżniony doktoratem honorowym – na PŁ i trzy razy za granicą.

Jest też zasłużonym dla miasta Łodzi, gdzie pełnił funkcję wiceprezydenta i zorganizował Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki. Był też wiceprzewodniczącym Oddziału Łódzkiego PAN i Prezesem Klubu Akademickiego PAN.

Wydział III Nauk Matematyczno-Przyrodniczych ŁTN w uznaniu zasług w zakresie badań naukowych, kształcenia kadry naukowej i osiągnięć organizacyjnych, a w szczególności za zasługi dla środowiska naukowego Łodzi wnosi o wyróżnienie prof. dr hab. Jerzego Kroh tytułem Honorowego Członka Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Rekomendację przedstawili prof. dr hab. Marek Główka i prof. dr hab. Tadeusz Bartczak z PŁ.

Wniosek podpisał prof. dr hab. Antoni Różalski, przewodniczący Wydziału III

Rekomendacja
prof. dr. hab. inż. Jerzy Kroh

Urodził się w Warszawie w 1924 roku. W 1942 roku rozpoczął studia matematyczne na tajnym Uniwersytecie Warszawskim. W 1947 roku ukończył studia chemiczne na Politechnice Łódzkiej i otrzymał tytuł magistra inżyniera chemika, zaś w 1950 roku – tytuł mgr. filozofii w zakresie fizyki na Uniwersytecie Łódzkim. W 1950 roku uzyskał stopień doktora na Politechnice Łódzkiej, a w 1958 roku stopień doktora nauk (habilitację) w dziedzinie chemiluminescencji. W tym samym roku wyjechał na staż naukowy do Anglii i Kanady. Pobyt w Anglii zaowocował drugim doktoratem (Ph.D. – 1960 r.). Po powrocie do kraju w 1961 roku J. Kroh zajął się organizowaniem ośrodka badań naukowych w dziedzinie chemii radiacyjnej w Politechnice Łódzkiej. W 1962 roku objął kierownictwo nowo powołanej na Wydziale Chemicznym Katedry Chemii Radiacyjnej, przekształconej w 1966 roku w Instytut Techniki Radiacyjnej, a w 1970 roku – w Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej. Został jego pierwszym dyrektorem i był nim nieprzerwanie do 1994 roku. W 1963 roku Jerzy Kroh uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, zaś w 1968 – profesora zwyczajnego. W latach 1962–1966 był dziekanem Wydziału Chemii Spożywczej. W 1981 roku został wybrany rektorem i pełnił tę funkcję przez dwie kadencje. Zainteresowania naukowe prof. J. Kroh początkowo dotyczyły chemii radiacyjnej zamrożonych szkliw wodnych oraz problematyki reakcji jonowych w układach organicznych. W latach późniejszych zostały rozszerzone na problematykę dotyczącą mechanizmu i kinetyki procesów elektronowych w zamrożonych układach nieorganicznych i organicznych. Z jego nazwiskiem wiążą się fundamentalne prace dotyczące pułapkowania, solwatacji elektronów, a także efektów tunelowych w chemii radiacyjnej. Jest autorem lub współautorem około 400 oryginalnych publikacji, podręczników i monografii związanych z chemią fizyczną i radiacyjną. Wypromował 29 doktorów. Stworzona przez niego polska szkoła chemii radiacyjnej cieszy się dużym autorytetem w kraju i zagranicą.

Prof. Jerzy Kroh położył ogromne zasługi na polu międzynarodowej współpracy naukowej. Z jego inicjatywy rozpoczęto organizowanie trójstronnych spotkań Pavia-Glasgow-Łódź „Radiation Physics and Chemistry of Solids” oraz odbywających się co trzy lata, znanych już na całym świecie konferencji PULS. Rozwijanie kontaktów naukowych i kulturalnych z Japonią zostało uhonorowane Orderem Srebrnej i Złotej Gwiazdy, nadanym mu przez Cesarza Japonii. Prof. J. Kroh posiada cztery doktoraty *honoris causa* przyznane przez Uniwersytet Strathclyde w Glasgow i Uniwersytet w Leeds (Wielka Brytania), Uniwersytet w Pawii (Włochy) i Politechnikę Łódzką. Jest laureatem wielu nagród i odznaczeń, m.in. Krzyża Komandor-

skiego Orderu Odrodzenia Polski. Został również wyróżniony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, medalem im. Marii Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych oraz medalem im. Jędrzeja Śniadeckiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego. Jest członkiem wielu towarzystw i korporacji naukowych krajowych i zagranicznych: Polska Akademia Nauk (od roku 1976 – członek korespondent, od 1986 – członek rzeczywisty), International Association of Radiation Research, Miller Trust for Radiation Chemistry, Polskie Towarzystwo Badań Radiacyjnych (członek założyciel i wieloletni prezes), honorowy członek Royal Society of Edinburgh, Przewodniczący Rady Fundacji Badań Radiacyjnych, Jest też regionalnym edytorem *Radiation Physics and Chemistry* (Pergamon Press) i *Radiochemical and Radioanalytica Lettres*.

W 1994 roku prof. J. Kroh przeszedł na emeryturę. Pozostaje nadal w ścisłym kontakcie z macierzystym Instytutem Techniki Radiacyjnej. W latach 1996–1998 prof. J. Kroh pełnił funkcję wiceprezydenta Łodzi ds. edukacji i nauki. Zorganizował w ramach Urzędu Miasta Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki. Rada jest modelową w skali kraju formą współpracy miasta ze środowiskiem akademickim. W latach 1990–1993 prof. J. Kroh był wiceprzewodniczącym Łódzkiego Oddziału PAN. Przez 18 lat pełnił funkcję Prezesa Klubu Akademickiego PAN.

Rekomendację podpisał prof. dr hab. Tadeusz Matczak

Rekomendacja

kandydatury prof. dr. hab. inż. Jerzego Kroh
w związku z wnioskiem o nadanie Mu
członkostwa honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Prof. dr hab. inż. Jerzy Kroh jest jednym z najbardziej znanych i cenionych na świecie chemików polskich, który całe swoje życie naukowe związał z Łodzią, gdzie ukończył studia chemiczne w Politechnice Łódzkiej w 1947 roku oraz fizyczne na Uniwersytecie Łódzkim w 1950 roku. W tym samym roku obronił pierwszy doktorat na Politechnice Łódzkiej, a drugi – w Anglii w roku 1960, już po habilitacji (doktor nauk) w 1958 roku. W 1963 roku Kandydat uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego a w 1968 zwyczajnego. W dorobku ma około 400 oryginalnych prac naukowych stanowiących dzisiaj fundament takich zjawisk jak pułapowanie, solwatacja elektronów i efektów tunelowych, dotyczących chemii radiacyjnej zamrożonych szklivi wodnych, reakcji jonowych w układach organicznych, mechanizmów i kinetyki procesów elektronowych w zamrożonych układach organicznych

i nieorganicznych. Prof. Kroh wypromował 29 doktorów i stworzył polską szkołę chemii radiacyjnej, której początków należy szukać w stworzeniu przez Kandydata w Politechnice Łódzkiej i kierowaniem nimi do emerytury Katedry Chemii Radiacyjnej, która w wyniku szybkiego rozwoju uległa przekształceniu w Instytut Techniki Radiacyjnej a następnie w Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej w 1970 roku. Od 1976 roku członek korespondent a od 1986 członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk.

Prof. Kroh pełnił tak wiele ważnych funkcji, nie tylko naukowych, że ograniczę się jedynie do ważnych dla Łodzi, zainicjował międzynarodowe spotkania Pavia-Glasgow-Łódź (Radiation Physics and Chemistry of Solids), był wiceprezydentem Łodzi, organizatorem Miejskiej Rady ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki, wiceprzewodniczącym Łódzkiego Oddziału PAN i Prezesem Klubu Akademickiego PAN, Dziekanem Wydziału Chemii Spożywczej PŁ i wreszcie Rektorem Politechniki Łódzkiej przez dwie kadencje. Z ważniejszych odznaczeń warto wymienić cztery doktoraty *honoris causa*, Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Edukacji Narodowej, medal im. Jędrzeja Śniadeckiego i medal im. Marii Skłodowskiej-Curie. Kandydat jest też wieloletnim członkiem naszego Towarzystwa, niestety niezbyt aktywnym ze względu na nawał innych funkcji i obowiązków.

Podsumowując uważam, że te wybitne osiągnięcia naukowe i organizacyjne prof. dr. hab. Jerzego Kroh, w większości niezwykle istotne dla naszego Miasta, w pełni uzasadniają wniosek o przyznanie Mu członkostwa honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Rekomendację podpisał prof. dr hab. inż. Marek L. Główka

UCHWAŁA

Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego podjęta 30 marca 2009 roku
w sprawie nadania tytułu członka honorowego

Sprawozdawczo-wyborcze Zgromadzenie Ogólne Łódzkiego Towarzystwa Naukowego po zapoznaniu się z wnioskiem i po wysłuchaniu dyskusji, w uznaniu zasług dla nauki i Łódzkiego Towarzystwa Naukowego podjęło jednogłośnie uchwałę o nadaniu Panu Profesorowi doktorowi habilitowanemu Jerzemu Kroh tytułu członka honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Uchwałę podpisał prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel, przewodniczący obrad

ZGROMADZENIE OGÓLNE
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

NADAJE TYTUŁ

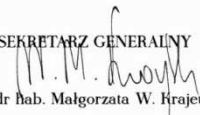
CZŁONKA HONOROWEGO

**Profesorowi
JERZEMU KROH**

W UZNANIU ZASŁUG W DZIAŁALNOŚCI NA RZECZ
WSPÓŁPRACY URZĘDU MIASTA ŁODZI
Z ŁÓDZKIM TOWARZYSTWEM NAUKOWYM

SEKRETARZ GENERALNY

prof. dr hab. Małgorzata W. Krajewska

PREZES

prof. dr hab. Stanisław Liszewski

PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU III

prof. dr hab. Antoni Różalski

ŁÓDŹ, 30 MARCA 2009 R.

WNIOSEK

o przyznanie prof. dr hab. Jolancie Kulpińskiej
członkostwa honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Zarząd Wydziału II Nauk Historycznych i Społecznych ŁTN składa wniosek o nadanie prof. dr hab. Jolancie Kulpińskiej, wieloletniemu członkowi Towarzystwa – tytułu członka honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. W załączeniu uzasadnienie wniosku oraz dwie rekomendacje.

Wniosek podpisali prof. dr hab. M. Blombergowa, przewodniczący Wydziału II
prof. dr hab. K. Skotnicki, sekretarz Wydziału II

Uzasadnienie

wniosku w sprawie przyznania prof. dr hab. Jolancie Kulpińskiej
członkostwa honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

1. Profesor dr hab. Jolanta Kulpińska jest wieloletnim, rzeczywistym członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, do którego została przyjęta 12 maja 1972 r. Opinie wprowadzające przygotowali dla niej luminarze polskiej socjologii – profesorowie Antonina Kłoskowska, Jan Lutyński i Jan Szczepański, rekomendując naukowca wielce zasłużonego dla Łodzi i jej środowiska naukowego. Od wielu lat prof. Kulpińska jest przewodniczącą Rady Redakcyjnej *Przeglądu Socjologicznego* – czasopisma naukowego wydawanego przez ŁTN. Jej szeroka aktywność naukowa przyczyniła się do rozwoju Uniwersytetu Łódzkiego i rozświetliła łódzką socjologię daleko poza jego granicami.

2. Profesor dr hab. Jolanta Kulpińska, aktualnie emerytowany profesor UL, to wybitny naukowiec z zakresu socjologii pracy i przemysłu, stosunków przemysłowych i socjologii zasobów ludzkich, cieszący się międzynarodowym uznaniem. Od początku swej kariery naukowej jest związana z Łodzią i Uniwersytetem Łódzkim. Pracę na UŁ podjęła w 1950 r., w roku 1955 uzyskała doktorat (kandydat nauk) na Uniwersytecie Łomonosowa, zaś w 1968 r. – stopień doktora habilitowanego socjologii na Uniwersytecie Łódzkim. W 1969 r. otrzymała najpierw tytuł docenta, w 1976 r. tytuł profesora nadzwyczajnego, i w 1986 r. – zwyczajnego. Cały swój dorobek naukowy i dydaktyczny związała ze środowiskiem łódzkim, tu przez wiele lat prowadziła rozległe badania naukowe

z zakresu socjologii pracy a także nad uniwersytetem i studentami. W okresie transformacji ustrojowej kontynuowała badania nad jej przebiegiem w przedsiębiorstwach przemysłowych. Prof. J. Kulpińska jest nadal aktywna naukowa mimo formalnego odejścia na emeryturę. Zajmuje się problemami społeczeństwa informacyjnego i kształtowaniem stosunków pracy, biorąc udział w badaniach międzynarodowych koordynowanych przez Chuo University w Tokio i w badaniach dla Komisji Europejskiej. Już jako emerytowany profesor wyjechała na wykłady do Uniwersytetu w Tampere w ramach programu Sokrates.

3. Profesor J. Kulpińska aktywnie uczestniczyła w życiu Uczelni sprawując przez wiele lat funkcje kierownicze (od 1971 r. była kierownikiem Zakładu (Katedry) Socjologii Przemyski w Instytucie Socjologii, a od 1976 r. została dyrektorem Instytutu Socjologii) oraz jako członek Senatu UL. Była członkiem Komitetu Socjologii PAN, członkiem Komitetu Problemów Pracy i Polityki Społecznej PAN, członkiem Rady Łódzkiego Oddziału PAN i przewodniczącą Komisji Socjologicznej, dwukrotnie członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułu Naukowego.

4. Jej dokonania naukowe znalazły uznanie na arenie międzynarodowej, między innymi została wyróżniona doktoratem honorowym Uniwersytetu w Tampere w Finlandii w 1985 r. Wielokrotnie przebywała w zagranicznych ośrodkach naukowych, najpierw w ramach stażów naukowych, później kontynuując współpracę naukową, np. w Paryżu, Lyonie, Grenoble, Oxfordzie, Rotterdamie i Tokio..

5. Profesor J. Kulpińska ma duże zasługi dla środowiska socjologicznego. Brała udział w pracach wielu instytucji naukowych i wydawniczych w Polsce i za granicą, między innymi była członkiem ISA – International Sociological Association, także delegatem Polskiego Towarzystwa Socjologicznego do Rady ISA (1990–1994), członkiem Association Internationale des Sociologues de la Langue Francaise, przewodniczącą Komitetu Badawczego Socjologii Pracy, redaktorem naczelnym *Studiów Socjologicznych i Przeglądu Socjologicznego* oraz członkiem rad redakcyjnych *Work and Occupation* (1974–1998) oraz *European Journal of Industrial Relations* (1995–).

6. Jako nauczyciel akademicki wypromowała 27 doktorów, przygotowała recenzje w 72 przewodach doktorskich i 37 przewodach habilitacyjnych. W ok. 20 przewodach profesorskich przedstawiła ocenę dorobku. W jej dorobku naukowym znalazło się ponad 160 artykułów i studiów, w tym 20 opublikowanych za granicą. Jej dokonania naukowe są znane w środowisku socjologicznym, dając impuls do dalszych badań podejmowanych przez kontynuatorów z zakresu socjologii pracy i organizacji.

7. Profesor Kulpińska została wielokrotnie odznaczona – Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem „Uniwersytet

w Służbie Społeczeństwu i Nauce oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej, a także Złotym Krzyżem Zasługi.

Podpisała prof. Bogusława E. Urbaniak, sekretarz Wydziału II

Rekomendacja

dla prof. zw. dr hab. Jolanty Kulpińskiej
w związku z wysunięciem Jej kandydatury na honorowego członka
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Prof. dr hab. Jolanta Kulpińska należy do grona wybitnych socjologów środowiska łódzkiego, przez kilkadziesiąt lat związanego z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego. Przez kilkanaście lat pełniła zarówno funkcję Dyrektora Instytutu jak i Kierownika Katedry Socjologii Przemysłu, w której została zatrudniona po zrobieniu doktoratu. Zainteresowania naukowe, w tym badawcze (była koordynatorką wielu projektów badawczych) Pani Profesor koncentrowały się wokół szeroko pojętej problematyki socjologii pracy i organizacji. Bardzo bogaty dorobek publikacyjny, dydaktyczny (w tym w zakresie kształcenia młodej kadry naukowej) i organizacyjny Pani Profesor stanowi w pełni uzasadnioną podstawę do tego, by poprzeć jej kandydaturę na honorowego członka Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Rekomendację podpisała prof. dr hab. Danuta Walczak-Duraj,
Kierownik Katedry Socjologii Polityki i Moralności Uniwersytetu Łódzkiego

Rekomendacja

Gorąco popieram wniosek o nadanie Pani Profesor Jolancie Kulpińskiej honorowego członkostwa w Łódzkim Towarzystwie Naukowym.

Profesor Kulpińska była związana z łódzkim środowiskiem naukowym od studiów do emerytury. Była kierownikiem Katedry Socjologii Przemysłu oraz przez 23 lata dyrektorem Instytutu Socjologii UŁ. Pod jej kierownictwem dwie osoby uzyskały tytuł naukowy profesora a kilka osób stopień naukowy doktora i doktora habilitowanego. Do chwili obecnej profesor Kulpińska pełni honorowo funkcję przewodniczącej Konferencji Instytutów Socjologii, przyczyniając się do integracji socjologów polskich.

Profesor Kulpińska jest wieloletnią przewodniczącą Rady Redakcyjnej *Przeglądu Socjologicznego*, jednego z trzech najważniejszych naukowych czasopism socjologicznych, wydawanego przez ŁTN.

Nie mam wątpliwości, że Profesor Kulpińska jest bardzo odpowiednią kandydatką do honorowego członkostwa w ŁTN.

Rekomendację podpisała prof. dr hab. Wielisława Warzywoda-Kruszyńska,
Dyrektor Instytutu Socjologii UŁ

UCHWAŁA

Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego podjęta 30 marca 2009 roku
w sprawie nadania tytułu członka honorowego

Sprawozdawczo-Wyborcze Zgromadzenie Ogólne Łódzkiego Towarzystwa Naukowego po zapoznaniu się z wnioskiem i po wysłuchaniu dyskusji, w uznaniu zasług dla nauki i Łódzkiego Towarzystwa Naukowego podjęło jednogłośnie uchwałę o nadaniu Pani Profesor doktor habilitowanej Jolancie Kulpińskiej tytułu członka honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Uchwałę podpisał prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel, przewodniczący obrad

ZGROMADZENIE OGÓLNE
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

NADAJE TYTUŁ

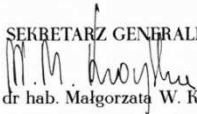
CZŁONKA HONOROWEGO

Profesor
JOLANCIE KULPIŃSKIEJ

W UZNANIU ZASŁUG DLA ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO
W SZCZEGÓLNOŚCI ZA DBAŁOŚĆ O WYSOKI POZIOM MERYTORYCZNY
"PRZEGLĄDU SOCJOLOGICZNEGO"

SEKRETARZ GENERALNY

prof. dr hab. Małgorzata W. Krajevska

PREZES

prof. dr hab. Stanisław Liszewski

PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU II

prof. dr hab. Maria Magdalena Blombergowa

ŁÓDŹ, 30 MARCA 2009 R.

WNIOSEK

o nadanie honorowego członkostwa
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego
Prof. dr hab. Janowi Michalskiemu

Prof. dr hab. Jan Michalski jest wybitnym chemikiem, twórcą Łódzkiej Szkoły Naukowej Chemii Fosforu, członek PAN, Doktor Honoris Causa PŁ, twórca i wieloletni dyrektor Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi.

Urodził się w 1920 r. w Łodzi. Studia chemiczne rozpoczął w 1938 r. na Wydziale Chemicznym Politechniki Warszawskiej. Kształcił się podczas wojny w zakresie chemii i fizyki na tajnych kompletach. Uczestniczył w Powstaniu Warszawskim. Po wojnie, w 1945 r. w Krakowie na UJ uzyskał tytuł magistra filozofii w zakresie chemii. Potem wrócił do rodzinnego miasta i rozpoczął pracę na PŁ. Został asystentem w Katedrze Chemii Organicznej. Pracę doktorską wykonał na Uniwersytecie w Cambridge – dotyczyła ona procesów fosforylacji. Tytuł docenta otrzymał w 1954, profesora nadzwyczajnego w 1958 r., a profesora zwyczajnego w 1963r. na PŁ. Na tej uczelni kierował Katedrą Syntezy Organicznej i Instytutem Chemii Organicznej Wydziału Chemicznego PŁ.

Głównym kierunkiem jego badań była chemia i stereochemia fosforu. W roku 1972 doprowadził do powstania unikalnej placówki badawczej PAN w Łodzi Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych. Został jej dyrektorem, funkcje tę pełnił aż do przejścia na emeryturę w roku 1991.

Wypromował blisko 30 doktorów, kilkunastu jego uczniów i współpracowników zostało doktorami habilitowanymi i profesorami. Obecnie wielu z nich kieruje własnymi zespołami badawczymi.

Członek wielu towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych, redakcji i komitetów wydawniczych. Wielokrotnie wyjeżdżał za granicę z wykładami i seminariami.

Zasługą profesora Jana Michalskiego jest to, iż jego rodzinne miasto jest kojarzone wielu osobom na świecie z badaniami chemicznymi i znaczącymi osiągnięciami w tym zakresie.

Położył szczególne zasługi dla rozwoju Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Dzięki Jego staraniom ŁTN i Oddział PAN w Łodzi otrzymał z ŁTN wspólną siedzibę przy ul. Piotrkowskiej 179. Współpracę PAN i ŁTN uważał za bardzo ważną dla rozwoju łódzkiej nauki.

Wydział III Nauk Matematyczno-Przyrodniczych ŁTN w uznaniu zasług w zakresie badań naukowych, kształcenia kadry naukowej i osiągnięć organizacyjnych, a w szczególności za zasługi dla środowiska na-

ukowego Łodzi wnosi o wyróżnienie prof. dr. hab. Jana Michalskiego tytułem Honorowego Członka Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Rekomendację przedstawili prof. dr hab. Wanda M. Krajewska, kierownik Katedry Cytochemii UŁ i prof. dr hab. Janusz Zakrzewski, kierownik Katedry Chemii Organicznej UŁ.

Podpisał prof. dr hab. Antoni Różalski, przewodniczący Wydziału III

Opinia

dotycząca wniosku o nadanie Profesorowi Janowi Michalskiemu godności członka honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Profesor Jan Michalski, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, Doctor Honoris Causa Politechniki Łódzkiej, Honorowy Przewodniczący Oddziału PAN w Łodzi, twórca i wieloletni dyrektor Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi, członek zwyczajny Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest wybitnym chemikiem organikiem o międzynarodowym uznaniu. Jego badania wniosły znaczący wkład w rozwój chemii i stereochemii oraz biologicznych aspektów związków metaloidoorganicznych i zyskały uznanie w kraju i za granicą. Jest twórcą łódzkiej szkoły chemii fosforu.

Profesor J. Michalski urodził się w 1920 roku w Łodzi. Studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Warszawskiej przerwane wybuchem wojny kontynuował na tajnych kompletach Politechniki i Uniwersytetu Warszawskiego. Po Powstaniu Warszawskim, którego był uczestnikiem, opuścił Warszawę. W czerwcu 1945 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim złożył egzamin dyplomowy uzyskując tytuł magistra filozofii w zakresie chemii. W lipcu 1945 roku powrócił do Łodzi i rozpoczął pracę w Politechnice Łódzkiej w Katedrze Chemii Organicznej, kierowanej przez profesora Osmana Achmatowicza. Z inicjatywy profesora O. Achmatowicza w 1947 roku wyjechał do Anglii, gdzie na Uniwersytecie w Cambridge, w laboratorium Lorda Alexandra Todda, późniejszego laureata nagrody Nobla, przygotował pracę *Studies on phosphorylation in connection with the synthesis of nucleotides*, będącą podstawą nadania Mu w 1950 roku stopnia doktora. Po powrocie do Łodzi Profesor J. Michalski kontynuował pracę w Politechnice Łódzkiej, przechodząc kolejne szczeble kariery naukowej. W 1954 roku uzyskał tytuł docenta, w 1958 profesora nadzwyczajnego, a w 1964 profesora zwyczajnego. Od 1950 roku Profesor J. Michalski prowadził samodzielne badania naukowe, które w miarę ich postępu skupiały coraz liczniejsze grono współpracowników.

Zainteresowania naukowe Profesora J. Michalskiego przyczyniły się w istotny sposób do postępu w dziedzinie chemii organicznej i stereochemii związków fosforoorganicznych, a w szczególności połączeń zawierających fosfor i siarkę oraz fosfor i selen. W Jego działalności naukowej bardzo ważną rolę odgrywały liczne i owocne kontakty zagraniczne. Był zapraszany do wielu liczących się w Europie, USA, Japonii i Chinach ośrodków naukowych. Profesor J. Michalski jako twórca łódzkiej szkoły chemii fosforu odegrał doniosłą rolę w ukształtowaniu i rozwoju chemii organicznej w Polsce i jej popularyzacji za granicą, rozbudził zamiłowanie do pracy naukowej wśród kilku pokoleń swoich uczniów. Osiągnięcia Profesora J. Michalskiego obejmują ponad 350 prac oryginalnych publikowanych w czołowych międzynarodowych czasopismach, 36 patentów, 26 wypromowanych doktorów, z których kilkunastu uzyskało tytuł profesora.

Profesor J. Michalski jest nie tylko Uczonym. Na podkreślenie zasługuje Jego aktywność na polu organizacji nauki i dydaktyki, gotowość do podejmowania nowych zadań i wyzwań. Podczas pracy na Politechnice Łódzkiej pełnił funkcję prodziekana ds. nauki i dziekana Wydziału Chemicznego, kierował Katedrą Syntezy Organicznej, a następnie Instytutem Chemii Organicznej. Z inspiracji Profesora J. Michalskiego w 1972 roku powołano w Łodzi Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN, jedyną w swoim rodzaju placówkę Polskiej Akademii Nauk integrującą badania w dziedzinie chemii związków heteroorganicznych, polimerów i chemii bioorganicznej, której był organizatorem i dyrektorem aż do przejścia na emeryturę w 1991 roku. Był pierwszym i wieloletnim przewodniczącym Oddziału PAN w Łodzi, który położył duże zasługi w jego organizacji.

Profesor J. Michalski członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk został w wieku 42 lat, a od 1969 roku jest członkiem rzeczywistym PAN. Dwukrotnie był wybrany na członka Biura Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC) i członka Komitetu Wykonawczego IUPAC. O wysokim autorytecie Profesora J. Michalskiego świadczy zapraszanie Go do komitetów redakcyjnych wysoko notowanych czasopism międzynarodowych (m.in. *Tetrahedron Letters*, *Tetrahedron Asymmetry*, *Phosphorus, Sulfur and Silicon*, *Chemical Communication*, *Topics in Stereochemistry*) oraz członkostwa we Francuskiej Akademii Nauk, Akademii Nauk Berlina i Brandenburgii, Churchill College Uniwersytetu w Cambridge.

Dowodem uznania i znaczenia badań Profesora J. Michalskiego są liczne nagrody i odznaczenia. Jest laureatem m.in. Nagród Ministra, Nagród Państwowych, Nagrody Naukowej m. Łodzi. Został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą OOP, Złotym Medalem *Za Zasługi dla Obronności Kraju*, Honorową Odznaką m. Łodzi, Medalem im. Jędrzeja Śniadec-

kiego PTCh, Medalem im. Mikołaja Kopernika PAN, Medalem Paryża Za Twórcze Badania w Dziedzinie Chemii Fosforu.

Profesor Jan Michalski od 1958 roku jest członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego z rekomendacji Profesor Anny Chrzęszczewskiej i Profesor Zofii Jerzmanowskiej. Aktywnie uczestniczy w życiu naukowym naszego miasta. Walnie przyczynił się do otrzymania wspólnej siedziby Łódzkiego Towarzystwa Naukowego i Oddziału PAN w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 179, co niewątpliwie miało istotne znaczenie dla integracji środowiska naukowego i jego rozwoju.

Wybitne zasługi dla nauki i owocne związki z Łódzkim Towarzystwem Naukowym w pełni uzasadniają wniosek o nadanie tytułu członka honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego Profesorowi Janowi Michalskiemu.

prof. dr hab. Wanda M. Krajewska, Katedra Cytobiochemii UŁ

Rekomendacja Profesora Jana Michalskiego na Członka Honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Jan Michalski urodził się 7.06.1920 roku w Łodzi. Szkołę średnią (Liceum A. Zimowskiego w Łodzi) ukończył w 1938 roku i w tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Warszawskiej. Studia, przerwane wybuchem II wojny światowej, ukończył w czerwcu 1945 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim. W tym samym roku powrócił do rodzinnego miasta i rozpoczął pracę na organizującej się wówczas Politechnice Łódzkiej. Dwa lata później wyjechał do Cambridge w Wielkiej Brytanii, gdzie na renomowanym uniwersytecie, pod kierunkiem znakomitego chemika, późniejszego laureata Nagrody Nobla, Lorda Alexandra Todda wykonał pracę doktorską pt. *Studies on Phosphorylation in Connection with the Synthesis of Nucleotides*, którą obronił w 1950 r. Pobyt w Cambridge wywarł ogromny wpływ na dalsze zainteresowania naukowe dr. Jana Michalskiego, które zaczęły się koncentrować wokół chemii organicznych połączeń fosforu. Była to tematyka niezwykle nowatorska, którą obecnie sytuujemy na pograniczu chemii organicznej i biochemii. Jej znaczenie związane jest z jednej strony z obecnością fragmentów fosforanowych w kwasach nukleinowych oraz znaczeniem fosforylacji biocząsteczek dla różnych procesów metabolicznych, z drugiej zaś niezwykle użytecznością połączeń organicznych fosforu w syntezie organicznej.

Rozpoczęcie badań w dziedzinie chemii połączeń organicznych fosforu w latach 50. XX wieku w Polsce było zadaniem niezwykle trudnym, wymagającym nie tylko entuzjastycznego podejścia do spraw naukowych, ale również dużych umiejętności organizacyjnych. Dr Jan Michalski potrafił stworzyć na Politechnice Łódzkiej prężny zespół naukowy, który szybko osiągnął w tej dziedzinie międzynarodowe uznanie. Wraz z postępem badań dr Jan Michalski zdobywał kolejne stopnie i tytuły naukowe: docenta (1954 r.), profesora nadzwyczajnego (1958 r.) i zwyczajnego (1963 r.). Zaangażował się również w działalność organizacyjną w PŁ, pełniąc funkcję dziekana Wydziału Chemicznego (1965–1970). Kierował Katedrą Syntezy Organicznej (1965–1970) a następnie Instytutem Chemii Organicznej Wydziału Chemicznego PŁ (1970–1973).

Wybitne osiągnięcia naukowe zespołu prof. Jana Michalskiego znalazły uznanie w Polskiej Akademii Nauk, która zdecydowała się utworzyć w Łodzi Zakład Związków Heteroorganicznych, związany z Instytutem Chemii Organicznej PAN w Warszawie, który w 1972 r. wszedł w skład Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN. Prof. Jan Michalski kierował w/w Zakładem, a następnie pełnił funkcję Dyrektora Centrum aż do swojego przejścia na emeryturę w 1991 r.

Dowodem uznania autorytetu naukowego Prof. Jana Michalskiego są liczne medale, nagrody naukowe i członkostwa renomowanych towarzystw naukowych, których lista jest tak obszerna, że wymienienie wszystkich spowodowałoby wzrost objętości tej Rekomendacji ponad ogólnie przyjęte ramy. Wymienię więc jedynie Medal Kopernika Polskiej Akademii Nauk, Medal Śniadeckiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego, członkostwo Francuskiej Akademii Nauk, Berlińskiej Akademii Nauk, American Chemical Society i Royal Society of Chemistry w Londynie.

Profesor Jan Michalski został członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk w 1962 r. a siedem lat później – członkiem rzeczywistym. W latach 1965–1989 był członkiem Prezydium PAN, a w latach 1971–1977 sekretarzem Wydziału III PAN.

Profesor Jan Michalski jest wybitnym chemikiem związanym przez większość swojej kariery naukowej z Łodzią. Tutaj tworzył od podstaw szkołę chemii organicznej fosforu, która uzyskała szerokie uznanie na całym świecie i dla wielu chemików Łódź kojarzy się właśnie z chemią fosforoorganiczną i nazwiskiem Profesora. Badania w dziedzinie chemii połączeń organicznych fosforu (i innych heteroatomów) kontynuowane są w Polsce i w świecie przez licznych uczniów Profesora (Profesor wypromował 26 doktorów, z których 16 uzyskało tytuł profesora lub stopnie doktora habilitowanego i docenta). Przyczynił się do powstania w Łodzi Oddziału Polskiej Akademii Nauk, którego był długoletnim prezesem, a następnie, po przejściu na emeryturę, prezesem honorowym. Jest człon-

kiem rzeczywistym ŁTN. Położył szczególne zasługi dla rozwoju ŁTN. Jego staraniem Towarzystwo i Oddział PAN w Łodzi otrzymały wspólną siedzibę przy ul. Piotrkowskiej 179. Łódzkie Towarzystwo Naukowe doceniło działalność naukową i organizacyjną Profesora Jana Michalskiego, wydając z okazji 75 rocznicy Jego urodzin poświęcony Mu zeszyt z serii „Sylwetki Łódzkich Uczonych” (Zeszyt 24, Łódź, 1995). Profesor jest również doktorem Honoris Causa Politechniki Łódzkiej, oraz laureatem Nagrody Naukowej m. Łodzi (1969 r.). Pomimo przejścia na emeryturę prowadzi nadal badania naukowe, czego dowodem może m.in. być praca „Studies of the efficient generation of phosphorus-carbon bonds via a rearrangement of P(III) esters catalysed by trimethylhalosilanes” opublikowana na początku bieżącego roku w renomowanym czasopiśmie *Chemistry – A European Journal*.

Przytoczone powyżej, wybrane z niezwykle bogatego życiorysu naukowego Profesora Jana Michalskiego fakty, świadczą nie tylko o Jego wybitnych osiągnięciach naukowych i organizacyjnych, ale także o nadzwyczaj pozytywnej roli jaką odegrał dla rozwoju nauki w naszym mieście oraz dla Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Jestem głęboko przekonany, że Profesor Jan Michalski zasługuje na godność Członka Honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Prof. dr hab. Janusz Zakrzewski, Katedra Chemii Organicznej UŁ

UCHWAŁA

Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego podjęta 30 marca 2009 roku
w sprawie nadania tytułu członka honorowego

Sprawozdawczo-wyborcze Zgromadzenie Ogólne Łódzkiego Towarzystwa Naukowego po zapoznaniu się z wnioskiem i po wysłuchaniu dyskusji, w uznaniu zasług dla nauki i Łódzkiego Towarzystwa Naukowego podjęło jednogłośnie uchwałę o nadaniu Panu Profesorowi doktorowi habilitowanemu Janowi Michalskiemu tytułu członka honorowego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Uchwałę podpisał prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel, przewodniczący obrad

ZGROMADZENIE OGÓLNE
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

NADAJE TYTUŁ

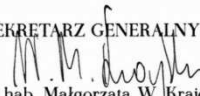
CZŁONKA HONOROWEGO

Profesorowi
JANOWI MICHAŁSKIEMU

W UZNANIU ZASŁUG NA RZECZ WSPÓŁPRACY
POLSKIEJ AKADEMII NAUK Z ŁÓDZKIM TOWARZYSTWEM NAUKOWYM

SEKRETARZ GENERALNY

prof. dr hab. Małgorzata W. Krajewska

PREZES

prof. dr hab. Stanisław Liszewski

PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU III

prof. dr hab. Antoni Różalski

ŁÓDŹ, 30 MARCA 2009 R.

4. NAGRODA NAUKOWA ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

Wniosek o Nagrodę Naukową Łódzkiego Towarzystwa Naukowego dla prof. dr. hab. Tadeusza Błażejewskiego za całokształt działalności naukowej

Profesor dr hab. Tadeusz Błażejewski urodził się w 1944 roku w Wolborzu, członek ŁTN od 1993 roku, jest emerytowanym profesorem Uniwersytetu Łódzkiego. Do czasu przejścia na wymuszoną stanem zdrowia emeryturę kierował Katedrą Literatury XX i XXI wieku. Jest literaturoznawcą w zakresie literatury polskiej.

Podstawą sformułowania wniosku są osiągnięcia Profesora w zakresie badań historycznoliterackich nad współczesną prozą polską, nad współczesnym życiem literackim, udział we współczesnym życiu literackim i kulturalnym Łodzi – recenzje, wypowiedzi krytyczne, opracowanie słowników bio- i bibliograficznych oraz współpraca z uniwersytetami niemieckimi w Berlinie, Giessen i Regensburgu.

Na podkreślenie zasługuje regularność wystąpień naukowych na posiedzeniach Wydziału I ŁTN.

Wniosek podpisał prof. dr hab. Sławomir Gala, przewodniczący Wydziału I

Wniosek o nagrodę Łódzkiego Towarzystwa Naukowego dla prof. dra hab. Tadeusza Błażejewskiego

Profesor dr hab. Tadeusz Błażejewski jest wybitnym uczonym o bogatym i wartościowym dorobku. Jest autorem dziewięciu książek, ponad 90 artykułów i esejów literaturoznawczych, ponad 200 recenzji i felietonów literackich komentujących aktualną twórczość pisarzy polskich. Jego recenzje i wypowiedzi publicystyczne ukazywały się w latach 1970–1989 na łamach periodyków o zasięgu ogólnopolskim a więc w *Życiu Literackim*, w *Literaturze*, w *Nowych Książkach*, w *Faktach*, w *Miesięczniku Literackim*, w *Nurcie*, w *Piśmie Literacko-Artystycznym*, a także w łódzkich *Odgłosach*. W tygodniku tym prowadził dział literacki. Profesor jest badaczem o niezwykle sprawnym warsztacie, stawiającym nacisk na rzetelność badawczą, precyzję wywodów, przekonującą dokumentację stawianych podczas ana-

lize problemów. Jest znakomitym historykiem literatury, potrafiącym trudne kwestie naukowe wyłożyć jasno, przystępnie, klarownie, prosto.

Prosta forma podawcza i erudycyjność wypowiedzi to wielkie zalety prac profesora Błażejewskiego. Stosuje on z powodzeniem intertekstualne metody badań, jak w obszernej monografii pt. *Przemoc świata. Pisarstwo Leopolda Buczkowskiego* (1991), którą prof. W Gutowski określił jako ważne wydarzenie naukowe. Buduje szerokie konteksty historycznoliterackie, w których objawia błyskotliwość skojarzeń rozległą i głęboką erudycję, rozciągającą się na dyscypliny pokrewne: historię, historię kultury, teologię, biblistykę, filozofię i psychologię. Czyni konstatacje bardzo precyzyjne i błyskotliwe, świadczące o dogłębnej znajomości przedmiotu i przenikliwości badawczej. Prezentuje rzetelną wiedzę o całej powojennej prozie polskiej.

Ogromne uznanie specjalistów zyskała ostatnia książka prof. Błażejewskiego *Historiozofia retoryczna. Formy paraboliczne i apokryficzne w polskiej prozie współczesnej* (2002). Badacz zamieścił w niej zbiór studiów poświęconych współczesnej prozie polskiej podejmującej problemy natury historiozoficznej i stosującej formy o proveniencji biblijnej (egzemplum, parabola, apokryf, apokalipsa, figura diabła). Autor skomponował zintegrowany tom studiów filologicznych, który w istocie rzeczy stanowi monograficzne opracowanie bardzo rzucającego się w oczy nurtu w prozie współczesnej, lecz przed pracami Błażejewskiego pomijanego a raczej nie dostrzeganego w badaniach.

Ogromne są zasługi Profesora jako badacza i współtwórcy łódzkiego środowiska kulturalnego. Od lat zaznacza się jego aktywność w życiu kulturalnym Łodzi. Przez kilka lat kierował redakcją literatury pięknej Wydawnictwa Łódzkiego. Jak wspomniano wcześniej, prowadził w tygodniku *Odgłosy* dział literacki. Redagował periodyk *Realizm* wydawany przez Krajową Agencję Wydawniczą w Łodzi. Gruntowna znajomość środowiska literackiego Łodzi zaowocowała opublikowaniem słowników biobibliograficznych: *Łódzkie środowisko literackie* (1981); *Współczesna Łódź literacka. Słownik autorów* (1989). Jest też promotorem kilkudziesięciu prac magisterskich poświęconych twórczości łódzkich pisarzy. Profesor Błażejewski ma duże osiągnięcia dydaktyczne. Wypromował ponad 330 magistrów i czterech doktorów, piąta obrona pracy doktorskiej pod jego promotorstwem odbędzie się w roku bieżącym.

Kandydat do nagrody ŁTN jest znakomitym badaczem komparatystą, specjalizującym się w dziedzinie polsko-niemieckich związków literackich w XIX i XX w., co zostało w Niemczech zauważone. Opublikował kilka prac w języku niemieckim. Uczony ma za sobą trzyletni pobyt na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie, gdzie w latach 1971–1974 pracował jako lektor języka polskiego i wykładowca literatury polskiej. Ma stały kontakt z ośrodkami uniwersyteckimi w Giessen i Regensburgu. Uczestniczył

w realizacji projektu badawczego: Forschungsberdund Ost- und Sudeuropa, firmowany przez Uniwersytet w Regensburgu. Owocem tych kontaktów jest książka pt. *Wizerunek Niemca i Rosjanina w polskiej literaturze współczesnej* (2006), pod red. prof. Błażejewskiego. Wraz z profesorem Jerzym Starnawskim napisał studium *Obraz literatury polskiej w dwu wielkich niemieckich syntezach literatury polskiej* („Przegląd Humanistyczny” 1985, druk 1986).

Profesor Tadeusz Błażejewski został członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego w 1992 roku. W ciągu 16 lat przedstawił na posiedzeniach I Wydziału ŁTN 20 referatów, a więc zdarzało się, że w ciągu roku dwukrotnie prezentował swój dorobek na forum Towarzystwa. Ostatni referat przygotował w roku 2008, gdy był już po operacjach i nie mógł przybyć do siedziby ŁTN osobiście aby wygłosić swoją prelekcję. Jest to dowód tego, jak ważny jest dla Profesora udział w życiu naukowym Towarzystwa. Przez pewien czas był redaktorem *Prac Polonistycznych*, przez jedną kadencję był też członkiem komisji rewizyjnej ŁTN.

Biorąc pod uwagę zarówno bogaty, jak i wartościowy dorobek naukowy tego wybitnego badacza literatury, jego wieloletnią współpracę z uczelniami niemieckimi, jak również jego wielką aktywność naukową na forum ŁTN i zaangażowanie w prace organizacyjne Towarzystwa uważam, że profesor Błażejewski zasłużył w pełni na uhonorowanie go nagrodą ŁTN.

Wniosek podpisała prof. nadzw. UŁ dr hab. Maria Wichowa

Wniosek
o nagrodę Łódzkiego Towarzystwa Naukowego
dla prof. dra hab. Tadeusza Błażejewskiego

Profesor Błażejewski (ur. 1944) uzyskał w 1975 r. doktorat na podstawie dysertacji niefortunnie ustawionej pod względem metodycznym przez promotora, *Władysław Kowalski (1894–1958). Zarys monograficzny życia [sic] i twórczości*. Wybrnął doskonale. Biografię uczynił wyodrębnionym rozdziałkiem, bardzo krótkim, zajął się w lwiej części pisarstwem i działalnością. Taki kształt otrzymała praca w redakcji ogłoszonej drukiem pt. *Polityka i pióro. O Władysławie Kowalskim* (Łódź 1978). Opublikował następnie kilka tomów studiów rozproszonych: *Retorta Fausta. Szkice literackie* (Łódź 1981); *Literatura jak literatura. Szkice i notatki* (Łódź 1987); *Rysopis. Esej o młodej prozie* (Łódź 1987). Jako rozprawę habilitacyjną przedstawił studium *Przemoc świata. Pisarstwo Leopolda Buczkowskiego* (Łódź 1991, 2005). Przewód habilitacyjny zakończył pomyślnie w 1992 r. Tytuł

profesora otrzymał w 2003 r.; przesłanką był tom *Historiozofia retoryczna. Formy paraboliczne i apokryficzne w polskiej prozie współczesnej* (Łódź 2002).

Obok prac książkowych wymienić trzeba przykładowo studia drobne. Doskonała znajomość języka niemieckiego sprawiła, że wspólnie z piszącym te słowa napisał rozprawkę *Obraz literatury polskiej w dwu wielkich niemieckich syntezach literatury polskiej* (*Przegląd Humanistyczny* 1985, R. 29, nr 7/8 (238/239), druk. 1986, s. 123–138). Pożyteczne wydawnictwo regionalne *Rocznik Przemyski*, zasiłił rozprawami: *Mata Hari nad Przemyślem* (1993/1994, t. 29/30, z. 4, s. 79–86) – o koneksjach L. Buczkowskiego z Przemyślem; *Powieść pseudojarmarczna („Crimen” Józefa Hena)* – (2002 t. 38, z. 1, s. 61–66); zbiorowe przedsięwzięcie łódzkich polonistów i filologów, *Antyk w Polsce* (cz. 2. Łódź 1998) szkicem *Antyczny paradygmat. „Boski Juliusz” Jacka Bocheńskiego* (s. 334–342).

W *Pracach Polonistycznych* ogłaszał studia i szkice bardzo często i to od dawna, m.in. *Pokolenie „Współczesności”* (1969, Ser. 25, s. 255–263); *Kontynuacja literatury obozowej. Motyw wycieczki do obozu* (1970 Ser. 26, s. 159–169); *Powieść jako samopoznanie. O prozie Wandy Karczewskiej* (1979, Ser. 35, s. 17–20); *Moralizować skutecznie. O prozie Jana Józefa Szczepańskiego* (1982, Ser. 38, s. 273–282); „*Wertepy*” L. Buczkowskiego (1987, Ser. 43, s. 213–234); *Niepokojąca „Uroda na czasie” L. Buczkowskiego* (1990, Ser. 46, s. 89–104); *Traktat teologiczny. „Drugie Przyjście” G. Herling-Grudzińskiego* (1995, Ser. 50, s. 313–333); *Pseudo egzotyczna parabola* (1999, Ser. 54, s. 151–165) – o *Pojedyńku J. J. Szczepańskiego*. Prace Błażejewskiego na łamach tego pisma korzystnie odbiegają poziomem od innych. Pisywał i w organach ogólnopolskich (*Literatura, Życie Literackie, Nowe Książki, Fakty*).

Zupełnie wyjątkowe są zasługi prof. Błażejewskiego dla Łodzi, szczególnie dla łódzkiego środowiska literackiego. Podstawą informacji o pisarzach łódzkich jest tom opracowany przez niego *Współczesna Łódź literacka. Słownik autorów* (Łódź, 1989). Współpracował prof. Błażejewski wielokrotnie z *Odgłosami*.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 1992 r. Na posiedzeniach Wydziału I przedstawił 20 referatów: *Personifikacja diabła we współczesnej prozie polskiej* (5.10.1993, druk. Sprawozd. 1993, t. 47, s. 193–200); *Sprawa Templariuszy (wokół eseju Zbigniewa Herberta)* – (1.02.1994, druk. Sprawozd. 1994, t. 48, s. 87–96); *Antyczny paradygmat...* (*ibid.*, s. 139–148); *Ciemne siły historii. Cud i Dżuma w Neapolu G. Herlinga-Grudzińskiego* (17.10.1995 r., druk. Sprawozd. 1995, t. 49, s. 179–188); *Apokryf zsekularyzowany. (Raport Piłata Janusza Głowackiego)* – (15.10.1996, druk. Sprawozd. 1996, t. 50, s. 167–180); *Historiozofia retoryczna (Imiona władzy Jerzego Broszkiewicza)* – (15.04.1997, druk. Spra-

wozd. 1997, t. 51, s. 149–162); *Inkwizytor i diabeł historii – o figurach zła w powieści Jerzego Andrzejewskiego „Ciemności kryją ziemię”* (20.10.1998, druk. Sprawozd. 1998, t. 52, s. 119–136); *„Bramy raj” J. Andrzejewskiego – retoryka obietnicy* (18.05.1999, druk. Sprawozd. 1999, t. 53, s. 177–186); *Apokalipsa zrationalizowana („Mała apokalipsa” Tadeusza Konwickiego)* – (19.10.1999, druk. *ibid.*, s. 187–196); *Dowód dawności* (7.02.2000, druk. Sprawozd. 2000, t. 54, s. 139–148) – („*Sir Tomasz Moore odmawia” Hanny Malewskiej*); *Pamięć, fotografia, mimesis* (16.10.2001, druk. Sprawozd. 2001, t. 55, s. 123–130) *Andrzeja Kuśniewicza Nawrócenie; Personalistyczny argument Hanny Malewskiej* (26.11.2002, druk. Sprawozd. 2002, t. 56, s. 105–112) – o noweli *Spowiedź w Saint-Germain-des-Pres’, Palimpsestowa biografia. „Naso poeta” Jacka Bocheńskiego* (25.11.2003, druk. Sprawozd. 2003, t. 57, s. 149–157); *Spór o herezję. Zbigniewa Herberta polemika z historią* (7.12.2004, druk. Sprawozd. 2004, t. 58, s. 193–202); *Apokryf Medytacyjny. „Ofiarowanie” G. Herlinga-Grudzińskiego* (20.12.2005, druk. Sprawozd. 2005, t. 59, s. 137–144). Jeszcze w obłożnej chorobie trwającej od kilku lat nadesłał rozprawę przeczytaną na posiedzeniu Wydziału I *Demonologia polityczna. O ostatnim opowiadaniu G. Herlinga-Grudzińskiego* (17.06.2008). Był to przykład bohaterskiego umiłowania nauki.

Jako członek Wydziału I ŁTN prof. Błażejewski pobił wszelkie rekordy. Wygłaszał przynajmniej jeden referat rocznie, w niektórych latach dwa.

Zajmował się prof. Błażejewski wyłącznie literaturą współczesną. Ale pisał o niej zawsze z pozycji historyka literatury, nie krytyka. Rozprawy jego zawierały należyty arsenał badawczy. Pod tym względem zbliżał się do Ignacego Matuszewskiego działającego na przełomie wieków XIX i XX. Dla Matuszewskiego pisarzami współczesnymi, o których pisał prawdziwie naukowe rozprawy, byli: Prus, Sienkiewicz, Żeromski, Wyspiański...; dla Błażejewskiego – Malewska, Herbert, Jan Józef Szczepański, Herling-Grudziński i inni.

Po tym, co się rzekło, wniosek o nagrodę dla profesora Tadeusza Błażejewskiego trzeba uznać za najbardziej uzasadniony.

Wniosek podpisał prof. dr Jerzy Starnawski, członek ŁTN.

UCHWAŁA

Zarządu Łódzkiego Towarzystwa Naukowego z 9 marca 2009 r.
w sprawie Nagrody Naukowej ŁTN

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Naukowego na swym posiedzeniu w dniu 9 marca 2009 r. po zapoznaniu się z wnioskiem w sprawie przyznania Nagrody Naukowej ŁTN za 2008 rok Panu profesorowi doktorowi habilitowanemu Tadeuszowi Błażejowskiemu i po wysłuchaniu dyskusji w tej sprawie podjął uchwałę o następującej treści:

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Naukowego na swym posiedzeniu w dniu 9 marca 2009 r. postanowił przyznać Nagrodę Naukową Łódzkiego Towarzystwa Naukowego za rok 2008 Panu profesorowi doktorowi habilitowanemu Tadeuszowi Błażejowskiemu.

Uchwałę podpisał prof. dr hab. Stanisław Liszewski, Prezes ŁTN.

ZARZĄD
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

PRYZNAJE

PANU PROFESOROWI ZWYCZAJNEMU
DOKTOROWI HABILITOWANEMU

**TADEUSZOWI
BŁĄŻEJEWSKIEMU**

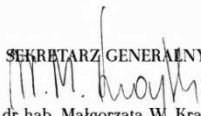
NAGRODĘ NAUKOWĄ

ZA

OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE NAUK FILOLOGICZNYCH

SEKRETARZ GENERALNY

prof. dr hab. Małgorzata W. Krajewska

PREZES

prof. dr hab. Stanisław Liszeński

ŁÓDŹ, 30 MARCA 2009 R.

5. NAGRODA ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO IM. PROFESOR IRENY LEPAŁCZYK ZA PRACE BADAWCZE Z ZAKRESU PEDAGOGIKI SPOŁECZNEJ

Protokół z posiedzenia w dniu 16.09.2009 r.
Kapituły Nagrody Naukowej ŁTN im. Profesor Ireny Lepalczyk
za prace badawcze z pedagogiki społecznej

W zebraniu wzięli udział:

Profesor Stanisław Liszewski – przewodniczący

Profesor Bogusław Śliwerski

Profesor Anna Przeclawska – korespondencyjnie (w załączeniu list do Przewodniczącego Kapituły)

Profesor Jerzy Szmagałski – korespondencyjnie (w załączeniu opinie o pracach nominowanych w roku 2009)

Profesor Ewa Marynowicz-Hetka – sekretarz

W zebraniu uczestniczyła Pani Zofia Brodowska – fundatorka nagrody.

Zebranie odbyło się w dniu 16 września 2009 w siedzibie Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 11.

Porządek zebrania:

1. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Kapituły w dniu 15 września 2008 roku.
2. Opinie Członków Kapituły na temat prac nadesłanych na konkurs.
3. Wytypowanie pracy, którą Kapituła przedstawi Zarządowi ŁTN do akceptacji.
4. Inne sprawy.

Ad.1. Protokół z poprzedniego zebrania był zaakceptowany przez Członków Kapituły w procedurze korespondencyjnej (wrzesień 2009).

Ad 2. W roku 2009 na konkurs zgłoszono pięć prac:

1. Bożena Chrostowska, *Stowarzyszenie Tratwa – alternatywa w profilaktyce marginalizacji młodzieży*. Olsztyn 2008. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (wnioskodawca: prof. Stanisław Kawula, Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego).

2. Ewa Jarosz, *Ochrona dzieci przed krzywdzeniem. Perspektywa globalna i lokalna*. Katowice 2008. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego (wnioskodawca: prof. Andrzej Radziejewicz-Winnicki, Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego).

3. Alina Szczurek-Boruta, *Zadania rozwojowe młodzieży i edukacyjne warunki ich wypełniania w środowiskach zróżnicowanych kulturowo i gospodarcze. Studium Pedagogiczne*. Katowice 2008. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego (wnioskodawca: prof. Halina Rusek, Dziekan Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego).

4. Ewa Włodarczyk, *Młdzież wobec macierzyństwa i jego kulturowej kreacji*. Poznań 2008. Wydawnictwo Naukowe UAM (wnioskodawca: Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Adama Mickiewicza).

5. Anna Zielińska, *Nastoletni uczniowie o demokracji. Uwarunkowania społeczno-demograficzne i edukacyjne poglądów młodzieży*. Warszawa 2008. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego (wnioskodawca: dr hab. Anna Wiłkomirska, Katedra Animacji Kulturalnej i Pracy Socjalno-Wychowawczej Uniwersytetu Warszawskiego).

Zgodnie z ustaloną procedurą wszyscy Członkowie Kapituły mogli wcześniej zapoznać z wnioskami dotyczącymi zgłoszonych prac oraz z publikacjami. Dzięki czemu od razu przystąpiono do dyskusji na temat zgłoszonych prac.

Po dokonaniu analizy formalnej wniosków stwierdzono, że:

– nie zostały ponowione wnioski z roku ub., które zostały wyłączone z postępowania ze względów formalnych (dotyczy jednej pracy B. Cyboran)

– praca B. Chrostowskiej została wprawdzie złożona po terminie (7 lipca 2009), ale stało się to w porozumieniu z sekretariatem ŁTN. Wobec powyższego uznano, że praca powinna być przedmiotem dalszej oceny.

W dyskusji Członkowie Kapituły podzielili się opiniami na temat książek w br. nominowanych do nagrody. W pierwszej kolejności odczytano opinie nieobecnych Członków Kapituły prof. A. Przeclawskiej i prof. J. Szmagałskiego. Uczestnicy zebrania wyrazili zadowolenie z tak dobrze rozwijającego się konkursu i poziomu zgłaszanych prac.

Wśród prac nominowanych do nagrody znalazły się prace przygotowane na stopień (dr, dr hab.) z pedagogiki społecznej (pedagogiki), jak też monografie stanowiące rezultat badań empirycznych. W trakcie dyskusji przypomniano także stanowisko Kapituły przyjęte na jednym z pierwszych jej posiedzeń w sprawie pojmowania zapisu w regulaminie narody „oryginalne prace badawcze zakresu pedagogiki społecznej”. Przyjęto wówczas, że należy pojęcie „prace badawcze” rozumieć w znaczeniu szerokim, tj. także syntezy, analizy koncepcji teoretycznych etc., a nie jedynie w znaczeniu rezultatów badań realizowanych przez badacza w terenie. To przypomnienie było potrzebne z uwagi na specyfikę monografii Ewy Jarosz, która została najwyższej oceniona przez większość (4:1) Członków Kapituły. Uznano, że ta praca podejmująca ważną dla pedagogiki społecznej problematykę, wskazuje na wieloaspektowość i komple-

sowość podejmowanego zagadnienia ochrony dzieci przed krzywdzeniem, odnosząc je do kontekstu lokalnego i globalnego. Proponowany w pracy model lokalnych systemów ochrony dzieci przed krzywdzeniem wyraźnie wpisuje się w ten wymiar pedagogiki społecznej, który sprzyjała orientowaniu działania w różnych polach aktywności społecznej.

Ad. 3. W rezultacie wymiany zdań Kapituła uznała, że w roku 2009 nagrodę naukową ŁTN im. Profesor Ireny Lepalczyk za prace badawcze z pedagogiki społecznej, powinna otrzymać książka Ewy Jarosz, *Ochrona dzieci przed krzywdzeniem. Perspektywa globalna i lokalna*. Katowice 2008. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Ad.4. W innych sprawach:

– po raz kolejny zauważono, że konkurs ma już wyraźnie określoną pozycję w środowisku ogólnopolskim i nagroda posiada ten wymiar. Wyrażono uznanie dla efektów jej popularyzowania (ulotka, strona internetowa, listy do stałych korespondentów – potencjalnych wnioskodawców. Także promocja nagrody przez samych członków Kapituły). Podkreślono, że należy kontynuować i poszerzać te formy promocji nagrody;

– uznano, że należałoby kontynuować przyjętą praktykę publikowania (poprzez kontakt z Forum Akademickim) nazwisk autorów i tytułów prac, które zostały w danym roku nominowane do nagrody;

– potwierdzono, że w roku bieżącym zastosowana zostanie ta wypracowana już procedura postępowania: laureatka nagrody dr hab. Ewa Jarosz, prof. nadzw. UŚ, zostanie poproszona o przygotowanie krótkiego wykładu prezentującego nagrodzoną książkę, który zostanie wygłoszony w dniu wręczenia nagrody. Informacja o rezultacie postępowania konkursowego zostanie wysłana do Wnioskodawcy oraz do J.M. Rektora Uniwersytetu Śląskiego Katowicach. Do pozostałych Wnioskodawców zostaną wysłane listy z podziękowaniem za zgłoszenie książek do nagrody.

Przewodniczący Kapituły Prof. zw. dr hab. Stanisław Liszewski, zapowiedział przedstawienie wyników posiedzenia Kapituły Zarządowi ŁTN, na jego najbliższym zebraniu to jest 28 września 2009. Zaprosił także Członków Kapituły oraz Fundatorkę nagrody Panią Zofię Brodowską do udziału w akcie jej wręczenia, który będzie miał miejsce w trakcie uroczystości 73-lecia ŁTN, w dniu 19 listopada br.

Przewodniczący Kapituły bardzo serdecznie podziękował zebranim za trud przybycia i przygotowania ekspertyz o książkach nominowanych do nagrody.

Przewodniczący Kapituły i Prezes ŁTN
prof. dr hab. Stanisław Liszewski

Łódzkie Towarzystwo Naukowe

przyznaje

Pani doktor habilitowanej
Ewie Jarosz

Nagrodę
im. Profesor Ireny Lepalczyk

za pracę badawczą z zakresu pedagogiki społecznej
pt. *Ochrona dzieci przed krzywdzeniem.*
Perspektywa globalna i lokalna

Prezes

prof. dr hab. Stanisław Liszewski

Łódź, 19 listopada 2009 roku

6. ŻYCIORYSY CZŁONKÓW ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PRZYJĘTYCH W ROKU 2009

Wydział I

Eleonora Bielawska-Batorowicz – urodziła się 17 stycznia 1956 r. w Łodzi. W Uniwersytecie Łódzkim uzyskała tytuł magistra psychologii, a w 1986 – stopień doktora nauk humanistycznych. W roku 2008 Wydział Psychologii Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej nadał jej stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie psychologia.

Zainteresowania naukowe dr hab. E. Bielawskiej-Batorowicz dotyczą psychologicznych aspektów prawidłowej i zaburzonej prokreacji, a zwłaszcza problematyki ciąży powikłanej oraz strat ciąży, nawiązywania więzi emocjonalnej z dzieckiem w okresie ciąży i relacji z dzieckiem po porodzie, reakcjami kobiet i mężczyzn na diagnozę niepłodności i uwarunkowań decyzji o wyborze metody leczenia niepłodności, uwarunkowań i przebiegu zaburzeń depresyjnych po narodzinach dziecka u matek i ojców, problematyki menopauzy i andropauzy, adaptacji narzędzi badawczych do oceny objawów menopauzy i więzi z dzieckiem.

Prof. Bielawska-Batorowicz była stypendystką m.in. w University of York (W. Brytania, 1986), The British Council w University of Leeds (W. Brytania, 1988–1989), University of Sunderland (1993, 1995); wykładała na uniwersytetach w Finlandii, Szwecji i w Niemczech.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Psychologicznego i Society for Reproductive and Infant Psychology, jest również członkiem International Advisory Board czasopisma *Journal of Reproductive and Infant Psychology*. Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 grudnia 2008.

Prof. Eleonora Bielawska-Batorowicz jest związana z Uniwersyte-tem Łódzkim od ukończenia studiów psychologicznych. Obecnie jest Dyrektorem Instytutu Psychologii. W roku 2003 wchodziła w skład komitetu ekspertów oceniających indywidualne projekty badawcze zgłaszane w ramach 6. Programu Ramowego Unii Europejskiej (Maria Curie Individual Mobility Grants).

Pani Profesor jest autorką 73 publikacji, w tym artykułów, rozdziałów w monografiach, książek i skryptów; przetłumaczyła także kilka książek naukowych.

Poniżej ważniejsze publikacje:

1. Bielawska-Batorowicz E. (1990). *Attitudes to motherhood of women in high-risk and normal pregnancy*. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 8, 3-9.

2. Bielawska-Batorowicz E. (1993). *The effect of previous obstetric history on women's scores on the Fetal Health Locus of Control Scale (FHLC)*. Journal of Reproductive and Infant Psychology, 11, 103-106.
3. Bielawska-Batorowicz E. (1995). *Determinanty spostrzegania dziecka przez rodziców w okresie poporodowym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
4. Bielawska-Batorowicz E. (1996). *Do mothers and fathers perceive their infants differently?* Journal of Reproductive and Infant Psychology, 14, 277-292.
5. Bielawska-Batorowicz E. (2004). *Poland. Provision and Guidelines for Third Party Assisted Conception*. In: E. Blyth & R. Landau (red.) *Third Party Assisted Conception Across Cultures. Social, Legal and Ethical Perspectives* (p. 168-188). London: Jessica Kingsley Publishers.
6. Bielawska-Batorowicz E. (2006). *Psychologiczne aspekty prokreacji*. „Śląsk” sp. z o.o. Wydawnictwo Naukowe, Katowice.
7. Bielawska-Batorowicz E. (2006). *Stres, objawy i przekonania dotyczące menopauzy a obniżony nastrój u kobiet w wieku 45-55 lat. Próba weryfikacji zmodyfikowanego psychospołecznego modelu depresji w okresie okołomenopauzalnym*. Przegląd Menopauzalny, 5, 2, 68-74.
8. Bielawska-Batorowicz E., Kossakowska-Petrycka K. (2006). *Depressive mood in men after the birth of their offspring: the role of social support, fathers' personal and prenatal expectations*. Journal of Reproductive and Infant Psychology, 24, 21-29.
9. Bielawska-Batorowicz E. (2007). *Temperament, osobowość i styl radzenia sobie ze stresem a częstość i intensywność objawów menopauzalnych*. Przegląd Menopauzalny, 6, 2, 70-76.
10. Bielawska-Batorowicz E., Siddiqui A. (2008). *A Study of Prenatal Attachment with Swedish and Polish Expectant Mothers*, Journal of Reproductive and Infant Psychology, 26, 373-384.

Piotr Kazimierz Cap – urodził się 3 października 1970 roku w Łodzi. Wykształcenie: 1994 – magister filologii angielskiej (UŁ), 1996 – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa (UŁ), 2003 – doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa – językoznawstwa angielskiego (UŁ), 2007 – profesor nauk humanistycznych.

Prace na stopnie naukowe: praca magisterska *Metaphor As a Pragmatic Instrument of Power* [Metafora jako pragmatyczny instrument siły], 1994; rozprawa doktorska *The Pragmatic Organization of the Inaugural Addresses of American Presidents 1933–93: Methodological and Critical Perspectives* [Pragmatyczna organizacja przemówień inauguracyjnych prezydentów amerykańskich 1933–93: spojrzenie metodologiczno-opisowe], 1996; rozprawa habilitacyjna *Analytic Determinism of the Study of Persuasive Discourse: Inductive and Deductive Processes* [Analityczny determinizm badań nad dyskursem perswazyjnym: procesy indukcyjne i dedukcyjne], 2003; książka profesorska *Legitimation in Political Discourse: A Cross-Disciplinary Perspective on the Modern US War Rhetoric* [Legitymizacja w dyskursie politycznym – interdyscyplinarne studium współczesnej retoryki wojennej Stanów Zjednoczonych], 2006.

Przebieg pracy zawodowej w UŁ: Instytut Anglistyki; w latach 1997–2003 adiunkt, 2003–2006 adiunkt z habilitacją, 2006–2008 profesor nadzwyczajny UŁ, 2008 – profesor zwyczajny.

Odbyte staże zagraniczne i praca w zagranicznych ośrodkach naukowych: 03/1991–07/1991 – Universitaet Wuerzburg, stypendium programu Tempus; 02/1993–06/1993 – Universidade de Coimbra, stypendium programu Tempus; 09/1994 – Universiteit Utrecht, stypendium programu Tempus; 08/1997–06/1998 – University of California, Berkeley, stypendium Fulbrighta w kategorii „Junior Grant”; 07/2000–09/2000 – University of Birmingham, stypendium Fundacji im. Stefana Batorego; 02/2003–01/2004 – Universitaet Muenchen, stypendium Humboldta; 09/2005–01/2006 – Boston University, stypendium Fulbrighta w kategorii „Senior Grant”.

Działalność organizacyjna i dydaktyczna oraz ważniejsze funkcje pełnione w UŁ: w latach 1996–2003 Koordynator Programu Socrates/Erasmus na Wydziale Filologicznym UŁ, w latach 2002, 2004, 2006, 2008 organizator cyklicznej międzynarodowej konferencji naukowej *New Developments in Linguistic Pragmatics*, w latach 2007, 2009 organizator cyklicznej międzynarodowej konferencji naukowej *Political Linguistics*. Od 01/2005 do chwili obecnej Kierownik Katedry Pragmatyki Językowej w Instytucie Anglistyki UŁ. Od 09/2008 Prodzikan Wydziału Filologicznego ds. Naukowych, Współpracy z Zagranicą i Grantów.

Działalność redakcyjna: od roku 2005 redaktor naczelny czasopisma naukowego o zasięgu międzynarodowym *Lodz Papers in Pragmatics (LPP)*, od 2007 – członek kolegium redakcyjnego międzynarodowego czasopisma *Critical Approaches to Discourse Analysis across Disciplines (CADAAD)* (University of Hertfordshire, United Kingdom), od 2007 – członek kolegium redakcyjnego międzynarodowego czasopisma *Discourse and Interaction* (University of Brno, the Czech Republic), od 2008 – członek kolegium redakcyjnego międzynarodowego czasopisma *Journal of Linguistic and Intercultural Education* (University of Alba Iulia, Romania), od 2008 – członek kolegium redakcyjnego międzynarodowego czasopisma *Topics in Linguistics* (University of Nitra, Slovakia), od 2008 – recenzent *Language and Linguistics Compass* (Oxford, United Kingdom: Blackwell), od 2008 – recenzent *Journal of Pragmatics* (Oxford, United Kingdom: Elsevier), od 2008 – recenzent *Language in Society* (Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press), od 2009 – redaktor naczelny międzynarodowego czasopisma *International Review of Pragmatics* (Leiden, the Netherlands & Boston, USA: Brill), od 2009 – członek kolegium redakcyjnego międzynarodowego czasopisma *Pragmatics. Quarterly Publication of the International Pragmatics Association* (Antwerp, Belgium).

Członkostwo w towarzystwach naukowych: International Pragmatics Association (od 1995), Polish Association for the Study of English (od 1996), Fulbright Alumni Association (od 1998), Societas Linguistica Europaea (od 1999), Humboldt Alumni Association (od 2004). Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 czerwca 2009.

Podstawowe dziedziny badań naukowych: językoznawstwo angielskie, a w szczególności pragmatyka i semantyka języka angielskiego, analiza dyskursu, język polityki, mediów i reklamy, metodologia badań nad dyskursem politycznym.

Ważniejsze publikacje pana Profesora:

1. Cap P. 1999. *Language and Responsibility: Perceptions of NATO Expansion*. Berkley Linguistic Society 24: 32-43. Berkeley, CA: UC Press.
2. Cap P. 2002. *Explorations in Political Discourse*. Frankfurt/Main: Peter Lang.
3. Cap P. 2003. *Analytic Determinism of the Study of Persuasive Discourse: Inductive and Deductive Processes*. Łódź: WUŁ.
4. Cap P. 2005. *Discourse Analysis and Determination in the Light of Subjectification Theory*. Jezikoslovje 5: 23-60. Osijek: University of Osijek Press.
5. Cap P. 2005 (red.) *Pragmatics Today*. Frankfurt/Main: Peter Lang.
6. Cap P. 2006. *A Pragmatic-Cognitive Perspective on the Iraq War Rethoric*. W: A. Throat (red.) *Pragmatics*: 38-59. Pune, India: IASE Press.
7. Cap P. 2006. *Legitimation in Political Discourse*. Newcastle: Cambridge Scholar Press.
8. Cap P. 2007. (red.) *Current Trends in Pragmatics*. Newcastle: Cambridge Scholar Press.
9. Cap P. 2008. *Towards the Proximization model of the Analysis of Legitimization in Political Discourse*. *Journal of Pragmatics* 40: 17-41. Oxford: Elsevier.
10. Cap P. 2009. (red.) *New Approaches to Discourse and Business Communication*. Basingstoke: Palgrave.

Jadwiga Elżbieta Sobczak, z domu Janiszczak – urodziła się 28 kwietnia 1949 roku w Łodzi. Z wykształcenia jest teatrologiem, slawistą i glottodydaktykiem. Szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące ukończyła w Łodzi w roku 1966. W latach 1966–1971 studiowała w Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Filologicznym – filologia polska. W roku 1972 obroniła pracę magisterską na temat twórczości artystycznej Kazimierza Dejmka (promotor, prof. Stanisław Kaszyński, recenzent prof. Stefania Skwarczyńska). W czasie studiów była związana ze studenckim ruchem teatralnym (Teatr STUŁ) odgrywającym w tych latach istotną rolę kulturotwórczą.

W latach 1972–1976 pracowała jako polonistka na Wydziale Księgarskim ZSE w Łodzi, a od 1976 – w Uniwersytecie Łódzkim, w Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców. W trakcie pracy w UŁ złożyła egzaminy w Podyplomowym Studium Glottodydaktycznym w Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1983–1995 pracowała jako lektor języka pol-

skiego w Uniwersytecie w Nowym Sadzie w Jugosławii, na którym studiowała literaturę i język serbsko-chorwacki.

Po nostryfikacji polskiego dyplomu otworzyła przewód doktorski i obroniła w 1995 roku, w Akademii Sztuk Uniwersytetu w Nowym Sadzie, dysertację doktorską w języku serbochorwackim nt. *Recepcija awangardne poljske drame na srpskohrvatskom jezičkom poručju pošte II svet-skog rata. 1945-1985*. Była to pierwsza komparatystyczna praca naukowa polsko-jugosłowiańska z dziedziny teatrologicznej napisana przez Polaka na tamtym terenie i pierwsza tego typu w Polsce. Uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych – najwyższy tytuł naukowy w Jugosławii i przyznano jej stopień docenta Uniwersytetu w Nowym Sadzie.

Po powrocie do Polski rozpoczęła pracę na Uniwersytecie Łódzkim współorganizując Zakład, a później Katedrę Filologii Słowiańskiej. Z krótkimi przerwami (ze względu na stan zdrowia, a ostatnio w roku akademickim 2005/2006, pracując i działając na polu kulturalnym w Belgradzie w związku z pracą męża Mirosława w Ambasadzie Polskiej w Serbii i Czarnogórze) pracuje tam do dzisiaj jako profesor nadzwyczajny. Prowadzi również wykłady w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi z historii teatru i dramatu polskiego i światowego. Od roku 2003 kieruje Fundacją „Sztuka Leczy”, której jest fundatorem. Celem fundacji jest animowanie młodzieży akademickiej do pomocy ludziom, a zwłaszcza dzieciom chorym na raka. Główną formą działalności są przedstawienia dawane w szpitalach, domach dziecka i na wsiach, które przygotowują studenci Łódzkiej Filmówki (zespół Teatrino), slawistyki Uniwersytetu Łódzkiego i innych uczelni. W programie Fundacji są także prace naukowe z zakresu teatroterapii, którymi zainteresowane są polskie i serbsko-czarnogórskie ośrodki onkologiczne.

Jest autorką licznych publikacji naukowych, monografii, referatów, artykułów i wywiadów w radio i TV z zakresu teatrologii, literatury dramatu oraz związków kulturowych Polski z Bałkanami (z czego ponad czterdzieści w języku serbskim) publikowanych w Polsce i krajach byłej Jugosławii. Wygłaszała wykłady i brała udział w wielu konferencjach w Polsce i za granicą. Od ośmiu lat kieruje międzynarodowym projektem w Maticy Serbskiej, obejmującym badania z zakresu związków teatralnych i kulturowych między Polską a Jugosławią i Serbią. Jest inicjatorką i organizatorką pierwszej międzynarodowej konferencji slawistyczno-teatrologicznej (2008) w Polsce i współorganizatorką analogicznego spotkania w Serbii, w Nowym Sadzie przygotowywanego na rok 2010. Ponadto zainicjowała i prowadzi Teatr Studentów Slawistyki, który bierze udział w Łódzkim Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki – występując w Teatrze Studyjnym dla łódzkich przedszkoli i szkół (również poza Festiwarem).

Utrzymuje żywe kontakty naukowe i zawodowe z ośrodkami naukowym i uniwersyteckimi, akademiami nauk w Polsce, Serbii, Chorwacji, Macedonii, Bułgarii i Czarnogórze. Współpracuje z czasopismami naukowymi, instytucjami teatralnymi i kulturalnymi w krajach byłej Jugosławii, w tym z Polonią. Jest honorowym członkiem Maticy Serbskiej (jako jedyna reprezentuje w niej Polskę) i członkiem redakcji prestiżowego czasopisma naukowego wydawanego przez Maticę Serbską, a poświęconego sztukom scenicznym. Jest też członkiem redakcji *Zeszytów Naukowych – Język Literatura Kultura* – wydawanym przez Katedrę Sławistyki Południowej UŁ. Poza tym prowadzi naukowe badania własne w UŁ, mające określić udział i wpływ polskiej kultury w procesach transformacyjnych w krajach byłej Jugosławii. Jest członkiem Towarzystwa Historyków Teatru Polskiego. Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 czerwca 2009.

Poniżej wybrane publikacje pani Profesor:

1. *Inscenizacja Kazimjeza Dejmeke „Historije o hvalebno m vaskrsnuću Gospodinovom” Mikołaja iz Vilkoviecka Teatra Novog i Lodju*. Scena br. 4-5 / 1987, Novi Sad, s. 152-165, tłum. Biserka Rajčić.
2. *Dramatizacija kao segment pozorisnog dela*. Zbornik Matice srpske za scenske umetnosti i muziku br. 4-5 / 1989, Novi Sad, s. 161-175.
3. *O recepciji stvaralstva Stanislava I. Vitkjevica na srpskohrvatskom jezickom području*. Zbornik Matice srpske za slavistiku br. 48-49 / 1995, Novi Sad, s. 69-106.
4. *Drame Slavomira Mrozeke na srpskim pozorisnim scenama*. W: *Zbornik Naucnog sastanka slavista u Vukove dane*. Drama u srpskoj knjizevnosti, br. 25/1 Beograd 1996, s. 483-193.
5. *Dražević u Jugoslaviji*. Zbornik Matice srpske za scenske umetnosti i muziku, br. 18-19, Novi Sad 1996, s. 87-10.
6. *Recepcja dramatu polskiego jako element promocji języka i kultury polskiej*. Referat wygłoszony na międzynarodowej konferencji naukowej nt: Promocja języka i kultury polskiej. Org. UMCS w Lublinie, 4-7. grudzień 1997. W: *Promocja języka i kultury polskiej w świecie*. Red. Jan Mazur, Wydawnictwo UMCS, Lublin 1998.
7. *Poljska avangardna drama u Jugoslaviji (1945-1990)*. Matica srpska, Novi Sad 2001, str. 460. (W sfinansowaniu wydania monografii pomogło stronie jugosłowiańskiej polskie MSZ i Ambasada RP w Belgradzie).
8. *Poljska avangardna drama u hrvatskom kazalistu. Slavomir Mrozek*, W: *Krležini Dani u Osijeku*, Zagreb-Osijek 2002, s. 222-234.
9. *Teatr serbski końca XX wieku*. Tygiel Kultury nr 7-9/2003, Łódź 2003, s. 198-207.
10. *Funkcjonowanie języka polskiego w krajach byłej Jugosławii* (współautorstwo z B. Ostromęcką-Frączak). W: *Język polski jako narzędzie komunikacji we współczesnym świecie*. Red. J. Mazur, M. Rzeszutko-Iwan, Wyd. UMCS, Lublin 2007, s. 161-175.

Jan Sosnowski – urodził się 3 listopada 1950 roku w Łodzi. W latach 1968–1973 studiował filologię rosyjską na Uniwersytecie Łódzkim. Na starszych latach studiów aktywnie uczestniczył w pracach Studenckiego Koła Naukowego Rusycystów. W roku 1973 obronił pracę magi-

sterską z zakresu nazw działacza i nazw narzędzi w języku rosyjskim XVII w. (promotor: dr Janusz Rieger z Instytutu Słowianoznawstwa PAN).

Zainteresowania badawcze prof. Sosnowskiego skupiają się wokół historii języka rosyjskiego i onomastyki rosyjskiej (także polskiej).

W pierwszych latach pracy w Zakładzie Językoznawstwa Instytutu Filologii Rosyjskiej UŁ (obecnie Katedra Językoznawstwa w Instytucie Rusycystyki) badał fonetykę rosyjskiej gwary staroobrzędowców w Polsce oraz starorosyjską fleksję imienną. Napisał trzy artykuły, które ukazały się w czasopiśmie *Slavia Orientalis* (1977 i 1981) oraz w *Acta Universitatis Lodzensis, Folia Linguistica* (1983).

Pracę doktorską nt. *Antroponimia rosyjska XVI w. (imiennictwo ludności wiejskiej)* przygotował pod kierunkiem doc. dr. hab. Janusza Riegera, a obronił przed Radą Wydziału Filologicznego UŁ 29 października 1982 r. uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych.

W roku 1984 wystąpił na XV Międzynarodowym Kongresie Onomastycznym w Lipsku z referatem o imiennictwie osobowym męskim na wsi rosyjskiej XVI w. pt. *Names of Russian peasants in the 16th century*, opublikowanym w *Der Eigennamen in Sprache und Gesellschaft*, z. IV, Lipsk 1985. Obszerny fragment pracy doktorskiej został opublikowany w *Studiach Językoznawczych*, t. X, Wrocław 1985, pt. *Imiennictwo rosyjskiej ludności chłopskiej w XVI w. (słowotwórstwo imion chrześcijańskich)*.

Kolejnym ważnym tematem pracy naukowej prof. J. Sosnowskiego stało się dawne rosyjskie nazewnictwo geograficzne. W roku 2000, na Trzecim Światowym Kongresie Dialektologicznym i Geolingwistycznym w Lublinie przedstawił referat *O territorial'nych razliczijach w russoj ojkonomii XVI wieka* (ukazał się w sprawozdaniach kongresowych w 2003 r.).

Owoce pracy nad ojkonomią rosyjską jest rozprawa habilitacyjna pt. *Toponimia rosyjska XVI wieku. Nazwy wsi*. (Wyd. UŁ, 2002). Dnia 24 stycznia 2003 zdał kolokwium habilitacyjne przed Radą Wydziału Filologicznego UŁ i uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa – językoznawstwa rosyjskiego (zatwierdzony w tymże roku).

Poza rozprawą habilitacyjną opublikował jeszcze wcześniejsze częściowe (ale też miejscami bardzo szczegółowe) opracowania dotyczące nazw miejscowości okolic Moskwy, nazw kulturowych w toponimii starorosyjskiej lub też słowotwórstwa.

W roku 2003 ukazał się ważny, wykraczający poza jego tradycyjną tematykę, artykuł pt. *O języku i stylu suplik rosyjskich XVII wieku* (Rozprawy Komisji Językowej ŁTN, 2003). Wynikiem zainteresowań słownictwem politycznym jest artykuł pt. *Leksyka społeczno-polityczna w kolejnych wydaniach Słownika języka rosyjskiego Siergieja I. Ożegowa*, *Acta Neophilologica* 2006 (wcześniej wygłoszony jako referat na

międzynarodowej konferencji naukowej *Bez cenzury. Przejawy demokracji w językach słowiańskich końca XX wieku*, Łódź, 2005).

W roku 2006 był głównym organizatorem i współorganizatorem dwóch międzynarodowych konferencji naukowych, które odbyły się na UŁ: (1) *Problematyki semantyki i stylistyki tekstu* i (2) *Diachronia w badaniach nad językiem i w dydaktyce szkoły wyższej*.

Hydronimii wschodniosłowiańskiej poświęcił artykuł pt. *Struktura nazw rzek środkowej Rosji w XVI wieku* (Onomastica 2008/2009). Artykuł z zakresu urbanonii okręgu łódzkiego – *Nazwy aptek w Łodzi i jej okolicach* – zamieścił w zbiorze pokonferencyjnym pt. *Problemy semantyki i stylistyki tekstu* pod swoją redakcją.

W roku 2009 wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej *Sławjanska i bałkańska onomastika*, zorganizowanej na Uniwersytecie Świętych Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie z okazji jubileuszu profesora Ludwiga Selimskiego; wygłosił referat na obradach plenarnych pt. *Struktura russkich ojkonomow w XVI wieku*.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 14 grudnia 2009.

Poniżej wybrane publikacje prof. Jana Sosnowskiego:

1. *Samogłoski przedakcentowe po spółgłoskach miękkich w rosyjskiej gwarze staroobrzędowców wsi Bór i Głabowe Grądy (woj. suwalskie)*. Slavia Orientalis 1977, z. 1, s. 205-214.
2. *Uwagi o dopełniaczu na -u i -a w rosyjskim języku urzędowym XVII w.* Slavia Orientalis 1981, z. 2, s. 205-214.
3. *Names of Russian peasants in the 16th century*. W: Internationaler Kongress für Namenforschung. Der Eigenname in Sprache und Gesellschaft, t. IV, Leipzig 1985, p. 301-306.
4. *Imiennictwo rosyjskiej ludności chłopskiej w XVI w. (słowotwórstwo imion chrześcijańskich)*, W: Studia Językoznawcze. Streszczenia prac doktorskich, t. X, Wrocław 1985, s. 41-105.
5. *Słowotwórstwo derywatów od imion chrześcijańskich chłopów rosyjskich w XVI w.* Onomastica XXXI, 1986, s. 143-165.
6. *O territorial'nych razliczijach w ruskoj ojkonomii XVI wieku*, W: Proceedings of the Third International Congress of Dialectologists and Geolinguists, ed. by S. Warchoń, Lublin 2003, s. 327-333.
7. *Toponimia rosyjska XVI wieku. Nazwy wsi*, Łódź 2002. 202 s.
8. *O języku i stylu suplik rosyjskich XVII wieku*, Rozprawy Komisji Językowej ŁTN XLVIII, 2003, s. 109-123.
9. *Leksyka społeczno-polityczna w kolejnych wydaniach Słownika języka rosyjskiego Sergieja I. Ożegowa*, Acta Neophilologica VIII, 2006, s. 59-70.
10. (red.) *Problemy semantyki i stylistyki tekstu*, Łódź 2009, 386 ss.

Ewa Maria Waniek-Klimczak – urodziła się 11 maja 1957 roku w Łodzi. Jej zainteresowania naukowe to przede wszystkim język mówiony, fonetyka i fonologia języka angielskiego, odmiany językowe, uwa-

runkowania socjolingwistyczne oraz nauczania i uczenie się wymowy. Przez wiele lat organizowała konferencje poświęcone akcentom języka angielskiego i nauczaniu wymowy – w obecnie realizowanej formie konferencje ACCENTS odbywają się co roku w grudniu. Jej dorobek redakcyjny obejmuje zbiory artykułów poświęcone dydaktyce fonetyki; od roku 2008 jest redaktorem czasopisma *Research in Language* wydawanego przez Uniwersytet Łódzki. Działalność dydaktyczna obejmuje wykłady, ćwiczenia, proseminaria i seminaria na poziomie licencjackim oraz magisterskim z zakresu fonetyki, fonologii języka angielskiego, odmian językowych, historii języka, językoznawstwa stosowanego oraz metodologii badań językoznawczych.

Wykształcenie: 2005 – habilitacja w Uniwersytecie Łódzkim, 1993 – doktorat w Uniwersytecie Łódzkim, 1990 – pięciomiesięczny staż naukowo-szkoleniowy w ramach programu TEMPUS, Trinity College, Dublin, Irlandia, 1986–1987 – roczne studia w Worcester College, Oxford, Wielka Brytania, 1981 – magister Filologii Angielskiej, Uniwersytet Łódzki.

Doświadczenia zawodowe: 2008 – dyrektor Instytutu Anglistyki Uniwersytetu Łódzkiego, 2007 – kierownik Zakładu Gramatyki Języka Angielskiego i Fonetyki w Katedrze Języka Angielskiego i Językoznawstwa Stosowanego, 2006 – Profesor UŁ, 2001–2005 – profesor w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Płocku, 1993–2005 – adiunkt w Katedrze Języka Angielskiego UŁ, 1983–1993 – asystent w Instytucie Anglistyki UŁ, 1982–1983 – tłumacz w Akademii Medycznej w Łodzi, 1981–1982 – lektor języka angielskiego w ośrodku „Oświata”.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 czerwca 2009.

Ważniejsze publikacje:

1. 2002. (with W. Sobkowiak) *Dydaktyka fonetyki języka obcego*. Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku, Neofilologia, vol. II.
2. 2002. (with P. J. Melia). *Accents and Speech in Teaching English Phonetics and Phonology*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
3. 2003. (with W. Sobkowiak). *Dydaktyka Fonetyki Języka Obcego*, Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku, Neofilologia, vol. V.
4. 2003. (with W. Sobkowiak). *Zeszyt Naukowy Instytutu Neofilologii* (2), Zeszyty Naukowe PWSZ w Koninie 1/2003 (2).
5. 2004. (with W. Sobkowiak). *Zeszyt Naukowy Instytutu Neofilologii* (3), Zeszyty Naukowe PWSZ w Koninie 1/2004 (4).
6. 2005. (with W. Sobkowiak). *Dydaktyka Fonetyki Języka Obcego*, Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku, Neofilologia, vol. VII.
7. 2005. *Temporal parameters in second language speech: An applied linguistic phonetics approach*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
8. 2006. (with W. Sobkowiak). *Dydaktyka fonetyki języka obcego w Polsce*. Konin: Wydawnictwo PWSZ w Koninie.
9. 2008. *Issues in Accents of English*. Cambridge Scholars Publishing.

10. 2009. *Category Implementation in Non-native Speech: the case of aspired plosives in Polish-English bilinguals*. W. Oleksy and P. Stalmaszczyk (eds.). *Festschrift for Barbara Lewandowska-Tomaszczyk*: 497-512. Frankfurt: Peter Lang.

Krzysztof Tomasz Witczak – urodził się 6 października 1960 roku w Granicy k. Ińska (woj. szczecińskie). Po uzyskaniu matury (1979) w latach 1979–1984 studiował elektrotechnikę na Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej. Po ukończeniu studiów podjął pracę na etacie inżynierjno-technicznym w Pracowni Słownika Języka Indoeuropejskiego przy Katedrze Filologii Klasycznej Uniwersytetu Łódzkiego (od 15.11.1984), stopniowo rozwijając zainteresowania i publikując pierwsze prace naukowe. Od roku akademickiego 1986/1987 studiował filologię klasyczną na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Drugi fakultet ukończył w roku 1992, obroniwszy pracę magisterską pt. *Bóstwa greckie w epoce mykeńskiej – ich pochodzenie, atestacja i kult*, pisaną pod kierunkiem prof. Ignacego R. Danki (fragmenty tej pracy opublikował na łamach *Meandra* jako trzy osobne artykuły). Dwukrotnie przebywał w ramach programu TEMPUS na sześciomiesięcznych stypendiach zagranicznych w Grecji (04.–09.1991; 01.–06.1993). W roku 1995 przedstawił dysertację *Historyczno-porównawcza analiza terminologii zbożowej w językach indoeuropejskich* (opublikowana w 2003 pt. *Indoeuropejskie nazwy zbóż*), na podstawie której uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych (promotor: prof. dr hab. L. R. Danko). Uzyskawszy stypendium Fundacji im. Stefana Batorego przebywał na stażu naukowym w Wielkiej Brytanii (04.–06.1996). Od czerwca 1996 roku został zatrudniony w Katedrze Filologii Klasycznej Uniwersytetu Łódzkiego na stanowisku adiunkta. Dwukrotnie uczestniczył w Międzynarodowej Szkole Humanistycznej Europy Środkowo-Wschodniej (Łwów, 07.–08.1996; 08.997). Przebywał na stażu naukowym w Rzymie (01.1998, 09.–10.2002, V 2005 jako stypendysta Fundacji z Brzezia Lanckorońskich), w Chersonzie Taurydzkim (08.–09.1999), w Grecji (02.–07.2003 jako stypendysta Fundacji A. Onassisa) i Hiszpanii (03.–05.2006, jako stypendysta Fundacji Mellona).

Na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. *Język i religia Luzytanów. Studium historyczno-porównawcze* (Łódź, 2005), obronionej 7 października 2005 roku przed Radą Wydziału Filologicznego UŁ, uzyskał stopień doktora habilitowanego (zatwierdzenie luty 2006).

Zainteresowania naukowe dr. hab. Witczaka dotyczą kilku różnych dziedzin humanistyki. Dominuje wśród nich językoznawstwo historyczno-porównawcze, zwłaszcza tradycyjna lingwistyka indoeuropejska, przy czym poruszana przezeń tematyka dotyczy licznych kwestii szczegółowych, choć przeważają tu zagadnienia etymologiczne i leksykalne. Autor sięga po materiał wielu starożytnych i nowożytnych języków, po-

cząwszy od tocharskiego i hetyckiego, a skończywszy na albańskim i ormiańskim. Z problematyką indoeuropejską wiążą się prace religioznawcze, w których dr hab. Witczak najczęściej wydobywa dawny komponent indoeuropejski. Inną jego pasją jest mykenologia (dział filologii greckiej, która w roku 2003 święci pięćdziesięciolecie), pismo linearne B oraz starożytności kreteńskie. Autor zajmuje się także dawnymi dziejami Słowian, a także problematyką wczesnosłowiańskiej geografii plemiennej.

Jako filolog klasyczny dr hab. Krzysztof Witczak poświęca sporo uwagi zagadnieniom związanym z klasyczną kulturą grecko-rzymską. Z zakresu literaturoznawstwa dominują prace poświęcone rzymskiej elegii miłosnej oraz drobnej poezji grecko-łacińskiej. Spod jego pióra wyszły zarówno przekłady poezji greckiej i rzymskiej, jak i łacińskie tłumaczenia poezji polskiej. Zajmuje się też dziejami filologii klasycznej w Polsce, a zwłaszcza w regionie łódzkim. Jest autorem dwudziestu biogramów tych filologów klasycznych, którzy wnieśli istotny wkład do badań nad literaturą polską.

Dr hab. Krzysztof Witczak uczestniczył w licznych konferencjach zagranicznych i krajowych, prezentując na nich własne pomysły i przemyślenia. Należy do kilku krajowych towarzystw naukowych. Długo był sekretarzem Koła Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Filologicznego, obecnie jest członkiem Zarządu Głównego PTF; jest skarbnikiem Koła Polskiego Towarzystwa Historycznego w Tomaszowie Mazowieckim (Oddział w Łodzi); jest ponadto sekretarzem Redakcji czasopisma *Studia Indogermanica Lodziensia*, a uprzednio (w latach 1995–2000) był także sekretarzem serii wydawniczej *Collectanea Philologica*. Należy także do grona redakcyjnego dwu innych czasopism, *Do-so-mo. Fascicula Mycenologica Polona* (Olsztyn, obecnie Piotrków Trybunalski, od roku 1999) oraz *Živa Antika* (Skopje, Macedonia, od roku 1998).

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 grudnia 2008.

Najważniejsze publikacje:

1. *Studies in Indo-European Vocabulary*, „Indogermanische Forschungen” 98, 1993, R. 98, s. 24-39. (współautor: prof. dr hab. P. Stalmaszczyk).
2. *Proto-Albanian and the Problem of the Ethnogenesis of the Albanian Nation*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego” 50, 1994, s. 21-26.
3. *Urslawisch *sъdorъ and griechisch ὑγις. Überlegungen zur primären Semantik des Adjektivs 'gesund' im Slawischen und Griechischen*, „Historische Sprachforschung” 108, 1995, s. 123-126.
4. *Indo-European *kwnHos and Its Meanings in the Neolithic and Post-Neolithic Times*, „The Journal of Indo-European Studies” 25: 3-4, 1997, s. 361-369. (współautor: prof. dr hab. I. R. Danko).
5. *Studia nad religią kreteńską w epoce mykeńskiej* (= *DO-SO-MO. Fascicula Mycenologica Polona*, vol. 2), Olsztyn 2000, 59 s. [monografia] (współautor: dr E. Kaczyńska).

6. *L'Hymne d'Epidaure à la Mère des Dieux*, „Les Études Classiques” 69: 1, 2001, s. 23-33.
7. *Indoeuropejskie nazwy zbóż*, Łódź 2003, Wyd. UŁ, 158 s. [monografia].
8. *Sarna y caspa. Las reflexiones sobre la genesis de dos palabras iberorromanas que definen enfermedades cutaneas*, „Palaeohispanica” 4, 2004, s. 225-231.
9. *Język i religia Luzytanów. Studium historyczno-porównawcze*, Łódź 2005, Wyd. UŁ, 472 s.
10. *Il greco ὀρθήρ 'lavandaio' come un arcaismo lessicale*, „Glotta” 81, 2005 [wyd. 2006], s. 124-127 (współautor: dr E. Kaczyńska).

Grażyna Zarzycka – urodziła się 19 lutego 1957 roku w Łodzi. Jest profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Lingwistyki Stosowanej i Kulturowej na Wydziale Filologicznym UŁ, od 1 listopada 2008 r. – dyrektorem Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Uniwersytetu Łódzkiego.

W roku 1980 ukończyła filologię polską w Uniwersytecie Łódzkim, a w 1986, po kilku latach pracy w szkolnictwie i po rocznej podróży do Indii (wówczas narodziło się jej zainteresowanie komunikacją międzykulturową), rozpoczęła pracę w Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców UŁ. Przez trzy lata była zatrudniona w charakterze lektora języka polskiego, a następnie wykładowcy. W latach 1993–1997 pracowała jako *visiting professor* w De Paul University w Chicago w ramach stypendium Fundacji Kościuszkowskiej. Podczas pobytu w USA przygotowała 12 autorskich programów zajęć związanych z kulturą Europy Wschodniej, dotyczących nauczania języka polskiego jako obcego, literatury porównawczej, filmoznawstwa, problematyki żydowskiej i genderowej.

19 czerwca 1998 r. Rada Wydziału Filologicznego UŁ przyznała jej stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa na podstawie rozprawy *Dialog międzykulturowy i jego socjolingwistyczne uwarunkowania*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Bożeny Ostromeckiej-Frączak (opublikowanej jako *Dialog międzykulturowy. Teoria oraz opis komunikowania się cudzoziemców przyswajających język polski*, Wydawnictwo UŁ, Łódź, 2000). Po uzyskaniu stopnia naukowego pracowała w SJPdC UŁ jako starszy wykładowca, prowadząc zajęcia w wielonarodowych grupach studenckich o profilu humanistycznym. W latach 1999–2005 prowadziła także zajęcia polonistyczne z cudzoziemcami oraz studentami polonistyki w łódzkiej WSHE. Od czerwca 2006 do lipca 2008 była zatrudniona jako adiunkt w Zakładzie Glottodydaktyki Polonistycznej UŁ.

26 listopada decyzją Rady Wydziału Filologicznego UŁ uzyskała stopień doktora habilitowanego w zakresie nauk humanistycznych – językoznawstwa polskiego/językoznawstwa stosowanego na podstawie oceny

dorobku naukowego oraz rozprawy na temat *Dyskurs prasowy o cudzoziemcach. Na podstawie tekstów o „Łódzkiej Wieży Babel” i osobach czarnoskórych*, Wydawnictwo UŁ, Łódź, 2006. Od 1 lutego 2008 jest zatrudniona jako profesor nadzwyczajny w Katedrze Lingwistyki Stosowanej i Kulturowej, przekształconej w lipcu 2008 roku z Zakładu Glottodydaktyki Polonistycznej.

Od 1999 roku jest członkiem zespołu, który stworzył podstawy certyfikacji języka polskiego jako obcego. Zespół działa przy Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego w Biurze Uznawalności Wykształcenia i Współpracy Międzynarodowej MNiSW. W ramach prac Zespołu zajmowała się m.in. tworzeniem standardów egzaminacyjnych, pisanie i weryfikacją zadań, audytem systemu certyfikacyjnego, ewaluacją zadań testowych. Jako egzaminatorka uczestniczyła w kilkunastu sesjach egzaminacyjnych w Polsce i za granicą.

Aktywnie działa w Stowarzyszeniu „Bristol” Polskich i Zagranicznych Nauczycieli Języka Polskiego Jako Obcego. 18 października 2008 na Walnym Zgromadzeniu Stowarzyszenia, została wybrana jego prezesem.

Jest autorką ponad 60 prac naukowych z zakresu glottodydaktyki, etnolingwistyki, lingwistyki kulturowej, prasoznawstwa, komunikacji międzykulturowej, socjologii. Napisała także kilkadziesiąt artykułów publicystycznych i popularnonaukowych oraz prac o charakterze dydaktycznym. Wzięła udział w ponad trzydziestu międzynarodowych konferencjach naukowych. Od 2009 roku jest redaktorem naczelnym *Kształcenia Polonistycznego Cudzoziemców*, zeszytów naukowych Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 czerwca 2009.

Wybrane publikacje Pani Profesor:

1. G. Zarzycka-Suliga, *Gość w dom. Studenci z krajów Trzeciego Świata w Polsce*, W: E. Nowicka, S. Łodziński (red.), rozdział: *Pierwsze kontakty studentów zagranicznych z Polską. Relacja z Łódzkiej „Wieży Babel”*, Oficyna Naukowa, Warszawa, 1993, s. 7-69.
2. G. Zarzycka, *Dialog międzykulturowy. Teoria oraz opis zachowań społeczno-językowych cudzoziemców przyswajających język polski*: Acta Universitatis Lodzianis 2000, „Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców” nr 11.
3. G. Zarzycka, *Etnocentryzm, polonocentryzm, wielokulturowość, wielogłosowość... – opis orientacji obecnych w nauczaniu języków obcych*, W: J. Mazur (red.), *Polonistyka w świecie. Nauczanie języka i kultury polskiej studentów zaawansowanych*, Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców, Wydawnictwo UMCS, Lublin, 2000, s. 69-81.
4. G. Zarzycka, *Lingwakultura – czym jest, jak ją badać i „otwierać”?*, W: A. Dąbrowska (red.), *Wrocławska dyskusja o języku polskim jako obcym*. Materiały z międzynarodowej konferencji Stowarzyszenia „Bristol”, Wydawnictwo WTN, Wrocław, 2004, s. 435-445.

5. G. Zarzycka, *Lingwakultura polska - próba opisu (na marginesie przygotowywanego „Podręcznego leksykonu kultury polskiej dla cudzoziemców”*; W: P. Garncarek (red.) *Nauczanie języka polskiego jako obcego i polskiej kultury w nowej rzeczywistości europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005.
6. G. Zarzycka, 'Murzyn zrobił swoje...', czyli o pewnym typie metafor etnicznych; „Etnolingwistyka” 18/2006, s. 281-293, Wydawnictwo UMCS, Lublin.
7. G. Zarzycka, *The cultural, sociocultural and linguacultural layers of Polish as a native and foreign language as revealed in the process of education*; [w:] Waldemar Martyniuk (red.) *Towards a Common European Framework of Reference for Languages of School Education?*, Universitas, Kraków, 2007, s. 283-300.
8. G. Zarzycka, *Dyskurs prasowy o cudzoziemcach (na podstawie tekstów o Łódzkiej Wieży Babel i osobach czarnoskórych)*; Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2006.
9. G. Zarzycka, *Kultura, lingwakultura, socjokultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego*, W: A. Seretny i E. Lipińska: *Rozwijanie i testowanie biegłości w języku polskim jako obcym*, Universitas, Kraków, 2008, s. 143-160.
10. G. Zarzycka, *Opis pedagogiki zorientowanej na rozwój kompetencji i wrażliwości interkulturowej*, W: W. T. Miodunka, A. Seretny (red.), *W poszukiwaniu nowych rozwiązań. Dydaktyka języka polskiego jako obcego u progu XXI wiek*; Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2008, s. 53-78.

Wydział III

Maria Michalska – urodziła się 3 lipca 1923 roku w Krakowie. Od roku 1924 do wybuchu II Wojny Światowej mieszkała w Gdańsku, gdzie uczęszczała do szkoły podstawowej Macierzy Szkolnej, następnie do Gimnazjum Polskiego. Okres wojny przeżyła w Warszawie aż do zakończenia Powstania Warszawskiego. Świadectwo dojrzałości uzyskała w czasie drugiej wojny światowej na tajnych kompletach w gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Warszawie w roku 1942. W tym samym roku podjęła studia chemiczne na tajnych kompletach Politechniki Warszawskiej. Po wojnie przeniosła się do Łodzi, gdzie kontynuowała studia, początkowo na Politechnice Łódzkiej, potem – na Uniwersytecie Łódzkim.

W 1952 r. otrzymała dyplom magistra filozofii z zakresu chemii w Uniwersytecie Łódzkim, a w roku 1958 stopień kandydata nauk chemicznych. Promotorem pracy doktorskiej pt. *Badania nad syntezą glikozydów polihydroksyflawonów* była prof. dr hab. Zofia Jerzmanowska.

Profesor Maria Michalska jeszcze w okresie studiów podjęła pracę w Katedrze Chemii Organicznej Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Łodzi. Po doktoracie wyjechała na stypendium Rockefellera na Uniwersytet w Cambridge, gdzie pracowała w latach 1958–1959 w University Chemical Laboratory pod kierunkiem laureata nagrody Nobla, profesora A. R. Todda. W roku 1974 profesor Michalska przebywała

na czteromiesięcznym stażu naukowym w Uniwersytecie East Anglia w Norwich.

Stopień doktora habilitowanego profesor Michalska uzyskała w 1969 roku na podstawie pracy pt. *N-Glikozylonitrony. Nowa klasa połączeń cukrów*.

Po przejściu profesor Jerzmanowskiej na emeryturę, profesor Michalska została kierownikiem Katedry Chemii Organicznej na Wydziale Farmacji AM w Łodzi w 1977 roku. W roku 1982 uzyskała tytuł profesora nadzwyczajnego.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe Marii Michalskiej:

– w dziedzinie chemii flawonoidów: odkrycie nowej klasy połączeń cukrowych, N-glikozylonitrony oksymów, udowodnienie mechanizmu klasycznej reakcji Kostaneckiego, opracowanie nowej syntezy układów azaindolizynowych w reakcji 1,3-cykloaddycji zasad azotowych do oksymu flawonu;

– w dziedzinie chemii cukrów: otrzymanie nieznanych dotąd tio-, seleno- i tellurofosforanów cukrów, które znajdują zastosowanie w syntezie glikozydowych pochodnych cukrów, alkenów cukrowych oraz merkantów i episulfidów cukrów, opracowanie stereoselektywnej syntezy trudno dostępnych glikozydów 2-deoksycukrów i 2'-deoksy-disacharydów, udowodnienie udziału pentakoordynacyjnego produktu przejściowego w procesie trans fosforylacji tiofosforanów cukrów, zaobserwowanie tworzenia się kompleksów molekularnych tiofosforanów cukrów z rozpuszczalnikiem i ustalenie ich struktury.

Badania przeprowadzone przez profesor Marię Michalską zostały wykorzystane przez innych badaczy i stanowią oryginalny polski wkład w dziedzinę chemii cukrów. Wyniki swoich badań profesor Michalska publikowała w prestiżowych czasopismach o zasięgu międzynarodowym, m.in. *J. Am. Chem. Soc.*, *J. Org. Chem.*, *Tetrahedron*, *Tetrahedron Lettres*, *J. Chem. Soc.*, *Chem. Communications*, *Synthesis*.

Profesor Maria Michalska zapraszana była do licznych ośrodków naukowych jako *visiting profesor*, m.in. Bochum Universität (1986), University of Florida, USA (1987), University of Wisconsin, USA (1988), Instytut Maxa Plancka Medycyny Eksperymentalnej w Getyndze (1989), University of Jerusalem (1992). Wielokrotnie była zapraszana do wygłoszenia referatów ilustrujących jej dorobek naukowy, m.in. do USA, Japonii, ZSRR, Chin, Niemiec, Francji, Włoch, Hiszpanii, Danii i Holandii.

Referaty plenarne na międzynarodowych konferencjach poświęconych chemii cukrów wygłaszała w Moskwie (1983), Lyngby (1984), Krakowie (1993).

W dniu 17 czerwca 2003 r. w Łodzi zostało zorganizowane ogólnopolskie sympozjum z udziałem prelegentów z zagranicy dedykowane

profesor Marii Michalskiej z okazji 80-lecia urodzin. Profesor Michalska przebywa od kilku lat na emeryturze.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 czerwca 2009.

Wybrane publikacje pani Profesor:

1. M. Michalska, J. Michalski, I. Orlich, *Glycosylation of Organic Thio- and Selenoacids of Bromidgs. Thiono- thio Rearrangement of Glycosyl Phosphorothioates*. Tetrahedron, 1978, 34, 617-622.
2. W. Kudelska, M. Michalska, *O,O-Dialkylphosphoroselenoic Acids as Functionalizing Reagents of Monosaccharides. III. A Novel Synthesis of Unsaturated Sugars by Deoxygenation of Sugar Epoxides with Dialkylphosphoroselenoic Acids*. Tetrahedron, 1981, 37, 2989-2994.
3. M. Michalska, J. Borowiecka, *A Novel Stereoselective Route to Alkyl 2-Deoxy-p-D-Glucosides via S-(2-deoxy- α -D-glucosyl)phosphorodithioates*. J. Carbohydr. Chem. 1983, 2, 99-103.
4. W. Kudelska, M. Michalska, *Reaction of Sugar Epoxides with Phosphorothioic Acids. Evidence of the Pentacoordinate Phosphorus Intermediate in the Reaction of 5,6-Anhydro-1,2-isogpropylidene- α -D-glucofuranose with Phosphorothioic Acids*. Tetrahedron, 1986, 42, 629-636.
5. M. Michalska, *Thio- and Selenophosphates in Carbohydrate Chemistry. A Novel Approach. Biophosphates and Their Analogues -Synthesis, Structure, Metabolism and Activity*. Proceedings of the 2-nd International Symposium on Phosphorus Directed Towards Biology. Łódź, Poland, 8-12 September 1986. [Elsevier, 1987, 211-222]. (Praca przeglądowa).
6. J. Borowiecka, P. Lipka, M. Michalska, *Stereoselective Synthesis of S-(2-deoxy-2-deuterio- α -D-glycosyl)-phosphorodithioates and their (2R)-2-Deoxy-2-deuterio-analogues. Novel Route to C-2 Deuterium Labelled 2-Deoxy-monosaccharides*. Tetrahedron, 1988, 4, 2067-2076.
7. M. Michalska, E. Brzezińska, P. Lipka, *Mechanistic and Synthetic Aspects of Intramolecular Base-Catalyzed Migration of the Thiophosphoryl Group from Sulfur to Oxygen in Sugar β -Hydroxyphosphorodithioate Systems*. J. Am. Chem. Soc., 1991, 113, 7945-7951.
8. H. Bielawska, M. Michalska, *2-Deoxyglycosyl Phosphorodithioates. A Novel Type of Glycosyl Donor. Efficient Synthesis of 2'- Deoxydisaccharides*. J. Carbohydrate Chemistry, 1991, 10, 107-112.
9. M. Michalska, W. Kudelska, J. Pluskowski, A. E. Kozioł, T. Lis, *Novel Observations on Thiophosphoryl group transfer in Sugar β -Hydroxyphosphorodithioate Systems. Synthesis and X-Ray Molecular Structure of 1,6-Anhydro-3,4-dideoxy-3,4-epithio-2-O-(p-tolylsulfonyl)- β -D-Allopyranose*. J. Chem. Soc. Perkin Trans., I, 1994, 979-983.
10. W. Dąbkowski, M. Michalska, I. Tworowska, *Highly Efficient Synthesis of phosphorodithioates derived from 3'thiothymidine by anhydro-ring opening of 2',3'-anhydro-5'-O-tritylthymidine with O,O-disubstituted phosphorodithioic acids*. J. Chem. Soc. Chem. Commun., 1998, 427-428.
11. H. Bielawska, M. Michalska, *A Novel and Practical Synthesis of S-(1- and 2-halogenoalkyl) sugars by Reaction of Carbohydrate S-(O,O-dialkyl) phosphorodithioates and Monothioates with Fluoride Anion*. Tetrahedron Letters, 2004, 45, 2473-2476.

Marek Edward Moneta – urodził się 14 marca 1956 roku w Łodzi. W 1980 r. napisał pracę magisterską nt. *Związków dyspersyjnych* pod opieką prof. dr. hab. Tadeusza Tietza. W tym samym roku został zatrudniony na stanowisku fizyka w Zakładzie Fizyki Jądrowej Niskich Energii, gdzie pracował przy testowaniu źródeł jonów oraz ołowiowego spektrometru neuronów. W roku 1987 został asystentem stażystą w tym zakładzie, a rok później – asystentem.

W roku 1991 japońska fundacja Japan Society for the Promotion of Science na wniosek profesora Toshiakiego Kaneko przyznała mu roczne stypendium do realizacji w Okayama University of Science. Prowadzone wtedy prace teoretyczne dotyczyły ekranowania ładunku w gazie elektronowym i indukowanego potencjału zaburzenia oraz strat energii i rozrzutu tych strat energii w ramach teorii reakcji liniowej i nowo wyprowadzonej funkcji dielektrycznej. Następnie rozpoczął prace na temat strat energii złożonych szybkich jonów w kryształach wykorzystując formalizm funkcji dielektrycznej.

W 1993 roku, na zaproszenie dr. Oakley'a Crawford'a przebywał na stażu w Oak Ridge National Laboratory w USA zajmując się zarysem teorii strat jonów złożonych.

W lutym 1995 na Uniwersytecie Łódzkim obronił doktorat nt. *Stany ładunkowe, ekranowanie i hamowanie lekkich jonów o średniej energii w materii*. Promotorem pracy był dr hab. Jerzy Czerbniak (Uniwersytet Łódzki). W czerwcu 1995 został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Fizyki Ciała Stałego UŁ.

Po roku 1995 pracował nadal nad stratami energetycznymi jonów w materii. Opublikował teorię strat energii jonów szybkich i ładunku efektywnego związanego z oddziaływaniem jako wielkości opisującej zdolność tracenia energii przez jon w materii oraz przeprowadził analizę strat energii wynikających ze wzbudzenia jonu. Następnie przedstawił teorię strat energii jonów z małą ilością elektronów w gazie elektronowym. W kolejnym okresie interesował się stratami energii jonów wzbudzonych. Postawiona została i przeanalizowana hipoteza o wiązaniu elektronu do indukowanego zaburzenia, które on sam wytwarza w środowisku. Prace te, finansowane z czterech grantów UŁ, publikowane były w recenzowanych czasopismach i przedstawiane na konferencjach, m.in. ICASC w Austrii (1997) i w Danii (1999).

W roku 2001 decyzją Rady Wydziału Fizyki i Chemii Uniwersytetu Łódzkiego uzyskał stopień doktora habilitowanego przedstawiając rozprawę habilitacyjną nt. *Straty energii jonów w materii*. Po habilitacji zajmował się teoretycznie własnościami jonów o konfiguracji elektronowej od H do Be zanurzonych w gazie elektronowym. Jednocześnie kontynuowane były prace teoretyczne nad stratami energii jonów w materii oraz

ładunkiem efektywnym. Późniejsze prace, zarówno doświadczalne, jak i teoretyczne, dotyczyły zagadnień związanych ze zmianą charakterystyk oddziaływania wiązki jonów z materią doznającą ferro-paramagnetycznego przejścia fazowego.

W roku 2003 rozpoczął współpracę w zakresie pomiaru strat energii jonów w foliach metali ferromagnetycznych (Ni, Co, Fe) w funkcji temperatury z dr. Wiliamem Lennardem z University of Western Ontario w Londynie (Kanada) i z dr. Danem Pantelicą z Horia Hollubei Institute for Nuclear Studies w Bukareszcie. W ośrodkach tych przebywał dwukrotnie na stypendiach badawczych.

W roku 2005 został kierownikiem Zakładu Fizyki Powierzchni w Katedrze Fizyki Ciała Stałego, Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej UŁ.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 9 września 2009.

Prof. Marek Moneta jest autorem 60 prac publikowanych, m. in.

1. M. Moneta, *Thermal dielectric function*. Czech Journal of Physics 49, no. 4 (1999), 455-463.
2. M. Moneta, *Energy Loss of Slow single centre projectiles in electron gas*. Journal of Physics B: At. Mol. Opt. Physics 32 (1999), 419-1427.
3. M. Moneta, *Characteristics of H- to Be- like ions immersed in electron gas*. Acta Physica Polonica A99 (2001), 643-653.
4. M. Moneta, K. Gront, T. Gwizdała and J. Czerbniak. *Channeling of H+ and HO in Si single crystal*. Acta Physica Polonica A101 (2002), 1057-1061.
5. B. Pawłowski and M. Moneta, *Change of α -particles stopping power in Ni at the Curie temperature*. Acta Physica Polonica A103 (2003) 433-440.
6. B. Pawłowski, M. Petrascu, J. Czerbniak. D. Pantelica and M. Moneta. *Experimental results for change of H and Li ions stopping in metal foils with temperature*. Vacuum 78/2-4 (2005), 439-444.
7. R. Krajewski, B. Pawłowski and M. Moneta. *Influence of phase transition effect in nickel on ion channeling in Ni single crystal*. Radiation Physics and Chemistry 76 (2007), 546.
8. M. Moneta. *A model for energy loss and straggling of slow ions in electron gas with intraband exchange*. Vacuum 81 (2007), 1195.
9. M. Moneta. *Stopping of slow ions in electron gas with magnetic interaction*. Physics Letters 369 (2007), 303.
10. R. Brzozowski, M. Wasiak, H. Piekarski, P. Sovak, P. Uznański and M. Moneta. *Properties of Mn-doped FINEMET*. Journal of Alloys and Compounds 470 (2009), 5-11.

Maria Mucha – urodziła się 25 marca 1937 roku w Sobocie k. Łowicza. Jest absolwentką Wydziału Matematyczno-Fizyczno-Chemicznego Uniwersytetu Łódzkiego. W roku 1960 uzyskała tytuł magistra fizyki. Po rocznym zatrudnieniu w Katedrze Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Łódzkiego przeniosła się do pracy w Politechnice Łódzkiej, gdzie w latach 1961–1992 była zatrudniona na Wydziale Chemicznym, a od roku 1992 – na Wydziale Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska.

Stopień doktora nauk technicznych został jej nadany decyzją Rady Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej w roku 1970. Ta sama Rada nadała jej stopień doktora habilitowanego nauk chemicznych w roku 1987. Tytuł profesora nauk technicznych otrzymała w roku 2002.

Tematyka pracy naukowej prof. Marii Muchy dotyczy w głównym swoim nurcie szeroko pojętej problematyki polimerów i izopolimerów. Duży obszar Jej zainteresowań naukowych związany jest z ekologią i ochroną środowiska, a zwłaszcza z degradacją polimerów (termiczną, świetlną, biodegradacją), z różnymi zastosowaniami chitozanu, łatwo degradowanymi mieszaninami polimerowymi.

Dorobek publikacyjny prof. M. Muchy składa się z ponad 280 prac, z których ponad 130 to artykuły w czasopismach naukowych, pozostałe to referaty konferencyjne na krajowych i zagranicznych konferencjach.

Prof. Maria Mucha odbyła staże naukowe w trzech uczelniach USA, w Rensselaer Polytechnic Institute (Troy, 1973–1974) oraz w University of Massachusetts w Lowell i University of Tennessee w Knoxville (1991–1992).

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fizycznego, Polskiego Towarzystwa Chitynowego i Europejskiego Towarzystwa Chitynowego. Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 9 marca 2009.

Wybrane publikacje Pani Profesor:

1. M. Mucha, D. Miśkiewicz, *Chitosan Blends as Fillers for Paper*, J. Applied Polymer Science, 77, 3210, (2000).
2. M. Mucha, Z. Królikowski, *Application of DSC to Study Crystallization Kinetics of Polypropylene Containing Fillers*, Journal of Thermal Analysis and Calorimetry, 74, 549-557, (2003).
3. M. Mucha, *Polymer as an Important Component of Blends and Composites with Liquid Crystals*, Progress in Polymer Science, 28, 837-873 (2003).
4. M. Mucha, A. Pawlak, *Thermogravimetric and FTIR Studies of Chitosan Blends*, Thermochimica Acta, 396, 153-166, (2003).
5. M. Mucha, A. Pawlak, *Thermal Analysis of Chitosan and its Blends*, Thermochimica Acta, 427, 69-76, (2005).
6. M. Mucha, S. Ludwiczak, J. Balcerzak, *Effects accompanying water sorption in chitosan blends*, Advances in Chitin Science, (Euchis 2006), vol. IX, (2007).
7. R. Masirek, E. Piórkowska, A. Gałęski, M. Mucha, *Influence of Thermal History on the Nonisothermal Crystallization of Poly(L-lactide)*, J. Appl. Polym. Sci., 105, 282-290, (2007).
8. M. Mucha, A. Pawlak, *Spectroscopic Studies of Miscibility and Kinetics of Thermodegradation of Chitosan Blends*, Advances in Chitin Science, (Euchis 2007), vol. X, pp. 72-78, (2007).
9. M. Mucha, S. Ludwiczak, M. Kowalczyk, *Influence of Modified Starch on Photostability and Adsorption Properties of Low Density Polyethylene Composites*, Molecular Crystals and Liquid Crystals, 484, 533-550, (2008).
10. J. Balcerzak, M. Mucha, *Study of Adsorption and Desorption Heats of Water in Chitosan and Its Blends with Hydroxypropylcellulose*, Molecular Crystals and Liquid Crystals, 484, 465-472, (2008).

Jacek Siciński – urodził się 14 marca 1950 roku w Pabianicach. Tytuł magistra biologii w zakresie zoologii z 2 czerwca 1973 roku, stopień doktora nauk przyrodniczych z dnia 19 stycznia 1982 roku oraz stopień doktora habilitowanego nauk biologicznych z dnia 23 listopada 1999 roku uzyskał na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego. Kariera naukowa J. Sicińskiego jest związana z Katedrą Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii Uniwersytetu Łódzkiego. Od jej początków, tj. od października 1972 roku do chwili obecnej jest pracownikiem tej katedry, ostatnio na stanowisku profesora nadzwyczajnego pełni funkcję kierownika katedry oraz funkcję kierownika jednego z jej zakładów, tj. Zakładu Biologii Polarnej i Oceanobiologii. W latach 1998–2002 Jacek Siciński pełnił funkcję dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.

Na dorobek profesora Jacka Sicińskiego składa się 40 oryginalnych prac naukowych z dziedziny szeroko pojętej limnologii i oceanobiologii, 10 artykułów przeglądowych, kilkadziesiąt artykułów popularnonaukowych i kilkadziesiąt prezentacji na sympozjach i konferencjach, ponad 100 haseł encyklopedycznych z zakresu zoologii bezkręgowców, liczne projekty i ekspertyzy dotyczące m.in. ochrony środowiska; obszerny rozdział w podręczniku akademickim do zoologii i tłumaczenie z niemieckiego książki o florze i faunie Europy.

Jako zoolog prof. Siciński jest specjalistą w zakresie znajomości biologii i ekologii dwu dużych grup zwierząt, słodkowodnych muchówek z rodziny ochotkowatych (Diptera Chironomidae) i jednej z ważniejszych grup bezkręgowców morskich, tj. wieloszczetów (Annelida Polychaeta).

W latach 1979–2007 prof. Jacek Siciński brał udział w sześciu, obejmujących łącznie okres czterech lat, naukowych ekspedycjach polarnych do Arktyki i Antarktyki.

Od roku 1999 jest członkiem Komitetu Zoologii PAN, od roku 2003 – członkiem, a w latach 2003–2006 sekretarzem naukowym Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN. Od 2004 roku pełni funkcję zastępcy redaktora centralnego polskiego kwartalnika *Polish Polar Research*.

W ostatnich latach prof. Siciński koordynuje realizację dwu dużych projektów naukowych związanych z Międzynarodowym Rokiem Polarnym 2007–2008, tj. projektu badawczego zamawianego nr PZB-KBN-108/P08/2004 pt. *Struktura, ewolucja i dynamika litosfery, kriosfery i biosfery w europejskim sektorze Arktyki oraz w Antarktyce* (2004–2007) oraz projektu *Strukturalne i ekofunkcjonalne aspekty różnorodności zespołów dnia morskiego Antarktyki zachodniej ze szczególnym uwzględnieniem Zatoki Admiralicji* (2008–2010) – nr DWM/287/IPY/2007.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 12 lutego 2009.

Wybrane publikacje:

1. Siciński J. 1982. *Note on the polychaetes of the Bay of Puck, Southern Baltic Sea*. Bulletin de la Societe des Sciences et des Lettres de Łódź, vol. XXXII, 6: 1-11.
2. Siciński J. 1986. *Benthic assemblages of Polychaeta in chosen regions of the Admiralty Bay (King George Island, South Shetland Islands)*. Pol. Polar Res, 7,1-2: 63-78.
3. Jażdżewski K., Jurasz W., Kittel W., Presler E., Presler P., Siciński J. 1986. *Abundance and biomass estimates of the benthic fauna in Admiralty Bay, King George Island South Shetland Islands*. Polar Biol., 6: 5-16.
4. Siciński J. 1990. *Chironomid taxocens of the muddy bottom of the River Pilica (central Poland)*. Acta Hydrobiologica, 32, 3/4: 377-390.
5. Siciński J., Kittel W., Żmijewska M. I. Yiggi. *Macrozooplankton near the pack ice between Elephant Island and the South Orkne/ Islands (December 1988- January 1989)*. Pol. Polar Res., 12:565-582.
6. Siciński J., Janowska E. 1993. *Polychaetes of the shallow sublittoral of Admiralty Bay, King George Island, South Shetland Islands*. Antarctic Science 5 (2): 161-167.
7. Siciński J. 2000. *Polychaeta (Annelida) of Admiralty Bay: species richness, diversity and abundance*. Polish Polar Research, 21,3-4,153-169.
8. Siciński J., Gillet P. 2002. *Biogeographical affinities of polychaetes from Iles Crozet*. Antarctic Science, 14(4): 353-363.
9. Siciński J. 2005. *Fauna Europaea: Chironomidae of Poland*. Fauna Europaea version 1.1, <http://www.faunaeur.org>
10. Siciński J. 2007. *Chironomidae*. W: Bohdanowicz W. et al. (eds), *Fauna Polski* t. II.

Wydział IV

Adam Antczak – urodził się 23 stycznia 1966 roku w Łodzi. W 1985 roku podjął studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi. Od czwartego roku studiów pracował w zespole naukowym początkowo doktora, a obecnie profesora Dariusza Nowaka. W 1991 roku, po ukończeniu studiów podjął pracę w Szpitalu Klinicznym nr 1 Akademii Medycznej w Łodzi. Po uzyskaniu w roku 1994 stopnia doktora nauk medycznych na podstawie pracy pt. *Farmakologiczne możliwości obrony płuc przeciw oksydantom – badania in vitro i na zwierzętach doświadczalnych* otrzymał stanowisko asystenta w Klinice Pulmonologii i Alergologii AM w Łodzi. W 1995 roku uzyskał I stopień specjalizacji z zakresu chorób wewnętrznych. W tym samym roku został stypendystą Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. W styczniu 1998 otrzymał Nagrodę Grupy Polskiej Europejskiego Towarzystwa Oddechowego za wyróżniające się publikacje naukowe na temat markerów zapalenia w powietrzu wydechowym. Również w tym roku uzyskał II stopień specjalizacji z chorób wewnętrznych oraz został mianowany na stanowisko adiunkta. W 1999 roku otrzymał nagrodę Prezydium Oddziału PAN w Łodzi i Konferencji Rektora

rów Wyższych Uczelni Łodzi za całokształt osiągnięć badawczych. W latach 1999, 2000 i 2001 przebywał na stypendiach naukowych Fundacji im. Jakuba hr. Potockiego w Imperial College w Londynie. W 2002 roku uzyskał II stopień specjalizacji z chorób płuc. W 2005 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy pt. *Markery zapalenia dróg oddechowych w kondensacie powietrza wydechowego*.

Główne zainteresowania naukowe profesora A. Antczaka koncentrują się na badaniach procesów zapalnych ze szczególnym uwzględnieniem roli oksydantów w uszkodzeniu płuc w różnych chorobach zapalnych dróg oddechowych. Od kilku lat bada możliwości nieinwazyjnego diagnozowania oraz monitorowania procesów zapalnych dróg oddechowych stosując analizę powietrza wydechowego. Od 2003 r. intensywnie działa w Pracowni Bronchoskopii Kliniki Pneumologii.

Profesor Adam Antczak jest członkiem Komisji Ekspertów Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumonologicznego i Komisji Akredytacyjnej, która opracowała standardy wykonywania i interpretacji badań wentylacji płuc. Jest również członkiem wielu towarzystw naukowych, European Respiratory Society, Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumonologicznego, Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Polskiego Towarzystwa Chorób Płuc. Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 grudnia 2008.

Prof. Adam Antczak jest autorem 123 publikacji, m.in.

1. D. Nowak, G. Piasecka, A. Antczak, T. Pietras. *Effect of ascorbic hydroxyl radical generation by chemical, enzymatic and cellular systems*. Importance for antioxidant prevention of pulmonary emphysema. *Biomedica et Biochemica Acta*, 50, 265-272, (1991).
2. D. Nowak, G. Piasecka, T. Pietras, A. Antczak. *Effect of ascorbic acid on killing of lymphocytes and macrophages by hydrogen peroxide*, *Biomedica et Biochemica Acta*, 50, 1079-1086, (1992).
3. D. Nowak, T. Pietras, A. Antczak, G. Piasecka and M. Król. *Ascorbic Acid did not Alter the Content of Conjugated Diens and Malondialdehyde in Selected Organs in Mice*, *Polish Journal of Pharmacology and Pharmacy*, 44, 539-542, (1992).
4. D. Nowak, T. Pietras, A. Antczak, M. Król and G. Piasecka. *Effect of Bacterial Lipopolysaccharide on the Content of Lipid Peroxidation Products in Lungs and Other Organs of Mice*, *Antony van Leuwenhoek Journal of Microbiology*, 63, 77-83, (1993).
5. D. Nowak, J. Słodkowska, T. Pietras, G. Piasecka, A. Antczak and M. Król, *Ascorbic Acid Enhances the Decrease in Peroxidase Activity in Inflamed Tissues of Mice*, *Archivum Immunologiae et Therapiae Experimentalis*, 41, 321-326, (1993).
6. D. Nowak, T. Pietras, A. Antczak, and M. Król. *Inhibition of Endotoxin-Induced Lipid Peroxidation by Ambroxol in Mice*, *Lung and Respiration*, 10, 1, 14-15, (1993).
7. D. Nowak, T. Pietras, A. Antczak, M. Król, G. Piasecka. *Ambroxol Inhibits Endotoxin-Induced Lipid Peroxidation in Mice*, *Polish Journal of Pharmacology and Pharmacy*, 45, 3 17-322, (1993).
8. D. Nowak, A. Antczak, P. Białasiewicz, G. Piasecka, M. Król, T. Pietras. *Effect of Ambroxol on Cytosolic Calcium Rise in Human Polymorphonuclear Leukocytes after Stimulation with N-Formyl-Methionyl-Leucyl-Phenylalanine and Concanavalin A*, *International Journal of Immunopathology and Pharmacology*, 7, 1, 47-56, (1994).

9. A. Antczak, P. Montuschi, S. Kharitonoy, P. Górski, P. J. Barnes. *Inflammatory response to sputum induction* Respiration 393: 1-6, (2005).
10. Piotrowski W., Antczak A., Marczak J., Nawrocka A., Kurmanowska Z., Górski P. *Eicosanoids in exhaled breath condensate and bronchoalveolar lavage fluid of patients with sarcoidosis*. Chest Jun 15 (2007)

Ludomir Zygmunt Stefańczyk – urodził się 16 października 1961 roku w Łodzi. W roku 1980 rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi. W roku 1987 rozpoczął pracę w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej Akademii Medycznej w Łodzi, początkowo jako stażysta, potem – młodszy asystent. W roku 1990 rozpoczął pracę w Zakładzie Ultrasonografii Centrum Zdrowia Matki Polki, w którym pracował do roku 2003. Od roku 2003 do chwili obecnej pełni funkcję kierownika Zakładu Radiologii Diagnostyki Obrazowej USK nr 1 im. N. Barlickiego w Łodzi.

Egzamin specjalizacyjny I stopnia z zakresu radiodiagnostyki zdał w roku 1993, a specjalizację II stopnia – w roku 1999. Od roku 2000 pełnił obowiązki zastępcy kierownika Zakładu Radiologii Diagnostyki Obrazowej ICZMP. Od roku 2003 jest zatrudniony w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W początkowym okresie pracy jego zainteresowania naukowe były skoncentrowane wokół problemów diagnostyki ultrasonograficznej i terapii nowotworów, ze szczególnym uwzględnieniem endosonografii oraz ultrasonografii zabiegowej. Badania te zaowocowały licznymi pracami przedstawianymi na wielu zjazdach krajowych i zagranicznych towarzystw ultrasonograficznych i radiologicznych. W latach 1988–1990 uczestniczył w realizacji centralnego programu badawczo-rozwojowego pod nazwą *Zwalczanie chorób nowotworowych przewodu pokarmowego*.

Od roku 1988 zainteresowania naukowe prof. Stefańczyka koncentrowały się na zastosowaniach klinicznych ultrasonografii dopplerowskiej. Początkowo prowadził badania dotyczące diagnostyki naczyń tętniczych ze szczególnym uwzględnieniem problemów niedokrwienia kończyn. Doświadczenia te były podstawą pracy doktorskiej pt. *Przydatność ultrasonografii dopplerowskiej (USDD) w ocenie zmian chorobowych aorty i tętnic kończyn dolnych*, której tezy obronił w czerwcu 1990 roku w Akademii Medycznej w Łodzi (promotor: prof. dr hab. med. Tomasz Pertyński). Stopień naukowy doktora habilitowanego L. Stefańczyk uzyskał w roku 1998 na podstawie dorobku publikacyjnego i rozprawy *Znaczenie kliniczne kolorowej ultrasonografii dopplerowskiej w diagnostyce i przebiegu żylnych chorób zakrzepowo-zatorowej*.

Pomimo przesunięcia zainteresowania w kierunku diagnostyki sonograficznej naczyń, diagnostyki chorób wieku rozwojowego i proble-

matyki ginekologiczno-położniczej, problemy ultrasonografii zabiegowej pozostały mu bliskie do chwili obecnej.

Profesor Stefańczyk jest autorem i współautorem wielu doniesień i artykułów z tych dziedzin. Wyniki prac profesora Stefańczyka publikowane były w *Ultrasonografii Polskiej*, *Polskim Przeglądzie Chirurgicznym*, *Polskim Przeglądzie Radiologii*, *Ginekologii Polskiej*, *Przeglądzie Menopauzalnym*, *Klinice Ocznej*. Doświadczenia te zostały podsumowane w podręczniku, w rozdziale poświęconym ultrasonografii zabiegowej pod redakcją profesora Andrzeja Marcińskiego *Ultrasonografia pediatryczna*.

Od roku 2003 podjął prace z zakresu diagnostyki MR, a zwłaszcza fMR (publikacje w *European Radiology* 2005 i 2008 oraz *Otolaryngologii Polskiej*), a także badań fuzyjnych SPECT/MR.

Od roku 2007 jest przewodniczącym zarządu wojewódzkiego Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego w Łodzi i członkiem zarządu głównego PLTR. Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 grudnia 2008.

Najważniejsze publikacje pana Profesora:

1. *Invasive Thymoma in Myasthenia Gravis as an Almost Completely Calcified Tumor*. Rotkiewicz A., Majos A., Woźniakowski B., Stefańczyk L. *J.Thorac Imaging*. vol. 21, Nr 1, March 2006, s. 40-42.
2. *Przydatność obrazów fuzyjnych rezonansu magnetycznego i tomografii emisyjnej pojedynczego fotonu do pozycjonowania obszaru zainteresowania w protonowej spektroskopii rezonansu magnetycznego i planowania biopsji nowotworów mózgu pochodzenia glejowego - prezentacja metody*. Gajewicz W., Górską-Chrzastek M., Zawirski M., Kuśmierk J., Stefańczyk L. *Neurologia i Neurochirurgia Polska* 2006; 40, 4 s. 284-290.
3. *Zmiany pourazowe twarzy w obrazach MR oraz obrazach cyfrowej fuzyji TK/MR*. Kozakiewicz M., Olszycki M., Arkuszewski P., Stefańczyk L. *Otolaryngologia Polska* 2006, LX, 6 SZ, s. 911-916.
4. *Protonowa spektroskopia rezonansu magnetycznego (1H-MRS) mózgowia u pacjentek z jądłowstrętem psychicznym (anoreksja nervosa)*. Grzelak P., Gajewicz W., Wyszogrodzka-Kucharska A., Rotkiewicz A., Stefańczyk L., Góraj B., Rabe-Jabłońska J. *Psychiatria Polska* 2005, t. XXXIX, nr 3, s. 761-771.
5. *Ocena reaktywności obwodowych naczyń tętniczych w teście z zastosowaniem egzogenego NO - ocena zależności przebiegu próby od wieku osoby badanej*. Stefańczyk L., Czupryniak L., Loba J., Pawłowski M., Strzelczyk J., Woźniakowski B., Grzelak P. *Diabetologia Polska* 2005, vol. 12, nr 2, s.261-266.
6. *Próby czynnościowe wykonywane pod kontrolą ultrasonografii dopplerowskiej w ocenie funkcji tętniczego łożyska naczyniowego*. Stefańczyk L., Marchwicka-Wasiak M., Olszycki M., Czupryniak L., Grzelak P., *Ultrasonografia* nr 22, 2005, s. 61-65.
7. *Cortical mapping by functional magnetic resonance imaging in patients with brain tumors*. Majos A., Tybor K., Stefańczyk L., Góraj B., *European Radiology*, vol. 15, No. 6, June 2005 s. 1148-1158.
8. *Wartość parametrów hemodynamicznych w obrębie implantów aortalnych w zależności od ich konfiguracji przestrzennej - porównanie w oparciu o symulację komputerową*. Stefańczyk L., Podyma M., Grzelak P., Zbiciński I. *Polish Journal of Radiology* 2008, 73-23.

9. *Comparison of thermography and Doppler sonography in the evaluation of the immersion test in women with excessive vasospastic reaction.* Stefańczyk L., Woźniakowski B., Pietrzak P., Majos A., Grzelak P., Med. Sci. Monit, 2007; 13: 121-128.
10. *Eyeball muscles diameters versus volume estimated by numerical image segmentation.* Majos A., Grzelak P., Młynarczyk W., Stefańczyk L., EUR J Ophthalmol 2007; 17: 1-6.

Wydział V

Andrzej Klemens Błaszczyk – urodził się 23 listopada 1946 roku we Włocławku. Studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Łódzkiej ukończył w 1979 r. uzyskując dyplom magistra inżyniera o specjalności cieplne maszyny przepływowe.

Bezpośrednio po studiach podjął pracę jako asystent stażysta w Katedrze Pomp i Silników Wodnych PŁ. Po zmianach organizacyjnych Politechniki Łódzkiej w Instytucie Maszyn Przepływowych w Zespole Pomp Przepływowych, początkowo pracował jako asystent, następnie jako starszy asystent, obecnie zatrudniony jest na stanowisku profesora Politechniki Łódzkiej.

W roku 1977 uzyskał stopień doktora nauk technicznych, a w 2003 – stopień naukowy doktora habilitowanego.

Jego działalność naukowa obejmuje teoretyczne i doświadczalne badania struktury przepływu czynnika przez elementy ruchome i nieruchome układów hydraulicznych pomp, doskonalenie metod projektowania pomp przeznaczonych również do pracy w szerokim zakresie zmian wydajności, badania doświadczalne parametrów przepływowo-energetycznych pomp oraz badania modelowe elementów układów pompowych.

Uzupełniający, lecz ważny obszar działalności technicznej prof. Błaszczyka stanowią ekspertyzy awarii, jak również remonty i modernizacje pomp, sprzężarek, turbin parowych, wodnych, sprzęgieł i przekładni hydrokinetycznych, wentylatorów oraz urządzeń pomocniczych w energetyce, chemii, petrochemii, gospodarce wodno-ściekowej, przemyśle spożywczym i farmaceutycznym.

Obecnie jest kierownikiem Zakładu Maszyn Wodnych i Mechaniki Płynów w Instytucie Maszyn Przepływowych Politechniki Łódzkiej.

Prof. Andrzej Błaszczyk jest autorem lub współautorem 24 oryginalnych prac twórczych, 43 publikacji w materiałach konferencyjnych, we współpracy z przemysłem wykonał 130 opracowań niepublikowanych, wdrożył do produkcji 23 projekty, jest współtwórcą 8 patentów.

Prof. A. Błaszczyk jest członkiem stowarzyszeń, towarzystw, rad i komitetów, w tym Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich, Towarzystwa Rozwoju Małej Energetyki Wodnej, Towarzystwa Elek-

trowni Wodnych, rad programowych czasopism *Pompy i Pompownie* oraz *Energetyka Ciepła i Zawodowa*, a także członkiem dwóch komisji problemowych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 grudnia 2008.

Poniżej wybrane publikacje pana Profesora:

1. A. Błaszczyk, *Relationships between the conditions that determine the shape of the flow and power consumption characteristics and the pump design and performance parameters*, Archiwum Budowy Maszyn Vol. L, 2003. 3.
2. A. Błaszczyk, *Numerical and experimental flow investigations in pump chanel elements*, Transactions of The Institute Of Fluid - Flow Machinery, No 116, 2005.
3. A. Błaszczyk, *Selected Empirical Relationships of the Designig Metod of the Pumps Characterized by Special Flow and Performance Requirements*. Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej Nr 966 Ciepłne Maszyny Przepływowe – Turbomachiny Nr 128. International Symposium SYMKOM '05. Compressor and Turbine Flow System Theory and Application Areas.
4. W. Jędral, A. Błaszczyk, *Selected Possibilities to Imprpore Pumps and Pump Systems*. Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej Nr 966 Ciepłne Maszyny Przepływowe - Turbomachiny Nr 128 International Symposium SYMKOM '05. Compressor and Turbine Flow Systems Theory and Application Areas.
5. A. Błaszczyk, S. Najdecki, A. Papierski, J. Staniszewski, *Modernizacja układu hydraulicznego i zastosowanie regulacji kierownicą wlotową w pompie wody chłodzącej*. Journal of Transdisciplinary Systems Science SYSTEMS. Official Journal of the Polish Systems Society. Wrocław 2006.
6. A. Błaszczyk, S. Najdecki, A. Papierski, J. Staniszewski, *Badania komory ssawnej pompy wody chłodzącej w bloku energetycznym*. Journal of Transdisciplinary Systems Science SYSTEMS. Official Journal of the Polish Systems Society. Wrocław 2006.
7. A. Błaszczyk, S. Najdecki, A. Papierski, J. Staniszewski: *Modernizacja komory ssawnej i komory wlotowej w aspekcie warunków napływu do pomp wody chłodzącej bloku energetycznego 460MW*. 7th International Conference On Industrial Fans And Pumps. Prace Naukowe. Monografie Konferencje 2.18 Politechnika Śląska Wydział Inżynierii Środowiska I Energetyki Instytut Maszyn I Urządzeń Energetycznych. Szczyrk, październik 2007.
8. A. Błaszczyk, S. Najdecki, A. Papierski, J. Staniszewski, *Optymalne rozwiązanie konstrukcyjne wirników diagonalnych pomp wody chłodzącej*; Journal of Trandisciplinary Systems Science SYSTEMS. Official Journal of the Polish Systems Society. Wrocław 2008.
9. A. Gardzielewicz, A. Błaszczyk, J. Głuch, *Aspekty ekonomiczno-ekologiczne regulacji wody chłodzącej w turbinach parowych wielkiej mocy*, Polska Akademia Nauk Komitet Problemów Energetyki Archiwum Energetyki tom XXXVIII 2008 NR 2.
10. A. Błaszczyk, S. Najdecki, A. Papierski, J. Staniszewski, *Optymalizacja kształtu łopat wirników pomp diagonalnych*, Journal of Transdisciplinry Systems Science SYSTEMS. Official Journal of the Polish Systems Society. Wrocław 2008.

Ryszard Andrzej Grądzki – urodził się 17 kwietnia 1949 roku w Zduńskiej Woli. Po ukończeniu studiów na Wydziale Mechanicznym Politechniki Łódzkiej, w 1974 roku podjął pracę w Instytucie Mechaniki Stosowanej PŁ. W 1980 roku obronił pracę doktorską zatytułowaną *Sta-*

teczność i stan krytyczny swobodnie podpartej tarczy trapezowej poddanej jednokierunkowemu ścisaniu. Praca miała charakter teoretyczno-doświadczalny i została opublikowana w *Mechanice Teoretycznej i Stosowanej*.

Zainteresowania naukowe prof. Grądzkiego koncentrują się wokół zagadnień wytrzymałości konstrukcji oraz stateczności i nośności granicznej cienkich płyt i cienkościennych dźwigarów skrzynkowych. W latach 1976–2000 brał udział w badaniach naukowych realizowanych w ramach problemów węzłowych i grantów KBN.

W roku 1998 uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk technicznych na Wydziale Mechanicznym PŁ przedstawiając pracę zatytułowaną *Analiza wpływu imperfekcji na zachowanie się i nośność cienkościennych słupów*.

Po zakończeniu pracy habilitacyjnej zainteresowania naukowe prof. Grądzkiego koncentrują się na badaniach stanów zakrytycznych i nośności cienkich warstwowych płyt wykonanych z materiałów ortotropowych i materiałów o różnych własnościach wytrzymałościowych na rozciąganie i ściskanie. W ostatnich latach prowadzi badania teoretyczne i doświadczalne z obszaru biomechaniki dentystycznej, jak również badania wybranych problemów w dyscyplinie nauk o zarządzaniu, a w szczególności obszaru logistyki.

Profesor R. Grądzki jest autorem jednego podręcznika, współautorem 4 monografii, redaktorem czterech monografii i podręczników oraz autorem lub współautorem 73 artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie polskich i zagranicznych. Wyniki swoich badań prezentował na konferencjach i sympozjach w kraju i zagranicą; niepublikowane prace prezentował również na seminariach w Dniepropietrowsku, Glasgow i Karl-Marx-Stadt oraz na zebraniach Zespołu Stateczności Konstrukcji Komitetu Budowy Maszyn PAN.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, Polskiego Towarzystwa Biomechaniki, Prezydium Zarządu Akademickiego Związku Sportowego w Łodzi.

Brał także udział w wielu ekspertyzach i opracowaniach na rzecz przemysłu (m.in. obliczenia zbiorników cienkościennych i autoklawów, obliczenia i badania doświadczalne stacji transformatorowych i podwiesi rurociągów, badania powłok lakierniczych i badania poziomu hałasu).

W roku 1990 odbył staż naukowy na Uniwersytecie Starthclyde w Glasgow w Department of Mechanics of Materials.

W roku 2001 zorganizował dwusemestralne studia podyplomowe „Zarządzanie w służbie zdrowia i elementy techniki medycznej”. Obecnie realizowana jest 8. edycja tych studiów. Po rozpoczęciu pracy na Wydziale Organizacji i Zarządzania opracował program i uruchomił dla stu-

dentów V i VI semestru na kierunku „Zarządzanie i marketing” specjalizację technologiczną „Inżynieria biomedyczna”.

Z dniem 1 września 2000 został przeniesiony do Instytutu Zarządzania Wydziału Organizacji i Zarządzania PŁ. 1 marca 2005 roku został powołany na stanowisko kierownika nowoutworzonej na tym wydziale Katedry Podstaw Techniki i Ekologii Przemysłowej.

Od 1 września 2002 roku, przez dwie kadencje pełnił funkcję prodykanta ds. nauki i rozwoju Wydziału Organizacji i Zarządzania PŁ. Obecnie pełni funkcję dziekana Wydziału Organizacji i Zarządzania PŁ w kadencji 2008–2012.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 czerwca 2009.

Ważniejsze publikacje pana Profesora:

1. Grądzki R., Gralewski J. *Elektrochemiczne właściwości tytanu i tytanu z warstwami NCD*. Monografia X Międzynarodowej Konferencji „Ergonomia Niepełnosprawnym w wieku informacji”, Łódź 2005.
2. Grądzki R. *Laboratorium wytrzymałości materiałów. Podręcznik*. Oficyna Księgarsko-Wydawnicza „Horyzont” s.c., Łódź, 2002, 134 ss.
3. Grądzki R. *Wprowadzenie do metody elementów skończonych. Podręcznik*. Wydawnictwo PŁ, Łódź, 2002, 126 ss.
4. Grądzki R., Kowal-Michalska K. *Stability and ultimate load of multi-layered plates of constant mass*. 5th International Conference on Coupled Instabilities In Metal Structures in Rome, Italy 2004.
5. Grądzki R., Gralewski J., Fabiański P., Wojciechowski J. *Wytwarzanie oraz budowa modelu 3D protezy szkieletowej w celu analizy wytrzymałościowej metodą elementów skończonych (MES)*. Monografia X Międzynarodowej Konferencji „Ergonomia Niepełnosprawnym w wieku informacji”, Łódź 2005.
6. Grądzki R., Gralewski J. *Static of skeletal prosthesis - numerical analysis*. Biomechanics'06, International Conference, Zakopane, 2006.
7. R. Grądzki, M. Grębosz. *Quality inspection of logistic services for production companies*. 1st International Conference, Production Management, Monograph Łódź 2007, s. 26-31.
8. Pupkiewicz Ł., Grądzki R. *Modelowanie numeryczne stomatologicznych mostów adhezyjnych*. W: Fizjoterapia. Kwartalnik Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii 2008, Tom 16, Nr 2, s. 58-62.
9. Kotelko M., Kowal-Michalska K., Kubiak T., Kolakowski Z., Grądzki R. *Estimation of load-carrying capacity of multi-layered plated structures*. W: Thin-Walled Structures 46 (2008), s. 1003-1010.
10. [Red.] Grądzki R., Matejuk M. *Rozwój zrównoważony - zarządzanie innowacjami ekologicznymi*. Wydawnictwo Media Press. Łódź 2009, 118 ss.

Sławomir Jan Wiak – urodził się 14 sierpnia 1948 roku w Janówku (woj. mazowieckie). W roku 1979 uzyskał stopień doktora na podstawie dysertacji *Obliczanie nieustalonego pola elektromagnetycznego w ferromagnetykach*, a w roku 1990 – stopień naukowy doktora habilitowanego (rozprawa habilitacyjna *Analiza pól elektromagnetycznych niestacjo-*

narnych metodą różnic skończonych w obwodach magnetycznych przetworników elektromagnetycznych). Tytuł profesora otrzymał w roku 2001. Pracuje w Instytucie Mechatroniki i Systemów Informatycznych Politechniki Łódzkiej.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 12 lutego 2009.

Wybrane publikacje pana Profesora:

1. Wiak S.: *Stability convergence and accuracy of the DuFort & Frankel difference diagram approximating a class of non-linear parabolic field equations*. Int. J. Num. Meth. Eng., 1987, vol. 27, pp. 1421-1437.
2. Wiak S.: *Analysis of Difference diagrams stability approximating a class of one and two-dimensional non-linear parabolic field equations*. – Int. J. Num. Meth. Eng. vol. 28, 1989, pp. 1-26.
3. Wiak S., Di Barba P., Savini A.: *3-D Computer analysis of a Berkeley Electrostatic Micromotor*. IEEE Trans. on Mag. May 1995, vol. 31, pp. 2108-2111.
4. Ertan, Y. Uctug, R. Colyer, A. Consoli (editors): *Modern Electrical Drives*, Kluwer Academic Publishers, NATO Science Series (seria monografie), May 2000, 792 pp. (Współautor 2 rozdziałów: Section II.2 - Magnetic Materials and Permanent Magnets, pp. 19-50 (J.Turowski and S. Wiak), Section III.6 – Silicon Micromotors, pp.197-214 (S. Wiak and J.Turowski).
5. Wiak S., Welfle H.: *Silniki tarczowe w napędach lekkich pojazdów elektrycznych*. Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, luty 2001, Łódź, Seria Monografie, ss. 200.
6. Rudnicki M., Wiak S., A. (editors), *Optimization and inverse Problems in Electromagnetism*, Kluwer Monograph, 2003.
7. Wiak S., Krawczyk A., Trlep M. (editors): *Computer Engineering in Applied Electromagnetism*, 2005, Springer.
8. Krawczyk A., Wiak S., Lopez-Fernandez X. M. (editors): *Electromagnetic Fields in Mechatronics, Electrical and Electronic Engineering Proceedings*. Studies in Applied Electromagnetics and Mechanics, Vol. 27, 2006, IOS Press.
9. Wiak S.; Krawczyk A.; Dolezel I. (editors): *Intelligent Computer Techniques in Applied Electromagnetics, Series: Studies in Computational Intelligence*, Vol. 119, Springer, 2008.
10. Di Barba P., Savini A., Wiak S.: *Field Models in Electricity and Magnetism*, Springer, 2008.

Wojciech Wolf – urodził się w Pabianicach 6 marca 1957 roku. Studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej ukończył z wyróżnieniem w 1981 roku. W tym samym roku rozpoczął pracę jako asystent w Instytucie Chemii Ogólnej PŁ.

W 1982 roku odbył półroczny staż naukowy w Laboratorium Kryształochemii Uniwersytetu w Oxfordzie. W 1984 roku, razem z prof. dr. hab. Tadeuszem Bartczakiem oraz z prof. dr. Zdzisławem Galdeckim otrzymał nagrodę zespołową Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za rentgenograficzne badania krystalicznej i molekularnej struktury oksazafosfolidyn i fosforinanów. W 1988 roku obronił pracę doktorską na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej (promotor,

prof. dr hab. Tadeusz Bartzak) poświęconą badaniom efektów stereo-elektronowych w tlenkach, siarczках i selenkach, 1,3,2-dioksafosforinach. W latach 1988–2006 był zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zespole Krystalochemii i Analizy Rentgenograficznej Instytutu Chemii Ogólnej i Ekologicznej Politechniki Łódzkiej. Od roku 2006 jest profesorem nadzwyczajnym Politechniki Łódzkiej.

W 1989 roku uzyskał roczne stypendium Fundacji im. Aleksandra von Humboldta przeznaczone na sfinansowanie pracy w laboratorium Profesora Wolframa Saengera (Freie Universität, Berlin) nad strukturą i funkcją biologiczną białek uczestniczących w replikacji DNA oraz mechanizmem inhibicji proteazy K. Prace te kontynuował przez dwa kolejne lata w Laboratorium Badań Synchrotronowych w Daresbury (Wielka Brytania). Po powrocie do Polski kierował projektem badawczym realizowanym we współpracy z Akademią Techniczno-Rolniczą w Bydgoszczy finansowanym przez Komitet Badań Naukowych pt. *Molekularne podstawy aktywności wybranych fungicydów zawierających grupy sulfonowe*.

W roku 2002 przedstawił Radzie Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej prace habilitacyjną pt. *Oddziaływania wewnątrzcząsteczkowe w wybranych β -ketosulfonach* i uzyskał stopień doktora habilitowanego. Obecnie zajmuje się badaniem wpływu efektów elektronowych na konformację związków organicznych i metaloorganicznych.

Dotychczasowy dorobek naukowy prof. W. Wolfa obejmuje 51 publikacji oryginalnych i jedną pracę przeglądową; był także prezentowany podczas 16 wykładów i doniesień ustnych oraz w formie 76 komunikatów posterowych.

Profesor W. Wolf jest autorem recenzji pięciu rozpraw doktorskich, osiemnastu prac naukowych opublikowanych w czasopiśmie *Acta Crystallographica C* i *E* oraz dziewięćdziesięciu dwóch projektów badawczych zgłoszonych do Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji i Nauki lub Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Od października 2001 roku pełni obowiązki zastępcy dyrektora Instytutu Chemii Ogólnej i Ekologicznej Politechniki Łódzkiej. W latach 2005–2008 był prodziekanem Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej, a od roku 2008 jest prorektorem Politechniki Łódzkiej.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 28 września 2009.

Ważniejsze publikacje:

1. *Three-Dimensional Structure of the E. Coli DNA-Binding Protein FIS*. D. Kostrewa, L. Granzin, C. Koch, H-W. Choe, S. Raghunathan, W. M. Wolf, J. Labahn, R. Kahmann i W. Saenger. *Nature*, (1991) 349,178-180.

2. *Highly enantioselective synthesis of α -methylene- δ -valerolactones by symmetric Michael reaction.* H. Krawczyk, M. Śliwiński, J. Kędzia, J. Wojciechowski W. M. Wolf. *Tetrahedron Asymmetry* (2006) 17, 908.
3. *(2R*,3R*,4R*)-tert-Butyl 2-(diethoxyphosphoryl)-4-nitro-3-(4-nitrophenyl)pentanoate.* H. Krawczyk, Ł. Albrecht, J. Wojciechowski i W. M. Wolf. *Acta Cryst.* (2006) E62, o2743.
4. *Spontaneous Nef reaction of 3-aryl-2-(diethoxyphosphoryl)-4-nitroalkanoic acids.* H. Krawczyk, Ł. Albrecht, J. Wojciechowski i W. M. Wolf. *Tetrahedron* (2006) 62, 9135-9145.
5. *Stereocontrolled synthesis of enantiomeric imidazolopiperidinoses and midazoloazepanoses using Wittig/dihydroxylation reactions.* Deredas D., Skowron M., Salomon E., Tarnus C., Tschamber T., Wolf W. M., Frankowski A. *Tetrahedron* (2007) 63 (13), 2915.
6. *X-ray investigations of bicyclic α -Methyl-ene- δ -valerolactones. V. (4aS,7R,8aR)-7-Isopropenyl-4a-methyl-3-methyleneperhydro-chromen-2-one.* Wojciechowski J., Krawczyk H., Śliwiński M., Kaferska K., Wolf W. M. *Acta Cryst.* C63 (2007), o280.
7. *Rac-Diethyl [(1S,2R)-l-(4-bromo-phenyl)-6-hydr-oxy-3-oxo-2,3-dihydro-1H-benzof[f]chromen-2-yl]phospho-nate.* Krawczyk H., Albrecht Ł., Wojciechowski J., Wolf W. M. *Acta Cryst.* E63 (2007), o4148.
8. *Asymmetric synthesis of enantiomerically pure 7-isopropenyl-4a-methyl-3-methyleneoctahydrochromen-2-ones.* Krawczyk H., Śliwiński M., Kędzia J., Wojciechowski J., Wolf W. M. *Tetrahedron Asymm.* (2007) 18, 2712.
9. *Trifluoromethanesulfonic acid mediated Friedel-Crafts reaction of (E)-3-aryl-2-(diethoxyphosphoryl)acrylic acids with electron-rich hydroxyarenes. A convenient approach to α -methylene- δ -valerolactones.* Krawczyk H., Albrecht Ł., Wojciechowski J., Wolf W. M., *Tetrahedron* (2007) 63 (51), 125839.
10. *X-ray Investigation of Bicyclic α -Methylene- δ -valerolactones. VI. (4aS,7S,8aS)-7-Isopropenyl-4a-methyl-3-methyleneperhydro-chromen-2-one.* Wojciechowski J., Krawczyk H., Śliwiński M., Wolf W. M. *Analytical Sciences* (2008), 24, x25.

Wydział VI

Andrzej Bartczak – urodził się 8 marca 1945 roku w Kutnie. W latach 1963–1969 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi, na Wydziale Tkaniny, malarstwo zaś studiował u profesorów Stanisława Burskiego i Stanisława Fijałkowskiego. W roku 1969 otrzymał dyplom z wyróżnieniem.

Zajmuje się grafiką artystyczną, malarstwem, rysunkiem, tkaniną artystyczną, tworzy książki artystyczne i obiekty.

Pracuje w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi na stanowisku profesora zwyczajnego. W latach 1984–2008 pełnił funkcję kierownika Katedry Grafiki Warsztatowej oraz Pracowni Technik Drzeworytniczych i Książki Artystycznej (od 1975). Był promotorem około 100 prac magisterskich i posiada liczne grono uczniów, dziś wybitnych artystów grafików. Twórczość prof. Andrzeja Bartczaka była eksponowana

w Polsce, Europie (Austria, Belgia, Bułgaria, Francja, Luksemburg, Niemcy, Szwecja, Włochy) i USA na stu wystawach indywidualnych i 400 wystawach zbiorowych. Jego dzieła znajdują się w 100 muzeach i bibliotekach, kolekcjach publicznych i 40. prywatnych krajowych, europejskich i amerykańskich.

Jest twórcą ponad tysiąca ręcznie wykonanych księzek artystycznych, graficznych, malarskich, rysunkowych, rzeźbiarskich, muzycznych i literackich.

Profesor Andrzej Bartczak jest także autorem zbioru poezji *Na porcelanie* (Europejskie Centrum Kultury LOGOS, Łódź, 2008) oraz wierszy rozproszonych w różnych wydawnictwach, recenzjach i katalogach wystaw.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 12 lutego 2009.

Eleonora Maria Jedlińska – urodziła się 3 lutego 1954 roku w Poznaniu. W Poznaniu, na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza studiowała psychologię i historię sztuki (1973–1974; 1974–1981). Specjalizowała się w sztuce XIX i XX wieku. Dyplom magistra historii sztuki otrzymała w 1981 r. na podstawie pracy magisterskiej pt. *Powszechna Wystawa Światowa w Paryżu w 1900 roku*.

Po ukończeniu studiów pracowała w Muzeum Narodowym w Poznaniu (1981–1982) oraz w Muzeum Sztuki w Łodzi (1982–1984).

Dr hab. Eleonora Jedlińska, prof. nadzw. UŁ, jest wieloletnim pracownikiem Uniwersytetu Łódzkiego. Pracę w Zakładzie Historii Sztuki, pod kierunkiem ówczesnej doc. dr hab. Wandy Nowakowskiej, rozpoczęła w 1984 roku. W ciągu tych lat przejawiała dużą aktywność naukową. Brała udział w organizowaniu wystawy znanego współczesnego artysty Josepha Beuysa w Muzeum Sztuki w Łodzi, a następnie, w 1993 r., podobnej wystawy w Galerii Brera w Mediolanie. W roku 1994 obroniła pracę doktorską *Motyw śmierci w malarstwie polskim XIX wieku na tle obecności tego tematu w sztuce europejskiej*, napisanej pod kierunkiem prof. Wandy Nowakowskiej.

Zainteresowania prof. Jedlińskiej skupiły się na sztuce współczesnej, a zwłaszcza na zagadnieniu wpływu na nią tragicznych wydarzeń II wojny światowej, zwłaszcza Holocaustu. Zaowocowało to udziałem w wielu sesjach naukowych, polskich i zagranicznych oraz licznymi publikacjami. Podsumowaniem tych badań była książka *Sztuka po Holocaustie* (Łódź, 2001), która wzbudziła w środowisku historyków i krytyków sztuki wielkie zainteresowanie. Obszerna książka *Polska sztuka współczesna w amerykańskiej krytyce artystycznej w latach 1984–2002. Wybrane zagadnienia* była podstawą kolokwium habilitacyjnego, które odbyło się w roku 2007 w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie. Wydanie wyżej wymienionych

książek poprzedziły pobyty stypendialne w Stanach Zjednoczonych i w Izraelu. Ciekawym wątkiem aktywności naukowej prof. Eleonory Jedlińskiej stały się w ostatnim czasie przekłady książek poświęconych historii sztuki i jej nauczaniu pisane wspólnie z synem Jakubem Jedlińskim: *Anne D'Alleva Metody i teorie historii sztuki* (Kraków, 2008) oraz *Anne D'Alleva Jak studiować historię sztuki* (Kraków, 2008).

Prof. Eleonora Jedlińska należy obecnie do najbardziej aktywnych postaci łódzkiego środowiska naukowego historyków sztuki, a jednocześnie do najbardziej uznanych autorytetów w dziedzinie sztuki współczesnej w skali międzynarodowej.

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 14 grudnia 2009.

Poniżej najważniejsze publikacje pani Profesor:

1. *Sztuka po Holocaustcie*, Łódź, 2001.
2. Wyostrzona świadomość chwili – „renesansowe” obrazy Balthusa, W: *Recepcja renesansu w XIX i XX wieku*, Łódź, 2002, s. 221-234.
3. *Polska sztuka współczesna w amerykańskiej krytyce artystycznej w latach 1984-2002. Wybrane zagadnienia*, Łódź, 2006.
4. *Memory Regained - Art after the Holocaust. Some Examples from Poland*, In: „Zerstörer des Schweigens”. Forme Künstlerischer Erinnerung an die nationalsozialistische Rassen – und Vernichtungspolitik In Osteuropa, Köln, Wien, 2006, p. 443-457.
5. *Szechina albo ucieleśnione Imię boga. Rzeźba Anselma Kiefera w Hamburger Bahnhof w Berlinie*, „Przegląd Nauk Historycznych” 2006, R.V, nr 2 (10), s. 213-224.
6. *Sztuka publiczna - muzeum bez ścian*, W: *Muzeum sztuki. Od Luwru do Bilbao*, Katowice 2006, s. 335-346.
7. *Frames of Memory - the Territories of Spacer and History (a Video-Installation of Rafał Jakubowicz)*, „Art Inquiry” 2007, IX (XVIII), p. 215-223.
7. *Pamięć jak sumienie – fotografie Wojciecha Wilczyka*, Łódź, 2009.
8. *Współczesna krytyka artystyczna w poszukiwaniu systemu poszukiwaniu systemu porozumienia ze sztuką*, W: *Dzieje krytyki artystycznej i myśli o sztuce*, Warszawa 2009, s. 503-522.
10. *Krzysztof Wodiczko. Krytyka władzy / sztuka krytyczna w przestrzeni publicznej*, W: *Sztuka w kręgu władzy*, Warszawa 2009, s. 432-435.

Tomasz Kłys – urodził się 30 maja 1962 roku w Łodzi W 1986 r. ukończył studia na Uniwersytecie Łódzkim, na kierunku kulturoznawstwo, specjalność filmoznawstwo. Od 1990 jest wykładowcą historii i teorii filmu w Instytucie Teorii Literatury, Teatru i Sztuk Audiowizualnych UŁ w Katedrze Mediów i Kultury Audiowizualnej, w Zakładzie Historii i Teorii Filmu. Doktorat uzyskał w roku 1997 na podstawie rozprawy *Dominanty diegetyczne w filmie fikcji*, opublikowanej później jako książka *Film akcji i jego dominanty* (Warszawa 1999). W roku 2007 uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie książki *Dekada doktora Mabuse: Nieme filmy Fritza Langa* (Łódź, 2006).

Profesor Kłys posiada bogaty dorobek naukowy, jest autorem dwóch książek autorskich, redaktorem dwóch tomów zbiorowych oraz autorem ponad dwudziestu artykułów, zajmuje się także przekładami tekstów naukowych. Jest również autorem recenzji filmowych publikowanych w latach 80. w tygodniku *Odgłosy* (Łódź) i dwutygodniku *Kamena* (Lublin), a w latach 90. ubiegłego wieku w miesięczniku *W drodze* (Poznań).

Zainteresowania badawcze prof. T. Kłysa dotyczą zarówno teorii filmu (zagadnienie filmowej diegezy, narratologia), jak i historii – jako swą kolejną książkę planuje monografię Davida Warka Griffitha, „ojca filmu fabularnego”, usytuowaną w kontekstach zarówno teoretycznych (narratologia), jak i historycznych (początki kina jako instytucji i sztuki, ewolucja języka filmu, konteksty kultury amerykańskiej).

Członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego jest od 15 czerwca 2009.

Ważniejsze publikacje pana Profesora:

1. *Film fikcji i jego dominanty*, Wydawnictwo Naukowe Semper, Warszawa 1999.
2. *Dekada doktora Mabuse: Nieme filmy Fritza Langa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2006.
3. *Diegetic Dominants in the Fiction Film*, „Zagadnienia Rodzajów Literackich” 1994, 37, 1-2 (73-74), Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 1994.
4. *Diegesis a rozumienie i interpretacja filmu*, W: *Interpretacja dzieła filmowego: Teoria i praktyka*, red. E. Nurczyńska-Fidelska, P. Sitarski, Wydawnictwo PWSFTviT, Łódź 1995.
5. *Kino: między fabułą a wrażeniem realności*, „Kultura Współczesna” 1995, III, 3-4 (7-8), Instytut Kultury, Warszawa 1995.
6. „Z biegiem lat, z biegiem dni” – *epopeja ironiczna*, W: *Filmowy świat Andrzeja Wajdy*, red. E. Nurczyńska-Fidelska, P. Sitarski. Universitas, Kraków 2003.
7. „Targowisko Próżności” – *powieść jako serial*, W: *Między powtórzeniem a ironią: O seryjności w kulturze*, red. Alicja Kisielewska, Rabid, Kraków 2004.
8. *Krzysztofa Zanussiego kino intelektualne [II rozszerzona wersja]*, W: *Kino polskie w trzynastu sekwencjach*, red. E. Nurczyńska-Fidelska, Rabid, Kraków 2005.
9. *Polifonia i naoczność idei: „Iluminacja” Krzysztofa Zanussiego*, W: *Kino polskie: reinterpretacje. Historia – ideologia – polityka*, red. K. Klejsa i E. Nurczyńska-Fidelska, Rabid, Kraków 2008.
10. *Cale miasto o tym mówi: Konteksty kryminału za trzy grosze*, Kwartalnik Filmowy 2008, nr 68 (wiosna).

7. CZŁONKOWIE ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO ZMARLI W ROKU 2009

7.1. Zmarli członkowie ŁTN

Wydział II

prof. dr hab. Waldemar Ceran – zm. 20.06.2009

Wydział III

prof. dr hab. Maria Bukowska-Strzyżewska – zm. 13.05.2009

prof. dr hab. Elżbieta Dziegieć – zm. 31.01.2009

prof. dr hab. Joanna Kadłubowska – zm. 24.07.2009

prof. dr hab. Tadeusz Krzemiński – zm. 15.06.2009

Wydział IV

prof. dr hab. med. Michał Karasek – zm. 19.02.2009

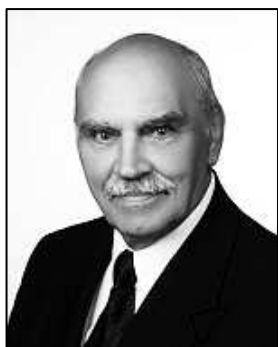
prof. dr hab. Jerzy Mikucki – zm. 15.10.2009

prof. dr hab. med. Władysław Traczyk – zm. 27.02.2009

7.2. Nekrologi

Wydział II Nauk Historycznych i Społecznych

Profesor Waldemar Ceran (1936–2009)

20 czerwca 2009 roku odszedł od nas niespodziewanie prof. dr hab. Waldemar Ceran, emerytowany profesor Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ). Był on historykiem o światowej sławie specjalizującym się w badaniach nad późnym antykiem i Bizancjum¹.

Profesor Ceran rozpoczął swoją edukację akademicką dopiero w roku 1955, choć maturę zdał już w roku 1953. Przyczyną tej zwłoki było dwukrotne odrzucenie jego kandydatury z powodów politycznych. Ojciec jego notowany był bowiem przez ówczesną władzę za opowiadanie dowcipów wyśmiewających rzeczywistość socjalistycznej Polski tamtych czasów.

Wkrótce okazał się dobrym studentem i aktywnym członkiem społeczności akademickiej. Między innymi przyczynił się do reaktywowania działalności Studenckiego Koła Naukowego Historyków w Instytucie Historii UŁ. Z organizacją tą zresztą czuł się zawsze związany, za co studenci odwzajemnili mu się nadaniem tytułu honorowego przewodniczącego. Osiągnięcia naukowe umożliwiły mu uczestnictwo w seminarium prowadzonym przez profesor Halinę Evert-Kappesowa, uczennicę tragicznie zmarłego wielkiego uczonego i znakomitego bizantynologa Stanisława Zakrzewskiego, która wtedy kierowała Zakładem Historii Bizancjum. Ceran zaczął być członkiem jej grupy seminaryjnej w roku 1957.

Trzy lata później zdał egzamin magisterski i został zatrudnionym jako asystent profesor Evert-Kappesowej. W tym mniej więcej czasie roz-

¹ Biografia Waldemara Cerana została napisana przez jego długoletniego współpracownika, a przede wszystkim przyjaciela, dr. Piotra Krupczyńskiego, i opublikowana w zbiorze *Byzantina Europea. Księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Waldemarowi Ceranowi* (red. M. Kokoszko, M. J. Leszka, Łódź 2007, s. 17-24). Informacje biograficzne znajdują się także na stronie Katedry Historii Bizancjum UŁ (www.bizancjum.uni.lodz.pl).

począł pracę nad tłumaczeniem słynnej pracy Georgije Ostrogorskiego *Geschichte des byzantinischen Staates*. Tłumaczenie zostało opublikowane w roku 1967, a jego ukazanie przypadło na czas otrzymania przez Waldemara Cerana tytułu doktora.

W roku 1970, w wyniku reformy struktury uczelni, zlikwidowano Zakład Historii Bizancjum zastępując go Zakładem Historii Powszechnej Starożytnej i Średniowiecznej. Pracownicy tej jednostki nadal jednak nie tylko badali historię Bizancjum, ale także wprowadzali elementy jego dziejów do swoich wykładów.

20 grudnia 1979 roku Waldemar Ceran wystąpił przed Radą Wydziału Filozoficzno-Historycznego, zdając przed nią kolokwium habilitacyjne. W wyniku otrzymania stopnia doktora habilitowanego został (po odejściu na emeryturę profesor Evert-Kappesowej i niespodziewanej śmierci profesora Bogumiła Zwolskiego, kolejnej osoby stojącej na czele tej jednostki) powołany na stanowisko kierownika Zakładu. Należy zaznaczyć, iż w roku 1992, w wyniku długotrwałych starań Profesora Cerana, jednostka ta powróciła do tradycyjnej nazwy – Zakładu Historii Bizancjum. Ten ostatni z kolei z czasem został zastąpiony przez Katedrę Historii Bizancjum, obecnie liczebnie najsilniejszą grupę naukowców pracujących nad problematyką bizantyńską w ramach jednej instytucji akademickiej.

W okresie, gdy kierował Zakładem a potem Katedrą, Profesor Ceran przekształcił owe ośrodki w dobrze znane centrum badań nad Bizancjum. Był on także inicjatorem wydawania serii wydawniczej, która zawiera artykuły członków grupy łódzkiej i jej najbliższych współpracowników. Seria ta ukazuje się nieprzerwanie pt. *Byzantina Lodziensia* i obecnie składa się już z jedenastu tomów (dwunasty jest w przygotowaniu).

Nieustanne wysiłki Profesora Cerana przyczyniły się do zintegrowania środowiska polskich bizantynologów. Cel ten osiągnął dzięki intensywnej pracy w organizacjach skupiających specjalistów z dziedziny badań nad starożytnością i Bizancjum. Od roku 1983 był zastępcą przewodniczącego, a pomiędzy latami 1995–2005 stał na czele Komisji Bizantynologicznej Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej Polskiej Akademii Nauk. Komisja owa jednocześnie gra rolę Komitetu Narodowego Association Internationale des Études Byzantines, najważniejszej organizacji skupiającej bizantynologów z całego świata. Zasiadał nadto w Komisji Badań nad Antykiem Chrześcijańskim przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, a także w Association des Amis de Sources Chrétiennes przy Uniwersytecie w Lyonie. Był członkiem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Historycznego i Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

Był nadto stałym współpracownikiem wielu periodyków. Pisywał dla „Byzantinische Zeitschrift”, ale szczególnie często kooperował z „Byzantinoslavica”, na stronach której przedstawiał noty bibliograficzne dotyczące

polskich publikacji naukowych. Szczycił się także faktem pracy w Radzie Programowej „Przeglądu Historycznego”, „Piotrkowskich Zeszytów Historycznych” oraz pisma publikowanego w jego macierzystym Instytucie Historii UŁ, mianowicie „Przeglądu Nauk Historycznych”.

Wśród zasług Profesora Waldemara Cerana nie sposób przejść obojętnie obok jego pracy dla środowiska Uniwersytetu Łódzkiego. Talenty organizacyjne, rzetelność, pracowitość oraz bezkonfliktowość przyczyniły się do powierzenia Ceranowi funkcji Prodziekana ds. Socjalno-Bytowych (1981–1984) oraz Prodziekana ds. Nauczania (1987–1990). Był również aktywnym członkiem Senatu (1996–2002). Zwieńczeniem jego kariery organizacyjnej w Uniwersytecie Łódzkim była funkcja Dyrektora Instytutu Historii (2002–2006), w czasie pełnienia której przeprowadził rozbudowę i modernizację gmachu Instytutu.

Lista publikacji Profesora Waldemara Cerana jest długa. Każda z pozycji jest wynikiem długotrwałej pracy, której charakterystycznym wyróżnikiem jest akrybia jej autora. Najważniejsze spośród nich to z pewnością dysertacja doktorska *Rzemieślnicy i kupcy w Antiochii i ich ranga społeczna, II połowa IV w. n.e.*², dalej praca habilitacyjna zatytułowana *Kościół wobec antychrześcijańskiej polityki cesarza Juliana Apostaty*³, nadto syntetyczna biografia *Teodozjusz I Wielki*⁴, a w końcu dzieło, które było podstawą do przyznania mu tytułu profesora zwyczajnego, to jest *Historia i bibliografia rozumowana bizantynologii polskiej (1800–1998)*⁵.

Choć wszystkie z wymienionych prac stały się pozycjami klasycznymi bizantynologii w naszym kraju, ta ostatnia zwłaszcza ma wartość szczególną. Ceran poświęcił ją bowiem polskim badaniom nad Bizancjum. Ustalił, iż narodziny polskiej bizantynologii przypadają na rok 1886, kiedy to po raz pierwszy opublikowano pracę w języku polskim a poświęconą Bizancjum, mianowicie *Meletemata graeca* napisane przez Leona Sternbacha. Profesor Ceran nie tylko opisał początki bizantynologii w naszym kraju, ale także zanalizował jej dzień obecny. Przedstawił wszystkie krajowe centra akademickie badające kwestie z dziedziny bizantynologii. Nadto ukazał zarówno ogólne kierunki badań w danej jednostce, jak i zakres zainteresowań poszczególnych naukowców.

Większą część obu tomów dzieła Profesora Waldemara Cerana zajmuje tytułowa bibliografia rozumowana, która obejmuje zarówno dzieła Polaków, jak i te tytuły zagraniczne, które zostały poddane recenzji przez uczonych polskich lub przełożone na nasz język. W sumie autor zanalizo-

² Wrocław-Warszawa-Kraków 1969.

³ Łódź 1980.

⁴ Kraków 2003.

⁵ t. I – II, Łódź 2001.

wał lub sporządził zapis czterech tysięcy siedmiuset sześćdziesięciu pięciu tytułów, w ten sposób wystawiając pomnik nie tylko bizantynologii polskiej, ale także i swojej kompetencji merytorycznej.

Kreśląc sylwetkę Waldemara Cerana nie sposób przejść obojętnie obok jego działalności dydaktycznej. W tej dziedzinie był on symbolem, który na zawsze pozostanie w pamięci. Przez wiele lat w każdą środę o godzinie 10:15, w sali numer 47 Instytutu Historii UŁ punktualnie zaczynał wykłady z historii starożytnej. Ciekawe i logicznie skonstruowane, opowiedziane żywą i piękną polszczyzną, pełne anegdot, ale zarazem dogłębnie kompetentne, przyciągały nawet tych studentów, dla których antyk nigdy nie stanowił zagadnienia znajdującego się w centrum ich zainteresowań. Były one i pozostaną niedoścignionym wzorem dla każdego wykładowcy.

W ostatnich latach zdolności Profesora Cerana zostały wykorzystane także przez massmedia, mianowicie Profesor cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców Łodzi dzięki programowi zatytułowanemu „Ale to już było”, nagrywanemu i emitowanemu przez łódzki oddział Telewizji Polskiej. Pomysł oparty był na ukazaniu analogii między przeszłością i teraźniejszością – Ceran opowiadał w nich o problemach obecnych już w czasach starożytności, ale charakterystycznych również dla wieku XX i XXI, zajmując się takimi kwestiami, jak zakłócenia porządku podczas widowisk sportowych, korupcja urzędnicza, donosicielstwo prywatne i zinstytucjonalizowane, etc.

Zarówno piszący te słowa, jak i *communis opinio* środowiska, skłania się ku uznaniu Profesora Waldemara Cerana za postać pomnikową. Pomniki jednak odbierają osobowościom takim, jak Profesor wiele z ich wielowymiarowości. Ceran był w pełni człowiekiem. Kochał żonę, córkę i wnuki. Interesował się sprawami swoich współpracowników i pomagał im nie tylko w karierze naukowej. W młodości trenował boks i lekką atletykę. Choć porzucił potem ich czynne uprawianie dla Bizancjum, sportem interesował się przez całe swoje życie. Lubił jazdę samochodem i najnowsze zdobycze techniki, które ułatwiają życie. Z desktopa, laptopa i poczty elektronicznej korzystał tak często, jak z pióra. Miał szerokie zainteresowania kulturalne – uwielbiał na przykład koncerty filharmoniczne, twierdząc, że po każdym spotkaniu z muzyką staje się trochę lepszym człowiekiem. Był zapalonym majsterkowiczem, któremu to hobby oddawał się szczególnie w swoim wiejskim domu. O swych osiągnięciach na polu ogrodnictwa opowiadał często w czasie spotkań w Katedrze. Nie tylko zatem nauka, ale i kwiaty rozwijały się pod jego wpływem.

Jeżeli ktoś go nie znał dobrze, mógł na początku spotkania z Ceranem odnieść wrażenie, że Profesor był wyniosły, nieprzystępny i surowy. Nic bardziej mylnego. Wystarczyła krótka konwersacja, by zdać sobie

sprawę z pomyłki. Profesor Ceran miał po prostu swoje zasady, które każdy jego interlokutor musiał docenić.

Ten wyjątkowy człowiek odszedł pozostawiając nas samych. Choć będziemy musieli żyć bez niego, czujemy się bardzo samotni. Pustka bowiem po jego śmierci jest niemożliwa do wypełnienia.

Maciej Kokoszko i Paweł Filipczak

Wydział III Nauk Matematyczno-Przyrodniczych

Profesor Maria Bukowska-Strzyżewska (1929–2009)

13 maja 2009 roku pożegnaliśmy Panią prof. dr hab. Marię Bukowską-Strzyżewską. Pani Profesor urodziła się 1929 roku w Szczepkowie, województwo warszawskie. Dyplom magistra inżyniera uzyskała w roku 1955 po ukończeniu studiów na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej. Pierwsze badania naukowe Pani Profesor sięgają roku 1953, kiedy to jeszcze w trakcie studiów rozpoczęła pracę jako młodszy asystent w Katedrze Chemii Nieorganicznej kierowanej przez profesora Edwarda Józefowicza. Po uzyskaniu dyplomu magistra inżyniera chemii kontynuowała karierę naukową w zakresie chemii i struktury związków kompleksowych przyłączając się do grupy badawczej Rentgenograficznej Analizy Strukturalnej, kierowanej przez prof. dr. inż. Zdzisława Gałdeckiego. W latach 1956–1960 wyjeżdża do laboratorium Krystalochemii i Badań Strukturalnych Uniwersytetu Moskiewskiego, gdzie w ramach studiów doktoranckich prowadziła badania nad syntezą nowych mieszanych kompleksów aminomiedziowych oraz rentgenograficzne badania ich struktury. Badania te stały się podstawą pracy doktorskiej pt. *Rentgenostrukturalne badania niektórych ammiacznych kompleksnych sojedinenij dwuchwalentnoj miedi*, obronionej w roku 1960 na Uniwersytecie Moskiewskim (promotor prof. A. M. Poraj-Koszyk). Po powrocie do Polski Pani Profesor kontynuowała badania nad strukturą kompleksów miedzi(II) koncentrując się na komplek-

sach mieszanych zawierających jako ligandy jony octanowe i mrówczanowe. Rezultatem tych badań była praca habilitacyjna zatytułowana *Rentgenograficzne badania krystalicznych struktur mrówczanowych i octanowych mieszanych kompleksów miedziowych*, którą obroniła w roku 1966 przed Radą Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej. Ukoronowaniem kariery naukowej było uzyskanie w roku 1993 tytułu profesora zwyczajnego.

Łącznie na dorobek naukowy Pani Profesor składa się ponad 130 publikacji. Ponadto w dorobku znalazło się wypromowanie siedmiu przewodów doktorskich i wielu prac magisterskich, kilkadziesiąt recenzji, zarówno rozpraw doktorskich jak i habilitacyjnych. Była stałym recenzentem prac naukowych zgłoszonych do *Acta Crystallographica*, kierownikiem wielu grantów oraz recenzentem licznych prac zleczanych przez Komitet Badań Naukowych, opiniowała również zagraniczne projekty badawcze, np. na zlecenie International Science Foundation (ISF).

Pani Profesor miała również duże osiągnięcie w działalności dydaktycznej i organizacyjnej. Przez dwie kadencje pełniła funkcję prodziekana Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej. Przez wiele kadencji była przewodniczącą Komisji Krystalografii Łódzkiego Towarzystwa Naukowego oraz członkiem Komitetu Krystalografii PAN. Od roku 1985 była kierownikiem zespołu dydaktycznego w Instytucie Chemii Ogólnej i Ekologicznej PŁ. Za działalność naukowo-dydaktyczną została wyróżniona wieloma nagrodami i odznaczeniami, m.in. medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Żegnając wspianiałego uczonego, nauczyciela akademickiego, człowieka o wielkiej skromności i pracowitości, głębokiej wiedzy i ogromnym doświadczeniu zawodowym, należy również zwrócić uwagę na to, że Pani Profesor pragnęła, aby Jej współpracownicy wykorzystywali swoje możliwości i umiejętności w osiąganiu coraz ambitniejszych celów w pracy naukowej i dydaktycznej. Należała do nielicznej grupy ludzi, którzy widzą drugiego człowieka, jego ambicje, potrzeby oraz problemy. Pani Profesor potrafiła nami dyskretnie, ale skutecznie pokierować ciesząc się z naszych sukcesów i osiągnięć. Wiemy, że byliśmy Jej bliscy.

Krystyna Zagajewska i Waldemar Maniukiewicz

Profesor Elżbieta Dziegieć (1939–2009)

31 stycznia 2009 roku zmarła nagle Profesor Elżbieta Dziegieć, czynny członek zwyczajny Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Elżbieta Dziegieć urodziła się 17 lipca 1939 roku w Stobiecku Miejskim (obecnie dzielnica Radomska). Ojca niewiele pamiętała, został on bowiem aresztowany na początku okupacji i zginął w Oświęcimiu. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w 1957 roku w Liceum w Radomsku, zdała egzaminy wstępne na Uniwersytet Łódzki i podjęła studia geograficzne na

ówczesnym Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi. Pracę magisterską nt. *Rozwój ludności miasta Radomska w latach 1945–1960* przygotowała pod kierunkiem prof. Ludwika Straszewicza i w 1962 roku uzyskała tytuł magistra geografii w zakresie geografii ekonomicznej.

Po ukończeniu studiów została zatrudniona w ówczesnej Katedrze Geografii Ekonomicznej na Wydziale BNZ Uniwersytetu Łódzkiego i z tym środowiskiem (w różnych strukturach organizacyjnych) była związana aż do śmierci.

Polem zainteresowań badawczych Profesor Elżbiety Dziegieć były w pierwszym okresie Jej działalności małe miasta i ośrodki lokalne. Badania te zaowocowały pracą doktorską nt. *Zróżnicowanie społeczno-gospodarcze wsi w aspekcie stażu administracyjnego (na przykładzie województwa łódzkiego)*, którą przygotowała pod kierunkiem prof. Ludwika Straszewicza i obroniła 24 lutego 1976 roku na Uniwersytecie Łódzkim.

Na przełomie lat 1977–1978 Elżbieta Dziegieć odbyła czteromiesięczny staż w Instytucie Geografii Uniwersytetu Aix-en Provence we Francji pod opieką profesora Bernarda Barbiera, który w tym czasie był głównym inspiratorem międzynarodowych badań w zakresie geografii turystyki. Elżbieta Dziegieć po powrocie z Francji podjęła intensywne badania nad wpływem turystyki na osadnictwo wiejskie, które zaowocowały licznymi artykułami, zarówno metodycznymi jak i prezentującymi wyniki badań empirycznych, oraz pracą habilitacyjną pt. *Urbanizacja turystyczna terenów wiejskich w Polsce*. Przewód habilitacyjny został przeprowadzony na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1996 roku i zakończył się nadaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego. W 1999 roku Elżbieta Dziegieć została powołana na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Uniwersytecie Łódzkim. W tym samym roku profesor

Elżbieta Dziegieć została wybrana członkiem zwyczajnym Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Od roku 1998 Elżbieta Dziegieć została kierownikiem nowo utworzonego Zakładu Geografii Turyzmu, który działał początkowo w ramach Katedry, a od 2007 roku – Instytutu Geografii Miast i Turyzmu. Jeszcze wcześniej, bo w latach 1980–1993 kierowała Podyplomowym Studium Turystyki Uniwersytetu Łódzkiego, które przez dłuższy czas było jedynym tego typu działającym na polskich uniwersytetach.

Profesor Dziegieć bardzo aktywnie uczestniczyła w życiu naukowym i organizacyjnym w środowisku geografów polskich, ale również na rzecz Uniwersytetu Łódzkiego.

Od 1997 roku aż do śmierci była kierownikiem naukowym corocznych spotkań geografów turystyki znanych jako „Warsztaty badawcze z geografii turystyki”. We wrześniu 2009 roku, już po jej śmierci odbyły się XXV warsztaty, które jeszcze przygotowała merytorycznie. Od 1985 roku, czyli od powołania na Uniwersytecie Łódzkim czasopisma naukowego *Turizm*, aktywnie uczestniczyła w redagowaniu tego wydawnictwa, początkowo jako sekretarz redakcji, a następnie jako współredaktor.

W latach 1996–1999 była wiceprzewodniczącą Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów Uniwersytetu Łódzkiego, a w okresie 1996–2008 członkiem Rady Wydawniczej UŁ.

Dla pełnej charakterystyki działalności profesor Dziegieć nie można zapomnieć o jej wielkim zaangażowaniu w latach 60. i 70. w pracy Komisji Społecznej Związku Nauczycielstwa Polskiego w Uniwersytecie Łódzkim.

Nie popełnię tu większego błędu twierdząc, że największą pasją profesor Elżbiety Dziegieć była działalność dydaktyczna. Po uzyskaniu stopnia doktora podejmowała liczne wykłady akademickie, zarówno kursowe jak i monograficzne, przygotowując się do nich bardzo starannie. Szczególnie dużo uwagi i wysiłku wkładała w wykłady z zakresu „Geografii Polski” traktując to jako swój patriotyczny obowiązek oraz „Geografii Francji”, kraju który dokładnie poznała i polubiła.

Po habilitacji prowadziła własne seminarium magisterskie i w ciągu 13 lat wypromowała na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 151 magistrów przykładając ogromną wagę do właściwego poziomu przygotowywanych przez studentów prac.

Opiekowała się także doktorantami, z których sześciu wypromowała. Obrony ostatnich dwóch doktoratów odbyły się już po Jej śmierci. Była również zapraszana jako recenzent prac doktorskich do różnych ośrodków uniwersyteckich (8 recenzji). Recenzowała dorobek naukowy i pracę habilitacyjną na Uniwersytecie Warszawskim.

Pani Profesor Elżbieta Dziegieć posiadała bardzo rozległe kontakty dydaktyczne i naukowe z zagranicznymi ośrodkami geograficznymi. Obok

wspomnianego już ośrodka w Uniwersytecie Aix-en Provence przebywała na dłuższych stażach w Bratysławie i Tbilisi. Prowadziła wykłady na Uniwersytetach w Paryżu X-Nanterre, Angers, (kilkakrotnie) Lyonie II i Lyonie III, w Tbilisi i w Sofii. Opiekowała się przebywającymi w Katedrze kilkunastoma studentami francuskimi i gruzińskimi, którzy przygotowywali w naszym ośrodku prace dyplomowe.

Była członkiem Komisji Geografii Turyzmu i Wypoczynku Międzynarodowej Unii Geograficznej, w ramach której zorganizowała w 1983 roku konferencję naukową w Polsce (Łódź-Sulejów). Uczestniczyła również w konferencjach tej Komisji organizowanych we Francji i Berlinie Zachodnim. Brała udział w XXV Kongresie Międzynarodowej Unii Geograficznej w Paryżu (1984) i XXVIII w Hadze (1996). Była inicjatorką współpracy naukowej i dydaktycznej z geografami Uniwersytetów w Aix-en Provence i Angers (Francja), które zaowocowały serią dwustronnych konferencji i wzajemną wymianą grup studenckich przez sześć kolejnych lat.

Jej działalność naukowa, dydaktyczna, organizacyjna i społeczna była doceniona zarówno przez władze Uniwersytetu Łódzkiego jak i państwowe. Profesor Elżbieta Dziegieć została uhonorowana Złotą Odznaką UŁ (1982), Medalem 50-lecia UŁ (1997), Medalem UŁ w Służbie Społeczeństwu i Nauce (1990), Złotą Odznaką ZNP (1977), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1998) – ten ceniła sobie najbardziej, oraz Złotym Krzyżem Zasługi (2004). Była również kilkakrotnie wyróżniona nagrodą Rektora Uniwersytetu Łódzkiego (1983, 1984, 1987, 1989, 1990) oraz nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1986).

Profesor Elżbieta Dziegieć była człowiekiem skromnym o wielkiej kulturze osobistej. Członkostwo w Łódzkim Towarzystwie Naukowym traktowała jako wyróżnienie. Była z nami na „Koncertach Noworocznych” oraz innych zebraniach i uroczystościach. Odeszła cicho i w samotności. W uroczystościach pogrzebowych w Łodzi i Radomsku uczestniczyli m.in. studenci i pracownicy UŁ oraz przedstawiciele z wielu ośrodków w Polsce, a w spotkaniu wspomnieniowym, które odbyło się we wrześniu 2009 roku także przybyli specjalnie koledzy z Francji¹.

Stanisław Liszewski

¹ Wspomnienia pośmiertne wraz z dokumentacją dorobku naukowego ukazały się m.in. w: *Turyzm* tom 19, z.1-2, Łódź 2009, s. 5-11; *Kronika* (Pismo Uniwersytetu Łódzkiego) nr 2 (114) 2009, s. 25-27.

Profesor Joanna Zofia Kadłubowska (1923–2009)

W dniu 24 lipca 2009 roku zmarła w Łodzi prof. dr hab. Joanna Z. Kadłubowska, botanik, algolog, o uznanym autorytecie naukowym w dziedzinie *Zygnemaceae*, związana z Uniwersytetem Łódzkim od początku jego istnienia, członek zwyczajny Łódzkiego Towarzystwa Naukowego od 1965 roku.

Urodziła się 23 maja 1923 r. w Pabianicach w rodzinie Walerego i Zofii (z domu Krużyńskiej) Pabisiaków. W roku 1945 uzyskała świadectwo dojrzałości i zawarła związek małżeński z Rościławem Kadłubowskim, późniejszym profesorem, kierownikiem Katedry Biologii i Parazytologii Lekarskiej Akademii Medycznej w Łodzi, zmarłym 26 grudnia 2009 roku.

Joanna Z. Kadłubowska należała do pierwszych studentek Uniwersytetu Łódzkiego rozpoczynających w październiku 1945 roku studia biologiczne na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym. Jako odznaczająca się utalentowaniem do badań naukowych oraz sprawnością w organizacji procesu nauczania, będąc studentką III roku, została zatrudniona na etacie naukowo-dydaktycznym w Zakładzie Systematyki i Geografii Roślin UŁ kierowanym przez Profesora Jakuba Mowszowicza.

W jednostce tej specjalizowała się w dziedzinie algologii, przygotowała naukowe i organizacyjne podstawy do utworzenia w roku 1965 pierwszego w Polsce uniwersyteckiego Zakładu Algologii, którym kierowała do przejścia na emeryturę w 1993 roku.

Joanna Z. Kadłubowska była jedną z pierwszych absolwentek Uniwersytetu Łódzkiego. W roku 1951 uzyskała tytuł magistra filozofii w zakresie botaniki na podstawie egzaminów i pracy pt. *Wstęznice torfowiska na Marysinie III*. W roku 1960 Rada Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi nadała Jej stopień doktora nauk przyrodniczych na podstawie pracy pt. *Glony zbiorników wodnych Łodzi i okolicy*, której promotorem był profesor Jakub Mowszowicz. Stopień doktora habilitowanego uzyskała w roku 1964 na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. *Okrzemki rzeki Pilicy i ich znaczenie w ocenie czystości wody*.

W roku 1965 J. Z. Kadłubowska została powołana przez Ministra Szkolnictwa Wyższego na stanowisko docenta etatowego w Katedrze Systematyki i Geografii Roślin, a przez JM Rektora UŁ – na kierownika utworzonego Zakładu Algologii.

W roku 1973 Rada Państwa nadała doc. dr hab. J. Z. Kadłubowskiej tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w roku 1986 – profesora zwyczajnego.

Jej dorobek naukowy obejmuje 72 pozycje, wśród których wyróżniają się cztery publikacje książkowe: *Okrzemki rzeki Pilicy i ich znaczenie w ocenie czystości wody. I.* (1964, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Prace Wyd. III Nr 97, 1-48); – *Zygnemaceae. Zrośnicowate. Chlorophyta V. Conjugales* (1972, K. Starmach, J. Siemińska (red.), Flora Słodkowodna Polski. 12A. PWN, Kraków, 431 ss.); – *Zarys algologii* (1975. PWN, Warszawa, 503 ss.); – *Conjugatophyceae I. Zygnemales* (1984. H. Ettl, J. Gerloff, H. Heynig, D. Mollenhauer (red.), Süßwasserflora von Mitteleuropa. Gustav Fischer Verlag, Jena, Stuttgart, New York, 532 ss.) oraz trzy monografie: *Glony zbiorników wodnych Łodzi i okolicy* (1961, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Wyd. III, 71, 7-164); – *Okrzemki rzeki Pilicy i ich znaczenie w ocenie czystości wody. III. Łódź* (1964, Uniwersytet Łódzki, 1-32); – *Współzależność między liczbą jednostek taksonomicznych okrzemek a niektórymi właściwościami wody rzek.* (1970, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Prace Wyd. III, 108, 7-54).

Do osiągnięć naukowych Profesor Kadłubowskiej należy opisanie 15 gatunków glonów nowych dla nauki: *Spirogyra costata*, *S. costulata*, *S. czubińskiej*, *S. czurdiana*, *S. danica*, *S. łodziensis*, *S. miranda*, *S. pseudodaedaloides*, *S. pseudotetrapla*, *S. pseudosahni*, *S. pseudomaxima*, *S. silesiaca*, *S. venosa*, *Zygnema argillarii* oraz *Zygogonium norvegicum*.

Przedmiotem zainteresowań profesor J. Z. Kadłubowskiej były również grzyby pasożytujące na roślinach wyższych i na glonach. Wyniki badań grzybów publikowała przede wszystkim w *Acta Mycologica*, m.in. jako serię prac pod wspólnym tytułem *Rare species of fungi parasitizing on algae*. Wśród opracowanych taksonomicznie gatunków są dwa grzyby nowe dla nauki, *Chytridium caloneides* i *Micromyces bulbosus*.

Profesor J. Z. Kadłubowska prowadziła zajęcia dydaktyczne z botaniki systematycznej, algologii i mikologii, w tym wykłady kursowe z *systematyki roślin niższych* na kierunku mikrobiologicznym (1954–1956 i 1966–1971); *mikologii* dla mikrobiologów (1956–1964 i 1971–1979); *systematyki roślin* na studiach biologicznych stacjonarnych i zaocznych przez kilkanaście lat. W latach 1984–1987 była prodziekanem ds. studenckich Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi i z dużym zaangażowaniem zajmowała się sprawami dydaktycznymi i socjalnymi studentów. Pod kierunkiem prof. J. Z. Kadłubowskiej powstało 150 prac magisterskich. Była promotorem dziewięciu zakończonych przewodów doktorskich. Do wykształconych przez nią doktorów należą: Marcin Pliński (1970), Janusz Rozum (1974), Zbigniew Kącki (1976), Barbara Rakowska (1977), Ryszard Ligowski (1977), Teresa Lesiak (1986), Ewa Kalinowska-Ku-

charska (1988), Małgorzata Sitkowska (1988) i Joanna Źelazna-Wieczorek (1997). Profesor J. Z. Kadłubowska współpracowała z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju, m.in. w Krakowie, Warszawie, Poznaniu i Toruniu oraz zagranicznymi, w Leningradzie, Lyonie, Kopenhadze, Monachium i Getyndze. Była członkiem licznych towarzystw naukowych, m.in. Międzynarodowego Towarzystwa Algologicznego, Czechosłowackiego Towarzystwa Limnologicznego, Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego, a także Komitetu Botaniki i Komitetu Ekologii PAN.

W Łódzkim Towarzystwie Naukowym pełniła funkcję przewodniczącej Komisji Biologicznej Wydziału III Nauk Matematyczno-Przyrodniczych (1984–1994) oraz zastępcy przewodniczącego Wydziału III (1985).

Z okazji Jubileuszu 40 lat członkostwa zwyczajnego Profesor J. Z. Kadłubowskiej w ŁTN, Zarząd Towarzystwa wydał w serii *Sylwetki Łódzkich Uczonych* w roku 2005 zeszyt nr 76 poświęcony Pani Profesor. W opracowaniu tym znaleźć można dalsze informacje o bogatym życiu Jubilatki, Jej osiągnięciach dla łódzkiego ośrodka naukowego i wkładzie do nauki światowej.¹

Trwałym śladem życia i pracy Profesor J. Z. Kadłubowskiej obok publikacji, pozostanie utworzony w łódzkim ośrodku naukowym Zakład Algologii oraz zespół wykształconych w nim specjalistów rozwijających dziedzinę algologii w Łodzi i innych miastach w Polsce.

Profesor J. Z. Kadłubowska była laureatką licznych nagród JM Rektora UŁ, Ministra Szkolnictwa Wyższego oraz odznaczeń uczelnianych i państwowych do których należą: Złota Odznaka Uniwersytetu Łódzkiego (24.05.1971); Złoty Krzyż Zasługi (25.09.1973); Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (11.09.1974); Złota Odznaka ZNP (9.06.1980); Medal Uniwersytetu Łódzkiego w Służbie Społeczeństwu i Nauce (26.09.1983); Medal Komisji Edukacji Narodowej (14.10.1983); Medal 50-lecia Uniwersytetu Łódzkiego (24.05.1995).

Profesor J. Z. Kadłubowska spoczywa we wspólnej z Mężem mogile na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim w Łodzi przy ul. Ogrodowej.

Maria Ławryniewicz

¹ Dodatkowe informacje można znaleźć w pozycjach: [1] J. Z. Kadłubowska, *Ukryte piękno*, w serii „Moja Droga do Nauki”, K. Czyżewska (red.), ŁTN, Łódź 2004, s. 52-96. [2] *Kadłubowska Joanna Zofia*, w tomie: *Współcześni uczeni polscy II*, M. Halawa (red.), Ośrodek Przetwarzania Informacji, Warszawa 1999, s. 238-239. [3] *Kadłubowska Joanna Zofia*, w tomie: *Złota Księga Nauki Polskiej*, K. Pikoń (red.), Helion-Polski Instytut Biograficzny, Gliwice 2006, s. 308.

Profesor Tadeusz Krzemiński (1925–2009)

Tadeusz Krzemiński urodził się 18 października 1925 roku w Praszce. Przed wybuchem II wojny światowej rozpoczął naukę w Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Wieluniu. Naukę przerwał najazd Niemiec na Polskę 1 września 1939 roku. Podczas okupacji pracował jako pomocnik kowala w Praszce i Kluczborku, a później jako elektrosprawcz w Wrocławiu. Po wojnie kontynuował naukę w Liceum Pedagogicznym w Wieluniu, które ukończył w 1948 roku, po czym podjął pracę w szkole, najpierw w Białej, a następnie w Wieluniu. Aktywnie działał w Związku Harcerstwa Polskiego jako drużynowy, a następnie jako Komendant Hufca Wieluńskiego. W latach 1949–1950 kierował wydziałem organizacyjnym Komendy Chorągwi w Łodzi.

W 1951 roku Tadeusz Krzemiński podjął studia geograficzne na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego. Jeszcze w trakcie studiów został zatrudniony na stanowisku zastępcy asystenta w Instytucie Geografii. W 1955 roku obronił pracę magisterską pt. *Geneza doliny Wyderki*, a w 1964 roku uzyskał stopień doktora na podstawie rozprawy pt. *Przełom doliny Warty przez Wyżynę Wieluńską*. Dziesięć lat później, w 1974 roku, uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy pt. *Geneza młodoplejstocenijskiej rzeźby glacialnej w dorzeczu środkowej Warty*. W roku 1975 został docentem i objął kierownictwo Zakładu Geografii Fizycznej Regionalnej. Gdy w 1990 roku uzyskał tytuł profesora, wtedy również Zakład podniesiono do rangi Katedry Geografii Fizycznej Kompleksowej.

Podczas pracy na Uniwersytecie Łódzkim Profesor Tadeusz Krzemiński pełnił wiele ważnych funkcji, między innymi był członkiem komisji do spraw rozwoju Uniwersytetu Łódzkiego, pełnomocnikiem Rektora do spraw studenckich praktyk zagranicznych (1967–1972) i Prorektorem do spraw dydaktycznych (1975–1981).

Profesor Tadeusz Krzemiński aktywnie działał w różnego rodzaju instytucjach i organizacjach naukowych: w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego (w której w latach 1978–1981 przewodniczył zespołowi dydaktycznemu w sekcji uniwersyteckiej), w Łódzkim Oddziale Polskiej Akademii Nauk, Polskim Towarzystwie Geograficznym (w ramach którego był przewodniczącym Komisji Programowej II Zjazdu Geografów Polskich w 1986), w Łódzkim Towarzystwie Naukowym (w którym pełnił funkcję sekretarza, a później przewodniczącego Wydziału III Nauk Matematyczno-

Przyrodniczych) i Stowarzyszeniu Geomorfologów Polskich. Od roku 2000 był również członkiem Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego.

Praca naukowa Profesora od początku była związana z obszarem przejściowym między nizinami środkowej Polski a wyżynami południowopolskimi. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się wokół trzech głównych nurtów badawczych.

Pierwszy to nurt geomorfologiczno-paleogeograficzny, w którym najbardziej znaczące okazało się zrewidowanie dotychczasowych hipotez. Już praca doktorska Profesora wniosła nowe ujęcie genezy i ewolucji doliny Warty. Badania te kontynuował w rozprawie habilitacyjnej, w której zrewidował dotychczasowe oceny skutków procesów denudacyjnych w rzeźbie Polski Środkowej, co zmieniło wiedzę podręcznikową w tej kwestii. W tym nurcie badań ważnym osiągnięciem jest *Szczegółowa mapa geologiczna Polski* w skali 1:50 000, arkusz Widawa (opracowany w 1987 roku wspólnie z dr Grażyną Bezkowską). Zrewidowano tam powszechnie panujący pogląd o wielkiej denudacji w interglacjale mazowieckim. Dolinie Warty poświęcone zostały prace *Cechy rozwoju i zaniku lądolodu warciańskiego w środkowej Polsce* i *Paleogeograficzne tło rozwoju doliny w Załęczańskim Łuku Warty (Wyżyna Wieluńska)*. Problematyce tej Profesor Tadeusz Krzemiński poświęcił wiele prac.

Drugi nurt badawczy w działalności Profesora dotyczył hydrografii. Z prac opublikowanych w tej dziedzinie najbardziej ceniał *Mapy hydrograficzne Polski*, w tym arkusz Goniądz (opracowany w 1960 roku wspólnie z prof. Zygmuntem Maksymiukiem) i arkusz Strękowa Góra – z 1965 roku wydane przez Instytut Geografii Polskiej Akademii Nauk. Za ukoronowanie tego nurtu Profesor uważał pracę pt. *Powiązania form dolinnych środkowej Polski z obiegiem wody w małych zlewniach*. Praca ta jest szczególnie w dorobku Profesora, bowiem łączy jego pasje z zakresu geomorfologii, paleogeografii i hydrologii.

Trzeci nurt zainteresowań naukowych Profesora był związany z rekonstrukcją przemian środowiska geograficznego pod wpływem antropopresji. W tym nurcie nawiązał On owocną współpracę z historykami i archeologami. Do ważnych osiągnięć naukowych należą rekonstrukcje siedlisk przyrodniczych stanowisk archeologicznych Łęczycy, Czerchowa, Uniejowa i Witowa k. Burzenina.

Profesor zajmował się również popularyzacją nauki. Opublikował ponad sto prac, które można zaliczyć do popularnonaukowych. Wśród tego dorobku są dwie pozycje szczególnie Mu drogie. Był inicjatorem ich wydania, redaktorem i współautorem. Pierwszą z nich jest obszerny, liczący 488 stron, przewodnik *Województwo Łódzkie* wydany przez Wydawnictwo Sport i Turystyka. Drugim książką *Nad górną Prosną. Monografia Praszki*, która ukazała się w 1999 roku nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu

Łódzkiego. To dzieło jest hołdem Profesora dla Jego ojczystego miasta, miejsca urodzenia, pogodnego dzieciństwa i wczesnej młodości.

Profesor Tadeusz Krzemiński był nie tylko badaczem epigeosfery, ale również pedagogiem. Pracę dydaktyczną prowadził z wielką pasją. Wypromował dwustu trzydziestu siedmiu magistrów i czterech doktorów. Był recenzentem jedenastu prac doktorskich i dwóch habilitacyjnych.

Jego dorobek naukowy i dydaktyczny był wysoko oceniany i nagradzany, osiemnastokrotnie przez JM Rektora Uniwersytetu Łódzkiego i dwukrotnie przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Wielokierunkowa działalność Profesora została uhonorowana odznaczeniami państwowymi i wyróżnieniami społecznymi. Do szczególnie cennych należą: Złoty Krzyż Zasługi (1966), Odznaka Tysiąclecia Państwa Polskiego (1966), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1975), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1980), Złota Odznaka Za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (MOŚiZN, 1988), Złota Odznaka Polskiego Towarzystwa Geograficznego (1977), Honorowa Odznaka Województwa Łódzkiego (1966), Honorowa Odznaka Miasta Łodzi (1971), Odznaka za Zasługi dla Województwa Piotrkowskiego (1978), Złota Odznaka Uniwersytetu Łódzkiego (1974), Nagroda Miasta Wielunia (TPW, 1981), Dyplom Honorowego Obywatela Miasta Praszki (1992) i tytuł Honorowego Członka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego (2002). W roku 2003 Łódzkie Towarzystwo Naukowe nadało Profesorowi tytuł Członka Honorowego, a w 2004 – wyróżniło Go Nagrodą Naukową.

Od kowadła do kariery uniwersyteckiej – takim tytułem Profesor opatrzył swoje wspomnienia, które zamieścił w serii *Moja Droga do Nauki* w roku 2000. Wcześniej, w roku 1998, Łódzkie Towarzystwo Naukowe wydało w serii *Sylwetki Łódzkich Uczonych* zeszyt nr 44 poświęcony Profesorowi Tadeuszowi Krzemińskiemu.

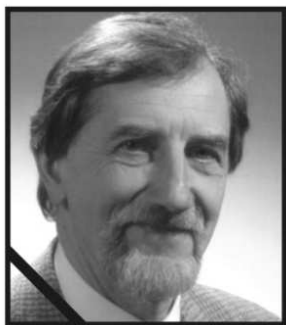
We wspomnieniach ucznia i absolwenta Liceum Pedagogicznego w Wieluniu napisał, że w życiu kieruje się ideami równości, wolności i sprawiedliwości i, że zasady wywodzące się z tych idei pielęgnuje w swojej świadomości ponieważ pomagają Mu, jako trwałe system wartości, odróżniać cechy pozytywne od nagannych w kontaktach z innymi ludźmi. I nie były to tylko puste słowa. Profesor kierował się tymi zasadami w swoim życiu. Nie bał się autorytetów, gdy był przekonany o swojej racji potrafił bronić jej nawet, jeśli była to z jakichś powodów niewygodna opinia. Już jako młody adiunkt bronił swoich poglądów naukowych i jako dojrzały człowiek bronił ludzi, gdy uważał że dzieje im się krzywda. Otaczała Go charyzma, Jego uczniowie, studenci szanowali Go i lubili, bo był zawsze opanowany, sprawiedliwy i życzliwy.

Profesor Tadeusz Krzemiński odszedł od nas 15 czerwca 2009 roku, ale wspomnienie o Nim pozostanie w nas na zawsze.

Joanna Wibig

Wydział IV Nauk Medycznych

Profesor Michał Karasek (1937–2009)

W dniu 18 lutego 2009 roku zmarł profesor Michał Karasek, członek rzeczywisty Wydziału IV Nauk Medycznych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego oraz Redaktor Naczelny wydawanego przez ŁTN czasopisma *Folia Medica Lodziensia*.

Michał Karasek urodził 26 września 1937 roku w Łodzi. W 1960 roku ukończył Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Łodzi. Stopień doktora nauk medycznych uzyskał w roku 1967, a stopień doktora habilitowanego – w 1973 r. W roku 1988 otrzymał tytuł profesora.

Profesor Karasek był morfologiem i endokrynologiem, a przedmiotem jego szczególnego zainteresowania były szyszynka i jej hormon melatonina. Badaniom nad tym gruczołem dokrewnym poświęcona jest większość spośród ponad 300 publikacji naukowych profesora Karaska, w tym kilku podręczników i monografii. Ostatnią ze swoich monografii, *Medyczne aspekty starzenia człowieka*, wydaną przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe, redagował niemal do ostatnich dni swego życia. Był uznanym autorytetem światowym w badaniach szyszynki.

Pracę naukową i dydaktyczną Michał Karasek rozpoczął w Zakładzie Histologii i Embriologii swojej macierzystej Uczelni, następnie pracował w Zakładzie Histologii i Embriologii Wojskowej Akademii Medycznej (1966–1969). Później, przez wiele lat (1969–2004) kierował Pracownią Mikroskopii Elektronowej Akademii Medycznej, afiliowanej kolejno do różnych jednostek organizacyjnych Uczelni (Ośrodek Naukowo-Badawczy, Katedra Onkologii, Katedra Patomorfologii).

Od roku 2004 aż do ostatnich dni swego życia, profesor Michał Karasek pełnił funkcję Kierownika Zakładu Neuroendokrynologii Katedry Endokrynologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, a także, od roku 2000 – funkcję Zastępcy Kierownika Kliniki Endokrynologii i Chorób Metabolicznych Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi.

Za swoje osiągnięcia naukowe Profesor Karasek otrzymał wiele nagród i wyróżnień, wśród których zwłaszcza należy wymienić tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (2001).

Uzyskał także wiele innych wyróżnień naukowych, w tym nagrodę indywidualną Ministra Zdrowia w roku 1991 oraz nagrodę Łódzkie Eureka. Został także odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor Michał Karasek należał do grona najliczniej cytowanych polskich uczonych z zakresu nauk biomedycznych, z liczbą 1593 cytowań Jego prac.

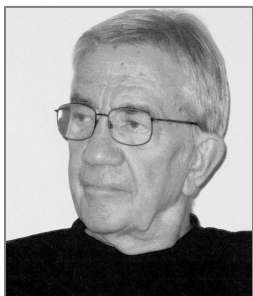
Był członkiem, a także zasiadał we władzach wielu towarzystw naukowych, krajowych i międzynarodowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, Polskiego Towarzystwa Neuroendokrynologii, Europejskiego Towarzystwa Badań nad Szyszynką, Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne wyróżniło go tytułem członka honorowego.

Brał także udział w radach redakcyjnych licznych naukowych czasopism krajowych i międzynarodowych. Oprócz wymienionej powyżej funkcji redaktora naczelnego *Folia Medica Lodziensia*, był także współredaktorem organu Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego *Endokrynologii Polska* oraz zastępcą redaktora naczelnego międzynarodowego czasopisma *Neuroendocrinology Letters*. Przez pewien czas był także zastępcą redaktora naczelnego międzynarodowego czasopisma naukowego poświęconego szyzynie, *Journal of Pineal Research*.

Profesor Michał Karasek był człowiekiem życzliwym ludziom, miał licznych przyjaciół nie tylko w Polsce, lecz niemal na wszystkich kontynentach. Wrażliwy na piękno przyrody; wyrażał to w fotografii artystycznej, która była Jego pozazawodową pasją.

Marek Pawlikowski

Profesor Jerzy Mikucki (1930-2009)

Prof. dr hab. n. med. Jerzy Mikucki urodził się w Warszawie 12 stycznia 1930 roku. Świadcetwo dojrzałości otrzymał w roku 1949 w Łodzi, w Miejskim Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki. W roku 1954 ukończył Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Łodzi. Doktoryzował się w 1964 roku, habilitował w 1972. W roku 1985 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1992 – profesora zwyczajnego nauk medycznych. Przez wiele lat (1952–1973) pracował w Zakładzie Bakteriologii Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej, kolejno na stanowiskach asystenta, starszego asy-

stenta i adiunkta. W latach 1967–1968 pracował w Zakładzie Mikrobiologii Uniwersytetu w Glasgow (Szkocja), jako stypendysta British Council. W latach 1973–2000 kierował zorganizowanym przez siebie Zakładem Mikrobiologii Farmaceutycznej, a w latach 1992–2000 ponadto Katedrą Mikrobiologii Wydziału Lekarskiego, a następnie Międzywydziałową Katedrą Mikrobiologii Akademii Medycznej. W latach 1990–1992 był także profesorem w Centrum Mikrobiologii i Wirusologii PAN w Łodzi. Ponadto w latach 1985–1990 był sekretarzem naukowym Centralnego Programu Badań Podstawowych nt. „Aktywność drobnoustrojów, ich wykorzystywanie i zwalczanie”. Przedmiotem działalności badawczej profesora Jerzego Mikuckiego były głównie metabolizm oraz chorobotwórczość gronkowców i enterokoków ze szczególnym uwzględnieniem roli żelaza w biologii tych bakterii. Był on autorem bądź współautorem 130 prac naukowych z tej dziedziny. Profesor Mikucki był promotorem ośmiu doktoratów i opiekunem dwóch habilitacji, kierował ponad 100 pracami magisterskimi oraz 15 przewodami specjalizacyjnymi z zakresu mikrobiologii i serologii. Profesor Mikucki pełnił wiele ważnych funkcji w macierzystej uczelni, jak i poza nią. Przez 16 lat (1984–2000) był członkiem Senatu AM, w latach 1976–1981 prodziekanem Wydziału Farmaceutycznego, a w latach 1984–1990 prorektorem ds. Rozwoju i Organizacji Uczelni. W latach 1990–2002 był pełnomocnikiem Rektora ds. Budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego AM. W latach 1996–1998 był wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Centrum Mikrobiologii i Wirusologii PAN, w latach 1992–1996 wiceprzewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów, a w latach 1993–1995 członkiem Komitetu Mikrobiologii PAN. W latach 1997–2003 Profesor Jerzy Mikucki był wiceprzewodniczącym Wydziału IV Nauk Medycznych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, a od 2003 – wiceprezesem i członkiem Zarządu ŁTN. Pełniąc tę funkcję w szczególności przyczynił się do odnowienia siedziby Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. W roku 2007 Towarzystwo nadało Mu tytuł członka honorowego, a w roku 2009 został laureatem Medalu ŁTN (medal nr 11). Za swoje osiągnięcia profesor Mikucki uzyskał wiele nagród i odznaczeń, m.in. został odznaczony Oficerskim i Kawalerskim Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor Mikucki – był moim przyjacielem od wielu lat.

We wczesnej młodości osierocony przez ukochaną Matkę, pozbawiony Rodziny ze strony Matki, którą tragicznie stracił podczas wojny, dojrzewał i młodość spędzał w trudnych warunkach. Był zawsze człowiekiem czynu. W latach szkolnych był działaczem ZHP. Był bardzo zdolnym studentem, co spowodowało, że miał propozycje od profesorów klinicyistów, aby podjął pracę w klinice. Wybrał inną drogę – pracę w zakładzie mikrobiologii. Był wybitnym znawcą przedmiotu i zaangażowanym badaczem

niemal do ostatnich chwil swego życia. Był świetnym wykładowcą. Do każdego wykładu przygotowywał się bardzo solidnie i przekazywał studentom najnowsze osiągnięcia z danego działu mikrobiologii. Nie dawał sobie nigdy taryfy ulgowej jako badacz, opiekun prac swoich współpracowników i dydaktyk.

Był prawdziwym społecznikiem interesującym się z pasją sprawami Uczelni, co miało odbicie w jego licznych funkcjach akademickich. Był głównie wybierany, a tylko rzadko mianowany – to świadczy o Jego dużym autorytecie w środowisku akademickim.

Wszystko, co robił w Uczelni, cechowała duża odpowiedzialność i zaangażowanie bez reszty. Był w tym czasie kontrowersyjny, ale umiał skutecznie bronić swoich racji.

W życiu prywatnym był wierny swoim przyjaźniom z dawnych lat. Nie zmieniał wraz ze swoją Żoną Basią zwyczaju uczestniczenia w spotkaniach z przyjaciółmi z czasów młodości – wielu z nich odeszło przed Nim, ale Mikuccy nie zaprzestali spotykania się z tymi, którzy pozostali. To piękna cecha ludzi, w obecnym, „zabieganym” świecie.

Przez ostatnie ponad ćwierćwiecze miałam zaszczyt oraz przyjemność przyjaźnić się z Jurkiem i gronem ludzi, którzy spotykali się często w miłych okolicznościach. Jurek był niezawodny w pomocy podczas nich. Poza tymi „gromadnymi” spotkaniami, moje spotkania z Mikuckimi były częstsze, a Jurek pomagał mi w sprawach, na których się nie znałam lub były dla mnie uciążliwe.

Mimo, że był w pełni świadomy swojego losu, nie obciążał otoczenia swoją chorobą i nie zmienił nastawienia do życia. Był aktywny w życiu towarzyskim, co budziło w nas optymizm, że może będzie jeszcze długo wśród nas.

Ostatnie lata życia poświęcił z pasją pracy w Łódzkim Towarzystwie Naukowym. Zorganizował wystawę jubileuszową 70-lecia ŁTN i drugą, całkowicie autorską, poświęconą wydawnictwom ŁTN. Tę ostatnią poświęcił pamięci swojej Matki, która była pracownikiem naukowym Uniwersytetu Łódzkiego w dziedzinie bibliotekoznawstwa. Jego działalność w Łódzkim Towarzystwie Naukowym jest nie do przecenienia i trudna do zastąpienia. Jurek był pasjonatem, niesłychanie skrupulatnym i dociekliwym badaczem oraz organizatorem.

Inną dziedziną, której poświęcił ostatnie lata życia, było szukanie powiązań i korzeni Rodziny ze strony Matki – w Rodzinie tej było wielu znakomitych artystów, ludzi znaczących w kulturze polskiej i światowej. Ojciec Matki, był znakomitym lekarzem – bardzo znanym, nowoczesnym ginekologiem w Warszawie.

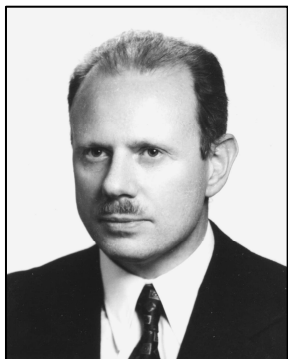
W ostatnich latach życia zaprzyjaźnił się szczególnie z Osobą, z którą spędził sam na sam ostatnie godziny życia.

Jego pogrzeb wyjątkowo godny i uroczysty, zgromadził bardzo wielu przyjaciół, uczniów i znajomych, i był wyrazem uczczenia zmarłego, szacunku dla Niego. Piękne, wzruszające słowa, wystuchane w wielkim skupieniu z najwyższą uwagą, wypowiedział ten, który przeprowadził Jurka na drugą stronę życia – ks. dr Janusz Lewandowicz, Rektor Wyższego Seminarium Duchownego.

Jurek osierocił żonę Basię, ukochanego syna Piotra i wnuczkę Anielę.

Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz

Profesor Władysław Zygmunt Traczyk (1928–2009)

W lutym br. odszedł od nas Profesor Władysław Zygmunt Traczyk, wybitny fizjolog i neuroendokrynolog, wieloletni członek rzeczywisty Wydziału IV Nauk Medycznych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Władysław Traczyk urodził się 27 czerwca 1928 roku w Warszawie. Studia lekarskie ukończył na Akademii Medycznej w Warszawie w roku 1951. Jeszcze jako student (w roku 1950) rozpoczął pracę dydaktyczną i naukową w Zakładzie Fizjologii Akademii Medycznej w Warszawie pod kierunkiem Profesora Franciszka Czubalskiego. Stopień doktora (kandydata) nauk medycznych uzyskał w I. Instytucie Medycznym w Moskwie w roku 1955, a habilitował się w swojej macierzystej Uczelni w roku 1962. W roku 1957 Profesor Czubalski, który równocześnie zostaje kierownikiem nowo powołanego Zakładu Fizjologii Polskiej Akademii Nauk, zatrudnia dr. Władysława Traczyka w tym Zakładzie. Dr Traczyk, działając z upoważnienia Profesora Czubalskiego zorganizował tę placówkę od podstaw oraz *de facto* nią kierował. W 1962 r., zmiana kierownictwa i związana z tym zmiana profilu badawczego Zakładu Fizjologii PAN, zmusza Władysława Traczyka do poszukiwania innego warsztatu pracy. W roku 1963 obejmuje kierownictwo Katedry i Zakładu Fizjologii Akademii Medycznej w Łodzi. W roku 1973 otrzymuje tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1980 – profesora zwyczajnego. Łódzkim Zakładem Fizjologii kieruje do przejścia na emeryturę w roku 1998. W latach 1973–1998. Profesor Traczyk był także dyrektorem Instytut Fizjologii i Biochemii Łódzkiej Akademii Medycznej.

Profesor Traczyk odbył liczne staże naukowe za granicą, m.in. w USA, Kanadzie i Wielkiej Brytanii. W czasie swoich pobytów zagranicą współpracował z wieloma wybitnymi uczonymi; odnotujmy tutaj wspólną pracę ze światowej sławy brytyjskim neuroendokrynologiem, twórcą koncepcji podwzgórzowej kontroli przedniego płata przysadki, Geoffrey'em W. Harrisem. Zainteresowania naukowe Profesora Traczyka od początku skupiały się na neurofizjologii, a zwłaszcza na problematyce neurohormonów podwzgórza. Był on niewątpliwie jednym z pionierów neuroendokrynologii doświadczalnej w naszym kraju, m.in. autorem prekursorskiej monografii o neurohormonach (1970).

Profesor Traczyk był autorem bądź współautorem ponad 200 publikacji naukowych. Z Jego licznych osiągnięć naukowych wymieńmy tu przykładowo wykrycie występowania wazopresyny w ośrodkowym układzie nerwowym poza podwzgórzem i przysadką, zbadanie regulacji uwalniania substancji P z podwzgórza i przysadki oraz odkrycie w tylnym płacie przysadki niezidentyfikowanego dotąd pod względem chemicznym czynnika o silnym działaniu kardiodepresyjnym. Badania nad tym czynnikiem kontynuował także już po przejściu na emeryturę, ale poważna choroba uniemożliwiła mu ich sfinalizowanie. W łódzkiej AM Profesor Traczyk stworzył cenioną szkołę neuroendokrynologii doświadczalnej. Był promotorem 18 doktoratów i opiekunem 5 habilitacji.

Był profesor Traczyk znakomitym i niezwykle sumiennym dydaktykiem, nauczycielem wielu pokoleń lekarzy, autorem licznych podręczników i monografii z zakresu fizjologii. W szczególności wymienić tu należy podręcznik dla studentów medycyny *Fizjologia człowieka w zarysie*, popularnie nazywany „małym Traczykiem”, który doczekał się aż siedmiu wydań (I wydanie w 1973).

Ważnym polem działalności profesora Traczyka było mianownictwo fizjologiczne; do ostatka kierował pracami Komisji Mianownictwa w Komitecie Nauk Fizjologicznych PAN. Profesor Traczyk był wieloletnim członkiem Komitetu Nauk Fizjologicznych Polskiej Akademii Nauk oraz wieloletnim przewodniczącym Komisji Endokrynologii i Metabolizmu i Komisji Mianownictwa tego Komitetu.

Pozazawodową pasją Władysława Traczyka było malarstwo. Jeszcze jako student medycyny równolegle uczęszczał do Akademii Sztuk Pięknych, której nie ukończył z powodu wzrastającego zaangażowania w działalność naukową. Do twórczości malarskiej powrócił w późnych latach swojej aktywności zawodowej. Jego obrazy – głównie pejzaże – ujawniały Jego fascynację pięknem przyrody, której zapewne nie podejrzewały w nim słabiej znające Go osoby.

Był Profesor Władysław Traczyk człowiekiem niezwykle skromnym, zwłaszcza w zestawieniu ze swoimi osiągnięciami. W kontaktach

z osobami nie należącymi do Jego rodziny, bliskich znajomych lub też grona najbliższych współpracowników robił wrażenie zamkniętego w sobie. Być może właśnie Jego skromność i pewna rezerwa w kontaktach z ludźmi były powodem, że wyrazy uznania, które uzyskiwał, nie odzwierciedlały w pełni Jego zasług.

Marek Pawlikowski

CZEŚĆ III
MERYTORYCZNA

Maria Wichowa

**PORADNIK JAKO GATUNEK LITERACKI
W DOBIE STAROPOLSKIEJ.
NA PRZYKŁADZIE DZIEŁA AUGUSTYNA KOCHAŃSKIEGO
O WZGARDZIE ŚWIATA I PRÓŻNOŚCI JEGO.
TROJE KSIĄG (1611)¹**

Dzieło Augustyna Kochańskiego *O wzgardzie świata i próżności jego. Troje ksiąg*. (1611) otrzymało klasyczną postać poradnika (łac. *promptuarium*), a doprecyzowując trzeba na wstępie powiedzieć, że mamy do czynienia z poradnikiem medytacji. Ten gatunek piśmiennictwa jest na razie zaniedbany badawczo², choć w praktyce literackiej pojawiał się często w literaturze wieków dawnych. W dobie staropolskiej poradnik nie był skonwencjonalizowaną formą wypowiedzi. W praktyce pisarskiej wyróżniano zespół cech „zidentyfikowanych historycznie oraz funkcjonalnie w obrębie form zwerbalizowanych uznanych za analogiczne lub nawet identyczne właśnie dzięki istnieniu owych wyznaczników utożsamiających. W takiej sytuacji mamy do czynienia z dziełkiem syntetyzującym, gdy z mnogości faktycznie i pozornie rozproszonych zjawisk kom-

¹ Referat przedstawiono na posiedzeniu naukowym Wydziału I, 8 grudnia 2009 roku.

² Na temat poradnika literatura przedmiotu jest niezwykle skromna. Nie ma hasła „poradnik” w *Słowniku rodzajów i gatunków literackich* pod red. Grzegorza Gazdy i Słowni Tyneckiej-Makowskiej, Kraków 2006, nie ma też tego hasła w *Słownikach terminów literackich*. Pojawiały się dwie publikacje na ten temat: praca Marii Wojtak, *Przyjacielsko, miło, zrozumiale czyli o stylu poradnika* [w:] *Kształcenie porozumiewania się*, Opole 1994, s. 301-307 i Ewy Ficek, *Poradnik – gatunek interaktywny?* [w:] *Style konwersacyjne*, pod red. Bożeny Witosz, Katowice 2006. Obecnie powstaje praca habilitacyjna w Katedrze Historii Języka Polskiego UŁ. Jej autorka, dr Anna Tomecka-Mirek wzięła na warsztat poradniki wieku XIX. Ostatnio ukazała się książka Małgorzaty Stawiak-Ososińskiej pt. *Ponętna, uległa, akulturalna. Ideal i wizerunek kobiety polskiej pierwszej połowy XIX wieku (w świetle ówczesnych poradników)*, Kraków 2009.

ponujemy pewną całość o cechach teoretycznie uniwersalnych”³. Oznacza to, że powstawały liczne poradniki, a nie towarzyszyła im próba opisu ich cech charakterystycznych w ramach poetyki normatywnej. Gatunek ten funkcjonował w praktyce jako „suma wybranych doświadczeń pisarskich i zespół wyobrażeń o odmiennych realizacjach koncepcyjnych”⁴, a więc swego rodzaju zespół nakazów, jak określać jego cechy dystynktywne. Również przy dzisiejszym stanie wiedzy trudno powiedzieć, że gatunek poradnika ukonstytuował się w postaci klasycznej, wykazując się ustabilizowanymi, charakterystycznymi dla niego cechami, gdyż w istocie rzeczy ewoluował, przekształcał się, w chwili obecnej też nie ma charakteru raz na zawsze skodyfikowanego.

Istniały różnego rodzaju poradniki, a więc poradniki rolnicze: Jana Ostroroga *Myślistwo z ogary* (1618), *Nauka koło pasiek* (1614), ukazywały się w druku poradniki medyczne, podające sposoby leczenia chorób. Lekarz krakowski, profesor Akademii, Andrzej Glaber z Kobyłina ogłosił dzieło pt. *Rządzenie barzo dobre przeciw powietrzu morowemu w też lekarstwa nie mniej dobre i doświadczonego tego czasu* (1542), poradnik nieznanego autora, zatytułowany *Lekarstwa domowe dla poratowania zdrowia* (1617). W *Dykcjonarzu poetów polskich* Hieronima Juszyńskiego zachowała się informacja o istnieniu rymowanego poradnika, mianowicie dziełka *Nauka lekarstw na różne niemocy, z przedniejszych medyków, ku łatwiejszej pamięci wierszem opisane* (1640). W poradniku Teodora Zawackiego pt. *Memoriale oeconomicum* (1616) znajdują się uwagi o zaopatrywaniu domowej apteczki w zioła i o sporządzaniu z nich leków. Publikowano też poradniki weterynaryjne, np. Jan Ostroróg w *Myślistwie z ogary* dużo miejsca poświęcił na praktyczne wskazówki w zakresie leczenia psów, a A.K. Willburg ogłosił dzieło *Wprowadzenie ziemianina do poznania i leczenia chorób bydła i owiec tudzież wypisanie lekarstw wraz z dodatkiem materii medycznej* (1804). Wspomniany już Jan Ostroróg, wojewoda poznański, jest autorem poradnika *Chowanie zrzebców*, dzieła przez dwa stulecia pozostającego w rękopisie. Pojawiały się też liczne drukowane poradniki hipiczne. Nietypowym poradnikiem rolniczym, bo ukrytym w traktacie parenetycznym są fragmenty *Żywota człowieka poczciwego* Mikołaja Reja. Znaczna część tego dzieła zawiera szereg praktycznych wskazówek i pouczeń gospodarskich, kierowanych do ziemianina⁵. Znane są poradniki budowlane, np. Łukasza Opalińskiego

³ Jan Trzynadłowski, *Z językowych wyznaczników gatunku literackiego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego”, nr CCCCLVII, 1977, Prace Językoznawcze z. 24, s. 29-37.

⁴ Ibidem, s. 30

⁵ Pisałam o tym w pracy: „*Żywoć człowieka poczciwego*” Mikołaja Reja jako przykład renesansowego piśmiennictwa ziemiańskiego, [w:] Mikołaj Rej z Nagłowic. W pięćsetną rocznicę urodzin, pod red. Waldemara Kowalskiego, Kielce 2005, s. 141-157.

Krótką nauka budownictwa dworów, pałaców, zamków podług nieba i zwyczaju polskiego (1659). Publikowano poradniki spowiednicze (Johanna Wiganda *Nauka, jako sie wierni kaznodzieje z tymi, którzy się spowiedać nie chcą, sprawować i ony nauczać mają*, 1583)⁶ czy Tomasza Młodzianowskiego *Akty przygotowania się na dobrą śmierć [...] kapłanom na śmierć dysponującym*. Książka miała kilka wydań w latach 1685–1750. Dołączyć tu można P. Simplicjana *Szafarnię obroków duchownych* (Kraków 1590 i liczne edycje następne). Pojawiła się grupa poradników dobrego umierania. Dla przykładu wymienić wypada dzieło Jana Januszowskiego *Nauka umierania chrześcijańskiego* (1608) oraz Kaspra Drużbickiego *Nauka o przygotowaniu się do świątobliwej śmierci* (1699). Najliczniej reprezentowane są poradniki medytacji, omówione po części we wstępie do tej książki. W ramach uzupełnienia dodajmy jeszcze dzieło jezuita Wojciecha Tytkowskiego *Nauki i zabawki duchowne do samych braci konwirszów i zakonnic należące* (1687). Konwirsz (konwers) to laik zakonny, człowiek bez profesji zakonnej. Wymienić też należy dzieło Franciszka Ariasa *Gwiazda Zaranna na horyzoncie polskim* (1649)⁷, tłumaczone przez ks. Kazimierza Wyszyńskiego, marianina oraz książkę Wacława Hieronima Sierakowskiego, biskupa przemyskiego i arcybiskupa lwowskiego, zatytułowaną *Droga do nabycia doskonałości chrześcijańskiej i do dostąpienia zbawienia wiecznego przez sposób modlitwy wewnętrznej albo medytacji codziennych od Benedykta XIV wiernym podana* (1751). Poradnikiem jest adaptacja dzieła Ludwika z Granady autorstwa Kaspra Wilkowskiego *Desiderosus abo ścieżka do miłości Bożej i do doskonałości żywota chrześcijańskiego. Dialog dziwnie nabożny i ucieszny z hiszpańskiego* (Kraków 1589 i kilka edycji następnych). Współczesna badaczka tego utworu dostrzega w tej powieści „poradnik dla dobrych zakonników, ku którym szczególnie kierował się polski gorliwy konwertyta”⁸. Albrycht Stanisław Radziwiłł jest autorem książki *Victoria coronae spineae Christi* (Warszawa 1562) – poradnika dla przygotowujących się do spowiedzi.

⁶ Jest to egzemplarz unikatowy, nie notowany przez Estreichera, przechowywany w Szwecji, zob.: *Polonica ze zbiorów zamku Skokloster. Katalog*, oprac. Maciej Eder i Dariusz Chemperek, Warszawa 2008, s. 154, poz. 257.

⁷ Franciszek Arias, *Gwiazda Zaranna czyli o naśladowaniu dziesięciu cnót Najświętszej Maryi Panny*. Z łaciny tłumaczył w 1749 roku (...) o. Kazimierz Wyszyński, marianin. Język polski uwspółcześnił Janusz Drob, Warszawa 2001. Biskup Zbigniew J. Kraszewski w słowie wstępnym zaklasyfikował to dzieło jako praktyczny podręcznik, czyli ściślej mówiąc typowy poradnik ułatwiający realizowanie nabożeństwa do N. M. Panny.

⁸ Cyt. za Beata Cieszyńska, *Alegoryczna ścieżka do miłości Bożej. O „Desiderosusie...” Kaspra Wilkowskiego*, [w:] *Człowiek w drodze*. Tom I *Droga w świecie literackim*. Materiały z III Międzynarodowej sesji z cyklu „Świat jeden ale nie jednolity”, Bydgoszcz, 3-5 listopada 1999 roku, pod red. i ze wstępem Lidii Wiśniewskiej, Bydgoszcz 2000, s. 59.

Pojawiające się w tytule rzeczowniki „nauka”, „droga” stanowią pierwszy sygnał, że możemy mieć do czynienia z poradnikiem. Blisko poradnika sytuował się podręcznik (*enchiridion*)⁹. Warto by tu przywołać najśłynniejszego reprezentanta tego gatunku – *Enchiridion militis christiani* Erazma z Rotterdamu. Blisko poradnika i podręcznika sytuuje się przewodnik (duchowy, nie turystyczny, ułatwiający *peregrinatio od Deum*), tu znów ponownie przypomnieć trzeba Ludwika z Granady *Przewodnik grzesznych ludzi* (1567, tłum. Stanisław Warszawicki). Dalekimi krewnymi poradnika medytacji są modlitewniki i katechizmy. Modlitewniki reprezentuje m.in. dzieło Marcina Laterny *Harfa duchowna* oraz opracowana przez Krzysztofa Warszawickiego *Tarcza duchowna (Clipeus spiritualis)* z 1582 r., przeróbka teksów wchodzących w skład modlitewnika króla Zygmunta Starego. Do tej grupy dołączyć należy Krzysztofa Kraińskiego *Dziennik to jest modlitwy o krześciańskie potrzeby (...)*, Wilno 1601. Jest to dzieło protestanckie, podobnie jak *Modlitwy publiczne (...)* *każdemu czasowi służące (...)*, Gdańsk 1640 i n. Mikołaj Rej spolszczył dialogowy katechizm luterancki ogłaszając swe dzieło w roku 1543 pt. *Catechismus to jest nauka bardzo pożyteczna wiernemu chrześcijaninowi*. Poza dziełem Reja przywołać tu trzeba Krzysztofa Kraińskiego *Katechizm z pieśniami Kościoła powszechnego apostolskiego* (Kraków 1596, wyd. nast. Kraków 1599). Do tej grupy dołączyć należy dzieło Stanisława Hozjusza, zawierające wyznanie wiary katolickiej. *Mowa o książce Confessio fidei catholicae christiana*e (Moguncja 1557).

Wobec braku literatury przedmiotu na temat staropolskich poradników wydaje się uzasadnioną próbą opisanie ich cech gatunkowych oraz zadań w zakresie komunikacji literackiej, ze szczególnym naciskiem na proces odbioru dzieła, na swoisty dyskurs prowadzony przez autora z potencjalnym odbiorcą, któremu ten doradza, co ma uwzględnić w swej medytacji prowadzącej do wzbogacenia się wewnętrznego i osiągnięcia kolejnych szczebli chrześcijańskiej doskonałości. Poruszamy się na obszarze literatury użytkowej. Promptarium ma charakter utylitarny, oferuje czytelnikowi praktyczną pomoc w określeniu jego priorytetów życiowych. Należy też zauważyć, że jest to jeden z gatunków występujących na obrzeżach literatury popularnej i kultury masowej¹⁰. Jego zadaniem (jako

⁹ Gatunki te nie są precyzyjnie rozgraniczane nawet przez współczesnych badaczy. Znakomita badaczka literatury okolicznościowej i użytkowej epok dawnych, Joanna Partyka, autorka studium *Staropolskie podręczniki dla spowiedników (...)*, [w: „*Wszystko tu najdziecie, co wy macie w głowie*”. *Świat prozy staropolskiej*, Warszawa 2008] używa wymiennie pojęć: podręcznik – poradnik.

¹⁰ Zob. na ten temat: Anna Matuszewska, *Jak rozbierać „tę trzecią”? O badaniu literatury popularnej*, „*Literatura Ludowa*” 1987, z. 1; *Nowe problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa*, pod red. Henryka Markiewicza i Janusza Sławińskiego

poradnika medytacji) jest propaganda religijna, wywoływanie „prawidłowych” reakcji publiczności literackiej na treści zawarte w dziele *de contemptu mundi*, analiza chłonności treści wskazanych w tytule, a także próba oceny, na ile książka wywiera oczekiwaną przez Kościół presję na czytelnika, wpływ na jego duchowość. Tekst poradnika jest pozbawiony fikcji literackiej, ale nie jest to jednoznaczne z rezygnacją autora z ambicji artystycznych. W staropolskich realizacjach tego gatunku twórca swe aspiracje artystyczne prezentował na płaszczyźnie retoryki, a ściślej mówiąc perswazji, co będzie przedmiotem analizy w dalszej części tej wypowiedzi. Ponadto istotny jest fakt, że w przypadku poradnika medytacji nie należy bagatelizować pogranicza literackiego, mianowicie trzeba uwzględnić to, że mamy do czynienia z naleciałościami z obszaru publicystyki religijnej. Autor dzieła czyni starania, aby poprzez swoje wywody przekonać odbiorcę do głoszonej przez siebie tezy, zjednać do oficjalnego stanowiska Kościoła, do idei żywotnej w nim przez wiele stuleci. Włącza się w aktualne problemy wyznaniowe opowiadając się po stronie kontrreformacji, po stronie wierności nauki głoszonej przez wieki, a więc uczestniczy w dyskusji o zasięgu międzynarodowym. Dwaj franciszkańscy pisarze, Hiszpan i Polak zabierają głos w dyspucie *de contemptu mundi*, świadomie włączając się z pełnym przekonaniem co do słuszności stanowiska w tę debatę. Bardzo dobrze znają odbiorców dzieła. We wstępie – przedmowie Augustyn Kochański wskazuje podwójny obieg tłumaczonego tekstu. W wersji rękopiśmiennej z rad zawartych w poradniku mogły korzystać gnieźnieńskie klaryski, zamknięte w klasztorze. Czasem zdarzało się, że manuskrypt wypożyczano do innego klasztoru. W wersji drukowanej poradnik miał służyć pobożnym katolikom ćwiczącym się w doskonaleniu duchowości Kościoła doby potrydenckiej. Wydaje się, że autor podejmując się pracy przekładowej, musiał mieć dobre rozeznanie co do zapotrzebowania i chłonności potencjalnych czytelników na ideę przewodnią poradnika i umiał ocenić, na ile dzieło to może wywierać na nich oczekiwaną przez Kościół presję, na ich duchowość, pracę nad dążeniem do doskonałości. Poradnik ten poprzez „fachowo” stosowaną przez autora perswazję stanowi narzędzie propagandy religijnej. Ma pomóc w zjednoczeniu wiernych wokół idei wzgardy świata i wykształceniu powszechnego przekonania o jego nędzy i próżności. Dlatego tekst dzieła jest nastawiony na czytelnika, wyraźnie obecnego w dziele, w świadomości autora. Odbiorca jest jego wirtualnym interlokutorem, co się objawia częstym umieszczaniem zwrotów kierowanych do niego: „niech cię będzie wstyd żyć w rozkoszach świeckich (...)” (s. 10), „Tyś sam jest sobie nie-

go, Kraków 1992. Kwestia poradnika jako gatunku z pogranicza literatury popularnej wymaga omówienia w osobnym studium.

przyjacielem (...)” (s. 10), „Gdy wejrzysz na przeszły czas, to w nim najdziesz popełniono, za ci się słusznie wstydać musisz” (s. 26). Odnosi się wrażenie, że obaj autorzy, hiszpański i polski, bardzo dobrze rozumieli potrzebę prowadzenia „komunikacji wewnętrzzonej” między autorem (narratorem) a potencjalnym odbiorcą dzieła (czytelnikiem)¹¹ i dobierali najbardziej odpowiednie do osiągnięcia tego celu narzędzia. Poradnik musi być omawiany nie tylko pod względem ujętej w nim problematyki, ale także w aspekcie interakcji twórcy i odbiorcy dzieła, zarówno w procesie jego przygotowywania i opracowywania, jak i w procesie jego odbioru. Wówczas następuje „traktowanie literatury jako symbolicznego wyposażenia człowieka do działania i pełnienia jego zwyczajowych ról w życiu społecznym. W takim ujęciu literatura ujawnia się jako perswazyjna forma symboliczna, dzięki której dokonuje się normalny proces socjalizacji”¹². Badany poradnik jest wyrazem osobowości piszącego a zarazem pośrednio „ekspresją stanów i treści świadomości społecznej”¹³, zawiera swego rodzaju „instrukcję lektury”¹⁴ skierowaną do potencjalnego czytelnika, jest typowym gatunkiem interakcyjnym¹⁵. Komunikacja jest wyraźnie oparta na dialogu, ale pojmowanym szerzej niż zwykły przekaz informacji, bowiem także jako wymiana myśli między tekstami, do których odwołuje się autor *promptuarium*.

Autor opracowując poradnik musiał mieć na uwadze jego przydatność. Augustyn Kochański dobrze wiedział, że w klasztorze gnieźnieńskim klarysek jest zapotrzebowanie na tego rodzaju strawę duchową, na książkę która ma oferować kompleksowy materiał do medytacji nad marnością świata. Potrafił też doskonale dopasować się do tendencji, jakie pojawiły się w życiu Kościoła po przyjęciu ustaleń soboru trydenckiego i wyszedł naprzeciw zapotrzebowaniom swoich podopiecznych, które medytację miały wpisana jako codzienny element życia duchowego. Dzięki opracowanemu poradnikowi kontemplacja mogła stać się głębsza, bardziej subtelna, ujmować przedmiot rozmyślań wieloaspektowo.

Komunikacja literacka i komunikowanie w poradniku

Ważną rolę w procesie komunikacji literackiej pełni tytuł poradnika, wskazujący temat, któremu książka jest poświęcona oraz pozostałe ele-

¹¹ Por. Bogdan Owczarek, *Problemy i orientacje socjologii literatury* [w:] *Literatura. Teoria. Metodologia*. Red. Danuta Ulicka, Warszawa 1998, s. 274.

¹² *Ibidem*, s.272.

¹³ *Ibidem*, s.273.

¹⁴ *Ibidem*, s.274.

¹⁵ Ficek, *op.cit.*, s.243.

menty tzw. ramy utworu, a więc w wypadku poradnika Kochańskiego przedmowa i wierszowane zakończenie czyli przekład utworu Dionizego Kartuza, także o wzgardzie świata. Jak wiadomo, tytuł jest „swoistą nazwą własną”¹⁶ utworu, nadaną przez jego autora, zupełnie wyjątkowo przez wydawców (np. *Kronice* Długosza, *Pamiętnikom* Paska. Stanowi integralną część tekstu dzieła i jest pierwszym wyodrębnionym jego elementem, umożliwiającym identyfikację. Jego kształt (forma) jest ściśle powiązana z treścią dzieła, czasem wręcz stanowi bardzo szczegółową informację o zawartości książki. Taki fakt ma miejsce w przypadku większości tytułów poradników. Należałoby podjąć osobne badania relacji pomiędzy tytułem a funkcją dzieła, które on nazywa. Już na pierwszy rzut oka widać, że „związki te są tym bardziej uchwytnie im bardziej skonwencjonalizowany jest dany gatunek (forma) językowej wypowiedzi”¹⁷. W wypadku poradnika Kochańskiego, dzieła skontaminowanego po trosze z publicystyką religijną, służącego propagandzie sztandarowej idei głoszonej wówczas przez Kościół, istotne jest nacechowanie retoryczne, wyposażenie dzieła w środki służące szybkiej i skutecznej perswazji. Można tu mówić o pewnej konwencjonalizacji zachowań językowych, o stylu wypowiedzi zbudowanej z formuł tworzonych w oparciu o wypracowane od dawna schematy. Retoryka była „sposobem myślenia o tekście”¹⁸, o jego społecznej funkcji, wpływała na tworzenie mechanizmów procesu komunikacji, wypracowała skuteczne metody oddziaływania na odbiorcę poprzez zastosowaną w poradniku perswazję. W poradniku Augustyna Kochańskiego tytuł jednoznacznie wskazuje, że dzieło będzie zawierać rozmyślenia „o wzgardzie świata i próżności jego”, jest to „zatem składnik instrumentalny wobec utworu”¹⁹. W gatunkach skonwencjonalizowanych tytuł jest elementem strukturalnym. Nieprzerwanie podczas prowadzenia tego swoistego dialogu, i w ramie utworu, i w tekście głównym autor kładzie nacisk na wspólnotę myśli, wartości, metod i celów ich osiągnięcia, zjednoczenia z czytelnikiem, szeroko pojmowanym. Bezpośrednie zwroty są w 2 os. l. poj. (do „ty”), ale wynika wyraźnie z utworu, że ma on dotrzeć do szerokich rzesz ludzi podobnie myślących. Kompozycja dzieła jest bardzo przejrzysta, cząstki delimitacyjne wyraźnie wskazane. Książka dzieli się na trzy księgi, a każda z nich na 40 rozdziałów opatrzonych osobnym tytułem. W każdym z rozdziałów autor podejmuje

¹⁶ Walery Pisarek, *Tytuł utworu swoistą nazwą własną*, „Zeszyty Naukowe WSP w Katowicach”, 1966 nr 31; Danuta Danek, *O tytule utworu literackiego*, [w:] *Dzieło literackie jako książka*, 1980.

¹⁷ Trzynadłowski, *op.cit.*, s.33.

¹⁸ Anna Werpachowska, *Retoryka jako sposób myślenia o tekście*, „Pamiętnik Literacki” LXXI, 1990, z.1, s. 119-130.

¹⁹ Trzynadłowski, *op.cit.*, s.34.

starania, aby prowadzić nieustanną grę z czytelnikiem na poziomie funkcji fatycznej (rytualnej) wypowiedzi. W przedmowie są to zwroty grzecznościowe do „panien sióstr” klarysek, liczne apostrofy, rady, różnego rodzaju elementy nawiązujące w tekście, dzięki którym autor dąży do wywarcia wpływu na czytelnika.

Radzęć, bój się raczej zawsze tu na tym padole płaczu niżli byś się miał w próżności świeckiej weselić, ponieważ nie wiesz, jeśli uczynki twe Bogu są przyjemne i jako długo w nich masz trwać. (cz. I, r. 10, s. 26)

Nie rozumiej, abyś miał lepiej i bezpieczniej Panu Bogu się podobać i onemu służyć w stanie wyższym niżeli odleglejszym, choćbyś też uczynki dobre i jałmużny mógł czynić. (cz. I, r. 12, s. 29)

Starajże się usilnie jakbyś przyozdobił duszę twoją pięknnością nieskończoną, bo ta cielesna jest nikczemna, skazitelna, przemijająca, która w oczu mgnienu ustaje i w wielką nędzę wpada. (ks. I, r. 15, s. 36)

Gdzieś w tle pojawiają się polemiczne głosy domniemanych czytelników. W tym celu, aby temat medytacji postrzegać wieloaspektowo, rozpatrywali argumenty „za” i „przeciw”, różnego rodzaju egzemplifikacje, uzasadnienia. Nadawca komunikatu – autor, narrator jest bez wątpienia autorytetem dla wirtualnego czytelnika, a także powołuje się na autorytety: *Pismo Święte*, postaci biblijne, uczonych, Ojców Kościoła, świętych. Stosowana w badanym tekście reguła autorytetu jest elementem techniki manipulacji odbiorcą. Twórca poradnika określa swój negatywny stosunek do świata, pełnego grzechu i błędów ludzkich, do wiernych odrzucających Boga i mądrość zawartą w *Biblii*. Prowadzi swego rodzaju dialog z czytelnikiem, którego poddaje presji poprzez argumentację aksjologiczną i faktograficzną, a więc tłumacząc mu i wykazując, że należy postępować tak, jak jest powiedziane w *Piśmie Świętym* i w dziełach uczonych. Adresat nie jest zbiorowością, lecz jednostkowym odbiorcą nauki zawartej w poradniku: układ „ja tobie radzę” jest typowy dla tej formy komunikacji społecznej.

Radzęć, uciekaj raczej, gdy widzisz, żeć jest na pomocy, niżli gdy cię przesładują, bo im łaskawszy tym jest zdradliwszy i gorszym bywa, gdy nam pochlebuje, niżli gdy się na nas gniewa i frasuje. (ks. II, r. 1, s. 85)

Ale ty, o mizerny człowiecze, **radzęć**, na jego głosy uszy twe zatykaj i rozumiej być ten głos jako syreny, która cię chce na wieczne zatracenie postać. (ks. II, r. 1, s. 86)

Zatem widać, że to komunikowanie polega na świadomym i celowym kształtowaniu postawy odbiorcy przez autora po to, aby zaistniały między nimi silne więzy, aby mogła nastąpić wymiana informacji czy też uczuć, motywowanie czytelnika a nawet do pewnego stopnia kontrolowanie²⁰. „Formułowanie komunikatu do jednostkowego odbiorcy oraz wypowiedzianie się w 1 os. 1. poj. zapewnia skuteczny przekaz informacji. Ogniwo łączące ja z ty stanowi często w badanym materiale spotykane my inkluzyjne, poprzez które instancja nadawcza solidaryzuje się z pewną wspólnotą”²¹. To my zamknięte, „włączone” pozwala Kochańskiemu kreować wizerunek czytelnika, będącego współtwórcą głoszonych poglądów, myślącym podobnie jak zbiorowość, do której jest przynależny i do której poradnik jest kierowany, odbiorcy identycznie myślącego jak narrator, sprawiający „wrażenie uważnego „słuchacza”, który wczuwa się w cudze położenie i robi wszystko, by naprawdę zrozumieć stronę przeciwną. Symulowane zwroty dialogowe obustronnie się uzupełniają, kształtują wątek znaczeniowy całości. Ostateczne porozumienie równorzędnych partnerów następuje w wyniku ciągłego uzgadniania stanowisk”²².

Retoryka w komunikacji literackiej w poradniku

Zarówno Diego de Estella jak i Augustyn Kochański mieli pełną świadomość tego, jak ważnym elementem komunikacji społecznej jest dzieło literackie. Stanowi ono narzędzie oddziaływania na czytelnika w sposób świadomy i planowy w tym celu, aby zacieśnić więzy łączące społeczność, do której utwór jest kierowany, w tym przypadku katolików Europy potrydenckiej, aby doprowadzić do wymiany informacji, do „wymiany emocji, motywowania, kontrolowania”²³. Dobrze przygotowani pod względem retorycznym autorzy dysponowali szerokim wachlarzem środków stylistycznych, umożliwiającymi wciągnięcie czytelnika do prowadzonego dialogu, w argumentację związaną z toczącym się wywodem. Poradnik prezentuje bogactwo sposobów realizowania funkcji fatycznej dzieła, a więc środków służących do zawiązania i podtrzymywania kontaktu między nadawcą a odbiorcą tekstu. Rama metatekstowa jest bardzo skromna, odautorski komentarz do dzieła występuje tylko w przedmowie

²⁰ Por. szerzej na ten temat: Władysława Bryła, *Komunikacja staropolska w „krzywym zwierciadle” widziana [w:] Komunikacja i komunikowanie w dawnej Polsce*, pod red. Krzysztofa Stępnika i Macieja Rajewskiego, Lublin 2008, s. 255-262.

²¹ Ficek, op.cit., s. 245.

²² Ibidem, s. 247.

²³ Cyt. z W. Bryła, *Komunikacja...*, s. 255.

i w zdaniu poprzedzającym przekład wiersza Dominika Kartusza *Napomnienie dla pokuty świętej*. Tłumacz poradnika przedstawia czytelnikowi swego rodzaju „ofertę konwersacyjną”. Zaproszenie do interakcji pojawia się już w tytule książki, w którym wyraźnie postawiono tezę: należy wzgardzić światem, bo jest pełen próżności. Toczy się pozorny dialog nadawcy z odbiorcy, ujawnia się łącząca ich silna więź ideowa. Realizowane jest komunikowanie społeczne. Według definicji B. Sobkowiak:

„jest to proces wytwarzania, przekształcania i przekazywania informacji pomiędzy jednostkami, grupami i organizacjami społecznymi. Celem komunikowania jest stałe i dynamiczne kształtowanie, modyfikacja lub zmiana wiedzy, postaw i zachowań, w kierunku zgodnym z wartościami i interesami oddziałujących na siebie podmiotów”²⁴.

Promptuarium Kochańskiego jest sprawnym środkiem komunikacji społecznej, posiadającym cały arsenał „chwytów” ułatwiających skuteczną perswazję.

Zwroty dialogowe: rady, apele, pouczenia, ostrzeżenia, napomnienia

W omawianym poradniku medytacji narrator toczy pozorowaną rozmowę z odbiorcą dzieła według schematu: *ja mówię do ciebie*, kreuje tego odbiorcę jako czytelnika aktywnego, do pewnego stopnia współtwórcę prezentowanego tekstu, natomiast autor wciela się w rolę uważnego „słuchacza”, potrafiącego wczuć się w sposób myślenia tego, do którego jest perswazja kierowana. Narrator pozoruje sytuację *face to face*, ja mówię do ciebie tak, jakbyśmy stali twarzą w twarz. Stąd w prowadzonym dyskursie zwroty dialogowe, takie jak rady (R.) (cytowane przed chwilą, z użyciem czasownika „radzę”), apele (A.), pouczenia (P.), ostrzeżenia (O.), napomnienia (N.).

Cz. II, r. 3, s. 89

N. Raczej wolisz błędzić (...) niżli dobrze czynić

Cz II, r. 9, s. 99

O. Patrzajże tedy, aby się i tobie (...) co jak podobne nie stało

Cz II, r. 23, s. 123

P. Wystrzegajże się go tedy (...)

A. Odłącz się od wieści świata tego

Cz II, r. 24, s. 124

P. Patrzaj, jaka to jest odmiana rzeczy wielka

Cz. II, r. 25, s. 125

R. Nie czekajże tu pokoju

R. Nie miłuj przemijającej rzeczy

²⁴ Cyt. z Barbara Sobkowiak, *Komunikowanie społeczne* [w:] *Współczesne systemy komunikowania*, red. B.Dobek-Ostrowska, Wrocław 1998, s. 11.

	P. Toż rozumiej o świecie R. Miłuj te rzeczy, radzęć R. Nie buduj się na miejscach przepadzistych R. Nie przemieszkuj na pałacach królewskich
s. 132, cz. II, r. 23 s. 65, cz. I, r. 30	P. Uważ jeno dobrze, proszę, N. Nie rozumiej, żebyś ty lepszym był na ten czas, gdy ludzie pobbłazają i pochlebają, pomni jeno na ono, co w <i>Ewangelijej</i> powiedziano: synu, wzięłeś zapłatę twoją dobrą, a Łazarz też złą, a teraz Łazarz w wielkiej radości, a tyś w wielkich mękach i smutku (Łk 16,25).
cz. II, r. 3, s. 90	O. Wystrzegajże się tedy zdrady jego, chcesz li się śmierci uchronić
cz. III, r. 17, s. 112	O. Wystrzegajże się tedy takiej ślepoty, nie chcesz li wpaść w wielkie a nieznośne błędy
cz. II, r. 24, s. 123	O. Wystrzegajże się go tedy, chceszli żyć swobodnie. Rozkoszy i pociechy świeckie więtsze są nad wody Jerycha i na kształt miesiąca odmienne. Nie będziesz pił wody tak złej i nie uczynisz na ziemi nieplodnej i uschłej bez żadnego pożytku.
cz. II, r. 24, s.124	N. Chroń się świata, a najdziesz skarb zakopany w roli. Gdy skarb taki wykopuje, od wszelakich zabaw chce być wolnym i pilnie go strzeże, i wynosi: tak też im świeci bliżej śmierci, tym pilniejszymi były, którzy pożywali Baranka Wielkanocnego wprzód się obrzezywali. I ty, jeśli nie obrzeżesz i nie odetniesz od siebie miłości świata tego i ze wszytkiej żądze nie złupisz serce twego, nie skusisz pokarmu duchownego. [...] Napomina cię też Pan, żebyś serce twe w niebo podnosił, jeśli byś je rzeczoma próżnymi świata tego zabawił. To gry uczynisz, na wieki będziesz żył w ziemi onej żywiących.

W przytoczonych przykładach widać, że autor często wygłaszał czy raczej zamieszczał sądy asertoryczne, tzn. takie, które same coś stwierdzają lub czemuś zaprzeczają, ale nie nakazują konkretnych rozwiązań, że musi być tak labo tak.

Pytania

Użytecznym środkiem retorycznym w dążeniu do wywarcia wpływu na czytelników badanego poradnika okazywały się pytania pojedyncze bądź ich serie.

Cz. II, r. 25, s. 124

Aż nie widzisz, jako się te słupy walą [...]

Cz. II, r. 25, s. 125

Cóż tedy za uciecha na tym nędznym świecie?

Cz. III, r. 3, s. 158 I cóż za spolek jest złota z duchem?

Seria pytań:

Cz. III, r. 14, s. 176 Cóż jest nędzniejszego nad człowieka? Aż to ciało twoje, w którym się kochasz, nie zgnije? Co straszniejszego nad człowieka umarłego, Aż się nim wszyscy nie brzydzą po śmierci, by też i najbliższy był przyjacielem? A za ten stan twój, w którym żywiesz, nie własne jest nieszczęsne niewolstwo.

Cz. III, r. 35, s. 75 Powiedz mi, co, proszę, stałego i statecznego masz na tym świecie? Abo bogactwa są stałe? Czyli podobno chwała tego świata skuteczna jest?

Wypowiedzi zawierające pytania akcentują wysoką rangę rozważanej kwestii, a równoległe z tym zadaniem pełnią rolę środka stylistycznego, ułatwiającego tłumaczenie tejże kwestii. Pytanie służy podkreśleniu własnego stanowiska autora, który w ten sposób wzmacnia uwagę słuchaczy i skłania ich do współuczestnictwa w rozwiązywaniu problemu, w analizowanym dziele wyboru właściwych wartości religijnych i moralnych, zebrania argumentów za pogardą świata, przekonania do dobra powszechnego. W wypadku poradnika Kochańskiego było to przekonywanie przekonanych, bo gnieźnieńskie klaryski odrzucenie świata akceptowały. Seria pytań retorycznych jest wprowadzona przez autora, który występuje jako autorytet, przekonuje do wyboru dobra powszechnego i odwołuje czytelnika od jego błędnych przekonań. Jest w nich też zawarta intencja wartościowania, często seria pytań pomaga przy amplifikacji omawianej kwestii. Analizowane pytania i te pominięte, występujące w tekście poradnika wymagają opowiedzenia się po stronie określonych wartości. W omawianym dziele mamy do czynienia ze swego rodzaju dyskursem publicystycznym, w którym stosowana jest argumentacja aksjologiczna. Oczywiście sztuki stawiania pytań uczyła retoryka. Omawiany poradnik i inne przywołane w jego kontekście reprezentują gatunek nieskonwencjonalizowany, synkretyczny, nacechowany utylitaryzmem i praktycyzmem, wykorzystujący „eksperyencję” i wiedzę autora, nastawiony na tworzenie właściwych mechanizmów procesu komunikacyjnego w tym celu, aby mógł właściwie wypełnić swą społeczną funkcję *docerę*.